

Ludmila Schubert

UKRAINISCH

für

Anfänger und Fortgeschrittene

Mit Übungen und Dialogen auf Audio-CD

2., überarbeitete Auflage

2008

Harrassowitz Verlag · Wiesbaden

Der Text des ukrainischen Schriftstellers und Journalisten Roman Fedoriw (1930–2001) auf dem Umschlag lautet in der Übersetzung:

Auf dem belebten Platz mitten in Europa wurde unsere Sprache Jahrhunderte lang ... öffentlich gepeinigt: Sie wurde verboten, verhöhnt, von eigenen Kindern verraten, von Fremden ignoriert. Und jedes Mal ... ist sie aus Schutt und Asche auferstanden, um der ganzen Welt zu erklären: ich lebe, ich bin die Sprache des Volkes, das aufwärts geht.

(Zitiert nach: Z. Terlak, O. Serbens'ka »Ukrainskij jazyk dlja načinajuščix«, L'viv, Svit 2000, S. 183)

Bibliografische Information der Deutschen Nationalbibliothek
Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über <http://dnb.d-nb.de> abrufbar.

Bibliographic information published by the Deutsche Nationalbibliothek
The Deutsche Nationalbibliothek lists this publication in the Deutsche Nationalbibliografie; detailed bibliographic data are available in the internet at <http://dnb.d-nb.de>.

Informationen zum Verlagsprogramm finden Sie unter
<http://www.harrassowitz-verlag.de>

© Otto Harrassowitz GmbH & Co. KG, Wiesbaden 2008 2013

Das Werk einschließlich aller seiner Teile ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwertung außerhalb der engen Grenzen des Urheberrechtsgesetzes ist ohne Zustimmung des Verlages unzulässig und strafbar. Das gilt insbesondere für Vervielfältigungen jeder Art, Übersetzungen, Mikroverfilmungen und für die Einspeicherung in elektronische Systeme.

Gedruckt auf alterungsbeständigem Papier.

Druck und Verarbeitung: Hubert & Co., Göttingen

Printed in Germany

ISBN 978-3-447-05766-0

Inhalt

Vorwort	IX
Das ukrainische Alphabet	XI
Landkarte der Ukraine	XIII

Einführungskurs

Lektion 1	3
Alphabet: А а, Е е, І і, О о, К к, М м, Т т	
Allgemeine Rechtschreib- und Lautregeln	
Buchstaben und Laute	
Lektion 2	4
Alphabet: н, У у, В в, Н н, Р р, С с, Х х	
Phonetik: р, н	
Die Wortbetonung	
Lektion 3	6
Alphabet: Ю ю, Я я, Б б, Д д, Ї ї, Л л, П п	
Phonetik: с, єп, єт	
Die Wortarten im Ukrainischen / Die Substantive	
Belebte und unbelebte Substantive / Eigennamen	
Lektion 4	8
Alphabet: Є є, Ї ї, Г г, Ґ ґ, З з, Ф ф, Ц ц, Ъ	
Phonetik, Orthographie: ь, г, ґ	
Doppelvokale und Doppelkonsonanten	
Das Genus der Substantive	
Lektion 5	10
Alphabet: Ж ж, Ч ч, Ш ш, Щ щ	
Phonetik: Die Zischlaute / Die zusammengesetzten Konsonanten	
Die Pronomen / Die Personalpronomen der 3. Person	
Die ukrainischen Namen	
Lektion 6	13
Das Alphabet (Zusammenfassung)	
Die Vokale und Konsonanten im Ukrainischen / Der Apostroph	
Lektion 7	17
Phonetik, Orthographie:	
Die Wiedergabe deutscher Eigennamen im Ukrainischen	

Grundkurs

Lektion 1	21
Der Satzbau / Die Satzintonation / Die Verneinung	
Die Partikel чи / Die Personalpronomen	
Lektion 2	27
Die Possessivpronomen der 1. und 2. Person	
Die Adverbien / Die Lokaladverbien	
Die Konjunktionen	
Lektion 3	32
Die Possessivpronomen der 3. Person	
Berufsbezeichnungen im Ukrainischen	
Lektion 4	37
Die Adjektive	
Die Qualitäts- und Beziehungsadjektive	
Lektion 5	42
Die Verben / Die Präsens-Konjugation der Verben (I)	
Die Adverbien der Art und Weise	
Lektion 6	49
Die Präsens-Konjugation der Verben (II)	
Die Temporaladverbien	
Das Genus der Substantive (Zusammenfassung)	
Lektion 7	56
Die Zahlwörter / Die Grundzahlen bis 30	
Die Präsens-Konjugation der Reflexivverben	
Lektion 8	62
Die Ordnungszahlen bis 30	
Lektion 9	68
Die Pluralbildung der Substantive, Adjektive und Possessivpronomen	
Lektion 10	73
Die Deklination der Substantive / Der Vokativ	
Das Präteritum der Verben	
Lektion 11	79
Der Präpositiv der Substantive	
Lektion 12	87
Das Futur der Verben	
Die Deklination der Adjektive und Possessivpronomen (Präpositiv)	

Inhalt	VII
Lektion 13	96
Der Präpositiv Singular belebter Maskulina	
Die Präpositionen на, в / у, по	
Lektion 14	102
Der Genitiv der Substantive	
Die Grund- und Ordnungszahlen bis 100 / Die Rektion der Grundzahlen	
Lektion 15	114
Die Verben der Fortbewegung	
Der Genitiv der Adjektive und Possessivpronomen	
Lektion 16	124
Der Akkusativ der Substantive, Adjektive und Possessivpronomen	
Die transitiven Verben der Fortbewegung	
Lektion 17	138
Die Deklination der Personalpronomen (Genitiv, Akkusativ)	
Substantivierte Adjektive / Die Modalverben	
Lektion 18	146
Der Dativ der Substantive, Adjektive und Possessivpronomen	
Lektion 19	157
Die Verbalaspekte	
Der Dativ und Präpositiv der Personalpronomen	
Lektion 20	172
Der Instrumental der Substantive, Adjektive und Possessivpronomen	
Die archaische Konjugation der Verben	
Lektion 21	187
Die Präfixbildungen der Verben	
Der Gebrauch des Apostrophs	
Der Instrumental der Personalpronomen	
Lektion 22	195
Der Konjunktiv	
Die Deklination der Substantive (Zusammenfassung)	
Lektion 23	206
Der Imperativ	
Die Deklination der Adjektive (Zusammenfassung)	
Lektion 24	216
Die Steigerung der Adjektive	
Die Reflexivverben / Das Genus der Verben	
Unpersönliche Reflexivverben	

Lektion 25	226
Die Steigerung der Adverbien	
Die Deklination der Possessivpronomen (Zusammenfassung)	
Das Possessivpronomen свій	
Lektion 26	236
Der Gebrauch des Genitivs	
Die Wortbildung der Substantive	
Lektion 27	245
Die Pronomen (Zusammenfassung)	
Die Grund- und Ordnungszahlen ab 200	
 Anhang	
Abkürzungen	259
Grammatik	259
Lösungen der Aufgaben	289
Literaturverzeichnis	311

Vorwort

Das Lehrbuch „Ukrainisch für Anfänger und Fortgeschrittene“ ermöglicht den Lernenden einen schnellen und ergebnisorientierten Zugang zur modernen ukrainischen Sprache, die durch zahlreiche Besonderheiten und Ausnahmen gekennzeichnet ist. Bereits vorhandene Kenntnisse können kontinuierlich erweitert und vervollständigt werden. Besonderer Wert wird darauf gelegt, den Lehrstoff mit alltäglichen Situationen und landeskundlichen Informationen zu verbinden, um so vor allem die kommunikativen Fähigkeiten zu entwickeln.

Der Einführungskurs verfolgt das Ziel, die Lernenden mit dem ukrainischen Alphabet, der Aussprache und Rechtschreibung, der kyrillischen Schrift sowie den Grundlagen der ukrainischen Grammatik vertraut zu machen. Im Grundkurs werden Grammatikkenntnisse kontinuierlich erweitert und ergänzt, wobei der Schwerpunkt auf der Morphologie liegt.

Wesentliches Merkmal des Lehrbuches ist die enge Verbindung zwischen Grammatik und Sprachpraxis. So wird von Beginn an jedes Grammatikthema nicht isoliert behandelt, sondern stets im Zusammenhang mit einem alltagsbezogenen Text eingeführt, ausführlich erklärt und durch entsprechendes Übungsmaterial veranschaulicht und gefestigt. Die Lexik umfasst typische Alltagssituationen und Standardthemen wie Studium, Familie, Beruf, Wohnen, Freizeit, Einkaufen, Sport, Reise, Hotel, Stadtbesichtigung, Orientierung u. a. Die Rechtschreibung entspricht dem neuesten Stand der Sprachentwicklung, der Schwierigkeitsgrad der Texte ist dem Lernfortschritt angepasst.

„Ukrainisch für Anfänger und Fortgeschrittene“ wendet sich an Erwachsene mit und ohne Vorkenntnisse/n in anderen slawischen Sprachen. Es kann im Sprachunterricht an Universitäten, Volkshochschulen und anderen Bildungseinrichtungen sowie im Selbststudium benutzt werden und ist auch für Nicht-Philologen gut geeignet.

Das im Buch verwendete Lehrmaterial ist im Laufe meiner langjährigen Lehrtätigkeit erarbeitet, systematisiert und getestet worden. Ich danke deshalb allen meinen ehemaligen Schülern für ihr großes Interesse und Engagement. Mein herzlicher Dank gilt meiner Familie – das Erscheinen dieses Buches wäre ohne ihr großes Verständnis und ihre tatkräftige Hilfe nicht möglich geworden. Für die Mithilfe bei der Erstellung einzelner Lektionen möchte ich mich insbesondere bei meinem Sohn Michael bedanken, der mehrere Kapitel in eigener Verantwortung entworfen und gestaltet hat. Für die stets freundliche Betreuung und Unterstützung danke ich Frau Dr. Barbara Krauß vom Harrassowitz Verlag.

Bergheim, im April 2008

Ludmila Schubert

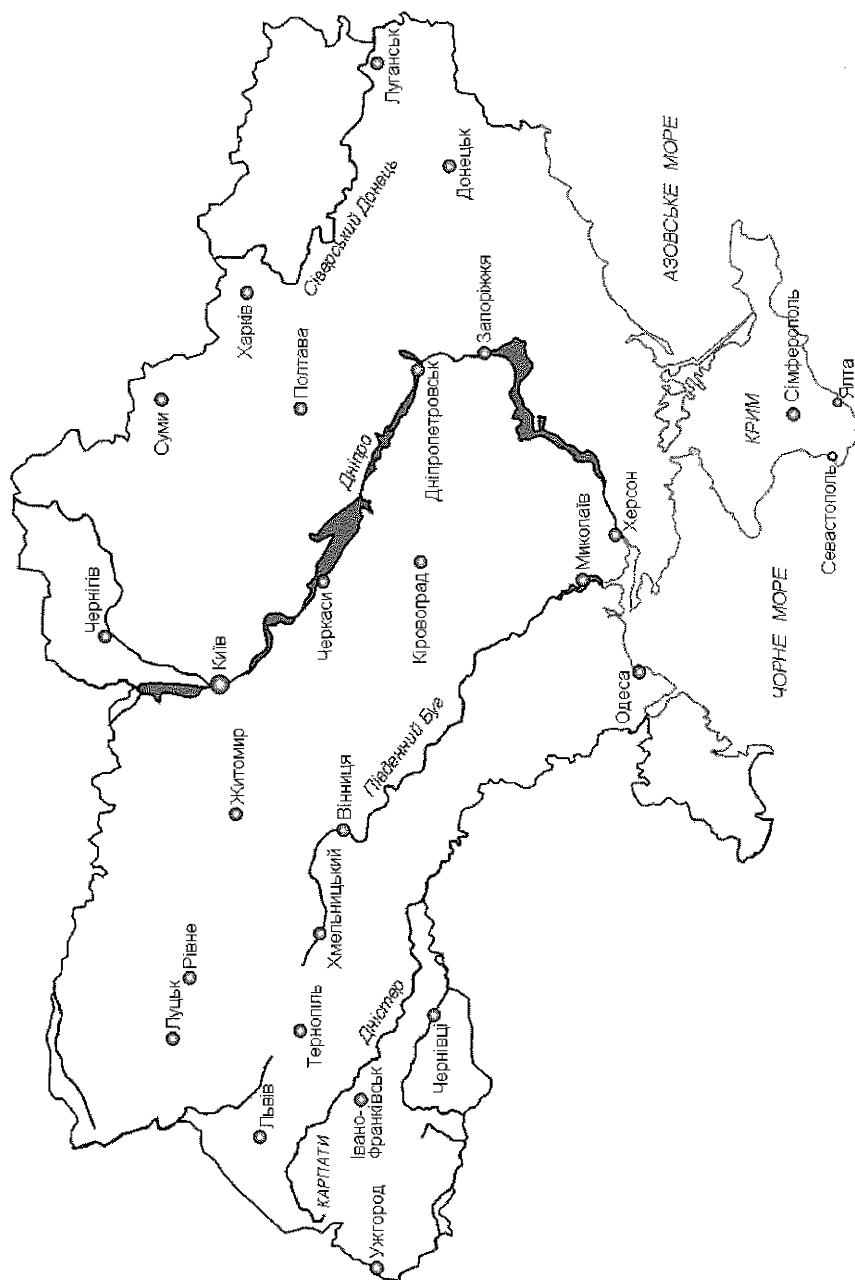
Das ukrainische Alphabet

<i>Buchstabe</i>			<i>Name</i>	<i>Aussprache</i>	<i>Transl.</i>
А а	<i>A a</i>	<i>Aa</i>	a / а	a (Sand)	a
Б б	<i>Б б</i>	<i>Bb</i>	be / бе	b (Band)	b
В в	<i>В в</i>	<i>Vv</i>	we / ве	w (Wand)	v
Г г	<i>Г г</i>	<i>Gg</i>	he / ге	h (Hand)	h
Ґ ґ	<i>Ґ ґ</i>	<i>Gg</i>	ge / ге	g (Gans)	g
Д д	<i>Д д</i>	<i>Dd</i>	de / де	d (Damm)	d
Е е	<i>Е е</i>	<i>Ee</i>	e / е	e (Fett)	e
Є є	<i>Є є</i>	<i>Ee</i>	je / є	je (jetzt)	je
Ж ж	<i>Ж ж</i>	<i>Žž</i>	she / же	sh / g (Genie)	ž
З з	<i>З з</i>	<i>Zz</i>	se / зе	s (Sohn)	z
И и	<i>И и</i>	<i>Ii</i>	y / и	y / i (Tisch)	y
І і	<i>І і</i>	<i>Ii</i>	i / і	i (Igel)	i
Ї ї	<i>Ї ї</i>	<i>Ji</i>	ji / ї	ji (Kyjiw)	ji
Й й	<i>Й й</i>	<i>Jj</i>	jot / йот	j (Jod)	j
К к	<i>К к</i>	<i>Kk</i>	ka / ка	k (Akt)	k
Л л	<i>Л л</i>	<i>Ll</i>	el / ел	l (lamp) hart	l
М м	<i>М м</i>	<i>Mm</i>	em / ем	m (Most)	m
Н н	<i>Н н</i>	<i>Nn</i>	en / ен	n (Nest)	n
О о	<i>О о</i>	<i>Oo</i>	o / о	o (Morgen)	o
П п	<i>П п</i>	<i>Pp</i>	pe / пе	p (Preis)	p
Р р	<i>Р р</i>	<i>Rr</i>	er / ер	r (Tirol)	r
С с	<i>С с</i>	<i>Cc</i>	es / ес	ss (muss)	s
Т т	<i>Т т</i>	<i>Tt</i>	te / те	t (Atlas)	t
У у	<i>У у</i>	<i>Uu</i>	u / у	u (Lust)	u
Ф ф	<i>Ф ф</i>	<i>Ff</i>	ef / еф	f (oft)	f
Х х	<i>Х х</i>	<i>Xx</i>	cha / ха	ch (acht)	x
Ц ц	<i>Ц ц</i>	<i>Cc</i>	tse / це	ts / z (Zug)	c
Ч ч	<i>Ч ч</i>	<i>Cc</i>	tsche / че	tsch (Matsch)	č
Ш ш	<i>Ш ш</i>	<i>Ss</i>	scha / ша	sch (Schein)	š
Щ щ	<i>Щ щ</i>	<i>Ss</i>	schtscha / ща	schtsch (Borschtsch)	šč
Ь ь	<i>Ь ь</i>	<i>Ь ь</i>	znak mjakschennja	Weichheitszeichen	'
Ю ю	<i>Ю ю</i>	<i>Ju</i>	ju / ю	ju (Juwel)	ju
Я я	<i>Я я</i>	<i>Jj</i>	ja / я	ja (Jasmin)	ja

Das ukrainische Alphabet basiert auf dem kyrillischen und besteht aus 33 Buchstaben. Das Weichheitszeichen **ь** hat keinen Lautwert, es bestimmt zusammen mit dem Apostroph (**'**), welches nicht zum Alphabet gehört, die Aussprache des vorangehenden Konsonanten.

Zur Wiedergabe ukrainischer Eigennamen wird entweder die internationale Transliteration (Kyiv bzw. Kyjiv – statt Kiev, Kiew) oder die deutsche Umschrift (Kyjiw, Kyjiv) benutzt.

Landkarte der Ukraine

EINFÜHRUNGSKURS

LEKTION 1

Alphabet: A a, E e, I i, O o, K k, M m, T t

Allgemeine Rechtschreib- und Lautregeln

Buchstaben und Laute

A a	<i>Aa</i>	I i	<i>Ii</i>	K k	<i>Kk</i>	T t	<i>Tt</i>
E e	<i>Ee</i>	O o	<i>Oo</i>	M m	<i>Mm</i>		

Übung 1

Lesen Sie die folgenden Wörter:

ма́ма, ко́ма, а́том, те́ма, акт, такт, ка́као, мат, тома́т, коми́тет, е́мма, о́tto, те́о, том,
 Ма́као, Кі́то, Ка́ма

Übung 2

Schreiben Sie die Buchstaben in Schreibschrift:

Aa Aa Ee Ee Ii Ii Oo Oo Kk Kk Mm Mm Tt Tt

Übung 3

Schreiben Sie die Wörter der Übung 1 in Schreibschrift ab.

Allgemeine Rechtschreib- und Lautregeln

Im Ukrainischen gibt es keine Artikel. Alle Substantive (außer der Eigennamen – Namen von Personen, Städten und Ländern) werden klein geschrieben. Die Vokale werden kurz und deutlich ausgesprochen, betonte etwas ausdrucksstärker. Die Konsonanten spricht man ohne Aspiration (*Behauchung*) aus.

Buchstaben und Laute

Ein Alphabet besteht aus Buchstaben, die verschiedene Laute graphisch darstellen. Man kann also die Buchstaben sehen und schreiben und die Laute hören und aussprechen. In manchen Sprachen besteht zwischen Form und Klang wesentlicher Unterschied. Im Ukrainischen ist dieser Unterschied gering.

Wenn man ein Wort buchstabieret, muss man den Namen jedes Buchstaben nennen, demzufolge buchstabiert man das Wort **такт** so: te-a-ka-te.

Übung 4

Buchstabieren Sie die Wörter der Übung 1.

Übung 5

Bilden Sie Wörter:

кта, аттк, мкао, аамм, оаакк, мттао, аемт, тмоа, атм, ттмкеіо

LEKTION 2

Alphabet: и, У у, В в, Н н, Р р, С с, Х х

Phonetik: p, n

Die Wortbetonung

и	<i>и</i>	В в	<i>Bb</i>	Р р	<i>Pp</i>	Х х	<i>Xx</i>
У у	<i>Уу</i>	Н н	<i>Nn</i>	С с	<i>Cc</i>		

Übung 1

Lesen Sie die folgenden Wörter:

ра́ма, теа́тр, ка́рта, оркё́стр, ку́рс, со́рт, ка́са, нерв, ко́нтра́кт, ресто́ран, раке́та, хо́р,
ха́рактер, ма́трос, океа́н, авто́мат, касе́та, а́стронавт, Ні́на, Ма́рко, Тама́ра, Рома́н,
Хри́стіна, Тара́с, Ві́ра, Мака́р, Ха́рків, Ва́рна, Ри́м

Übung 2

Schreiben Sie die neuen Buchstaben und die Wörter der Übung 1 in Schreibschrift.

Übung 3

Schreiben Sie die folgenden Wörter in ukrainischer Schrift:

Toronto, Traktor, Motor, Ananas, Aachen, Saar, Achim, Mars, Marokko, Metro, Kontrast,
Text, Kaktus, Kontakt, Start, Iran

Phonetik

Das ukrainische **p** wird wie das deutsche Zungenspitzen-r artikuliert.

Übung 4

Lesen Sie die Wörter vor. Beachten Sie die Aussprache von p.

крос, ка́рта, мото́р, кра́н, ко́рок, ма́рка, ресто́ран, квадра́т, ритм, крем, сати́ра, ту́рок,
Ма́рта, Рома́н, Мака́р, Ара́рат, То́ронто, Са́ра, Хе́рсон, Кри́м, Рі́вне

Übung 5

Buchstabieren Sie die Wörter der Übung 4 und schreiben Sie sie ab.

Der Vokal **и** wird *etwa* wie das deutsche **i** im Wort „Tisch“ ausgesprochen. Dieser Buchstabe steht niemals am Wortanfang und wird daher immer klein geschrieben.

Übung 6

Vergleichen Sie die Aussprache von **и** und **i**:

ки – кі, ми – мі, ти – ті, ви – ві, ни – ні, ри – рі
 кит – кіт, мир – міра, ви – він, ним – нім, рис – ріс, син – сіно

Die Wortbetonung

In mehrsilbigen Wörtern wird eine Silbe normalerweise kraftvoller ausgesprochen als die anderen. Das heißt, diese Silbe ist betont. Es gibt verschiedene Regeln dafür, welche Silbe betont werden soll: im Tschechischen wird immer die erste, im Polnischen die vorletzte Silbe betont. Im Ukrainischen ist die Betonung beweglich, d. h. jede Silbe kann betont werden: ма-ма (´ - / die erste Silbe), то-ма́т (- - / die zweite Silbe), пес-то-па́н (- - ´ / die dritte Silbe). Manche Wörter haben mehr als eine Betonung, wie das Wort за́ку́ска – Imbiss. Hier darf man sowohl за́куска als auch заку́ска sagen. Es ist wichtig, von Anfang an auf die richtige Betonung zu achten. Eine falsch gesetzte Betonung kann das Wort akustisch und inhaltlich verändern, wie за́мок (Schloss – Gebäude) und замо́к (Türschloss).

In diesem Lehrbuch sind Wörter, die aus mindestens zwei Silben bestehen, mit dem Betonungszeichen (´) versehen.

Übung 7

Ordnen Sie die folgenden Wörter nach Betonung und tragen Sie sie in die Tabelle ein.

такт, то-ма́т, ва́н-на, Ок-са́-на, но́-та, Ан-то́н, акт, кі-мо-но́, кон-та́кт, ко-мі-те́т, мі-мі-ка, Мо-ні-ка

–	´ –	– ´	´ – –	– ´ –	– – ´
такт	ванна	...			

Fügen Sie die Wörter der Übung 1 nach dem gleichen Prinzip in die Tabelle ein.

Übung 8

Schreiben Sie die buchstabierten Wörter auf und setzen Sie Betonungszeichen:

ка-ер-о-ес, ер-и-те-ем, ем-о-те-о-ер, ка-ве-а-де-ер-а-те, ес-а-те-и-ер-а, ка-а-ер-те-а,
 ер-о-ем-а-ен, те-о-ер-о-ен-те-о, ем-а-ка-а-ер

LEKTION 3

Alphabet: Ю ю, Я я, Б б, Д д, Й й, Л л, П п

Phonetik: с, єп, єт

Die Wortarten im Ukrainischen / Die Substantive

Belebte und unbelebte Substantive / Eigennamen

Ю ю	<i>Юю</i>	Б б	<i>Бб</i>	Й й	<i>Йй</i>	П п	<i>Пп</i>
Я я	<i>Яя</i>	Д д	<i>Дд</i>	Л л	<i>Лл</i>		

Übung 1

Lesen Sie die folgenden Wörter:

бар, банан, лампа, дама, директор, яхта, юрист, симпатія, бюро, диск, хімія, студент, басейн, історія, температура, доміно, трибуна, демократ, Наталка, Борис, Олена, Дмитро, Людмила, Павло, Юлія, Юрій, Лідія, Одеса, Полтава, Рейн, Берлін, Бремен, Ніл, Дамаск, Пекін, Мадрид

Übung 2

Schreiben Sie die neuen Buchstaben und die Wörter der Übung 1 in Schreibschrift.

Übung 3

Schreiben Sie die folgenden Wörter in ukrainischer Schrift:

Oslo, Amsterdam, Soldat, Delikt, London, Park, Major, Solo, Jupiter, Lama, Parlament, Stadion, Radio, Dialekt, Boston, Lima, Tabak

Phonetik

Das ukrainische с wird immer, auch am Wort- und Silbenanfang sowie vor п und т, wie das deutsche ss bzw. ß ausgesprochen.

Übung 4

Lesen Sie die folgenden Wörter. Beachten Sie genau die Aussprache von с.

Danach buchstabieren Sie die Wörter und schreiben Sie sie ab.

статистика, спонсор, студентка, спорт, спектр, статус, стандарт, спирт, самурай, суп, комісар, університет, Саманта, Саар, Сара

Die Wortarten im Ukrainischen

Man unterscheidet 10 Wortarten: Substantive, Pronomen, Adjektive, Zahlwörter, Verben, Adverbien, Präpositionen, Konjunktionen, Partikel und Interjektionen.

Die ersten 5 gehören zu flektierten (*veränderlichen*), die letzten zu nichtflektierten (*unveränderlichen*) Wortarten.

Die Substantive

Die Substantive bezeichnen Personen, Gegenstände oder Sachverhalte:
дирéктор, ма́ма, диск, ла́мпа, спорт, матемáтика.

Belebte und unbelebte Substantive

Der Bedeutung nach werden Substantive in belebte und unbelebte eingeteilt. Belebt sind Substantive, die Lebewesen (*Personen und Tiere*) bezeichnen: Іва́н, Ні́на, адво́кат, крокоди́л. Alle anderen Substantive sind unbelebt.

Übung 5

Belebt oder unbelebt? Tragen Sie die folgenden Substantive in die Tabelle ein.

мо́тор, Тарáс, студéнт, тра́ктор, парк, хамелеóн, Донба́с, ла́ма, проспéкт, какаду́

<i>belebt</i>	<i>unbelebt</i>
...	мо́тор

Eigennamen

Eine besondere Gruppe unter Substantiven bilden die Eigennamen. Dazu gehören:

- Personennamen (*Vor- und Nachnamen, Pseudonyme usw.*): Іва́н, Окса́на
- Rufnamen für Tiere: Рябо́, Му́рка
- geographische Namen: Оде́са, Берлі́н, Іспа́нія
- Namen von Organisationen und Einrichtungen: „Дина́мо“, Бундесвер
- Astronomische Namen: Ма́рс, Сату́рн
- Zeitungs- und Büchertitel: „Експрес“, „Біблія“

Die Eigennamen werden immer groß geschrieben.

Übung 6

Markieren Sie die Wortgrenzen und schreiben Sie die Wörter ab. Beachten Sie die Groß- und Kleinschreibung der Substantive.

кіно́рестора́нослоро́ттерда́мтеатрбо́нистанда́ртбременхаосдина́мітделі́анкарама́йорю́р
истло́ндонма́дридти́ранпа́рксахара́

LEKTION 4

Alphabet: Є є, І і, Г г, ґ ґ, З з, Ф ф, Ц ц, Ъ

Phonetik, Orthographie: ь, ґ, ґ

Doppelvokale und Doppelkonsonanten

Das Genus der Substantive

Є є	Єє	Г г	Ґ Ґ	З з	Зз	Ц ц	Цц
І і	Іі	ґ ґ	ґґ	Ф ф	Фф	Ь	Ьь

Übung 1

Lesen Sie die folgenden Wörter:

цемент, зоопарк, фанат, діалог, цент, телеграма, фараон, культ, легенда, фанфара, коле́га, центр, екзамен, магазин, ваза, євро, музей, бізнес, фізика, стиль, культура, гігієна, Україна, Київ, Гаваї, Гана, Гамбург, Гетеборґ, Цейлон

Übung 2

Schreiben Sie die neuen Buchstaben und die Wörter der Übung 1 in Schreibschrift.

Phonetik, Orthographie

Das Weichheitszeichen ь ist kein selbständiger Laut. Es dient zur Bezeichnung der *Weichheit* des vorangehenden Konsonanten und darf *nur* nach д, з, л, н, р, с, т, ц gebraucht werden: дь, зь, ль, нь, рь, сь, ть, ць.

Übung 3

Lesen Sie die folgenden Wörter. Beachten Sie die Aussprache der weichen Konsonanten. Buchstabieren Sie die Wörter und schreiben Sie sie in Schreibschrift.

сталь, танець, результат, Кельн, Білефельд, Альпи, Булонь, Луцьк, Львів, Тернопіль, Севастополь, Азовськ, Донецьк, Хмельницький

Der ukrainische Konsonant ґ wird im Gegensatz zum deutschen h stimmhaft und ohne Behauchung ausgesprochen. Der Konsonant r wird in einigen ukrainischen Wörtern wie ґрати (*Gitter*), ґрунт (*Boden*), ґанок (*Außentreppe*), ґава (*Rabe*) sowie in Fremdwörtern, insbesondere in Eigennamen, an Stelle des lateinischen g gebraucht: ґамбург (*Hamburg*), ґеттінґен (*Göttingen*).

Übung 4

Lesen Sie die folgenden Wörter vor. Schreiben Sie sie in Schreibschrift ab.

ґанс – ґабі ґуберт – ґу́став ґе́ра – ґе́ра ґава́на – ґа́на ґа́ген – ґа́рда

Übung 5

Schreiben Sie die folgenden Eigennamen in ukrainischer Schrift.

Wagner, Hamlet, Faust, Karlsberg, Hannover, Frankfurt, Hessen, Hamburg, Teheran, Magdeburg, Bagdad, Madagaskar

Übung 6

Schreiben Sie die buchstabierten Wörter auf und setzen Sie Betonungszeichen:

еф-і-зе-и-ка-а, це-е-ен-те-ер, ел-е-ге-е-ен-де-а, еф-а-ен-еф-а-ер-а, де-і-а-ел-о-ге, те-е-ел-е-ге-ер-а-ем-а, ка-о-ел-е-ге-а, у-ка-ер-а-ї-ен-а, бе-і-зе-ен-е-ес, ве-а-зе-а

Doppelvokale und Doppelkonsonanten

Doppelvokale und Doppelkonsonanten werden immer lang ausgesprochen.

Übung 7

Lesen Sie die Wörter vor. Beachten Sie die Länge der Vokale und der Konsonanten.

Маас, Саар, Гання, ванна, АББА, О́тто, Ё́мма, Стéлла, Мі́ккі, мо́кко, мо́тто, Ё́ссен

Das Genus der Substantive

Die Substantive haben drei grammatische Kategorien: **Genus** (*Geschlecht*: männlich, weiblich, sächlich), **Numerus** (*Zahl*: Singular, Plural) und **Kasus** (*Fall*: Nominativ, Genitiv, Dativ, Akkusativ, Instrumental, Präpositiv, Vokativ).

Man unterscheidet im Ukrainischen das *natürliche* und das *grammatische* Geschlecht. Belebte Substantive haben in der Regel das natürliche Geschlecht: Іва́н – männlich, Оле́на – weiblich. Bei allen anderen Substantiven erkennt man das Geschlecht an der Endung. In diesem Fall spricht man vom grammatischen Geschlecht. Männliche Substantive enden auf einen Konsonanten, weibliche auf **-а** oder **-я**, sächliche auf **-о** oder **-е**. Das Geschlecht der Substantive wird im Lehrbuch durch die folgenden Abkürzungen gekennzeichnet: **m** – für *Maskulina* (männlich), **f** – für *Feminina* (weiblich) und **n** – für *Neutra* (sächlich).

Übung 8

Bestimmen Sie das Geschlecht dieser Substantive und tragen Sie sie in die Tabelle ein:

хор, кіно́, ка́са, метро́, коме́та, клас, календа́р, теорі́я, пюре́

<i>m</i>	<i>f</i>	<i>n</i>
хор	...	

LEKTION 5

Alphabet: Ж ж, Ч ч, Ш ш, Щ щ

Phonetik: Die Zischlaute

Die zusammengesetzten Konsonanten

Die Pronomen / Die Personalpronomen der 3. Person

Die ukrainischen Namen

Ж ж	Жж	Ш ш	Шш
Ч ч	Чч	Щ щ	Щщ

Übung 1

Lesen Sie die folgenden Wörter:

журнал, манеж, жирафа, желе, пасажир, чек, шапка, чемпіон, шоколад, маршал,
Джон, Жінна, Джейн, Словаччина, Париж, Польща

Übung 2

Schreiben Sie die neuen Buchstaben und die Wörter der Übung 1 in Schreibschrift.

Phonetik

Die Konsonanten ж, ч, ш, щ sind **Zischlaute**. Das ш setzt sich aus zwei Lauten zusammen: ш + ч. Alle Zischlaute werden im Ukrainischen hart ausgesprochen.

Übung 3

Lesen Sie die Wörter vor. Beachten Sie dabei die Aussprache der Zischlaute.

журнал, желатин, женьшень, Житомир, Чад, чай, Чаплін, чек, Чехія, Чорнобиль,
шампунь, шаблон, Шевченко, Ющенко, Тимошенко, шифр, шоколад, Щєцин, борщ,
що, ще

Die zusammengesetzten Konsonanten

Im Gegensatz zum Buchstaben ш, welcher 2 Laute wiedergibt, gibt es im Ukrainischen 2 einzelne Laute, die aus 2 Buchstaben bestehen: дж und дз.

Übung 4

Lesen Sie die folgenden Wörter vor:

Джон, Джордж, Джакάρта, джаз, джем, джентльмен, джинси, джип, менеджер,
бджола, дзюдо, дзеркало, дзвін, дзьоб

Übung 5

Schreiben Sie die Wörter der Übungen 3 und 4 ab. Setzen Sie Betonungszeichen.

Die Pronomen

Pronomen werden als „Stellvertreter“ der Substantive (wie *Personalpronomen*: Іва́н – він) oder als ihre „Begleiter“ (wie *Possessivpronomen*: мій син) gebraucht. Die Personalpronomen der 3. Person richten sich in erster Linie nach dem Geschlecht:

він – er (m)

вона – sie (f)

воно – es (n)

Übung 6

Tragen Sie noch andere ihnen bekannte Substantive passend zu den Pronomen in die Tabelle ein:

він	вона	воно
бар	лампа	кіно
...	...	...

Achten Sie darauf, dass das Geschlecht der ukrainischen Substantive nicht immer mit dem Geschlecht der deutschen Substantive übereinstimmt: das Wort „ра́ма“ ist im Ukrainischen weiblich, das Wort „Rahmen“ ist im Deutschen männlich.

Die ukrainischen Namen

Die ukrainischen Namen bestehen aus drei Teilen: dem Nachnamen (прізвище), dem Vornamen (ім'я) und dem Vatersnamen (ім'я по батькові).

Прізвище (Nachname)	Ім'я (Vorname)	Ім'я по батькові (Vatersname)
Костенко <i>m f</i>	Тарас <i>m</i>	Іванович <i>m</i>
Бойко <i>m f</i>	Василь <i>m</i>	Петрович <i>m</i>
Кравчук <i>m f</i>	Петро <i>m</i>	Михайлович <i>m</i>
Щербак <i>m f</i>	Микола <i>m</i>	Павлович <i>m</i>
Левицький <i>m</i>	Андрій <i>m</i>	Сергійович <i>m</i>
Левицька <i>f</i>	Ганна <i>f</i>	Іванівна <i>f</i>
Зінченко <i>m f</i>	Марія <i>f</i>	Михайлівна <i>f</i>

Bei der Vorstellung werden alle drei Teile genannt: Іва́н Макси́мович Кравчу́к bzw. Га́нна Петро́вна Кравчу́к. Später verwendet man entweder die neutrale, offizielle Form: пан (*Herr*) / пані (*Frau*) + Nachname (пан Кравчу́к / пані Кравчу́к) oder die höfliche Form – den Vornamen und den Vatersnamen (Іва́н Макси́мович / Га́нна Петро́вна). Verbreitet ist auch die Form пан / пані + Vorname (пан Іва́н / пані Га́нна). In Studenten- Schüler- und manchmal auch Kollegenkreisen werden bei der Vorstellung nur zwei Teile genannt – der Vorname und der Nachname (Богда́н Коза́к / Гали́на Петро́нко).

Die ukrainischen Nachnamen haben in der Regel nur eine Form – sowohl für Männer, als auch für Frauen (Петро Бойко *und* Ірина Бойко). Eine Ausnahme bilden die Nachnamen auf **-ий**, die weibliche Form endet hier auf **-а** (Олександр Савицький / Ольга Савицька).

Übung 7

Lösen Sie das Kreuzworträtsel. Suchen Sie die ukrainischen Vornamen:

Іван, Володимир, Богдан, Роман, Тарас, Марко, Дмитро, Антон, Мирон, Федір, Наталка, Іванка, Оксана, Христина, Марійка, Килина, Ірина, Олена, Галина, Мирослава

A	I	B	A	N	V	R	C	Y	X	O	L	V	O	L	O	D	I	M	I	R
Д	К	Л	Н	А	У	К	Л	Т	А	М	М	У	У	І	Т	Р	С	Д	И	О
О	М	Р	К	Т	Е	С	Д	Р	М	Г	А	Л	И	Н	А	Л	Н	І	М	М
Б	О	Г	Д	А	Н	К	Л	Л	И	Л	Р	Д	И	О	Л	Л	О	Р	А	А
Н	У	І	И	Л	О	Д	К	Н	Р	О	І	О	Д	К	Л	Н	Л	О	І	Н
І	В	А	Н	К	А	Н	Д	Е	О	К	Й	Т	Д	Д	Л	Ф	Е	Д	І	Р
Н	Д	К	О	А	Н	Т	О	Н	С	Л	К	И	Л	К	О	У	Н	Н	Д	К
Д	К	Л	Н	Н	Д	К	К	И	Л	Т	А	О	Д	Е	Л	Н	А	Д	К	Л
Л	У	О	І	А	К	И	С	У	А	О	М	А	Р	К	О	В	І	С	У	Т
Х	Р	И	С	Т	И	Н	А	М	В	Д	К	Л	Н	Н	Т	А	Р	А	С	К
К	Л	Д	К	Л	Н	І	Н	Е	А	Д	К	Л	Н	Н	Д	К	И	Д	К	Л
М	Н	К	И	Л	И	Н	А	К	Л	Н	С	Д	М	И	Р	О	Н	Н	Д	К
О	І	Д	К	Л	Н	Л	Д	М	И	Т	Р	О	Д	К	Л	Н	А	Д	К	Л

Der Vatersname wird von einem männlichen Vornamen mit Hilfe der Suffixe **-ович** für Männer und **-івна, -івна** für Frauen gebildet:

Віктор Іван-ович (Віктор, *der Sohn von Іван*), bzw. Андрій-ович, Петр-о-вич;
Ганна Іван-івна (Ганна, *die Tochter von Іван*), bzw. Андрі-івна, Петр-івна.

Übung 8

Bilden Sie die Vatersnamen nach dem Muster:

Денис – Денисович, Денисівна / Андрій – Андрійович, Андріївна

Богдан, Євген, Анатолій, Руслан, Ярослав, Маркіян, Сергій, Олексій

Übung 9

Vorname, Vatersname oder Nachname? Ordnen Sie die folgenden Eigennamen und tragen Sie sie entsprechend in die Tabelle ein.

Семінович Іванівна Лукашенко Галина Петрович Тімченко Марківна Іван Андріївна
Андрійович Гришук Богданівна Ольга Шевченко Сергійович Богдан Катеріна
Андрій Марія Сергій Олена Марко Марчук Маркович Сергіївна

Vorname		Vatersname		Nachname
<i>m</i>	<i>f</i>	<i>m</i>	<i>f</i>	<i>m f</i>
...	Галина	...		

LEKTION 6

Das Alphabet (Zusammenfassung)

Die Vokale und Konsonanten im Ukrainischen

Der Apostroph

Übung 1

Nennen Sie die Namen der Buchstaben und lesen Sie die Wörter vor:

А а	Антон, Англія, зона	Н н	Назар, Ніна, клан
Б б	Берлін, Бірма, краб	О о	Олég, О́льга, радіо
В в	Володiмир, Вікторія, áвто	П п	Пари́ж, Пі́за, суп
Г г	Га́лич, гіта́ра, маг	Р р	Роман, Ріо, бар
Ґ ґ	Ґеттінген, магі́стр, Га́мбург	С с	Сергі́й, Сі́ч, транс
Д д	Дмитро́, Діа́на, като́д	Т т	Терно́піль, Тібе́т, цент
Е е	Еквадо́р, Е́мма, кафе́	У у	У́жгород, Уфа́, нуль
Є є	Єгіпет, євро, ателье́	Ф ф	Франко́, Філаде́льфiя, шеф
Ж ж	Жито́мир, жі́нка, маса́ж	Х х	Ха́рків, хі́мія, крах
З з	За́греб, Зі́на, газ	Ц ц	Це́зар, ці́ль, таблиця
И и	Крим, дида́ктика, Су́ми	Ч ч	Чорно́биль, чи́тко, матч
І і	Іва́н, Індія, інко́гніто	Ш ш	Шевче́нко, ші́сть, гуля́ш
Ї ї	Ки́їв, Микола́їв, Укра́їна	Щ щ	що, щі́тка, борщ
Й й	Йо́сип, Мари́йка, музе́й	Ь ь	Кельн, дя́дько, стиль
К к	Ка́нів, Кіо́то, лак	Ю ю	Ю́рій, Людми́ла, меню́
Л л	Леоні́д, Лі́ма, карнава́л	Я я	Я́лта, Япо́нія, Аля́ска
М м	Мари́я, мімо́за, ритм		

Übung 2

Schreiben Sie die Wörter der Übung 1 in Schreibschrift.

Nennen Sie eigene Beispiele zu jedem Buchstaben des Alphabets.

Übung 3

Lernen Sie das ukrainische Alphabet auswendig.

Übung 4

Ordnen Sie die folgenden Wörter alphabetisch:

табак, автомат, океан, бензін, чардаш, Лондон, диск, ритм, таксі, паста, економіка, ягуар, ідея, жандарм, інженер, старт, вілла, що, майстер, гімн, зодіак, йод, Шампань, факт, яхта, уран, юрист, Євро, кафе, нота, хаос, цифра

Übung 5

Fügen Sie die fehlenden Groß- und Kleinbuchstaben ein:

А а		В в		Г г			Є є		З з	
І і		Й й		Л л			О о			С с
	У у			Ц ц		Ш ш		Ь		

Übung 6

Schreiben Sie die folgenden Substantive in ukrainischer Schrift. Achten Sie dabei auf die Groß- und Kleinschreibung.

Stadion, Parlament, Telefon, Element, Idealist, Potsdam, Kanzler, Standart, Frankfurt, Schwerin, Brandenburg, Jalta, Charakter, Doktor, Gutenberg, Start, Bamberg, Honduras, Johannes, Pakistan, Grenada

Die Vokale im Ukrainischen

Man unterscheidet im Ukrainischen *harte* und *weiche* Vokale. Die meisten von ihnen bilden Paare:

<i>hart</i>	а	о	у	е	и	-
<i>weich</i>	я	-	ю	є	і	ї

Die harten Vokale **а, о, у, е, и** sowie der weiche Vokal **і** bezeichnen jeweils nur einen Laut. Die Konsonanten, die harten Vokalen vorangehen, werden hart ausgesprochen. Die weichen Vokale **я, ю, є, ї** werden wie zwei Laute – *ја, ју, је, јі* (*ja, ju, je, ji*) ausgesprochen, wenn sie am Wort- bzw. Silbenanfang oder nach einem Vokal stehen. In diesem Fall spricht man von „jotierten Vokalen“. Steht **я, ю** oder **є** direkt nach einem Konsonanten, spricht man es weich (*ба, бу, бе* – ‘а, ‘у, ‘е) aus.

Übung 7

Lesen Sie die Wörter vor. Beachten Sie die Aussprache der weichen Vokale.

ја, ју, је, јі	Ялта, армія, ательє, Юпітер, Євангеліє, Севілья, Рив'єра, юстиція, Реньє, Київ, Україна, конференсьє, Ямайка, мільярд
‘а, ‘у, ‘е	Рязань, пюре, Репін, ряд, сюрприз, тюбик, Дюма, Цюрих, нюанс, мюзикл, ряжанка, сюжет, Тянь-Шань, Кюрі

Das weiche **о** wird im Ukrainischen durch die Buchstabenkombinationen **йо** (am Wort- und Silbenanfang) und **ьо** (nach einem Konsonanten) wiedergegeben.

Übung 8

Lesen Sie die folgenden Wörter vor. Beachten Sie dabei die Aussprache von **йо** und **ьо**.

йод, майор, батальйон, Йосип, йога, бульйон, район, каньйон, Майорка, койот, льон, сьогодні, Льоня, льоготь, льотчик

Übung 9

Schreiben Sie die Wörter der Übung 7 und 8 in Schreibschrift ab.

Die Konsonanten im Ukrainischen

Man unterscheidet im Ukrainischen *harte* und *weiche* Konsonanten. Die meisten von ihnen bilden Paare:

<i>hart</i>	б	в	г	г'	д	дж	дз	ж	з	-	к	л
<i>weich</i>	б'	в'	г'	г'	д'	-	дз'	-	з'	й	к'	л'

<i>hart</i>	м	н	п	р	с	т	ф	х	ц	ч	ш	щ
<i>weich</i>	м'	н'	п'	р'	с'	т'	ф'	х'	ц'	-	-	-

Übung 10

Vergleichen Sie die Aussprache der harten und der weichen Konsonanten.

<i>hart</i>	бик	вив	дим	літо	кит	мир	низ	пив	рис	тин
<i>weich</i>	бік	вів	дім	літо	кіт	мір	ніс	пів	ріс	тінь

Je nach der Stimmbeteiligung werden die Konsonanten in *stimmhafte* und *stimmlose* eingeteilt. Manche von ihnen bilden Paare:

<i>stimmhaft</i>	б	в	г	г'	д	ж	з	дж	дз	л	м	н	р	й	-
<i>stimmlos</i>	п	ф	х	к	т	ш	с	ч	ц	-	-	-	-	-	щ

Übung 11

Vergleichen Sie die Aussprache der stimmhaften und der stimmlosen Konsonanten.

б – п	в – ф	г – х	г' – к	д – т	ж – ш	з – с	дж – ч	дз – ц
банк	ваза	газ	гава	дайм	жар	зайда	джаз	дзига
панк	фаза	хаз	кава	тайм	шар	сайда	час	циган

Im Wortauslaut werden stimmhafte Konsonanten stimmlos ausgesprochen. So klingt das Wort **сад** (Garten) wie **сат** und **друг** (Freund) wie **друх**. Innerhalb eines Wortes werden stimmhafte Konsonanten vor stimmlosen stimmlos: das Wort **мелестра** (Krankenschwester) klingt wie **мерсестра**.

Andererseits werden stimmlose Konsonanten vor stimmhaften auch stimmhaft: **бакбо́р** wird z. B. wie **барбо́р** ausgesprochen.

Der Apostroph (')

Vor den Vokalen **я, ю, є, ї** wird nach den Konsonanten **б, п, м, в, ф, р** oft der Apostroph gebraucht: **суб'є́кт, В'ячесла́в, кур'є́р**. Der Apostroph bezeichnet im Gegensatz zum Weichheitszeichen die Härte des vorangehenden Konsonanten.

Übung 12

Lesen Sie die Wörter. Beachten Sie die Aussprache der Konsonanten vor dem Apostroph.

об'є́кт, суб'є́кт, комп'ю́тер, П'ємо́нт, прем'є́ра, ім'я́, В'єтна́м, В'я́тка, саф'я́н, ф'є́рд

Übung 13

In jeder Spalte versteckt sich ein nicht passender Laut. Welcher?

ю	к	а	ж	б
я	м	о	ч	в
є	о	у	ш	г
ї	п	є	з	ч
е	х	и	щ	ц

Übung 14

In der Stadt sehen Sie verschiedene Schilder. Was bedeuten sie?

БІБЛІОТЕКА	ФОТОАТЕЛЬЄ	Ліфт	Радіо / Телевізори
Туалет	Кафе «Крим»	Ресторан	Кіоск
Газети	Телефон	Буфет	Сувеніри
Пошта	Туристичне бюро	Банк «АВАЛЬ»	Медпункт
Університет	Кінотеатр «Сатурн»	ТАКСІ	Міліція
Готель «Київ»	Проспект Шевченка	Парк культури	Театр опери і балету

Übung 15

Lesen und üben Sie die folgenden Wortverbindungen:

Добрий день!	<i>Guten Tag!</i>	Дякую! – Прошу.	<i>Danke! – Bitte.</i>
Добрий вечір!	<i>Guten Abend!</i>	Вибачте! – Нічого.	<i>Verzeihung! – Keine Ursache.</i>
Доброго ранку!	<i>Guten Morgen!</i>	До побачення!	<i>Auf Wiedersehen!</i>
Будь ласка!	<i>Bitte schön!</i>	До завтра!	<i>Bis morgen!</i>

LEKTION 7

Phonetik, Orthographie:

Die Wiedergabe deutscher Eigennamen im Ukrainischen

<i>Deutsch</i>		<i>Ukrainisch</i>	
<i>Buchstaben</i>	<i>Beispiele</i>	<i>Buchstaben</i>	<i>Beispiele</i>
ä	Bärbel	е	Бербель
ü	München	ю	Мюнхен
ö, oe	Gröber, Goethe	е, ъо	Гребер, Грьобер Гете
ei, ai	Leipzig, Weimar Rainer	ей, ай	Лейпциг, Ваймар Райнер
eu, oi	Neuss, Noibert Europa	ой ев	Нойс, Нойберт Європа
ie	Wiesbaden	і	Вісбаден
h	Hans Beethoven	г х	Ганс Бетховен
h (stumm)	Theodor	-	Теодор
g	Freiberg	г	Фрайберг
ck	Mecklenburg	к	Мекленбург
l (vor einem Konsonanten und im Wortauslaut)	Köln, Kiel	ль	Кельн, Кіль
l (vor einem Vokal)	Luxemburg Lukas	лю лу	Люксембург Лукас
qu	Quedlinburg	кв	Кведлінбург
v	Viktor	в	Віктор
x	Max	кс	Макс

Übung 1

Schreiben Sie die folgenden Eigennamen in ukrainischer Schrift:

Müller, Neubert, Axel, Heine, Oehlbrecht, Köhler, Schröder, Siegfried, Heike, Rafael, Dieter, Thomas, Münster, Gießen, Mainz, Rhein, Euskirchen, Hannover, Nürnberg, Düsseldorf, Hürth, Suhl, Elsdorf

Übung 2

Schreiben Sie auf Ukrainisch und buchstabieren Sie

- Ihren Vor- und Nachnamen / die Namen Ihrer Kursnachbarn.
- den Namen Ihrer Heimatstadt und der Stadt, in der Sie wohnen.

Übung 3

Markieren Sie die Wortgrenzen und schreiben Sie die Wörter ab.

РОЛЬФТАРАСМОНІКАГАЛІНАБЕРНГАРДАНТОНГАЙКЕХРИСТИНАОЛІВЕРБОГДАНЖ
АКЛІНМАРИНАФРАНКВОЛОДИМИРДІАНАМИРОСЛАВАЙОГАННЕСФЕДІРЮЛАНЕДО
МІНІКСЕРГІЙГАННЕЛОРЕОКСАНААНДРЕАСАНДРІЙКАТРІНКАТЕРІНАМІХАЕЛЬМІХ
АЙЛОМАРІЯЛДІЯ

БЕРЛІНКІЇВГАМБУРГОДЕСАМІОНХЕНЛЬВІВФРАНКФУРТДНІПРОПЕТРОВСЬККАСЄ
ЛЬТЕРНОПЛЬБРЕМЕНСІМФЕРОПОЛЬДРЕЗДЕНДОНЕЦЬКЛЕЙПЦИПІЛТАВАМАЇДЕБУ
РІХАРКІВПІОТСДАМЧЕРНІГІВНІОРНБЕРГУЖОРОДБАДЕНБАДЕНІЯЛТАСААРБРЮККЕ
НМІКОЛАЇВРОСТОКСЕВАСТОПОЛЬ

Übung 4

Lösen Sie das Kreuzworträtsel. Suchen Sie die deutschen Vornamen:

Alfred, Anna, Barbara, Bernd, Dieter, Günther, Hans, Helmuth, Jürgen, Klaus, Manfred,
Michael, Monika, Otto, Sandra, Sebastian, Thomas, Ulrike, Xaver

У	К	Л	А	У	С	Г	І	О	Т	Т	О	Д	М	А	Н	Ф	Р	Е	Д
З	И	І	О	Л	К	Л	М	Н	О	П	Р	С	О	Т	У	Ф	Г	Х	П
Г	А	Н	С	Ь	Ь	Б	Ю	Я	А	Б	В	Г	Н	І	Д	Е	Е	Є	Ж
Й	Л	Л	К	Р	С	А	Н	Д	Р	А	Н	М	І	Х	А	Е	Л	Б	О
Р	Б	Т	У	І	Ф	Р	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	Б	К	Ю	Я	А	Б	Б	В
І	Ф	Е	С	К	И	Б	Ж	З	Д	І	К	С	А	В	Е	Р	М	Й	К
М	Р	О	Т	Е	Р	А	С	Т	І	У	Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	У	Ю	Я
Б	Е	Р	Н	Д	В	Р	Г	І	Т	О	М	А	С	Д	Е	Є	Т	Ж	З
І	Д	К	Л	М	Н	А	О	П	Е	Р	С	Н	Т	У	Ю	Р	І	Е	Н
Ц	Ч	Ш	Щ	Ю	Я	А	Б	В	Р	Г	І	Н	Д	Е	Є	Ж	З	І	И
Л	С	Е	Б	А	С	Т	І	А	Н	М	Н	А	І	Ю	Н	Т	Е	Р	О

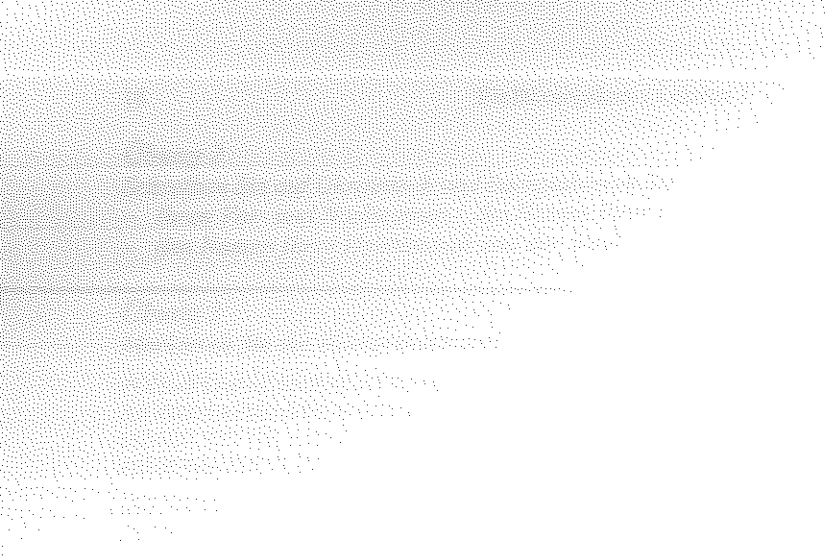
Übung 5

Am Zeitungskiosk werden Zeitungen und Zeitschriften angeboten. Wie heißen sie?

УКРАЇНА	АРМІЯ України	Львівська газета
СПОРТ	Футбол	УКРІНФОРМ
ФАКТИ і коментарі	БІЗНЕС	Донбас
Компаньйон	ЕКСПРЕС	ОЛІГАРХ
ПАРЛАМЕНТ	КАПІТАЛ	Сигнал

GRUNDKURS

GRUNDKURS

LEKTION 1

Der Satzbau / Die Satzintonation

Die Verneinung

Die Partikel **чи**

Die Personalpronomen

Text 1

Хто це? Це Васи́ль. **Хто він?** Він студент.

А це хто? Це Руслана. **Хто вона?** Вона студентка.

Це пан Луценко і пані Тимошенко. **Хто вони?** Він учитель, вона вчителька.

Що це? Це стіл. **Де він?** Він тут. Це лампа. **Де вона?** Вона теж тут.

Це вікно. **Де воно?** Воно там. Це дошка і карта. **Де вони?** Ось вони.

Der Satzbau

In ukrainischen Sätzen wird die Kopula *ist, sind, bin, bist, seid* weggelassen:

– Хто це? (Wer *ist* das?) Це Васи́ль. (Das *ist* Wassyl.)

Die Frage kann im Ukrainischen durch einen Fragesatz *mit* Fragewort wie **Хто?** (*Wer?*), **Що?** (*Was?*), **Де?** (*Wo?*) oder durch einen Fragesatz *ohne* Fragewort ausgedrückt werden:

– **Хто це?** (Wer *ist* das?) **Що це?** (Was *ist* das?) **Де він?** (Wo *ist* er?)

– **Це Васи́ль?** (*Ist* das Wassyl?) **Васи́ль тут?** (*Ist* Wassyl hier?)

Text 2

Це Васи́ль? Так, це Васи́ль. **Він студент?** Так, він студент.

Де Васи́ль? Він тут. **Він тут?** Так.

Це Руслана? Так, це Руслана. **Вона студентка?** Так, вона студентка.

Де Руслана? Вона там. **Вона там?** Так.

Die Satzintonation

Da die Wortfolge im Aussagesatz und im Fragesatz ohne Fragewort gleich ist, wird der einzige Unterschied durch die Intonation ausgedrückt. Man unterscheidet die *fallende* (↓) und die *steigende* (↑) Intonation. Die *fallende* Intonation ist für Aussagesätze und Fragesätze mit Fragewort typisch. Fragesätze ohne Fragewort haben *steigende* Intonation:

– Це Васи́ль.↓ Він студент.↓ Він тут.↓ Хто це?↓ Де він?↓

– Це Васи́ль?↑ Він студент?↑ Він тут?↑

Übung 1

Lesen Sie den folgenden Text. Beachten Sie die Satzintonation.

Хто це? Це Іван? Так, це Іван. Хто він? Він інженер? Так, він інженер.
 Це Оксана? Ні, це не Оксана. Це Наталка. Це Наталка? Так. А де Оксана? Вона тут.
 Що це? Це крісло? Так, це крісло. А це вікно? Ні, це телевизор. Це телевизор? Так.
 А де вікно? Воно там. Воно там? Так, воно там.
 Що це? Радіо? Ні, це касета. А де радіо? Воно тут? Так.

Übung 2

Bilden Sie Frage- und Aussagesätze nach dem Muster:

журнал Що це? Це журнал. Це журнал? Так. Де він? Він тут. Він тут? Так.
 Олена Хто це? Це Олена. Це Олена? Так. Де вона? Вона там. Вона там? Так.

радіо	вікно	Остап	студент і студентка
книжка	зошит	Соломія	стіл і стілець

Merken Sie sich: Anders als im Deutschen, dürfen im Ukrainischen Substantive, die Personen bezeichnen, *nur* mit dem Fragewort **Хто?** erfragt werden:

– **Хто** це? (**Wer** ist das?) **Хто** Ви? (**Wer** sind Sie? oder auch: **Was** sind Sie?)

Übung 3

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Василь – студент. Хто це? Це Василь. Хто він? Він студент. Василь студент? Так.

Івась – школяр.	Богдан Іванович – учитель.	Пан Тимошенко – інженер.
Леся – школярка.	Віра Петрівна – вчителька.	Руслана Луценко – студентка.

Wenn sowohl das Subjekt als auch das Prädikat Substantive sind, wird ein *Gedankenstrich* eingesetzt.

Fragesätze *ohne* Fragewort können *bejahend* oder *verneinend* beantwortet werden:

Це Василь? (*Ist* das Wassyl?) **Так**, це Василь. (**Ja**, das *ist* Wassyl.) *bejahend*
Ні, це не Василь. (**Nein**, das *ist nicht* Wassyl.) *verneinend*

Die Verneinung

Die Verneinungspartikel **не** (**nicht**, **kein**) steht unmittelbar vor dem Wort, welches verneint wird:

- Це Руслана? **Ні**, це не Руслана. (*Ist* das Ruslana? **Nein**, das *ist nicht* Ruslana.)
- Це журнал? Ні, це не журнал. (*Ist* das eine Zeitschrift? **Nein**, das *ist keine* Zeitschrift.)
- Журнал не тут, а там. (Die Zeitschrift *ist nicht hier*, sondern dort.)

Übung 4

Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese nach dem Muster:

Василь / Остап

Це Василь? Ні, це не Василь. Це Остап.

А де Василь? Він там. Василь там? Так, він там.

Олена / Марічка	вчителька / учениця	журнал / газета	батько / дядько
Тарас / Іван	студент / учень	карта / картина	сестра / тітка

Die Partikel чи

Fragesätze ohne Fragewort können im Ukrainischen auch mit der Partikel **чи** beginnen. In diesem Fall hat diese Partikel *keine* selbständige Bedeutung und beeinflusst auch nicht die Intonation:

– Це Остап? ↑ **Чи** це Остап? ↑ (Ist das Ostap?) Він тут? ↑ **Чи** він тут? ↑ (Ist er hier?)

Übung 5

Bilden Sie 5 Fragesätze mit der Partikel **чи** und beantworten Sie diese bejahend und verneinend.

Die Partikel **чи** kann auch in der Bedeutung **oder** (bei einer Gegenüberstellung) gebraucht werden:

– Це Остап **чи** Василь? (Ist das Ostap **oder** Wassyl?) Він тут **чи** там? (Ist er hier **oder** dort?)

In diesem Fall *beeinflusst* die Partikel die Intonation: im ersten Teil des Fragesatzes ist sie *steigend* und im zweiten Teil *fallend*:

– Це Остап ↑ **чи** Василь↓? Він тут↑ **чи** там↓?

Übung 6

Bilden Sie 5 Fragesätze mit der Gegenüberstellung und beantworten Sie diese.

Text 3

Хто **Ви**? Я Василь Тимошенко. А Ви? Я Остап Савчук.

Хто **ви**? Я Руслана Луценко, а це Тарас Бойко. **Ми** студенти.

Ти Олесь? Ні, я Івась. А це Галя і Леся? Так, це **вони**.

Die Personalpronomen

Die Personalpronomen unterscheiden sich im Ukrainischen nach Person – 1., 2., 3., nach Genus (Geschlecht) – *er, sie, es* und nach Numerus (Zahl) – *Singular* und *Plural*:

	1. Person	2. Person	3. Person
<i>Singular</i>	я <i>ich</i>	ти <i>du</i>	він <i>er</i> / вона <i>sie</i> / воно <i>es</i>
<i>Plural</i>	ми <i>wir</i>	ви <i>ihr</i> / Ви <i>Sie</i>	вони <i>sie</i>

Übung 7

Lesen und üben Sie die Substantive zum Thema „Studium, Unterricht“. Bestimmen Sie ihr Geschlecht.

студент	Student	поліція	Regal
студентка	Studentin	картина	Bild, Gemälde
викладач	Dozent, Dozentin	стіл	Tisch
учитель / вчитель	Lehrer	стілець	Stuhl
учителька / вчителька	Lehrerin	крісло	Sessel
школяр / учень	Schüler	книжка	Buch
школярка / учениця	Schülerin	словник	Wörterbuch
урок	Unterrichtsstunde	підручник	Lehrbuch
лекція	Vorlesung	зошит	Heft
семінар	Seminar	ручка	Kugelschreiber
університет	Universität	олівець	Bleistift
аудиторія	Unterrichtsraum	сумка	Tasche
школа	Schule	портфель	Akentasche
клас	Klassenraum	мапа, папка	Mappe
вікно	Fenster	крейда	Kreide
стіна	Wand	губка	Schwamm
карта	Landkarte	лампа	Lampe
дошка	Tafel	телевізор	Fernseher
таблиця	Tabelle	шафа	Schrank

„учитель“ bzw. „учителька“ wird nach einem Konsonanten, „вчитель“ und „вчителька“ nach einem Vokal gebraucht: Богдан – учитель, aber Дмитро – вчитель, bzw. Ірина Левчук – учителька, Ірина – вчителька.

Übung 8

Lesen Sie die Dialoge vor. Beachten Sie die Intonation.

Dialog 1

Василь: **Хто це?**
 Руслана: Це Остап.
 Василь: **Хто він?** Студент?
 Руслана: Так, він студент, як і ми.
 Василь: А це хто?
 Руслана: Це Олена.
 Василь: Це Олена? Невже?
 Руслана: Так, це вона.
 Василь: А це Тарас?
 Руслана: Ні, це не Тарас. Це Андрій.

Dialog 2

Івась: **Що це?**
 Леся: Це дошка.
 Івась: А це що?
 Леся: Це карта.
 Івась: Це карта?
 Леся: Так.
 Івась: Чи це також карта?
 Леся: Ні, це не карта. Це картина.
 Івась: Це зошит чи журнал?
 Леся: Це журнал.

Übung 9

Zeigen Sie auf Gegenstände oder Personen und fragen Sie Ihren Nachbarn:
 Що це? / Хто це? / Це Іван? / Це вікно? / А де ...?

Übung 10

Bilden Sie jetzt Fragesätze mit der Gegenüberstellung nach dem Muster:
 Це портфель чи підручник? ...

Übung 11

Übersetzen Sie ins Ukrainische und setzen Sie Betonungszeichen:

1. Was ist das? Ist das ein Tisch? Ja, das ist ein Tisch. Und was ist das? Das ist ein Stuhl.
2. Das ist Taras. Was ist er? Er ist Schüler. Und wer ist das? Das ist Olena. Was ist sie? Sie ist Schülerin.
3. Dort ist die Tafel. Und was ist das? Das ist eine Landkarte. Und wo ist die Tabelle? Sie ist hier.
4. Wer sind Sie? Ich bin Thomas Müller. Sind Sie Student? Nein, ich bin kein Student. Ich bin Dozent.
5. Wer ist das? Ist das Roman oder Ostap? Das ist Ostap. Und dort ist Oksana. Was sind sie? Er ist Lehrer und sie ist Lehrerin.

Übung 12

Suchen Sie die unbelebten Substantive zum Thema „Unterricht“, schreiben Sie sie ab und setzen Sie Betonungszeichen.

К	В	І	К	Н	О	Л	І	В	Е	Ц	Ь	О	Д	П	Ч	Ф
Ж	А	И	І	Л	Й	Г	Л	М	Н	Ь	О	К	Р	О	Р	С
А	З	В	Е	Р	Р	У	Ч	К	А	І	П	Л	Т	Р	Я	Р
Г	А	К	Е	Т	А	Б	З	Д	О	Ш	К	А	А	Т	П	К
Л	У	О	В	М	К	Р	С	Ь	Л	Р	С	Б	Ф	Ш	С	
Б	Ш	А	Р	Т	А	А	Х	Т	Ч	С	І	Й	Л	Е	Р	Р
І	К	Ч	О	Щ	У	Я	А	І	Л	Т	С	Ж	И	Л	Н	Х
Б	О	Ф	К	І	Д	П	Р	С	Т	І	Л	Е	Ц	Ь	К	М
Л	Л	С	Н	Д	И	Ш	П	Т	П	Н	О	Р	Я	К	А	С
І	А	Т	Р	И	Т	Р	С	І	Ш	А	Ф	А	Ь	А	Р	У
О	А	Л	Ж	У	О	Н	А	Л	Ь	Ш	К	З	Л	Ц	Т	М
Т	Р	Х	К	Ч	Р	С	Ь	А	К	С	Л	О	В	Н	И	К
Е	Л	М	А	О	І	Щ	Ь	М	Щ	Ь	Ф	Ш	Т	О	Н	А
К	О	П	Н	Т	Я	П	К	П	Ч	К	А	И	П	Л	А	С
А	Ю	Р	К	Р	Е	Й	Д	А	Л	О	А	Т	Л	В	Д	Т
Р	Х	Т	Ч	С	І	Н	А	Т	Е	Л	Е	В	І	З	О	Р

Vokabeln

аудиторі́я <i>f</i>	Unterrichtsraum
бібліоте́ка <i>f</i>	Bücherei
виклада́ч <i>m</i>	Dozent, Dozentin
вікно́ <i>n</i>	Fenster
він, вона́, воно́, вони́	er, sie, es, sie (Pl.)
вчи́тель <i>m</i>	Lehrer
вчи́телька <i>f</i>	Lehrerin
газе́та <i>f</i>	Zeitung

полиця́ <i>f</i>	Regal
портфе́ль <i>m</i>	Aktentasche
ра́діо <i>n</i>	Radio
ру́чка <i>f</i>	Kugelschreiber
словни́к <i>m</i>	Wörterbuch
стіл <i>m</i>	Tisch
стіле́ць <i>m</i>	Stuhl
стіна́ <i>f</i>	Wand

гу́бка <i>f</i>	<i>Schwamm</i>	студе́нт <i>m</i>	<i>Student</i>
Де?	<i>Wo?</i>	студе́нтка <i>f</i>	<i>Studentin</i>
до́шка <i>f</i>	<i>Tafel</i>	су́мка <i>f</i>	<i>Tasche</i>
журна́л <i>m</i>	<i>Zeitschrift</i>	таблиця́ <i>f</i>	<i>Tabelle</i>
зо́шит <i>m</i>	<i>Heft</i>	так	<i>ja</i>
і, а	<i>und, aber</i>	тако́ж, те́ж	<i>auch</i>
карта́ <i>f</i>	<i>Landkarte</i>	там	<i>dort</i>
карти́на <i>f</i>	<i>Bild, Gemälde</i>	телеві́зор <i>m</i>	<i>Fernseher</i>
касета́ <i>f</i>	<i>Kassette</i>	ти, ви / Ви	<i>du, ihr / Sie</i>
клас <i>m</i>	<i>Klassenzimmer</i>	тут	<i>hier</i>
кни́жка <i>f</i>	<i>Buch</i>	уро́к <i>m</i>	<i>Unterrichtsstunde</i>
кре́йда <i>f</i>	<i>Kreide</i>	уче́ниця <i>f</i>	<i>Schülerin</i>
крі́сло <i>n</i>	<i>Sessel</i>	уче́нь <i>m</i>	<i>Schüler</i>
ла́мпа <i>f</i>	<i>Lampe</i>	фо́то <i>n</i>	<i>Foto</i>
ле́кція́ <i>f</i>	<i>Vorlesung</i>	Хто?	<i>Wer?</i>
ма́па <i>f</i>	<i>Mappe, Landkarte</i>	це	<i>das</i>
не	<i>nicht, kein</i>	чи	<i>ob, oder</i>
Невже́?	<i>Tatsächlich?</i>	па́фа <i>f</i>	<i>Schrank</i>
ні	<i>nein</i>	шко́ла <i>f</i>	<i>Schule</i>
оли́вець <i>m</i>	<i>Bleistift</i>	школя́р <i>m</i>	<i>Schüler</i>
пан <i>m</i> / па́ні <i>f</i>	<i>Herr / Frau, Dame</i>	школя́рка <i>f</i>	<i>Schülerin</i>
па́пка <i>f</i>	<i>Mappe</i>	Що? / що	<i>Was? / was, dass</i>
підру́чник <i>m</i>	<i>Lehrbuch</i>	я, ми	<i>ich, wir</i>

LEKTION 2

Die Possessivpronomen der 1. und 2. Person

Die Adverbien / Die Lokaladverbien

Die Konjunktionen

Text 1

Що це? Це мій фотоальбом. Ось фото.

Це ти? Так, це я. А це хто? Це мій брат і моя сестра.

Чий це брат? Це **мій** брат. **Чия** це сестра? Це **моя** сестра.

Чіє це фото? Це **моє** фото.

Ось **твоє** місце. Тут **твій** комп'ютер і **твоя** дискета.

Тут **наша** кімната, **наш** стіл, **наше** радіо.

Навпроти **ваше** вікно. Там **ваш** клас і **ваша** бібліотека.

Die Possessivpronomen der 1. und 2. Person

Possessivpronomen werden zur Bezeichnung der Zugehörigkeit gebraucht. Sie beziehen sich immer auf Substantive: **мій** син (*mein Sohn – m*), **моя** дочка (*meine Tochter – f*). Die Frage nach den Possessivpronomen lautet **Чий? Чия? Чіє?** (*Wessen?*) Die Possessivpronomen der 1. und 2. Person entsprechen den folgenden Personalpronomen:

Personalpronomen	я	ти	ми	ви
Possessivpronomen	мій	твій	наш	ваш
	моя	твоя	наша	ваша
	моє	твоє	наше	ваше

Die Possessivpronomen der 1. und 2. Person sowie die Fragepronomen **чий, чия, чіє** stimmen mit Substantiven im *Genus, Numerus* und *Kasus* überein:

- **чий** син? мій (твій, наш, ваш) син *m*
- **чия** дочка? моя (твоя, наша, ваша) дочка *f*
- **чіє** село? моє (твоє, наше, ваше) село *n*

Übung 1

Verbinden Sie die Possessivpronomen mit den passenden Substantiven.

Muster: мій журнал, ...

мій	крісло	твій	кімната	наш	місто	ваш	дочка
моя	журнал	твоя	село	наша	сусід	ваша	син
моє	газета	твоє	гараж	наше	сусідка	ваше	подвір'я

Übung 2

Bilden Sie Possessivpronomen nach dem Muster:

я – брат – мій брат

я – син	ви – тітка	ми – квартира	ти – чоловік
ти – дочка	я – радіо	ви – клас	Ви – крісло

Übung 3

Bilden Sie Frage- und Aussagesätze nach dem Muster:

книжка – я

Чия це книжка? Це моя книжка.

словник – ми	мапа – ти	олівець – ти	таблиця – ми
полиця – ви	зошит – я	радіо – ми	ручка – Ви

Text 2

Що це? Це теж фотó. Тут я, Василь Тимошенко, а тут моя родина. **Посередині** мій брат Павло. **Поруч** моя сестра Леся. **Ліворуч** мій батько Степан Михайлович, **праворуч** моя мати Оксана Петрівна. **Попереду** мій дід Петро Данилович, а **там** моя баба Ірина Іванівна. **Навпроти** наша хата, наш сад і наше подвір'я.

Die Adverbien

Adverbien machen Angaben zu Umständen eines Vorgangs oder einer Eigenschaft. Der Bedeutung nach unterscheidet man im Ukrainischen Lokaladverbien – **праворуч** (*rechts*), Adverbien der Art und Weise – **гарно** (*schön*), Temporaladverbien – **зараз** (*jetzt, gleich*) u. a.

Die Lokaladverbien

Lokaladverbien bezeichnen einen Ort der Handlung oder des Geschehens. Die Frage nach Lokaladverbien lautet **Де?** (*Wo?*)

тут, там	<i>hier, dort</i>	поруч	<i>daneben</i>	посередині	<i>in der Mitte</i>
ліворуч	<i>links</i>	навпроти	<i>gegenüber</i>	попереду	<i>vorn</i>
праворуч	<i>rechts</i>	(не)далеко	<i>(nicht) weit</i>	позаду	<i>hinten</i>

Übung 4

Bilden Sie Fragen zum Text 2 und beantworten Sie diese nach dem Muster:

Де Павло? – Він **посередині**.

Übung 5

Stellen Sie zu den hervorgehobenen Wörtern Fragen wie **Хто? Що? Де? Чий?**

Muster: Це **Павло**. – Хто це? Він тут. – Де він? Він **мій** брат – **Чий** він брат?

Це **Степан Михайлович**. Він **там**. Він **інженер**. Він **мій** батько. Це **Леся**. Вона **тут**. Леся – **школярка**. Вона моя сестра. Це **дім**. Він **ліворуч**. Там **наш** город. **Навпроти** наше подвір'я.

Die Konjunktionen

Konjunktionen sind Hilfsörter, die einzelne Wörter und Satzteile miteinander verbinden. Die gebräuchlichsten von ihnen sind **i** / **й**, **та** und **а**. **I** / **й** und **та** (*und, auch*) sind anreihende Konjunktionen; **а** (*und, aber*) ist eine entgegensetzende Konjunktion:

- Це Тарас **i** Василь. (Das sind Taras *und* Wassyl.) Олена тут, **i** Руслана тут. (Olena ist hier, Ruslana ist *auch* hier.) Там Наталка **та** Оксана. (Dort sind Natalka *und* Oksana.)
- Тарас тут, **а** Василь там. (Taras ist hier *und* / *aber* Wassyl ist dort.)

Die Konjunktion **i** wird am Satzanfang, zwischen zwei Konsonanten und nach Konsonanten vor Vokalen (*vor allem vor jotierten*) gebraucht. **Та** und **й** werden zwischen zwei Vokalen oder nach Vokalen vor Konsonanten eingesetzt:

- І вони теж там були: Тарас **i** Василь, Остап **i** Андрій, Руслана **та** Оксана (Руслана **й** Оксана), Марічка **та** Наталка (Марічка **й** Наталка).

Übung 6

i, й, та oder а? Setzen Sie die richtige Konjunktion ein:

Тут стіл крісло. Тут стіл, там шафа. Це олівець, це ручка. Це книжка журнал. Це газета, це касета. Василь – студент, Тарас теж студент. Макс – мій брат, Остап – мій товариш. Де Олена Іван? Олена ліворуч, Іван праворуч.

Übung 7

Lesen und üben Sie die Substantive zum Thema „Familie“. Bestimmen Sie ihr Geschlecht.

родина, сім'я	Familie	син	Sohn
батько	Vater	дочка, донька	Tochter
тато	Vati, Papa	дід, прадід	Großvater, Urgroßvater
мати	Mutter	дідусь	Opa
мама	Mutti, Mama	баба, прабаба	Großmutter, Urgroßmutter
батьки	Väter, Eltern	бабуся	Oma
родичі	Eltern	онук	Enkel
чоловік	Ehemann, Mann	онука	Enkelin
дружина, жінка	Ehefrau, Frau	дядько	Onkel
подружжя	Ehepaar	тітка	Tante
брат	Bruder	племінник, небіж	Neffe
сестра	Schwester	племінниця, небога	Nichte

Übung 8

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Леся – сестра Це Леся? Так, це Леся. Хто вона? Вона моя сестра.

Павло – брат	Оксана – племінниця	Іван Данилович – дід
Василь – онук	Руслана – дочка	Віра Петрівна – тітка

Юрко – брат – сусід Чи Юрко твій брат? Ні, він мій сусід.

Федір – дядько – чоловік	Ольга – дружина – сестра	пан Бойко – дід – прадід
Марко – племінник – брат	Леся – онука – дочка	пані Чуб – баба – прабаба

Übung 9

Lesen Sie die Dialoge vor. Beachten Sie die Intonation.

Dialog 1

Івась: Що це?
 Леся: Це фото.
 Івась: Хто це?
 Леся: Це Василь.
 Івась: Хто він?
 Леся: Він мій брат.
 Івась: А це хто? Юрко?
 Леся: Так, це Юрко.
 Івась: Він теж твій брат?
 Леся: Ні, він мій сусід.

Dialog 2

Руслана: Хто це тут посередині?
 Василь: Це моя сестра Леся.
 Руслана: А ліворуч?
 Василь: Моя мати.
 Руслана: А праворуч?
 Василь: Моя тітка Віра.
 Руслана: Тут, мабуть, твій брат Павло?
 Василь: Ні, це не Павло. Це мій сусід Юрко.
 Руслана: Цікаво.

Übung 10

Nehmen Sie ein Familienfoto (oder malen Sie ein Bild) und führen Sie ähnliche Gespräche zum Thema „Familie“.

Übung 11

Suchen Sie die Substantive zum Thema „Familie“, schreiben Sie diese ab und setzen Sie Betonungszeichen.

С	Е	Н	К	Л	І	К	К	Ч	П	Л	А	К
Я	У	С	Ф	С	Й	Б	Я	О	Н	У	К	А
Д	Р	У	Ж	И	Н	А	Ф	Л	Ж	П	Ь	Ж
О	К	Н	У	Н	Е	Б	Д	О	Д	Л	К	Г
Ч	О	С	Ь	О	О	А	Г	В	Я	Е	К	Т
К	Й	Е	О	А	Ш	В	Д	І	Д	М	О	К
А	М	С	А	Р	З	М	І	К	Ь	І	П	А
Т	І	Т	К	А	Б	А	Ф	І	К	Н	С	Д
І	Г	Р	Т	Б	А	Т	Ь	К	О	Н	У	К
Б	Р	А	Т	П	Н	И	К	Б	С	И	К	Т
П	Л	Е	М	І	Н	И	Ц	Я	К	А	К	

Übung 12

Übersetzen Sie ins Ukrainische und setzen Sie Betonungszeichen:

1. Da ist meine Familie. Rechts ist mein Vater.
2. Daneben ist meine Mutter. Und links ist mein Onkel.
3. Ist das Ihr Sohn? Nein, das ist nicht mein Sohn, das ist mein Bruder.
4. Ist das eure Tante? Ja, das ist unsere Tante Monika.
5. Ist das Herr Schmidt? Ja, das ist er. Ist er Ihr Nachbar? Nein, er ist mein Nefte.
6. Und wo ist Ihre Frau? Sie ist hier, in der Mitte.

Vokabeln

а	<i>und, aber</i>	наш, наша, наше	<i>unser, unsere, unser</i>
баба, бабуся <i>f</i>	<i>Großmutter, Oma</i>	онук <i>m</i>	<i>Enkel</i>
ба́тько, та́то <i>m</i>	<i>Vater, Papa</i>	ону́ка <i>f</i>	<i>Enkelin</i>
ба́тьки <i>Pl.</i>	<i>Eltern, Väter</i>	ось	<i>da</i>
брат <i>m</i>	<i>Bruder</i>	пле́мінник <i>m</i>	<i>Neffe</i>
ваш, ва́ша, ва́ше / Ваш, Ва́ша, Ва́ше	<i>euer, eure, euer / Ihr, Ihre, Ihr</i>	пле́мінниця <i>f</i>	<i>Nichte</i>
гара́ж <i>m</i>	<i>Garage</i>	подві́р'я <i>n</i>	<i>Hof</i>
горо́д <i>m</i>	<i>Gemüsegarten</i>	поза́ду	<i>hinten</i>
дале́ко / недале́ко	<i>weit / nicht weit</i>	попе́реду	<i>vorn</i>
ді́д, ді́дусь <i>m</i>	<i>Großvater, Opa</i>	по́руч	<i>nebenan, daneben</i>
ді́м <i>m</i> , ха́та <i>f</i>	<i>Haus</i>	посере́дині	<i>in der Mitte</i>
до́чка, до́нька <i>f</i>	<i>Tochter</i>	право́руч	<i>rechts</i>
дру́жина <i>f</i>	<i>Ehefrau</i>	роди́на, сім'я́ <i>f</i>	<i>Familie</i>
дя́дько <i>m</i>	<i>Onkel</i>	ро́дичі <i>Pl.</i>	<i>Eltern</i>
ж, же	<i>doch</i>	сад <i>m</i>	<i>Obstgarten</i>
жі́нка <i>f</i>	<i>Frau, Ehefrau</i>	село́ <i>n</i>	<i>Dorf</i>
звичайно	<i>natürlich</i>	сестра́ <i>f</i>	<i>Schwester</i>
і, й, та	<i>und, auch</i>	син <i>m</i>	<i>Sohn</i>
кварти́ра <i>f</i>	<i>Wohnung</i>	сусі́д <i>m</i>	<i>Nachbar</i>
кі́мната <i>f</i>	<i>Zimmer</i>	сусі́дка <i>f</i>	<i>Nachbarin</i>
ліво́руч	<i>links</i>	тві́й, тво́я, твоє́	<i>dein, deine, dein</i>
ма́буть	<i>bestimmt</i>	ті́тка <i>f</i>	<i>Tante</i>
ма́ти, ма́ма <i>f</i>	<i>Mutter, Mama</i>	това́риш <i>m</i>	<i>Kamerad</i>
мій, мо́я, моє́	<i>mein, meine, mein</i>	фотоа́льбом <i>m</i>	<i>Fotoalbum</i>
мі́сто <i>n</i>	<i>Stadt</i>	ціка́во	<i>interessant</i>
мі́сце <i>n</i>	<i>Platz, Ort</i>	Чи́й? Чи́я? Чи́є?	<i>Wessen?</i>
нави́проти	<i>gegenüber</i>	чолові́к <i>m</i>	<i>Mann, Ehemann</i>

LEKTION 3

Die Possessivpronomen der 3. Person Berufsbezeichnungen im Ukrainischen

Text 1

Ось Василь. Це його́ словник, його́, книжка, його́ фото.

Чий це словник? **Чия** це книжка? **Чие** це фото? **Його́.**

Ось Леся. Це її́ стіл, її́ шафа, її́ крісло.

Чий це стіл? **Чия** це шафа? **Чие** це крісло? **Її́.**

Ось Степан Михайлович і Оксана Петрівна. Це їхній́ город, їхня́ хата, їхнє́ подвір'я.

Чий це город? **Їхній́.** **Чия** це хата? **Їхня́.** **Чие** це подвір'я? **Їхнє́.**

Die Possessivpronomen der 3. Person

Die Possessivpronomen der 3. Person entsprechen den folgenden Personalpronomen:

Personalpronomen	він	вона́	воно́	вони́
Possessivpronomen	його́	її́	його́	їхній́, їхня́, їхнє́

Die Possessivpronomen der 3. Person Singular **його́, її́, його́** sind unveränderlich. Die Possessivpronomen der 3. Person Plural **їхній́, їхня́, їхнє́** stimmen mit dem Substantiv im *Genus, Numerus* und *Kasus* überein.

- **чий** дім? його́ (її́, його́, їхній́) дім *m*
- **чия** школа? його́ (її́, його́, їхня́) школа *f*
- **чие** село? його́ (її́, його́, їхнє́) село *n*

Übung 1

Bilden Sie Possessivpronomen nach dem Muster:

він – друг / його́ друг

він – словник	він – хата	вони – тітка	він – крісло
вона – кімната	вона – місце	вона – сусід	вони – сад
вони – подвір'я	вони – город	він – сусідка	вона – чоловік

Übung 2

Bilden Sie Frage- und Aussagesätze nach dem Muster:

подруга – він

Чия це подруга? Це його́ подруга.

друг – вона	вікно – вони	мапа – вона	викладач – вони
вчитель – вони	двір – він	підручник – він	книжка – вона

Übung 3

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Олена – Сергій – син Це Олена. Сергій – її син.

Оксана – Леся – дочка	Іван і Ніна – Марко – друг	Ілля та Люба – Биків – село
Остап – Василько – брат	Гнат і Ганна – Галя – онука	Гліб і Віра – Петро – син

Павло – син – він Чи Павло Ваш син? Ні, він не мій син. Він його́ син.

Тарас – брат – вона	Марійка – сестра – він	пан Мороз – лікар – вони
Сергій – онук – він	Христина – дочка – вони	пані Левчук – коле́га – вона

Übung 4

Zeigen Sie ein Foto mit mehreren Personen und sprechen Sie darüber. Muster:

Це мій брат Марко. А це його́ дружина ... Тут моя подруга ... А тут її ...

In der Umgangssprache wird häufig statt *їхній, їхня, їхнє* das vereinfachte *unveränderliche* Possessivpronomen *їх* gebraucht: *їх брат, їх сестра, їх фото*.

Übung 5

Lesen und üben Sie die Substantive zum Thema „Beruf, Beschäftigung“. Bestimmen Sie ihr Geschlecht.

артист, -ка	Schauspieler, -in	менеджер	Manager, -in
архітектор	Architekt, -in	офіціант, -ка	Kellner, -in
асистент	Assistent, -in	пекар	Bäcker, -in
бізнесмен	Geschäftsmann, -frau	перекладач, -ка	Übersetzer, -in
викладач	Dozent, -in	перукар	Friseur, -in
вихователь, -ка	Erzieher, -in	підприємець	Unternehmer, -in
військовослужбовець	Militärangehörige(r)	прибиральниця	Putzfrau
водій	Kraftfahrer, -in	програміст	Programmierer, -in
дипломат	Diplomat, -in	продавець	Verkäufer, -in
домогосподарка	Hausfrau	робітник/к, -ця	Arbeiter, -in
економіст	Betriebswirt, -in	секретар	Sekretär, -in
журналіст, -ка	Journalist, -in	селян/ин, -ка	Bauer, Bäuerin
залізничник	Eisenbahner, -in	службовець	Angestellter, -te
інженер	Ingenieur, -in	слюсар	Schlosser, -in
комерсант	Kaufmann, -frau	співробітник/к, -ця	Mitarbeiter, -in
кухар	Koch, Köchin	спортсмен, -ка	Sportler, -in
лікар	Arzt, Ärztin	стюардеса	Stewardess
медсестра	Krankenschwester	юрист, адвокат	Jurist, -in, Anwalt, -in

професія *f*, фах *m* – Beruf; за професією, за фахом – von Beruf

Berufsbezeichnungen im Ukrainischen

Viele Berufsbezeichnungen haben im Ukrainischen *nur* die männliche Form: Іван – інженер, Ганна – інженер. Bei einigen Berufsbezeichnungen werden jedoch auch weibliche Formen gebildet: Павло – вчитель, Ольга – вчитель *oder* вчителька.

Oder: Семён – журналіст, Іванна – журналіст / журналістка.

Manche Berufsbezeichnungen haben *nur* die weibliche Form: Олена – медсестра.

Text 2

Я, Богдан Іванович Лупенко, за фахом **учитель**. Моя дружина Марія Василівна за фахом **архітектор**. Мій син Олесь – **школяр**, а моя дочка Руслана вже **студентка**. Оксана Петрівна Тимошенко – моя колега, **вчителька**, а її чоловік Степан Михайлович – **інженер**. Мій брат – **військовослужбовець**, а моя сестра за фахом **перекладач**. Моя мати Ганна Григорівна – **лікар**, а мій батько Іван Петрович вже **пенсіонер**.

Übung 6

Welche Berufe haben die im Text 2 erwähnten Personen? Bilden Sie einen Dialog:

– Хто Борис Іванович за фахом? ...

Übung 7

Beantworten Sie die Fragen:

Хто Ви за фахом? / Ваш батько / брат / Ваша мати / сестра? ...

Übung 8

Lesen Sie die Dialoge vor. Beachten Sie die Intonation.

Dialog 1

Службовець: **Як Ваше ім'я?**
 Руслана: Моє ім'я Руслана.
 Службовець: **Як Ваше прізвище?**
 Руслана: Моє прізвище Лупенко.
 Службовець: **Хто Ви за фахом?**
 Руслана: Я студентка.
 Службовець: А Ваш батько?
 Руслана: Мій батько – вчитель.
 Службовець: Хто Ваша мати?
 Руслана: Вона за фахом архітектор.
 Службовець: Ваш брат теж студент?
 Руслана: Ні, він ще школяр.

Dialog 2

Службовець: Як Ваше ім'я?
 Василь: Моє ім'я Василь.
 Службовець: Як Ваше прізвище?
 Василь: Моє прізвище Тимошенко.
 Службовець: Хто Ви за фахом?
 Василь: Я ще студент.
 Службовець: А Ваш батько?
 Василь: Мій батько – інженер.
 Службовець: Хто Ваша мати?
 Василь: Вона за фахом вчителька.
 Службовець: Ваша сестра теж студентка?
 Василь: Ні, вона школярка.

Übung 9

Bilden Sie ähnliche Dialoge zum Thema „Familie, Beruf“.

Übung 10

Bilden Sie Wörter und setzen Sie Betonungszeichen:

оооооадмгспдрк иииаапрбрлнц іеебзнсмн аіеорхтктр еяислнн оіирбтнк
 ііееьппдрмц аііізізлннчк еееапрклдч оііафцнт іоооуеььвввіссклжбц

Übung 11

Suchen Sie 12 Berufsbezeichnungen, schreiben Sie sie in Schreibschrift ab und setzen Sie Betonungszeichen.

Ж	У	Р	Н	А	Л	І	С	Т	У	І	О	Ю
Л	Ч	С	Д	Ф	Г	Г	Д	Й	Л	Ь	Ж	Ь
В	И	К	Л	А	Д	А	Ч	М	П	Д	П	Д
О	Т	М	І	Н	Ж	Е	Н	Е	Р	І	О	О
Д	Е	О	К	П	К	С	К	О	О	П	Ф	Г
І	Л	К	А	К	М	Л	К	Д	Д	Г	І	О
Й	Ь	П	Р	О	І	Ю	О	І	А	Ф	Ц	Д
М	К	І	М	І	П	С	К	Д	В	П	І	К
Д	И	П	Л	О	М	А	Т	П	Е	К	А	Р
П	І	К	У	Х	А	Р	О	Д	Ц	Г	Н	І
О	К	М	Д	К	М	І	П	І	Ь	О	Т	П

Übung 12

Welche Berufe üben diese Personen aus?

Marc arbeitet in einer Schule
 Laura – in einem Krankenhaus
 Denis – in einer Fabrik
 Dominik – in einer Bank
 Klaus – in einer Botschaft
 Monika – in einem Ministerium
 Thomas – in einer Redaktion

Sandra arbeitet in einem Supermarkt
 Alexander – in einer PC-Firma
 Verona – in einem Restaurant
 Viktor treibt viel Sport
 Roland ist bei der Armee
 Hans ist bei der Eisenbahn tätig
 Manfred fährt viel mit dem Auto

Übung 13

Übersetzen Sie ins Ukrainische und setzen Sie Betonungszeichen:

1. Ist das Ihre Freundin? Nein, das ist meine Kollegin.
2. Wie ist ihr Vorname? Ihr Vorname ist Sandra.
3. Und wie ist ihr Nachname? Ihr Nachname ist Müller.
4. Und wer ist das? Das ist mein Freund. Sein Vorname ist Thomas.
5. Was ist er von Beruf? Ist er Übersetzer? Nein, er ist Architekt.
6. Ist das seine Frau? Ja, das ist seine Frau Anna. Sie ist Erzieherin.

„Я не я, і хата не моя.“

(Українське народне прислів'я)

Vokabeln

адвока́т <i>m f</i>	Anwalt, Anwältin	наро́дний	Volks-
арти́ст <i>m f, -ка f</i>	Schauspieler/in	офіціа́нт <i>m f, -ка f</i>	Kellner/in
архіте́ктор <i>m f</i>	Architekt/in	пе́кар <i>m f</i>	Bäcker/in
асисте́нт <i>m f</i>	Assistent/in	пенсіоне́р <i>m f, -ка f</i>	Rentner/in
бізнесме́н <i>m f</i>	Geschäftsmann, -frau	переклада́ч <i>m f, -ка f</i>	Übersetzer/in
			Dolmetscher/in

вихова́тель <i>m f, -ка f</i>	<i>Erzieher/in</i>
води́й <i>m f</i>	<i>Kraftfahrer/in</i>
дві́р <i>m</i>	<i>Hof</i>
диплома́т <i>m f</i>	<i>Diplomat/in</i>
домо́господа́рка <i>f</i>	<i>Hausfrau</i>
друг <i>m</i>	<i>Freund</i>
економі́ст <i>m f</i>	<i>Betriebswirt/in</i>
журналі́ст <i>m f, -ка f</i>	<i>Journalist/in</i>
залізни́чник <i>m f</i>	<i>Eisenbahner/in</i>
за фа́хом	<i>von Beruf</i>
ім'я́ <i>n</i>	<i>Vorname</i>
інжене́р <i>m f</i>	<i>Ingenieur/in</i>
ї́	<i>ihr, ihre (von вона́)</i>
ї́хній, ї́хня, ї́хнє / ї́х	<i>ihr, ihre (von вони́)</i>
його́	<i>sein, seine (von він)</i>
коле́га <i>m f</i>	<i>Kollege/in</i>
комерса́нт <i>m f</i>	<i>Kaufmann, -frau</i>
ку́хар <i>m f</i>	<i>Koch, Köchin</i>
ліка́р <i>m f</i>	<i>Arzt, Ärztin</i>
медсестра́ <i>f</i>	<i>Krankenschwester</i>
на	<i>auf</i>
наро́д <i>m</i>	<i>Volk</i>

перука́р <i>m f</i>	<i>Friseur/in</i>
підпри́мець <i>m f</i>	<i>Unternehmer/in</i>
по́друга <i>f</i>	<i>Freundin</i>
прибира́льниця <i>f</i>	<i>Putzfrau</i>
прислів'я́ <i>n</i>	<i>Spruchwort</i>
прізви́ще <i>n</i>	<i>Nachname</i>
програ́міст <i>m f</i>	<i>Programmierer/in</i>
продаве́ць <i>m f</i>	<i>Verkäufer/in</i>
профе́сія <i>f</i>	<i>Beruf</i>
робі́тни/к <i>m, -ця f</i>	<i>Arbeiter/in</i>
секретар́ <i>m f, -ка f</i>	<i>Sekretär/in</i>
селян/ін <i>m, -ка f</i>	<i>Bauer, Bäuerin</i>
службо́вець <i>m f</i>	<i>Angestellte/r</i>
сю́сар <i>m f</i>	<i>Schlosser/in</i>
співробі́тни/к <i>m f, -ця f</i>	<i>Mitarbeiter/in</i>
спортсме́н <i>m f, -ка f</i>	<i>Sportler/in</i>
стюа́рдеса́ <i>f</i>	<i>Stewardess</i>
фах <i>m</i>	<i>Beruf, Fach</i>
Хто Ви за фа́хом?	<i>Was sind Sie von Beruf?</i>
юри́ст <i>m f</i>	<i>Jurist/in</i>
Як Ва́ше ім'я́?	<i>Wie ist Ihr Vorname?</i>
Як Ва́ше прізви́ще?	<i>Wie ist Ihr Nachname?</i>

LEKTION 4

Die Adjektive

Die Qualitäts- und Beziehungsadjektive

Text 1

Ось місто Подільськ.

Тут **старий** район, а там новий.

Тут **старá** вулиця, а там нова.

Подільськ – **старе** місто, а Новоподільськ – новé місто.

Ось великий парк. **Який** це парк? **Великий**.

Там велика ріка. **Яка** там ріка? **Велика**.

Тут велике озеро. **Яке** тут озеро? **Велике**.

Text 2

Це мій письмовий стіл.

Тут **червоний** олівець, а там **синій**.

Тут **червона** ручка, а там **синя**.

Тут **червоне** крісло, а там **синє**.

Праворуч великий словник, ліворуч маленький.

Ось російська газета, а ось англійська.

„Buch“ – німецьке слово, „книжка“ – українське.

Die Adjektive

Die Adjektive bezeichnen die Eigenschaften der Substantive, auf die sie sich stets beziehen und mit denen sie im Genus, Numerus und Kasus übereinstimmen:

стар**ий** парк (*alter Park – m*), стар**á** шко́ла (*alte Schule – f*), стар**é** село́ (*altes Dorf – n*).

Die Frage nach den Adjektiven lautet **Який? Яка? Яке?** (*Wie? Welcher? Welche? Welches? Was für ein? ...*)

Dem Stammauslaut nach unterscheidet man im Ukrainischen *harte* und *weiche* Adjektive: нов-**ий**, нов-**á**, нов-**é** – *hart* / син-**ій**, син-**я**, син-**є** – *weich*

Der Betonung nach unterscheidet man *stamm-* und *endbetonte* Adjektive:

велик-**ий**, велик-**а**, велик-**е** – *stammbetont* / мал-**ій**, мал-**á**, мал-**é** – *endbetont*.

Die Qualitäts- und Beziehungsadjektive

Der Bedeutung nach unterscheidet man Qualitäts- und Beziehungsadjektive. Die Qualitätsadjektive benennen eigene, individuelle Eigenschaften:

– доб**рий** учень, вели**кий** сад, стар**а** шко́ла, син**є** о́зеро.

Die Beziehungsadjektive bezeichnen Eigenschaften durch Beziehung auf *andere* Begriffe:

- **український** словник (ukrainisches Wörterbuch – *bezogen auf* „Україна“),
- **книжкова** шафа (Bücherschrank – *bezogen auf* „книжка“).

Übung 1

Lesen und üben Sie die folgenden Adjektive:

Qualitätsadjektive			
білий	weiß	старий	alt
блакитний	hellblau	новий	neu
брунатний	braun	молодий	jung
жовтий	gelb	добрий	gut
зелений	grün	поганий	schlecht
помаранчевий	orange	гарячий	heiß
синій	blau	теплый	warm
сірий	grau	холодний	kalt
червоний	rot	довгий	lang
чорний	schwarz	короткий	kurz
великий	groß	гарний	schön
малий	klein	цікавий	interessant
менший		нудний	langweilig
Beziehungsadjektive			
український	ukrainisch	письмовий	Schreib-
німецький	deutsch	книжковий	Bücher-
англійський	englisch	київський	Kiewer
російський	russisch	берлінський	Berliner

Synonyme: брунатний – коричневий, помаранчевий – жовтогарячий

Übung 2

Verbinden Sie die Adjektive mit den passenden Substantiven:

старий	хата	новий	крісло	великий	таблиця
стара	подвір'я	нова	стілець	велика	вікно
старе	сад	нове	лампа	велике	телевізор

Übung 3

Ergänzen Sie die Endungen und setzen Sie Betonungszeichen:

англійськ.... школа, стар.... лікар, маленьк.... радіо, велик.... кімната, гарн.... жінка, блакитн....
небо, зелен.... авто, українськ.... сувенір, німецьк.... місто, нов.... вулиця, син.... крісло, син....
зошит, англійськ.... бізнесмен, молод.... чоловік, помаранчев.... революція

Übung 4

Suchen Sie zu jedem Substantiv ein passendes Adjektiv.

..... стіна, стіл, небо, погода, друг,
..... вчителька, фото, революція, мова,
день, книжка, газета, спортсмен, прізвище,
..... місто, дипломат

Übung 5

Stellen Sie Fragen nach den Adjektiven. Muster:

Це старий район. Який це район? Поруч нова вулиця. Яка вулиця поруч?

Тут маленька бібліотека. Це англійське слово. Там велика стіна. Це український сувенір.
Тут велике озеро. Поруч старий парк. Праворуч гарна кімната.

Übung 6

Bilden Sie die fehlenden Formen der Adjektive und fügen Sie passende Substantive hinzu:

m	український	словник	англійський	...	
f	українська	...			
n	українське	...			берлінське ...
m	німецький	...	київська	...	кельнський ...
f	...				
n					

Übung 7

Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese nach dem Muster. Verwenden Sie dabei verschiedene Adjektive.

олівець Який це олівець? Це синій олівець.

портфель	дошка	вікно	вчитель	комп'ютер	дім
книжка	крісло	підручник	артистка	фільм	кімната

хата Яка це хата? Нова? Ні, це не нова хата, а стара.

сад	словник	друг	архітектор	авто	місто
подвір'я	ручка	подруга	перекладач	водій	вулиця

Übung 8

Lesen Sie die Dialoge vor. Beachten Sie die Intonation.

Dialog 1

Остап: Де твоя кімната?
Наталка: Ліворуч, де велике вікно.
Остап: **Яка твоя кімната?**
Наталка: Вона невелика, але затишна.
Остап: І гарна?
Наталка: Так, дуже гарна, світла.
Остап: Там є телефон, телевізор?
Наталка: Звичайно.
Остап: Чому „звичайно“?
Наталка: Адже гуртожиток новий, сучасний!

Dialog 2

Остап: **Який гарний букет!**
Наталка: Дійсно, дуже гарний.
Остап: Чий він? Твій?
Наталка: Звичайно.
Остап: Чому „звичайно“?
Наталка: Адже сьогодні свято.
Остап: **Яке свято?**
Наталка: Дуже гарне.
Остап: А саме?
Наталка: Жіночий день!

Übung 9

Bilden Sie Dialoge zum Thema „Mein Zimmer“. Verwenden Sie dabei verschiedene Adjektive.

Übung 10

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

гарний букет

Який гарний букет! Дійсно, дуже гарний. Чий він? Твій?
Звичайно, мій. / На жаль, не мій.

великий сад	затишна кімната	гарне радіо	чудовий комп'ютер
-------------	-----------------	-------------	-------------------

(Bilden Sie 4 ähnliche Beispiele)

Zu den Beziehungsadjektiven gehören auch die so genannten Possessivadjektive, die von *belebten* Substantiven gebildet werden: *мама f* – *ма́мин* стіл, *ма́мина* книжка, *ма́мине* крісло (*Mamas Tisch, Mamas Buch, Mamas Sessel*); *брат m* – *бра́тів* зошит, *бра́това* ручка, *бра́тове* радіо (*Bruders Heft, ... Stift, ... Radio*). Die Possessivadjektive werden wie harte Adjektive dekliniert. Die Frage nach den Possessivadjektiven lautet aber nicht **Який?**, sondern **Чий?** (*Wessen?*)

– **Чий** це стіл? Це *ма́мин* стіл. **Чия** це книжка? Це *ма́мина* книжка. **Чіє** це крісло? Це *ма́мине* крісло.

Übung 11

Stellen Sie Fragen nach Possessivadjektiven, beantworten Sie diese kurz und nennen Sie das Substantiv, auf das sich das Adjektiv bezieht.

Muster: Це Іванове село.

Чіє це село? – Іванове (Іван).

Тут Степанів брат.	Це Андріїв син.	Це Федорів двір.	Там Сергієва хата.
Там Вірина дочка.	Це Галине вікно.	Тут Марків сад.	Тут Марііне село.

Übung 12

Übersetzen Sie ins Ukrainische und setzen Sie Betonungszeichen:

- Berlin ist eine große deutsche Stadt.
- Semeniwka ist ein kleines ukrainisches Dorf.
- Links ist eine gemütliche alte Straße.
- Iwan Petrowytsch ist ein guter Lehrer. Ist er dein Vater? Natürlich.
- Was für ein Feiertag ist heute? Heute ist der Frauentag.
- Ist das Ihr Schreibtisch? Nein, mein Schreibtisch ist rechts.
- Und dort ist mein neuer Bücherschrank.

„Вели́ка хма́ра – ма́лий дощ.“

(Украї́нське наро́дне прислі́в'я)

„Зелéне, як ру́та.“ „Чи́сте, як слю́за.“ „Черво́не, як жа́р.“ „Я́сний, як со́нечко.“

(Наро́дні о́бразні порівня́ння)

Vokabeln

адже́

doch

о́бразний

bildhaft

але́

aber

о́зеро *n*

See, Teich

англі́йський

englisch

пи́сьмовий

Schreib-

білий	<i>weiß</i>	поганий	<i>schlecht</i>
блакитний	<i>hellblau</i>	погода <i>f</i>	<i>Wetter</i>
великий	<i>groß</i>	порівняння <i>n</i>	<i>Vergleich</i>
вулиця <i>f</i>	<i>Straße</i>	ріка <i>f</i>	<i>Fluss</i>
гарний	<i>schön, hübsch</i>	російський	<i>russisch</i>
гуртожиток <i>m</i>	<i>Wohnheim</i>	рута <i>f</i>	<i>Gras, Kraut</i>
дах <i>m</i>	<i>Dach</i>	саме	<i>genau, zwar</i>
день <i>m</i>	<i>Tag</i>	світлий	<i>hell</i>
дійсно, справді	<i>tatsächlich, wirklich</i>	свято <i>n</i>	<i>Feiertag</i>
добрий	<i>gut</i>	синій	<i>blau</i>
довгий	<i>lang</i>	слово <i>n</i>	<i>Wort</i>
дуже	<i>sehr</i>	сльоза <i>f</i>	<i>Träne</i>
жар <i>m</i>	<i>Glut</i>	сонце, сонечко <i>n</i>	<i>Sonne</i>
жіночий	<i>Frauen-</i>	старий	<i>alt</i>
жовтий	<i>gelb</i>	сучасний	<i>modern</i>
затишний	<i>gemütlich</i>	сьогодні	<i>heute</i>
зелений	<i>grün</i>	теплий	<i>warm</i>
книжковий	<i>Bücher-</i>	український	<i>ukrainisch</i>
короткий	<i>kurz</i>	хмара <i>f</i>	<i>Wolke</i>
маленький	<i>klein</i>	холодний	<i>kalt</i>
міст <i>m</i>	<i>Brücke</i>	цікавий	<i>interessant</i>
мова <i>f</i>	<i>Sprache</i>	червоний	<i>rot</i>
молодий	<i>jung</i>	чистий	<i>sauber, rein</i>
на жаль	<i>leider</i>	Чому?	<i>Warum? Wieso?</i>
небо <i>n</i>	<i>Himmel</i>	чорний	<i>schwarz</i>
німецький	<i>deutsch</i>	Який? Яка? Яке?	<i>Welch/er? -e? -es?</i>
новий	<i>neu</i>	ясний	<i>hell, klar</i>

LEKTION 5

Die Verben / Die Präsens-Konjugation der Verben (I) Die Adverbien der Art und Weise

Text 1

Ось на́ша аудито́рія. Вона́ вели́ка і сві́тла. Тут мо́жна до́бре **працюва́ти: чита́ти, писа́ти, переклада́ти**. Ліво́руч – студе́нське кафе́. Там мо́жна **сніда́ти, обіда́ти, ве́черяти**, або про́сто **відпочива́ти**.

Зараз урок. Я **читаю** украї́нський текст, а Сандра **перекладає**. По́тім ми **пи́шемо** дикта́нт. Наша вчи́телька Ві́ра Петро́вна – украї́нка. Вона́ дуже до́бре **розмовля́є** по-украї́нськи, а тако́ж непога́но по-німе́цьки. Хо́ча вона́ **каже**, що німе́цька мо́ва дуже важка́. А я **думаю**, що украї́нська мо́ва важка́.

Die Verben

Ein Verb drückt eine Handlung, einen Zustand oder ein Geschehen aus: **писа́ти** (*schreiben*), **спіа́ти** (*schlafen*). Der Infinitiv ist die Grundform des Verbs. Das Merkmal des Infinitivs ist im Ukrainischen das Suffix **-ти**, welches an den Infinitivstamm angefügt wird. Die Verben werden jedoch im Satz meistens nicht in ihrer Grundform, sondern in einer abgewandelten Form verwendet. Die Abwandlung der Verben nennt man Konjugation. Zu den grammatischen Kategorien des Verbs gehören Person (1. – *erste*, 2. – *zweite*, 3. – *dritte*), Numerus (*Zahl* – *Singular, Plural*) und Tempus (*Zeitform* – *Präsens, Präteritum, Futur*).

Die Präsens-Konjugation der Verben (I)

Man unterscheidet im Ukrainischen 3 Konjugationsarten: die erste (I), die zweite (II) und die archaische (*arch.*) Konjugation. Die meisten Verben gehören der 1. oder der 2. Konjugation an.

Übung 1

Vergleichen Sie die 1. und die 2. Konjugation: **чита́ти** (*lesen*) – **стоя́ти** (*stehen*)

Infinitiv →	чита́-ти (I)	сто-я́ти (II)
я	чита́-ю	сто-ю́
ти	чита́-єш	сто-ї́ш
ві́н, вона́, воно́	чита́-є	сто-ї́ть
ми	чита́-ємо	сто-ї́мо
ви	чита́-єте	сто-ї́те
вони́	чита́-ють	сто-я́ть

Zu der 1. Konjugation gehören:

- die meisten Verben auf **-ати / -яти** (слухати, розмовляти)
- viele Verben auf **-іти** (червоніти, зеленіти)
- alle Verben mit dem Suffix **-ва-** (дякувати, працювати, відпочивати)
- Verben auf **-ти** nach einem Konsonanten (нести)

Infinitiv →	розмовля-ти *	нес-ти **
я	розмовляю	несу
ти	розмовляєш	несеш
він, вона, воно	розмовляє	несе
ми	розмовляємо	несемо
ви	розмовляєте	несете
вони	розмовляють	несуть

* – nach einem Vokal; ** – nach einem Konsonanten

Übung 2

Konjugieren Sie selbständig die folgenden Verben:

слухати, відпочивати, думати, вечеряти, мати

Übung 3

Fügen Sie passende Personalpronomen ein:

... читаю журнал, а ... слухає радіо. ... обідаєте? Ні, ... відпочиваю. ... думаю, що ... дуже добре розмовляє по-німецьки. ... кажеш, що сьогодні гарна погода? ... перекладають текст, а ... відпочиваєте. Що ... несете? ... несу лист. Де ... завжди снідаєте? ... снідаю в кафе, а ... снідає вдома. ... маєте словник? На жаль, ні. Але ... має і словник, і підручник.

Unregelmäßige Fälle (1. Konjugation):

- Konsonantenwechsel **с – ш / з – ж / г – ж / т – ч**
- Wegfall von **-ва-** im Suffix **-юва- / -ува- / -ава-**

	писати	казати	працювати	дякувати
я	пишу	кажу	працюю	дякую
ти	пишеш	кажеш	працюєш	дякуєш
він	пише	каже	працює	дякує
ми	пишемо	кажемо	працюємо	дякуємо
ви	пишете	кажете	працюєте	дякуєте
вони	пишуть	кажуть	працюють	дякують

Achten Sie beim Konjugieren auf die Betonung. Manche Verben behalten die Betonung auf dem Stamm: читати – я читаю, ти читаєш, він читає, ... , manche sind endbetont: нести – я несу, ти несеш, він несе, Viele Verben haben eine bewegliche Betonung: sie springt in der 2. Person Singular *um eine Silbe* zurück: писати – я пишу, ти пишеш, він пише,

Übung 4

Nennen Sie die passende Verbform:

я (читати), ти (писати), ми (мати), він (дякувати), ми (розмовляти), вони (відпочивати), вона (працювати), Ви (малювати), я (казати), вони (слухати), ти (подорожувати), ми (дякувати), ви (нести), він (снідати), вона (вечеряти), вони (мати)

Übung 5

Was tun Sie jetzt? Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese nach dem Muster:

слухати радіо

Ви слухаєте радіо? Так, я слухаю радіо.

oder: Ні, я не слухаю радіо. Я ... (z. B. працюю).

працювати	писати диктант	відпочивати
перекладати текст	снідати	нести портфель
розмовляти по-німецьки	обідати	малювати

Übung 6

Fügen Sie die Verben in der richtigen Form ein.

читати	Ви роман? Ні, я лист. Тарас коментар.
писати	Я нове слово. Ми диктант. Вони переклад.
казати	Ти , що це цікаво? Ви , що тут є парк? Він , що Іван його брат.
працювати	Де ти ? Я тут. Вони добре.
подорожувати	Влітку ми Він багато Вони через Крим.
нести	Що ти ? Я портфель. Вони комп'ютер у наш клас.

Text 2

Чи Томас читає український текст? Так, він читає текст. Чи він також перекладає текст? Ні, він не перекладає текст. А хто перекладає текст? Сандра.

Студенти читають текст, чи пишуть диктант? Вони пишуть диктант.

Хто Віра Петрівна? Вона вчителька. Як вона розмовляє? Вона розмовляє по-українськи. Вона добре розмовляє по-українськи? Звичайно, вона дуже добре розмовляє по-українськи. А як вона розмовляє по-німецьки? Вона також непогано розмовляє по-німецьки.

Die Adverbien der Art und Weise

Die Adverbien der Art und Weise bezeichnen die *Qualität* eines Vorgangs und vertreten die Funktion einer Adverbialbestimmung im Satz. Die Frage nach diesen Adverbien lautet **Як?** (*Wie?*)

– Петро розмовляє **по-німецьки**. Як він розмовляє? (*Petro spricht deutsch. Wie spricht er?*)

Die meisten Adverbien der Art und Weise werden von Adjektiven abgeleitet:

- цікаво (von цікавий), погано (von поганий) / Endung **-о**
- добре (von добрий) / Endung **-е**
- по-новому (von новий), по-старому (von старий) / Partikel **по-** + Endung **-ому**
- по-українськи (von український), по-німецьки (von німецький) / Partikel **по-** + Endung **-и** / aber auch по-українському, по-німецькому.

Übung 7

Lesen und vergleichen Sie die folgenden Adjektive und Adverbien. Achten Sie auf die Betonung.

Який?	Як?	Wie?
гарний	гарно	schön, hübsch
поганий	погано	schlecht
теплий	тепло	warm
холодний	холодно	kalt
цікавий	цікаво	interessant
важкий	важко	schwer, schwierig
добрий	добре	gut
український	по-українськи / по-українському	ukrainisch, auf Ukrainisch
німецький	по-німецьки / по-німецькому	deutsch, auf Deutsch
київський	по-київськи / по-київському	Kiewer, auf Kiewer Art
берлінський	по-берлінськи / по-берлінському	Berliner, auf Berliner Art
новий	по-новому	neu, auf neue Art
старий	по-старому	alt, auf alte Art, beim alten

Übung 8

Adjektiv oder Adverb? Setzen Sie das passende Wort in der richtigen Form ein.

Muster: добрий – добре Олена добре перекладає. Вона добра учениця.

гарний – гарно	Оксана – дуже жінка. Остап малює.
теплий – тепло	Сьогодні Сьогодні день.
цікавий – цікаво	Як тут! Це дуже книжка.
український – по-українськи	 мова дуже гарна. Вони розмовляють
німецький – по-німецьки	Гете – поет. Борис пише лист
холодний – холодно	Який лимонад! Як там

Übung 9

Welche Sprache sprechen Sie? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

по-українськи

Ви розмовляєте по-українськи? Ні, на жаль, я ще не розмовляю по-українськи. Але я досить добре розмовляю по-англійськи.

по-німецьки
по-італійськи

по-французьки
по-голландськи

по-польськи
по-чеськи

по-російськи
по-естонськи

по-іспанськи
по-турецьки

Übung 10

Fügen Sie das passende Adverb ein:

гарно, погано, холодно, важко, добре, по-українськи, по-німецьки, досконало

Сьогодні Василь розмовляє А Макс пише лист Як тут! Тарас перекладає текст. А Руслана перекладає текст Розмовляти по-німецьки – дуже Андрій говорить по-англійськи.

Übung 11

Lesen Sie die Dialoge vor. Beachten Sie die Intonation.

Dialog 1

Василь: Ти розмовляєш по-англійськи?
Руслана: Так.
Василь: Добре?
Руслана: Ні, лише трохи.
Василь: Як жаль!
Руслана: Чому?
Василь: Я якраз читаю лист.
Руслана: І не все розумієш?
Василь: На жаль...
Руслана: Ось словник. Будь ласка!
Василь: Дякую.

Dialog 2

Василь: Що це ти читаєш?
Марічка: Німецький журнал.
Василь: Який?
Марічка: „Фокус“.
Василь: І ти все розумієш?
Марічка: Майже все.
Василь: Ти також розмовляєш по-німецьки?
Марічка: Так.
Василь: Досконало?
Марічка: Не досконало, але досить добре.
Василь: Молодець!

Übung 12

Bilden Sie ähnliche Dialoge zum Thema „Sprachkenntnisse“.

Übung 13

Setzen Sie passende Verben ein:

Тіна текст, а я лист. Ми, та в кафе. Ви по-українськи? Ні, але я трохи по-українськи. Я, що це важка мова. Що Ви? Я не

Übung 14

Übersetzen Sie ins Ukrainische und setzen Sie Betonungszeichen:

1. Taras liest einen Text und Iwan hört Radio.
2. Sprechen Sie ukrainisch? Ja, aber leider nur wenig.
3. Mein Freund spricht perfekt ukrainisch. Tatsächlich? Natürlich.
4. Verstehen Sie deutsch? Leider nicht. Wie schade!

5. Da ist unser Unterrichtsraum. Hier kann man gut arbeiten.
6. Meine Mutter ist Rentnerin und mein Vater arbeitet noch.
7. Was sagen Sie? Ich verstehe nicht.
8. Ist es heute warm? Ja, heute ist schönes warmes Wetter.
9. Die deutsche Sprache ist schwer. Aber mein Nachbar spricht sehr gut deutsch.
10. Ich spreche noch schlecht englisch. Und Sie?

Übung 15

Suchen Sie 10 Adverbien der Art und Weise:

Е	Т	К	Л	І	К	Г	Ч	П	Л	А	К
У	Е	Ф	Ц	І	К	А	В	О	У	К	А
Р	П	Д	И	Н	А	Р	Л	Г	П	Ь	Д
К	Л	У	Н	Е	Б	Н	В	А	Ж	К	О
Х	О	Л	О	Д	Н	О	В	Н	Е	К	С
Д	О	С	К	О	Н	А	Л	О	М	О	И
М	С	А	Р	Б	М	І	К	Ь	І	П	Т
І	Т	К	Т	Р	О	Х	И	К	С	С	Ь
Г	Р	Т	Б	Е	Т	П	І	О	К	У	Ж

„Мудрий не все каже, що знає, а дурень не все знає, що каже.“

„Чужий кожух не гріє.“

(Українські народні прислів'я)

Vokabeln

абó	oder	переклада́ти, -ю, -еш	übersetzen
бага́то	viel	пи/са́ти, -шу́, -шеш	schreiben
в / у	in, an, nach	по-англі́йськи	englisch
важкий́ / ва́жко	schwer, schwierig	пога́ний / пога́но	schlecht
вечéря/ти, -ю, -еш	zu Abend essen	подорожу/ва́ти, -ю, -еш	reisen
відпочива́ти, -ю, -еш	sich erholen	по-іспа́нськи	spanisch
влі́тку	im Sommer	по-італі́йськи	italienisch
все / усе́	alles	по-німе́цьки	deutsch
га́рний / га́рно	schön	по-ново́му	neu, auf neue Art
грі́ти, -ю, -еш, -є	wärmen	по-росі́йськи	russisch
дикта́нт <i>m</i>	Diktat	по-старо́му	alt, beim alten
до́брый / до́бре	gut	по́тім	dann, danach
до́сить	ziemlich	по-туре́цьки	türkisch

доскона́ло	<i>perfekt</i>
ду́ма/ти, -ю, -єш	<i>denken</i>
дяку/вати, -ю, -єш	<i>danken</i>
ду́рень <i>m</i>	<i>Dummkopf, Narr</i>
за́раз, тепе́р	<i>jetzt, gleich</i>
зна́/ти, -ю, -єш	<i>wissen</i>
ка/за́ти, -жу́, -жеш	<i>sagen</i>
кожу́х <i>m</i>	<i>Pelzmantel</i>
ли́ст <i>m</i>	<i>Brief</i>
ли́ше	<i>nur</i>
ма́йже	<i>fast</i>
малю/ва́ти, -ю, -єш	<i>malen</i>
ма́/ти, -ю, -єш	<i>haben</i>
мо́жна	<i>man kann</i>
молоде́ць <i>m</i>	<i>Prachtkerl (Lob)</i>
му́дрий / му́дро	<i>klug, weise</i>
нес/ти́, -у́, -е́ш	<i>tragen</i>
оби́да/ти, -ю, -єш	<i>zu Mittag essen</i>
пере́клад <i>m</i>	<i>Übersetzung</i>

по-украї́нськи	<i>ukrainisch</i>
працю/ва́ти, -ю, -єш	<i>arbeiten</i>
прости́й / про́сто	<i>einfach</i>
розмовля́/ти, -ю, -єш	<i>sprechen</i>
розумі́/ти, -ю, -єш	<i>verstehen</i>
слу́ха/ти, -ю, -єш	<i>hören</i>
сні́да/ти, -ю, -єш	<i>frühstücken</i>
те́плий / те́пло	<i>warm</i>
тро́хи	<i>wenig, etwas</i>
украї́н/ець <i>m</i> , -ка <i>f</i>	<i>Ukrainer/in</i>
холо́дний / хо́лодно	<i>kalt</i>
хоча́	<i>obwohl</i>
че́рез	<i>durch</i>
чита́/ти, -ю, -єш	<i>lesen</i>
чужи́й	<i>fremd</i>
ще	<i>noch</i>
Як?	<i>Wie?</i>
Як жа́ль!	<i>Wie schade!</i>
Який жа́ль!	
якра́з	<i>jetzt, gerade</i>

LEKTION 6

Die Präsens-Konjugation der Verben (II)

Die Temporaladverbien

Das Genus der Substantive (Zusammenfassung)

Text 1

Ось моя кімната. Ліворуч **стоїть** канапа, а поруч – маленький столик. Там **висить** календар, а тут дзеркало. Навпроти висить гарна картина. Праворуч стоїть великий письмовий стіл. Посередині **лежить** м'який килим. Моя кімната дуже затишна. Тут я **люблю** працювати і відпочивати: слухати радіо, читати, телефонувати.

Die Präsens-Konjugation der Verben (II)

Zu der 2. Konjugation gehören:

- die meisten Verben auf -ити / -іти (говорити, сидіти)
- einige Verben auf -ати / -яти (лежати, стояти)

	СТО-ЯТИ *	ГОВОР-ИТИ **	ЛЕЖ-АТИ ***
я	СТО-Ю	ГОВОР-Ю	ЛЕЖ-У
ти	СТО-ІШ	ГОВОР-ИШ	ЛЕЖ-ИШ
він	СТО-ІТЬ	ГОВОР-ИТЬ	ЛЕЖ-ИТЬ
ми	СТО-ІМО	ГОВОР-ИМО	ЛЕЖ-ИМО
ви	СТО-ІТЕ	ГОВОР-ИТЕ	ЛЕЖ-ИТЕ
вони	СТО-ЯТЬ	ГОВОР-ЯТЬ	ЛЕЖ-АТЬ

* nach einem Vokal; ** nach einem Konsonanten; *** nach einem Zischlaut

Unregelmäßige Fälle (2. Konjugation):

- Konsonantenwechsel с – ш, д – ж in der 1. Person Singular
- Einschub von -л- nach б, п, м, в, ф in der 1. Person Singular und 3. Person Plural

	ПРО-С-ИТИ	СИ-Д-ІТИ	РОБ-ИТИ
я	ПРОШУ	СИДЖУ	РОБЛЮ
ти	ПРОСИШ	СИДИШ	РОБИШ
він	ПРОСИТЬ	СИДИТЬ	РОБИТЬ
ми	ПРОСИМО	СИДИМО	РОБИМО
ви	ПРОСИТЕ	СИДИТЕ	РОБИТЕ
вони	ПРОСЯТЬ	СИДЯТЬ	РОБЛЯТЬ

Übung 1

Konjugieren Sie diese Verben:

варити, палити, бачити, служити, ходити, любити, спати

Übung 2

Setzen Sie die passenden Personalpronomen ein:

... сиджу, а ... стоїть. ... спите? Ні, ... роблю завдання. ... любиш ходити в кіно? Ні, ... люблю ходити в театр. ... бачить, що ... перекладаємо текст. ... сиджу в кафе і відпочиваю. Як ... говорять? ... не розумію. Сьогодні ... варить борщ. А ... що вариш?

Übung 3

Fügen Sie die richtigen Formen vom Verb *стояти* ein.

Я ліворуч. Він праворуч. Ми попереду. Ти посередині. Вони тут. Ви там.

Setzen Sie die Verben *сидіти*, *лежати* ein.

Übung 4

Fügen Sie die Verben in der erforderlichen Form ein.

стояти	Мій брат посередині. А ви де?
лежати	Килим праворуч. Книжка і зошит тут.
висіти	Де карта? Карта і таблиця там.
сидіти	Я і слухаю музику. Олег і телефонує.
робити	Що ви? Я завдання.
любити	Ви писати листи? Ні, але ми читати листи.
вчити	Я слова. Тарас правило.

висіти (hängen) wird wie *просити* konjugiert, ist aber endbetont.

Übung 5

Nennen Sie die richtige Verbform:

я (стояти), ти (лежати), він (сидіти), ми (спати), вони (ходити), вона (варити), Ви (палити), він (бачити), ми (служити), я (просити), ви (вчити), вони (любити)

Übung 6

Ergänzen Sie die Endungen und setzen Sie Betonungszeichen.

Що ти роб.....? Я роб..... завдання. А що роб..... Роман? Він пал..... Ти теж пал.....?
Так, я пал..... А ти? Ні, але мої колеги, на жаль, пал.....

Що ти сьогодні вар.....? Я вар..... вареники. А моя мама вар..... борщ. Ти люб..... варити?
Так, я дуже люб..... варити. А ми не люб..... варити. Ми люб..... ходити в ресторан.

Ваш син вже сп.....? Ні, він ще сид..... і вч..... слова. А мій син і моя дочка вже сп.....
А Ви що роб.....? Я сид..... і чита..... журнал.

Василь дуже добре говор..... по німецьки. Руслана і Марічка говор..... по-англійськи.
А вдома ми всі говор..... по-українськи. А Ви говор..... по-українськи? На жаль, ні.
Я говор..... по-російськи.

Übung 7

Was tun diese Personen? Fragen Sie danach.

Muster: Іван – читати і писати Що робить Іван? Він читає і пише.

Ганна – лежати і відпочивати
Борис – сидіти і палити
Віра – стояти і телефонувати

мама та Ольга – варити обід і розмовляти
Микола та Ірина – сидіти і писати диктант
Тарас і Петро – ходити і слухати музику

Übung 8

Erzählen Sie, was Sie im Moment tun. Fragen Sie auch Ihre Kursnachbarn danach.

Übung 9

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

слухати радіо Ви слухаєте радіо? Так, я слухаю радіо.
Ні, я не слухаю радіо, я ... (з. В. пишу лист).

робити завдання	писати реферат	варити обід	малювати портрет
-----------------	----------------	-------------	------------------

Übung 10

Bilden Sie Sätze und setzen Sie Betonungszeichen:

сидіти, розмовляти, Тарас, Марійка, кафе, і, і, у	робити, перекладати, дочка, текст, вона, ваша, що
працювати, лежати, читати, чоловік, він, ваш, ні, і	робити, стояти, палити, Микола і Тетяна, вони, що, і
казати, любити, подорожувати, Марко, що, дуже	вчитися, працювати, син, ваш, він, вже, ні, ще

Text 2

Коли Ви снідаєте? Я снідаю **вранці**. Коли Ви працюєте? Я працюю **вдень**.
 Коли Ви відпочиваєте? Я відпочиваю **ввечері**. Коли Ви спите? Я сплю **вночі**.
 Що Ви робите **влітку**? Влітку я подорожую. А що Ви любите робити у вільний час?
 Я люблю читати, малювати, слухати музику, ходити в кіно і в театр.

Die Temporaladverbien

Die Temporaladverbien bezeichnen den Zeitraum des Vorgangs: **зараз** (jetzt), **часом** (manchmal). Die Frage nach Temporaladverbien lautet **Коли?** (Wann?). Viele von ihnen werden von den abstrakten Substantiven abgeleitet:

Що?	Was?	Коли?	Wann?
ранок	Morgen	вранці	morgens, am Morgen
день	Tag	вдень	tagsüber, am Tag
вечір	Abend	ввечері	abends, am Abend
ніч	Nacht	вночі	nachts, in der Nacht
весна	Frühling	навесні	im Frühling
літо	Sommer	влітку	im Sommer
осінь	Herbst	восені	im Herbst
зима	Winter	взимку	im Winter

Neben den abgeleiteten gibt es auch selbständige Temporaladverbien:

Коли?	Wann?	Коли?	Wann?
сьогодні	heute	часто	oft
завтра	morgen	завжди	immer
вчора	gestern	тепер, зараз	jetzt, gleich
деколи, інколи	manchmal	рано	früh
рідко	selten	пізно	spät

Übung 11

Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese mit passenden Temporaladverbien.

Марко / снідати

Коли Марко снідає? Він снідає вранці.

Павло / вечеряти	Соломія / писати лист	Катерина / робити завдання
Наталка / відпочивати	Сергій / подорожувати	Володимир / слухати радіо

Übung 12

Bilden Sie Wörter und setzen Sie Betonungszeichen:

вран-	рі	навес-	ку	сьогод-	ра	рід-	ди
вде-	чі	вліт-	ни	завт-	ли	час-	пер
ввече-	нь	восе-	ку	вчо-	ні	завж-	то
вно-	ці	взим-	ні	деко-	ра	те-	ко

Das Genus der Substantive (Zusammenfassung)

Das grammatische Geschlecht erkennt man an der Endung des Substantivs.

Männlich sind die Substantive, die im Nominativ Singular endungslos sind (*auf harten oder weichen Konsonanten bzw. auf -й enden*): парк, стілець, музей. Dazu gehören auch belebte Substantive auf -о: батько, Павло.

Weiblich sind die meisten Substantive, die im Nominativ Singular auf -а oder -я enden: школа, вулиця, станція. Außerdem können viele endungslose Substantive weibliches Geschlecht aufweisen: піч, ніч, осінь.

Sächlich sind die Substantive, die im Nominativ Singular auf -о, -е oder -я enden: вікно, море, завдання.

Einige Substantive, die Personen bezeichnen und im Nominativ Singular auf -а oder -я enden, können sowohl das männliche als auch das weibliche Geschlecht haben: коле́га *m f*, суддя́ *m f* (*natürliches Geschlecht*).

Belebte Substantive mit deminutiver Bedeutung, die im Nominativ Singular auf -а oder -я enden, sind sächlich: дівча́ (*Mädchen*), хлоп'я́, хлопче́ня (*Junge*), курча́ (*Kücken*), щеня́ (*Welpе*), леве́ня (*kleiner Löwe*).

Übung 13

Welches Geschlecht haben die folgenden Substantive? Tragen Sie sie in die Tabelle ein und vergleichen Sie Ihre Ergebnisse mit der Vokabelliste am Ende der Lektion.

дядько, вікно, батько, правило, літо, зима, весна, дівча, ранок, таблиця, помешкання, котя, вулиця, ім'я, сім'я, кафе, море, прізвисько, музей, мати, стілець, осінь, день, любов, викладач, ніч, Дмитро, тінь

<i>m</i>	<i>f</i>	<i>n</i>
дядько	зима	...

Übung 14

Verbinden Sie die Adjektive mit den passenden Substantiven.

Muster: велика сім'я, ...

Adjektiv	велика, старий, граматичне, довга, важке, маленьке, нове, жіночий, молодий, тепла, цікава, німецьке
Substantiv	день, тінь, осінь, викладач, річ, сім'я, ім'я, завдання, дзеркало, правило, батько, подвір'я

Übung 15

Lesen Sie die Dialoge vor. Beachten Sie die Intonation.

Dialog 1

Остап: Що ти робиш?
 Руслана: Як бачиш, я працюю.
 Остап: А саме?
 Руслана: Читаю і перекладаю текст.
 Остап: А що робить Василь?
 Руслана: Я думаю, він вчить слова.
 Остап: Коли ж ви відпочиваєте?
 Руслана: Ввечері.

Dialog 2

Остап: Ти любиш подорожувати?
 Руслана: Звичайно, люблю.
 Остап: А коли?
 Руслана: Влітку.
 Остап: А що ти ще любиш робити?
 Руслана: Лежати і читати.
 Остап: І це цікаво?
 Руслана: Дуже.

Übung 16

Bilden Sie ähnliche Dialoge zum Thema „Beschäftigung im Unterricht und in der Freizeit“.

Übung 17

Übersetzen Sie ins Ukrainische und setzen Sie Betonungszeichen:

1. Was tun Sie jetzt? Ich sitze und schreibe die Aufgabe.
2. Was tun Sie in der Freizeit? Ich male gern.
3. Dort steht ein Computer. Sehen Sie?
4. Wo liegt der Teppich? In der Mitte.
5. Wie spricht sie? Wir verstehen nicht.
6. Abends gehen wir oft ins Theater. Und was tun Sie morgens?
7. Im Herbst und im Winter ist es kalt. Im Frühling ist es warm.
8. Im Sommer reisen sie gern. Wir natürlich auch.
9. Kochen Sie gern? Nein, aber meine Freundin kocht sehr gern.
10. Rauchen Sie? Nein. Und Sie?

Übung 18

Suchen Sie Temporaladverbien und schreiben Sie diese in Schreibschrift ab.

Е	В	Р	А	Н	Ц	І	Ч	З	А	Р	А	З
У	В	Ф	Ц	І	К	А	В	О	У	К	А	О
Р	Е	Д	С	Н	А	Р	З	А	В	Ж	Д	И
К	Ч	А	Ь	Т	О	Н	В	А	Л	К	О	П
Д	Е	К	О	Л	И	Й	В	Н	І	К	С	Л
Д	Р	С	Г	О	Н	Ч	А	С	Т	О	Й	К
М	І	Л	О	К	В	З	И	М	К	У	Т	Г
І	Т	К	Д	Р	О	Х	И	К	У	С	Ь	І
В	Д	Е	Н	Ь	С	П	І	О	К	У	Ж	Д
В	Е	Т	І	П	Е	И	Ц	Б	Н	М	Г	К
З	У	І	О	Ь	Н	А	В	Е	С	Н	І	Й
Д	Ф	Г	К	Л	И	В	Р	Т	У	І	П	Ю

Vokabeln

ба́ч/ити, -у, -иш	<i>sehen</i>	лі́то <i>n</i>	<i>Sommer</i>
вар/іти, -ю́, -иш	<i>kochen</i>	люб/іти, -лю́, -иш	<i>lieben, gern tun</i>
вв́ечері	<i>abends</i>	мо́ре <i>n</i>	<i>Meer</i>
вде́нь	<i>tagsüber, am Tag</i>	м'я́кий	<i>weich</i>
вдо́ма	<i>zu Hause</i>	навесні́	<i>im Frühling</i>
весна́ <i>f</i>	<i>Frühling</i>	ні́ч <i>f</i>	<i>Nacht</i>
в́ечір <i>m</i>	<i>Abend</i>	осі́нь <i>f</i>	<i>Herbst</i>
взі́мку	<i>im Winter</i>	пал/іти, -ю́, -иш	<i>rauchen</i>
		кур/іти, -ю́, -иш	

ви/с/іти, -іть, -ять	<i>hängen</i>	пізно	<i>spät</i>
вільний час <i>m</i>	<i>Freizeit</i>	помі́шкання <i>n</i>	<i>Wohnung</i>
восени́	<i>im Herbst</i>	прави́ло <i>n</i>	<i>Regel</i>
вранці́	<i>morgens</i>	про/сіти, -шу́, -сиш	<i>bitten</i>
вч/іти, -у, -иш	<i>lernen</i>	ра́нок <i>m</i>	<i>Morgen</i>
вчо́ра	<i>gestern</i>	рідко	<i>selten</i>
говор/іти, -ю, -иш	<i>sagen, sprechen</i>	річ <i>f</i>	<i>Sache</i>
де́коли, і́нколи	<i>manchmal</i>	роб/іти, -лю́, -иш	<i>machen, tun</i>
де́зеркало <i>n</i>	<i>Spiegel</i>	сид/іти, -жу́, -иш	<i>sitzen</i>
ді́вча <i>n</i>	<i>kleines Mädchen</i>	служ/іти, -у́, -иш	<i>dienen</i>
завда́ння <i>n</i>	<i>Aufgabe</i>	сп/ати, -лю, -иш	<i>schlafen</i>
за́вжди	<i>immer</i>	ста́нція <i>f</i>	<i>Station</i>
за́втра	<i>morgen</i>	сто/яти, -ю́, -и́ш	<i>stehen</i>
зима́ <i>f</i>	<i>Winter</i>	телефону/ва́ти, -ю, -єш	<i>telefonieren</i>
календа́р <i>m</i>	<i>Kalender</i>	тінь <i>f</i>	<i>Schatten</i>
кана́па <i>f</i>	<i>Couch</i>	хлоп'я́, хлопче́ня <i>n</i>	<i>kleiner Junge</i>
кі́лим <i>m</i>	<i>Teppich</i>	ход/іти, -жу́, -иш	<i>gehen</i>
Ко́ли?	<i>Wann?</i>	ча́сом	<i>manchmal</i>
леж/ати, -у́, -и́ш	<i>liegen</i>	ча́сто	<i>oft</i>

LEKTION 7

Die Zahlwörter

Die Grundzahlen bis 30

Die Präsens-Konjugation der Reflexivverben

Text 1

Сьогодні Руслана має вільний день.

Спочатку вона читає журнал і дивиться телевізор, а потім телефонує.

Вона набирає номер 1-2-0-5-3-6 (один-два-нуль-п'ять-три-шість) і питає:

„Алло, це Олена Білозір?“

На жаль, вона чує чужий голос: „Ні, це Галина Кравчук, її сусідка.“

„Хіба це не номер 1-2-0-5-3-6?“ – питає Руслана.

„Ні, це номер 2-1-3-5-0-6,“ – відповідає пані Кравчук.

„Як неприємно!“ – думає Руслана. „Вибачте, будь ласка,“ – каже вона.

„Нічого!“ – відповідає пані Кравчук.

Die Zahlwörter

Die Zahlwörter (oder Numeralien) drücken Zahlbegriffe aus: *один (eins)*, *два (zwei)*. Man unterscheidet zwei Gruppen von Zahlwörtern: die Grundzahlen und die Ordnungszahlen. Die Grundzahlen bezeichnen eine bestimmte Anzahl von Gegenständen, Personen oder Begriffen. Die Frage nach den Grundzahlen lautet *Скільки? (Wie viel? Wie viele?)*

Übung 1

Lesen und üben Sie die ukrainischen Grundzahlen:

0	нуль	11	одина́дцять
1	один, одна́, одне́	12	двана́дцять
2	два, дві	13	трина́дцять
3	три	14	чотирна́дцять
4	чоти́ри	15	п'ятна́дцять
5	п'ять	16	ші́стнадцять
6	шість	17	сі́мнадцять
7	сім	18	ві́сімнадцять
8	вісім	19	дев'ятна́дцять
9	дев'ять	20	два́дцять
10	десять	21	два́дцять один, ...
		30	три́дцять

Die Grundzahl 1 stimmt mit dem Substantiv im *Genus* überein und hat in ihrer Grundform drei Varianten: **один** – für *Maskulina*, **одна** – für *Feminina* und **одне** – für *Neutra*: **один** зошит (*ein Heft*), **одна** лампа (*eine Lampe*), **одне** завдання (*eine Aufgabe*). Das gleiche gilt für die zusammengesetzten Grundzahlen, die als letzte Zahl eine 1 enthalten: **двадцять один** зошит (*21 Hefte*), **двадцять одна** книжка (*21 Bücher*), **двадцять одне** завдання (*21 Aufgaben*). Die Zahl 2 hat zwei Formen: **два** für *Maskulina* und *Neutra*, **дві** für *Feminina*. Die anderen Grundzahlen sind unabhängig vom Geschlecht.

Übung 2

один, одна, oder одне? Fügen Sie das richtige Wort ein und setzen Sie Betonungszeichen:

..... учень, вчителька, радіо, день, хата, телевізор, вікно, сім'я, ім'я, ніч, лампа, дівча, стілець, осінь, таблиця, котя, станція, прізвище, вулиця

Übung 3

Schreiben Sie die fehlenden Grundzahlen und setzen Sie Betonungszeichen:

....., один, два,, чотири,,, сім, вісім,, десять,, тринадцять, чотирнадцять,,, сімнадцять,,, двадцять один,,, двадцять чотири,,, двадцять сім, двадцять вісім,,

Text 2

Лєся робить домашнє завдання: „Чотири плюс шість буде дєсять. Сім мінус п'ять буде два.“ „Правильно,“ – каже Василь, її брат. Лєся продовжує: „Вісім плюс три буде одинадцять. Дев'ять мінус вісім буде один.“ „Молодець!“ – хвалить Василь. „А скільки буде дванадцять мінус сім?“ „Чотири!“ – відповідає Лєся. „Неправильно, подумай добре.“ „Не чотири, а п'ять!“ – каже Лєся. „От бачиш! Ти ж усе добре знаєш. Не треба тільки квапитися, коли рахуєш.“

Übung 4

Lesen Sie die folgenden Grundzahlen vor:

0, 1, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 29, 30

Übung 5

Ergänzen Sie die Aufgaben und lesen Sie sie vor: $1 + 2 = 3$ (один плюс два буде три oder дорівнює три)

$2 + \dots = 5$	$20 - \dots = 15$	$11 + \dots = 18$
$\dots + 4 = 7$	$\dots - 6 = 12$	$\dots - 9 = 6$
$4 + \dots = 9$	$16 - \dots = 13$	$17 - \dots = 14$
$\dots + 5 = 11$	$\dots - 10 = 4$	$15 + \dots = 19$
$9 + \dots = 21$	$20 - \dots = 8$	$25 - \dots = 10$

Übung 6

Правильно чи неправильно? Richtig oder falsch? Korrigieren Sie die falschen Lösungen.

три + п'ять = шість
дванадцять – три = вісім
шість + один = п'ять
вісімнадцять – два = вісім

чотири – два = один
дев'ять + чотири = одинадцять
сімнадцять – десять = вісім
п'ятнадцять + чотири = дев'ять

Übung 7

Bilden Sie Wörter und setzen Sie Betonungszeichen:

оиничтр, іівсм, еядсть, оиаядндцть, іаясмндцть, іаятрндцть, аядвдцть, іятрдцть

Text 3

Що Ви робите у вільний час? Я люблю **займатися** спортом.

Ви щодня **займаєтесь** спортом? Так, я майже щоранку **займаюся** спортом.

Але мій друг, на жаль, **займається** спортом дуже рідко.

Він любить **дивитися** телевізор. А що він зараз робить? Він **купається**.

Ви вже працюєте чи ще **вчитесь**? Я ще **вчусь**.

А Ваш друг? Він теж ще **вчиться**.

Die Präsens-Konjugation der Reflexivverben

Die Reflexivverben sind Verben, deren Infinitiv auf **-ся** bzw. **-сь** endet: **займатися** oder **займатись** (*sich beschäftigen*), **вчитися** oder **вчитись** (*lernen*). Die Endung **-сь** kann nach Vokalen statt **-ся** gebraucht werden.

Die Reflexivverben können sowohl der 1. als auch der 2. Konjugation angehören.

	займа- тися (I)	вч- итися (II)
я	займа- ю-сь	вч- у-сь
ти	займа- єш-ся	вч- иш-ся
він	займа- єть-ся	вч- ить-ся
ми	займа- ємо-сь	вч- имо-сь
ви	займа- єте-сь	вч- ите-сь
вони	займа- ють-ся	вч- ають-ся

Übung 8

Konjugieren Sie die folgenden Reflexivverben. Setzen Sie Betonungszeichen.

купатися (I), називатися (I), одружуватися (I), дивитися (II), кватиритися (II)

Übung 9

Setzen Sie die richtige Form von **дивитися** ein.

Я телевізор. Він фільм. Ми балет. Ти на Рейн. Вони на новий дім. Ви на дошку.

Übung 10

Ergänzen Sie die Endungen und setzen Sie Betonungszeichen.

Що ти роб.....? Я займа..... спортом. А що роб..... Роман? Він купа..... Ти теж займа..... спортом? Ні, я не люб..... займа..... спортом. Ти люб..... див..... телевізор? Так, я завжди ввечері див..... фільми і концерти по телевізору. Ти вч..... в Берліні? Ні, я вч..... у Кельні.

Übung 11

Nennen Sie die passende Verbform:

я (вчїтися), ти (дивїтися фїльм), він (купатїся), я (квапїтися), вони (називатїся), вона (вчїтися), Ви (займатїся спортм), він (одружуватїся), вони (квапїтися), ми (купатїся)

Übung 12

Setzen Sie die Reflexivverben in der richtigen Form ein:

займатися	Віктор та Володимир спортом. А я музикою.
вчитися	Мій син добре А як ти?
купатися	Влітку ми часто Я вранці.
називатися	Наша столиця Київ. Як ваше селище?
одружуватися	Коли твій брат? Не знаю. А коли ти?

Übung 13

Lesen Sie die Dialoge vor. Beachten Sie die Intonation.

Dialog 1

Остап: **Який твій номер телефону?**
 Руслана: 12-19-03-15.
 Остап: **Хвилиночку!** Я записую.
 Руслана: **А твій?**
 Остап: 14-06-18-11.
 Руслана: Це телефон гуртожитку?
 Остап: Ні, домашній.
 Руслана: Ага!

Dialog 2

Остап: Алло! Це Наталка?
 Руслана: Ні, це Руслана.
 Остап: Але ж це номер 11-17-21-04?
 Руслана: На жаль, ні. Це інший номер.
 Остап: **Як неприємно!**
 Руслана: Буває!
 Остап: **Прощу пробачення.**
 Руслана: Нічого.

(домашній = приватний)

Übung 14

Bilden Sie ähnliche Dialoge zum Thema „Telefonieren“.

Übung 15

Übersetzen Sie ins Ukrainische. Schreiben Sie die Zahlen aus.

1. Wie ist Ihre Telefonnummer? 14-18-06. Und Ihre?
2. Welche Nummer wählen Sie? 19-13. Ist das richtig?
3. Nein, das ist nicht richtig. Die richtige Nummer ist 17-11.
4. Hallo! Ist das Taras Lemak? Leider nicht. Es ist Ostap Lemak, sein Bruder.
5. Ich bitte um Entschuldigung. Keine Ursache.
6. Wie heißt eure Straße? Sie heißt „Weresnewa“.
7. Was machen Sie in der Freizeit? Ich treibe Sport, bade und sehe fern.
8. Wie lernt Ihre Tochter? Sie lernt gut.

Übung 16

Suchen Sie die Grundzahlen:

Е	У	О	П	Т	Л	Т	Ч	Л	А	О	А
У	В	Ф	Ц	І	К	Р	В	К	У	Д	А
Р	Е	Д	С	О	Д	И	Н	Й	В	И	Д
К	Ч	Ш	Ь	Т	В	І	С	І	М	Н	О
Д	Е	І	О	Л	А	Й	В	Г	І	А	С
Д	Р	С	І	М	Н	Ч	К	П	Т	Д	Й
Ч	О	Т	И	Р	И	Р	У	О	Ю	Ц	Т
І	Т	Ь	Д	Р	О	К	И	К	У	Я	Ь
В	Д	Д	В	А	Н	А	Д	Ц	Я	Т	Ь
В	Е	Т	І	П	Д	Е	С	Я	Т	Ь	Г

„Старість – не радість, смерть – не весілля.“

„Один у полі не воїн.“

„Два брати через дорогу живуть і один одного не бачать.“

(Українські народні прислів'я)
(Загадка)

Vokabeln

Буває!

Es kann passieren!

одру́жу/ватися,
-юсь, -єшся

heiraten

будь ла́ска

bitte

пита́/ти, -ю, -єш

fragen

весі́лля *n*

Hochzeit

плюс

plus

Ви́бачте.

Entschuldigen Sie.

Поду́май!

Denk nach!

відпові́да/ти, -ю,
-єш

antworten

по́ле *n*

Feld

во́їн *m*

Soldat

по телеві́зору

im Fernsehen

вчи́тися, -усь,
-ишся

lernen

пра́вильно

richtig

го́лос *m*

Stimme

прива́тний

privat

див/и́тися, -люсь,
-ишся

*schauen, sich etw.
ansehen*

проба́чення *n*

Verzeihung

дивитися телеві́зор	<i>fernsehen</i>	продовжу́вати, -ю, -єш	<i>fortsetzen</i>
домашній	<i>Haus- / privat</i>	радість <i>f</i>	<i>Freude</i>
дорівню́вати, -є	<i>gleich sein</i>	раху́вати, -ю, -єш	<i>rechnen</i>
доро́га <i>f</i>	<i>Weg, Straße</i>	се́лице <i>n</i>	<i>Siedlung</i>
зага́дка <i>f</i>	<i>Rätsel</i>	Скільки?	<i>Wie viel? Wie viele?</i>
займа́тися, -юсь, -єшся	<i>sich beschäftigen</i>	службо́вий	<i>Dienst-, dienstlich</i>
займа́тися спо́ртом	<i>Sport treiben</i>	смерть <i>f</i>	<i>Tod</i>
запи́сувати, -ю, -єш	<i>aufschreiben</i>	споча́тку	<i>zuerst</i>
і́нший	<i>anderer</i>	ста́рість <i>f</i>	<i>Alter</i>
ква́л/итися, -люсь, -ишся	<i>sich beeilen</i>	сто́лиця <i>f</i>	<i>Hauptstadt</i>
купа́тися, -юсь, -єшся	<i>baden</i>	тре́ба (не тре́ба)	<i>man muss (nicht) man soll (nicht)</i>
мі́нус	<i>minus</i>	хвалі́ти, -ю, -иш	<i>loben</i>
набира́ти, -ю, -єш	<i>wählen</i>	Хвилино́чку!	<i>Moment bitte!</i>
назива́тися, -юсь, -єшся, -ється	<i>heißen, sich nennen</i>	хіба́ ... ?	<i>etwa ... ?</i>
неправильно	<i>falsch</i>	чу́ти, -ю, -єш	<i>hören</i>
непри́ємно	<i>unangenehm</i>	щове́чора	<i>jeden Abend</i>
Нічо́го!	<i>Keine Ursache!</i>	щодня́	<i>täglich</i>
но́мер <i>m</i>	<i>Nummer</i>	щора́нку	<i>jeden Morgen</i>

LEKTION 8

Die Ordnungszahlen bis 30

Text 1

Ось мій новий календар. Сьогодні понеділок, **перший** день тижня.

Другий день називається вівторок, а **третій** день – середа. Четвер – **четвертий** день тижня, а п'ятниця – **п'ятий**. Субота – **шостий**, неділя – **сьомий** день.

Потім починається новий **тиждень**.

Який сьогодні день? Сьогодні понеділок. **Котрий** це день тижня? Це перший день тижня. А котрий день вівторок? Вівторок – це другий день тижня.

Як називається третій день тижня? Середа. А четвертий? Четвер.

Як називається наступний день? П'ятниця. А потім? Субота і неділя.

Це дні, коли ми можемо, нарешті, відпочивати.

Die Ordnungszahlen

Die Ordnungszahlen bezeichnen die Reihenfolge: **перший** стіл (*der erste Tisch*), **другий** учень (*der zweite Schüler*). Die Frage nach den Ordnungszahlen lautet **Котрий? Котра? Котре?** (*Der wievielte? Die wievielte? Das wievielte?*)

Übung 1

Lesen und üben Sie die Ordnungszahlen:

1	перший, перша, перше	11	одинадцятий
2	другий, -а, -е	12	дванадцятий
3	третій, третя, третє	13	тринадцятий
4	четвертий, -а, -е	14	чотирнадцятий
5	п'ятий, ...	15	п'ятнадцятий
6	шостий	16	шістнадцятий
7	сьомий	17	сімнадцятий
8	восьмий	18	вісімнадцятий
9	дев'ятий	19	дев'ятнадцятий
10	десятий	20	двадцятий
		21	двадцять перший
		30	тридцятий

Die Ordnungszahlen beziehen sich stets auf Substantive und stimmen mit ihnen im Genus, Numerus und Kasus überein: **перший** день (*der erste Tag – m*), **перша** подруга (*die erste Freundin – f*), **перше** слово (*das erste Wort – n*).

Die meisten Ordnungszahlen werden von den Grundzahlen durch das Anfügen von harten Adjektivendungen **-ий, -а, -е** gebildet.

Eine Ausnahme bilden die Wörter **перший, другий, третій, четвертий, шостий, сьомий, сороковий** und **сотий**. Demzufolge haben *fast* alle Ordnungszahlen die gleiche grammatische Form und Eigenschaften wie *harte* Adjektive. Eine Ausnahme bildet das Wort **третій**: es hat einen *weichen* Stamm: **третій, третя, трете**.

Übung 2

Verbinden Sie die Ordnungszahlen mit den passenden Substantiven.

перший	книжка	четвертий	касета
перша	радіо	четверта	ім'я
перше	комп'ютер	четверте	вечір
другий	урок	сьомий	правило
друга	завдання	сьома	номер
друге	вправа	сьоме	школа
третій	ніч	десятий	таблиця
третя	день	десята	текст
трете	літо	десяте	слово

Die Ordnungszahlen kann man schriftlich durch Zahlen wiedergeben, allerdings ohne Punkt (*im Gegensatz zum Deutschen*): **1** день – **перший** день (*der 1. Tag*). Da man in diesem Fall auf den ersten Blick nie genau weiß, ob es sich um eine Grund- oder Ordnungszahl handelt, fügt man oft die entsprechende Adjektivendung hinzu: **1-ий** (перший) день – *m*; **2-а** (друга) книжка – *f*; **5-е** (п'яте) вікно – *n*.

Übung 3

Lesen Sie die folgenden Ordnungszahlen.

Muster: 1 – перший, 2 – другий, ...

3, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 17, 19, 20, 2, 4, 10, 12, 14, 21, 23, 25, 30

Übung 4

Wie heißen diese historischen Persönlichkeiten? Lesen Sie die Namen vor:

Петро́ I, Катери́на II, Річа́рд III, О́тто IV, Лю́двіг XIV, Ві́льгельм II, Ка́рл VII, Наполео́н III, Боніфа́цій V, Іва́н XXIII, Па́вло VI, Іва́н Па́вло II, Бенедикт (*od.* Венедикт) XVI

Übung 5

Lesen Sie die Wortverbindungen. Achten Sie auf das Geschlecht des Substantivs.

Muster: 1 вчителька – перша вчителька, 2 слово – друге слово, ...

2 сестра	9 крісло	18 текст	6 місце	7 хата
5 онук	11 карта	20 завдання	16 стілець	14 фото

Übung 6

Bilden Sie Wörter und setzen Sie Betonungszeichen:

тре-	тий	четвер-	ший	дев'я-	тя	шос-	ме
п'я-	мий	пер-	мий	тре-	га	вось-	те
вось-	тій	сьо-	тий	дру-	та	тре-	те

Text 2

Зараз **січень**. Січень – це зимовий **місяць** і перший місяць року, тобто це місяць, коли починається новий **рік**. Другий місяць називається **лютий**, а третій – **березень**. Березень – це весняний місяць.

Мій улюблений місяць – **червень**. Це літній місяць і шостий місяць року.

Ще я дуже люблю **вересень**. Це перший осінній місяць і дев'ятий місяць року.

Крім того, вересень – це місяць, коли я святкую день народження.

Як називається перший місяць року? Він називається січень. Який це місяць? Це

зимовий місяць. Котрий місяць року березень? Це третій місяць року. А який це

місяць? Це весняний місяць. Який місяць червень? Літній. А котрий це місяць?

Шостий. Як називається дев'ятий місяць року? Вересень. А який це місяць? Осінній.

Übung 7

Lesen und üben Sie die folgenden Wörter:

День тижня <i>Der Wochentag</i>	Місяць <i>Der Monat</i>	
1 понеділок	I січень	VII липень
2 вівторок	II лютий	VIII серпень
3 середа	III березень	IX вересень
4 четвер	IV квітень	X жовтень
5 п'ятниця	V травень	XI листопад
6 субота	VI червень	XII грудень
7 неділя		

Пора року / <i>Die Jahreszeit</i>			
<i>Substantiv</i>		<i>Adjektiv</i>	
1. весна	<i>Frühling</i>	весняний	<i>Frühlings-, frühlingshaft</i>
2. літо	<i>Sommer</i>	літній	<i>Sommer-, sommerlich</i>
3. осінь	<i>Herbst</i>	осінній	<i>Herbst-, herbstlich</i>
4. зима	<i>Winter</i>	зимовий	<i>Winter-, winterlich</i>

Übung 8

1. Fragen Sie einander nach den Wochentagen:

Як називається **перший** день тижня? Він називається ...

2. Fragen Sie nach Monatsnamen:

Як називається **перший** місяць року? Він називається ...

А який це місяць? Це ... місяць.

Übung 9

Fügen Sie die passenden Substantive ein und setzen Sie Betonungszeichen.

..... – це 3-й місяць року. – 9-ий місяць. – 4-ий,
 – 5-ий, – 1-ий, – 8-ий місяць року. 6-ий місяць
 року називається, а 10-ий місяць називається

Zeitangabe (volle Stunde)

	Котра зараз година?	Wie spät ist es jetzt?
1.00	Зараз перша година.	Es ist jetzt ein Uhr.
3.00	... третя ...	... drei ...
10.00	... десята ...	... zehn ...
20.00	... двадцята ...	... zwanzig ...
21.00	... двадцять перша ...	... einundzwanzig ...

Übung 10

Котра година? Lesen Sie die Uhrzeit:

4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00, 23.00

А котра зараз година?

Übung 11

Lesen Sie die Dialoge vor. Beachten Sie die Intonation.

Dialog 1

Василь: Пробачте, будь ласка, Ви не
 знаєте, котра зараз година?
 Перехожий*: Десьта.
 Василь: Так пізно? Невже?
 Перехожий: Так.
 Василь: А Ваш годинник іде
 правильно?
 Перехожий: Звичайно! Що за питання?

Dialog 2

Василь: Вибачте, це школа номер 3?
 Перехожий: Ні, це лікарня номер 5.
 Василь: Не може бути!
 Перехожий: Школа – третій дім ліворуч.
 Василь: Це далеко?
 Перехожий: Ні. Ви тут перший раз?
 Василь: Так. Дякую за пояснення.
 Перехожий: Нема за що.

* перехож-ий – Fußgänger (substantiviertes Adjektiv)

Übung 12

Bilden Sie ähnliche Dialoge zu den Themen „Uhrzeit“, „Orientierung in der Stadt“

Zusatzlexik

супермаркет	Supermarkt	ринок	Markt
гастроном	Feinkostladen	аптека	Apotheke
книгарня	Buchhandlung	пошта	Post
крамниця	Geschäft	вокзал	Bahnhof

Übung 13

Übersetzen Sie ins Ukrainische und setzen Sie Betonungszeichen.

1. Entschuldigen Sie bitte, ist das die Universität?
2. Nein, die Universität ist das fünfte Gebäude links.
3. Herzlichen Dank. Ich bin zum ersten Mal hier.
4. Ihr Hotel ist das dritte Gebäude rechts.
5. Danke für die Erklärung. Nichts zu danken.
6. Heute ist Mittwoch, der dritte Wochentag.
7. Juli ist der 7. Monat des Jahres. Das ist ein Sommermonat.
8. Wissen Sie, wie spät es jetzt ist? Ja, es ist jetzt 2 Uhr.
9. Geht Ihre Uhr richtig? Was für eine Frage? Natürlich geht sie richtig.

Übung 14

Suchen Sie die Monatsnamen.

а	н	м	в	о	п	к	я	в	е	р	т	з	у	і	о
с	і	ч	е	н	ь	в	р	т	з	у	і	о	й	г	б
ц	ш	б	р	б	н	і	ц	ш	б	ч	й	й	ж	р	к
ц	ш	б	е	к	і	т	р	а	в	е	н	ь	о	у	ь
ф	с	г	с	ь	й	е	ц	ш	б	р	і	і	в	д	і
б	е	р	е	з	е	н	ь	й	і	в	і	і	т	е	і
ф	с	г	н	і	і	ь	й	і	с	е	р	п	е	н	ь
ц	ш	б	ь	й	і	л	и	п	е	н	ь	й	н	ь	б
р	т	з	у	і	о	ю	ц	ш	б	ь	й	і	ь	й	к
ф	с	г	л	и	с	т	о	п	а	д	ц	ш	б	й	ь
ц	ш	б	ц	ш	б	и	ц	ш	б	р	т	з	у	і	о
р	т	з	у	і	о	й	р	т	з	у	і	о	ц	ш	б

– Ви маєте одното́нне зимове пальто́? – Ні, ко́жне зимове пальто́ тут ва́жить при́близно 4 – 5 кілогра́мів.
(Украї́нський гу́мор)

Vokabeln

апте́ка <i>f</i>	<i>Apotheke</i>	неді́ля <i>f</i>	<i>Sonntag</i>
банк <i>m</i>	<i>Bank</i>	Нема́ за що!	<i>Nichts zu danken!</i>
бе́резень <i>m</i>	<i>März</i>	одното́нний	<i>einfarbig</i>
буди́нок <i>m</i>	<i>Haus, Gebäude</i>	осі́нній	<i>Herbst-, herbstlich</i>
ва́ж/ити, -у, -иш	<i>wiegen</i>	пальто́ <i>n</i>	<i>Mantel</i>
ве́ресень <i>m</i>	<i>September</i>	перехо́жий <i>m</i>	<i>Fußgänger</i>
весня́ний	<i>Frühlings-, frühlingshaft</i>	пита́ння <i>n</i>	<i>Frage</i>
вівторо́к <i>m</i>	<i>Dienstag</i>	понеді́лок <i>m</i>	<i>Montag</i>

вокзал <i>m</i>	<i>Bahnhof</i>	пора року <i>f</i>	<i>Jahreszeit</i>
вправа <i>f</i>	<i>Übung</i>	пошта <i>f</i>	<i>Post</i>
гастроном <i>m</i>	<i>Feinkostladen</i>	пояснення <i>n</i>	<i>Erklärung</i>
година <i>f</i>	<i>Uhrzeit, Stunde</i>	приблизно	<i>etwa</i>
годинник <i>m</i>	<i>Uhr</i>	Пробачте.	<i>Verzeihen Sie.</i>
грудень <i>m</i>	<i>Dezember</i>	Прощу!	<i>Bitte!</i>
день народження <i>m</i>	<i>Geburtstag</i>	почина́тися, -ється, -ються	<i>beginnen</i>
день тижня <i>m</i>	<i>Wochentag</i>	п'ятниця <i>f</i>	<i>Freitag</i>
жовтень <i>m</i>	<i>Oktober</i>	раз <i>m</i>	<i>Mal</i>
за	<i>für</i>	ринок <i>m</i>	<i>Markt</i>
зимовий	<i>Winter-, winterlich</i>	рік <i>m</i>	<i>Jahr</i>
кафе <i>n</i>	<i>Cafe</i>	святку/вати, -ю, -єш	<i>feiern</i>
квітень <i>m</i>	<i>April</i>	середа <i>f</i>	<i>Mittwoch</i>
кілограм <i>m</i>	<i>Kilogramm</i>	серпень <i>m</i>	<i>August</i>
книгарня <i>f</i>	<i>Buchhandlung</i>	січень <i>m</i>	<i>Januar</i>
кожний	<i>jeder</i>	супермаркет <i>m</i>	<i>Supermarkt</i>
крамниця <i>f</i>	<i>Laden</i>	субота <i>f</i>	<i>Samstag</i>
Котрий?	<i>Der wievielte?</i>	тиждень <i>m</i>	<i>Woche</i>
липень <i>m</i>	<i>Juli</i>	тобто	<i>das heißt</i>
листопад <i>m</i>	<i>November</i>	тонна <i>f</i>	<i>Tonne</i>
лікарня <i>f</i>	<i>Krankenhaus</i>	травень <i>m</i>	<i>Mai</i>
літній	<i>Sommer-, sommerlich</i>	улюблений	<i>Lieblings-, beliebt</i>
лютий <i>m</i>	<i>Februar</i>	університет <i>m</i>	<i>Universität</i>
місяць <i>m</i>	<i>Monat</i>	уперше / вперше	<i>zum ersten Mal</i>
нарешті	<i>endlich</i>	червень <i>m</i>	<i>Juni</i>
наступний	<i>nächster</i>	четвер <i>m</i>	<i>Donnerstag</i>
Не може бути!	<i>Das kann nicht sein!</i>	Щиро дякую!	<i>Herzlichen Dank!</i>

LEKTION 9

Die Pluralbildung der Substantive, Adjektive und Possessivpronomen

Text 1

Ось на́ша аудиторі́я. Тут сто́ять сто́ли, сті́льні, ша́фи, вися́ть по́лиці, ка́рти, та́блиці, ка́ртини, фо́тографі́ї, лежа́ть зо́шити, пі́дручні́ки, по́ртфелі́, олі́вці, сло́вники, кни́жки, ру́чки та і́нші речі́. Навпроти́ висі́ть вели́ка до́шка. Правору́ч – кран і коши́к для смі́ття. Лівору́ч – ши́рокі ві́кна і телеві́зор. Студе́нти слуха́ють, чита́ють і пере́кладають те́ксти, пи́шуть дикта́нти і грама́тичні ви́прави, дивля́ться фі́льми.

Die Pluralbildung der Substantive

Die meisten Substantive haben sowohl eine Singular- als auch eine Pluralform: студент – студенти (*der Student – die Studenten*), школа – школи (*die Schule – die Schulen*), крісло – крісла (*der Sessel – die Sessel*).

Geschlecht	Singular	Plural	Endung
<i>m</i>	театр гараж батько готель лікар музей	театри гаражі батьки готелі лікарі музеї	-и -і -ї
<i>f</i>	школа площа вулиця аудиторія верф тінь	школи площі вулиці аудиторії верфі тіні	
<i>n</i>	слово море прізвище завдання	слова моря прізвища завдання	-а -я

Übung 1

Setzen Sie die folgenden Substantive in den Plural:

журна́л	моте́ль	студе́нт	ша́фа	неді́ля	свя́то
зоши́т	трамва́й	клас	коле́га	ста́нція	яблу́ко
портфе́ль	уро́к	геро́й	та́блиця	по́дорож	пита́ння

Unregelmäßige Fälle bei der Pluralbildung:

- **Betonungswechsel:** батько – батьки, учитель – учителя́ (*m*); книжка – книжки, сестра – сестри (*f*); вікно – вікна, озеро – озера, поле – поля (*n*)
- **Vokalwechsel i – o, i – e:** стіл – столи, лебідь – лебеді, ніч – ночі, річ – річі
- **Flüchtiges e / o:** день – дні, ранок – ранки, стілець – стільці
(*Weichheitszeichen nach л*)
- **Konsonantenwechsel г – з:** друг – друзі
- **Die Substantive дитина / дитя (Kind), людина (Mensch) und мати (Mutter)** heißen im Plural: діти, люди, матері

*Übung 2**Bilden Sie die Pluralform:*

<i>Betonungswechsel</i>					
дядько	учитель	лист	тітка	сумка	вікно
дід	лікар	словник	дочка	книжка	село
син	секретар	номер	пора	жінка	місто
брат	перекладач	професор	стіна	учителька	море
чоловік	товариш	ключ	зима	мама	поле
водій	викладач	календар	ручка	хата	місце
<i>Vokalwechsel</i>		<i>flüchtiges e / o</i>			<i>Sonderfälle</i>
міст	піч	учень	кінець	замок	дитина
сік	повінь	молодець	вересень	понеділок	людина
вечір	осінь	олівець	ганок	будинок	мати

*Übung 3**Setzen Sie die Sätze in den Plural.**Muster:* Тут лежить словник. – Тут лежать словники.

Секретар працює щодня. Посередині стоїть стіл. Поруч стоїть стілець. Перекладач розмовляє по-українськи. Дитина слухає радіо. Студентка гарно малює. Жінка займається спортом. Учень читає текст. Де тут магазин? Він навпроти. Увечері студент відпочиває.

Übung 4

Bilden Sie die Singularform der Substantive, die im Plural gebraucht werden (Lektion 9, Text 1): столи – стіл, ...

Text 2

Моє рідне місто – не дуже велике, але дуже гарне. Тут є чудові затишні парки, зелені вулиці та бульвари. Посередині – невелика площа, де розташовані різні крамниці та кав'ярні, старовинні будівлі та історичні пам'ятники.

Головна вулиця називається Травневий проспект.

Я дуже люблю моє рідне місто. Тут живуть мої друзі, мої рідні та мої колеги.

Merken Sie sich: Das Adjektiv **рідний** hat folgende Bedeutungen:

рідне місто – *Heimatstadt*, рідна мова – *Muttersprache*, рідний брат – *leiblicher Bruder*, дворідний брат – *Cousin*, рідні – *Verwandte*

Die Pluralbildung der Adjektive

<i>Singular</i>		<i>Plural</i>	
Який стіл?	Новий / синій.	Які меблі?	Нові / сині.
Яка канапа?	Нова / синя.		
Яке крісло?	Нове / синє.		

Übung 5

Bilden Sie den Plural:

молодий викладач	гарне село	маленький син	велике вікно
добра медсестра	літній вечір	цікава книжка	осінній день
українське місто	синій олівець	довга зима	тепле місце

Die Pluralbildung der Possessivpronomen

<i>Singular</i>		<i>Plural</i>	
Чий стіл?	Мій / твій / наш / ваш / його́ / її́ / їхній / їх.	Чі́ї меблі?	Мо́ї / тво́ї / на́ші / ва́ші / його́ / її́ / їхні́ / їх.
Чия́ канапа?	Моя́ / твоя́ / наша́ / ваша́ / його́ / її́ / їхня́ / їх.		
Чие́ крісло?	Моє́ / твоє́ / наше́ / ваше́ / його́ / її́ / їхнє́ / їх.		

Die Possessivpronomen der 3. Person **його́, її́, його́, їх** sind auch in der Pluralform unveränderlich.

Übung 6

Bilden Sie den Plural:

мій комп'ютер	наш музей	їхній дядько	його́ завдання
моє́ слово	наша кімната	їхня тітка	її́ лікар
твій лист	ваше місто	їхнє місце	її́ подруга
твоя́ хата	ваш друг	його́ ключ	їх колега

Übung 7

Setzen Sie die Sätze in den Plural:

Яка гарна фотографія! – Які гарні фотографії!

- Яка чудова відеокасета! Чия вона? Твоя? Ні, їхня.
- Тут працює мій старий друг. А де працює Ваша сестра?
- Мій маленький син дивиться телевизор. А що робить твоя дитина?
- Де її́ новий словник? Тут лежить лише його́ стара таблиця.

Übung 8

Übersetzen Sie ins Ukrainische und setzen Sie Betonungszeichen.

1. Wie heißt Ihre Heimatstadt? Meine Heimatstadt heißt Bonn.
2. Gibt es dort auch große Hotels und Restaurants? Natürlich.
3. Außerdem befinden sich dort auch wunderschöne Theater und Museen.
4. Sind das deine Eltern? Ja, das sind sie. Und dort sind meine Kinder.
5. Hier sind meine Freunde und Nachbarn und dort sind meine Schüler.

Übung 9

In jeder Spalte versteckt sich ein nicht passendes Wort. Welches?

дах	чай	лампа	стілець	озеро	неділя
город	музей	дівча	день	фото	сім'я
ніч	герой	баба	тінь	село	ім'я
букет	новий	шафа	олівець	батько	вулиця
мій	ми	синій	чудово	читати	говорити
наш	ви	мій	гарно	стояти	робити
ми	ти	літній	вікно	писати	варити
його	її	осінній	погано	перекладати	розуміти

Übung 10

Ergänzen Sie die Endungen und setzen Sie Betonungszeichen:

наш__ хата	чорн__ олівець	Іван чита__.
мо__ подруга	німецьк__ мова	Я розмовля__.
тво__ крісло	велик__ озеро	Картина вис__.
їхн__ комп'ютер	холодн__ осінь	Крісло сто__.
тво__ кімната	веснян__ день	Ми дивим__ фільм.
їхн__ авто	маленьк__ дзеркало	Ти слуха__ радіо?
ваш__ дружина	українськ__ поет	Вони займа__ спортом.
тв__ син	помаранч__ революція	Ти дума__, сьогодні тепло?

Übung 11

Welche Wörter passen zu diesen Fragen?

Muster: **Хто?** – **вчителька**.

Хто? Що? Чий? Чия? Чий? Чий? Якій? Яка? Якé? Які? Як? Коли? Де? Що робить?
Скільки? Котрий? Котра? Котрe? Котрі?

чотири **вчителька** сьомий восени комп'ютер зелений твій їхні літні по-українськи
одинадцять моє велика п'ятье мале посередині перші наша сине

Übung 12

Stellen Sie Fragen nach den hervorgehobenen Wörtern und beantworten Sie diese kurz.

Muster: Це **Іван**. – **Хто** це? Іван. Бонн – **гарне** місто. – **Яке** місто Бонн? Гарне.

Це **Марія**. Київ – **велике** місто. Федір – **мій** колега. Тут стоїть **комп'ютер**. Ліворуч висить лампа. Це **білий** дім. П'ятниця – **п'ятий** день тижня. Марійка – **наша** сусідка. **Роман** добре перекладає. Галина **відпочиває**.

„Кухарі з голоду не вмирають.“

(Українське народне прислів'я)

Vokabeln

будівля <i>f</i>	<i>Bau, Bauwerk</i>	людина <i>f</i>	<i>Mensch</i>
вмирати, -ю, -єш	<i>sterben</i>	майдан <i>m</i>	<i>Platz</i>
верф <i>f</i>	<i>Werft</i>	меблі <i>Pl.</i>	<i>Möbel</i>
відомий	<i>bekannt</i>	озеро <i>n</i>	<i>See</i>
ганок <i>m</i>	<i>Außentreppe</i>	пам'ятник <i>m</i>	<i>Denkmal</i>
герой <i>m</i>	<i>Held</i>	переговори <i>Pl.</i>	<i>Verhandlungen</i>
голод <i>m</i>	<i>Hunger</i>	піч <i>f</i>	<i>Ofen</i>
граматика <i>f</i>	<i>Grammatik</i>	площа <i>f</i>	<i>Platz</i>
граматичний	<i>grammatisch</i>	повінь <i>f</i>	<i>Flut</i>
гроші <i>Pl.</i>	<i>Geld</i>	ресторан <i>m</i>	<i>Restaurant</i>
двері <i>Pl.</i>	<i>Tür</i>	рідний	<i>verwandt, vertraut</i>
дитина <i>f</i> , дитя <i>n</i>	<i>Kind, Baby</i>	різний	<i>verschieden</i>
замок <i>m</i>	<i>Schloss</i>	розташований	<i>gelegen</i>
замок <i>m</i>	<i>Türschloss</i>	сміття <i>n</i>	<i>Müll</i>
знаходитися, -жусь, -ишся	<i>sich befinden</i>	сік <i>m</i>	<i>Saft</i>
історичний	<i>historisch</i>	старовинний	<i>altertümlich</i>
кав'ярня <i>f</i>	<i>Cafe</i>	трамвай <i>m</i>	<i>Straßenbahn</i>
ключ <i>m</i>	<i>Schlüssel</i>	фільм <i>m</i>	<i>Film</i>
кошик <i>m</i>	<i>Korb</i>	чудовий	<i>wunderschön</i>
кран <i>m</i>	<i>Wasserhahn</i>	широкий	<i>breit</i>
лебідь <i>m</i>	<i>Schwan</i>	штани <i>Pl.</i>	<i>Hose</i>
люди <i>Pl.</i>	<i>Menschen</i>	яблуко <i>n</i>	<i>Apfel</i>

LEKTION 10

Die Deklination der Substantive / Der Vokativ Das Präteritum der Verben

– Доброго ранку, Оксано Петрівно! – Доброго ранку, Богдане Івановичу!

Dialog 1

Богдан Іванович	Доброго ранку, Оксано Петрівно! Як справи?
Оксана Петрівна	Дякую, Богдане Івановичу, добре. А як Ви?
Богдан Іванович	Теж усе гаразд, слава богу. Як Ваш чоловік, діти?
Оксана Петрівна	Як завжди. Чоловік працює, діти вчаться. А Ваша дружина?
Богдан Іванович	Вона відпочиває в Криму. Як Ваша сестра Віра Петрівна?
Оксана Петрівна	Дякую, теж добре.

Dialog 2

Василь	Руслано невже це ти? Як! несподіванка! Добрий день!
Руслана	Добрий день, Василю!
Василь	Що це ти тут, у парку, робиш?
Руслана	Як бачиш – бігаю, як і ти.

Dialog 3

Богдан Іванович	Алло! Добрий вечір! Це Ви, пане Тимошенко?
Степан Михайлович	Так, пане Луценко. Добрий вечір!
Богдан Іванович	Оксана Петрівна вже вдома?
Степан Михайлович	На жаль, ще ні.
Богдан Іванович	Прощу пробачення.
Степан Михайлович	Нічого.

Die Deklination der Substantive

Die Veränderung der Substantive nach Kasus heißt Deklination. Es gibt im Ukrainischen 7 Kasus. Sie heißen: Nominativ, Genitiv, Dativ, Akkusativ, Instrumental, Präpositiv, Vokativ. Die meisten Substantive werden dekliniert.

Nicht dekliniert werden:

- Fremdwörter und Namen, die auf einen Vokal (*außer -a und -я*) enden: кафе, кінó, аташе́, Рене́, Гайке́, Мери́
- Fremdwörter, die auf einen Konsonanten enden und weibliche Personen bezeichnen: мада́м, Ка́рін, Жа́нет.

Beispiele für die Deklination der Substantive:

<i>Singular</i>						
<i>Kasus</i>	<i>m</i>		<i>f</i>		<i>n</i>	
<i>N</i>	брат	готель	сестра	вулиця	вікно	море
<i>G</i>	брата	готелю	сестри	вулиці	вікна	моря
<i>D</i>	братові	готелю	сестрі	вулиці	вікну	морю
<i>A</i>	брата	готель	сестру	вулицю	вікно	море
<i>I</i>	братом	готелем	сестрою	вулицею	вікном	морем
<i>P</i>	братові	готелі	сестрі	вулиці	вікні	морі
<i>V</i>	брате	готель /-ю	сестро	вулице	вікно	море
<i>Plural</i>						
<i>N</i>	брати	готелі	сестри	вулиці	вікна	моря
<i>G</i>	братів	готелів	сестер	вулиць	вікон	морів
<i>D</i>	братам	готелям	сестрам	вулицям	вікнам	морям
<i>A</i>	братів	готелі	сестер	вулиці	вікна	моря
<i>I</i>	братами	готелями	сестрами	вулицями	вікнами	морями
<i>P</i>	братах	готелях	сестрах	вулицях	вікнах	морях
<i>V</i>	брати	готелі	сестри	вулиці	вікна	моря

Der Vokativ

Der Vokativ wird nur bei der Anrede gebraucht. Dabei erhalten Maskulina und Feminina im Singular bestimmte Endungen.

<i>Geschlecht</i>	<i>Nominativ</i>	<i>Vokativ</i>	<i>Endung</i>
<i>m</i>	Тарас пан Петро Іванович Василь Сергій Івасик Андрійко	Тарасе пане Петре Івановичу Василію Сергію Івасику Андрійку	-е -у -ю
<i>f</i>	Руслана учениця Лєся Соломїя пані	Руслано ученице Лєсю Соломіс пані	-о -е -ю -є

Unregelmäßige Fälle:

- Betonungswechsel: Петро – Пётре, сестра – сётро
- Vokalwechsel i – o / e, i – e: Фєдір – Фєдоре, лєбідь – лєбєдє, Кїїв – Кїєвє
- Flüchtliges e / o: учєнь – учнєю, синок – синку
- Konsonantenwechsel г – ж, к – ч: друг – дружє, козак – козачє
- Die Substantive син, тато, дід enden im Vokativ auf -у: сину, тату, діду.

Übung 1*Bilden Sie den Vokativ:*

Семён	Сергійко	Петро́	Левко́	Катери́на	Лідія	Марія	студе́нт
Оста́п	Іванко	Богдан	Ма́рко	Руслана	Софі́я	Леся	товариш
Павло́	Андрій	Олесь	Олексі́й	Ната́ля	Тетя́на	Юлі́я	друг
Дмитро́	Григо́рій	Гриць	Сергі́й	Миро́ся	Гали́на	Га́ля	робітни́ця

Bei Vor- und Vatersnamen werden beide Formen im Vokativ gebraucht: Богда́не Іва́новичу! / Окса́но Петро́вно! Bei zwei allgemeinen Substantiven werden entweder beide oder nur das erste im Vokativ gebraucht: Па́не офіці́анте! / Па́не офіці́ант! / Па́ні стюа́рдеco! / Па́ні стюа́рдеса! Besteht die Anrede aus einem allgemeinen Substantiv und einem Vornamen, so stehen beide Teile im Vokativ: Па́не Степа́не! / Сестро́ Оле́но! Dagegen bleibt bei der Verbindung allgemeiner Substantiv + Nachname der zweite Teil unverändert: Па́не Лупе́нко! / Па́ні Тимоше́нко!

Übung 2*Wie spricht man die folgenden Personen an?*

Богда́н Іва́нович	пан Тара́с	Окса́на Петро́вна	па́ні Оле́на
Степа́н Миха́йлович	пан Олексі́й	Марія́ Васи́лівна	па́ні Соло́мیا
пан гене́рал	пан Дмитро́	па́ні ме́дсестра́	па́ні Лю́ся
пан інже́нер	пан Косте́нко	па́ні вчи́телька	па́ні Косте́нко

Übung 3*Lesen und üben Sie die folgenden Redewendungen:***Як справи? / Wie geht's?**

Як справи?	Wie geht's?	Дякую, добре.	Danke, gut.
Як Ва́ші справи?	Wie geht es Ihnen?	Слава́ бо́гу, добре.	Gott sei Dank, gut.
Як тво́ї справи?	Wie geht es dir?	Усе́ гара́зд.	Alles in Ordnung.
А як Ви́?	Und wie geht es Ihnen?	Та́к собі. Нічо́го.	Es geht so.
А як Ва́ші справи?		Не ду́же добре.	Nicht sehr gut.
А як ти́?	Und wie geht es dir?	Погано́.	Schlecht.
А як тво́ї справи?		Гі́рше бу́ти не мо́же.	Schlimmer kann es nicht kommen.

Як Ва́ша дру́жина?	Wie geht es Ihrer Frau?	Як ро́бота?	Was macht die Arbeit?
Як Ва́ш чоло́вік?	Ihrem Mann?	Як на́вча́ння?	Was macht das Studium?
Як Ва́ша ро́дина?	Ihrer Familie?	Як ві́дпустка?	Wie war der Urlaub?
Як Ва́ші ді́ти?	Ihren Kindern?	Як Ва́ше	Wie geht es Ihnen
Як Ва́ші ро́дичі?	Ihren Eltern?	здо́ров'я?	gesundheitlich?

Übung 4

Sprechen Sie Ihren Nachbarn an und erkundigen Sie sich, wie es ihm und seiner Familie geht. Fragen Sie ihn nach seiner Gesundheit, Arbeit usw.

– Що ти **робила**, Руслано? – Багато **працювала**.

Dialog 4

Богдан Іванович	Що ти робила цілий день, Руслано?
Руслана	Багато працювала. Ти ж знаєш, завтра семінар.
Богдан Іванович	А потім?
Руслана	Потім трохи відпочивала.
Богдан Іванович	А після цього?
Руслана	Займалася спортом. Бігала в парку.
Богдан Іванович	Василь теж?
Руслана	Так, він теж там був. Ти дуже допитлива людина, тату!

Dialog 5

Василь	Руслано, що ти робила вчора ввечері?
Руслана	Читала, слухала музику і дивилася телевізор. А ти?
Василь	Я писав листи і перекладав тексти.
Руслана	Цілий вечір?
Василь	Звичайно, ні. Я ще ходив у кіно.
Руслана	І який фільм ти дивився?
Василь	„Гладіатор“.

Das Präteritum der Verben

Das Präteritum (*die Vergangenheitsform*) der Verben richtet sich im Gegensatz zum Präsens nicht nach Personen, sondern nur nach dem Geschlecht und der Zahl: він читав, вона читала, вони читали (*er las – m, sie las – f, sie lasen – Pl.*).

Das Präteritum wird durch Anfügen von **-в, -ла, -ло** und **-ли** an den Infinitivstamm gebildet: **бути** (*sein*): він був (*er war*), вона була (*sie war*), воно було (*es war*), вони були (*sie waren*).

Übung 5

Nennen Sie die passende Form des Präteritums:

він (читати), вона (писати), вони (дякувати), він (сидіти), воно (бігати), вона (стояти), він (малювати), вони (казати), вона (відпочивати), він (подорожувати), я (бачити)

Endet der Infinitivstamm auf einen Konsonanten, fällt in der männlichen Singularform das **-в** aus: бігти (*laufen, rennen*) – він біг, вона бігла, воно бігло, вони бігли. Endet der Infinitiv auf **-нути**, fällt das Suffix **-ну-** sowie das **-в** der männlichen Singularform aus: мерзнути (*frieren*) – він мерз, вона мерзла, воно мерзло, вони мерзли. Die Reflexivverben bilden das Präteritum wie alle Verben: дивитися – він дивився, вона дивилася, воно дивілось, вони дивились.

Übung 6

Setzen Sie die Verben ins Präteritum.

Василь (ходити) у кіно, а Руслана (бути) вдома.
 Учитель (читати) текст, а учні (слухати).
 Увечері ми (дивитися) телевізор і (відпочивати).
 Я не (розуміти), що вона (казати).
 Посередині (лежати) великий килим, а на стіні (висіти) карта.
 Влітку ми багато (займатися) спортом і (купатися).

Übung 7

Was haben Sie gestern gemacht? Bilden Sie Sätze nach dem Muster.

слухати радіо Ви вчора слухали радіо? Так, я слухав (слухала) радіо.
 oder: Ні, я не слухав радіо. Я ... (z. B. писав / -ла лист).

читати журнал	варити обід	писати лист
працювати	відпочивати	займатися спортом
перекладати текст	робити завдання	дивитися телевізор
купатися	малювати	ходити в театр

Übung 8

Was haben diese Personen am Vortag gemacht? Fragen Sie sie danach.

Muster: Іван arbeiten Іване, що ти вчора робив? Я працював.

Олена	Film sehen	Андрій	schlafen	Лідія Павлівна	joggen
Олесь	spazieren gehen	Марія і Тарас	lesen	Борис Іванович	malen
Галія	Brief schreiben	Ганна Петрівна	feiern	Василь Маркович	telefonieren

Übung 9

Beschreiben Sie Ihre Aktivitäten

- in der letzten Unterrichtsstunde (На уроці), in der Pause (На перерві), am Vortag (Вчора).

Text

1. Lesen Sie den Text und erzählen Sie, wie Oksana ihren Urlaub verbracht hat.
2. Beschreiben Sie in einem ähnlichen Brief Ihren letzten Urlaub.

Дорога Віро!

Вибач, що я так довго не писала. Ти, мабуть, питаєш – чому? Тому що ми були цілий місяць у Криму. Ми – це мої діти Василь і Леся, моя колега Христина Поліщак, її чоловік Іван, їхня дочка Марічка і я. Який чудовий це був відпочинок! Сонце, пальми, теплі, ласкаві хвили! Погода була казкова і ми щодня були на пляжі: лежали, купалися в морі, грали у волейбол, бадмінтон, теніс, або просто читали газети, слухали радіо і багато розмовляли. Христина і її чоловік – дуже цікаві люди. Майже щовечора ми гуляли на березі моря, ходили в ресторан, в кіно, а Василь і Марічка на дискотеку.

Зараз я знову вдома і знову щодня працюю. Погода погана, холодна, часто падає дощ (добре, що не сніг!)

А як твої справи? Як Рольф, як діти? Привіт від Богдана Івановича. Пиши! Твоя сестра Оксана.

Vokabeln

бадмінто́н <i>m</i>	<i>Federball</i>	меню́ <i>n</i>	<i>Speisekarte</i>
бе́рег <i>m</i>	<i>Ufer</i>	ме́рзн/ути, -у, -еш	<i>frieren</i>
бі́га/ти, -ю, -еш	<i>laufen, joggen</i>	навча́ння <i>n</i>	<i>Studium</i>
бог <i>m</i>	<i>Gott</i>	нача́льник <i>m</i>	<i>Vorgesetzter</i>
бу́/ти, є	<i>sein</i>	незаба́ром	<i>bald</i>
від	<i>von</i>	несподі́ванка <i>f</i>	<i>Überraschung</i>
відпочіно́к <i>m</i>	<i>Erholung</i>	особли́во	<i>besonders</i>
відпу́стка <i>f</i>	<i>Urlaub</i>	па́да/ти, -ю, -еш, -є	<i>fallen, hinfallen</i>
волейбо́л <i>m</i>	<i>Volleyball</i>	Пиши́!	<i>Schreib!</i>
гра́/ти, -ю, -еш	<i>spielen</i>	пі́сля цьо́го	<i>danach</i>
гуля́/ти, -ю, -еш	<i>spazieren gehen</i>	приві́т <i>m</i>	<i>Gruß</i>
диско́тека <i>f</i>	<i>Diskothek</i>	при́ємний	<i>angenehm</i>
дода́тковий	<i>zusätzlich</i>	робо́та <i>f</i>	<i>Arbeit</i>
допи́тливий	<i>neugierig</i>	Сла́ва бо́гу!	<i>Gott sei dank!</i>
дорогі́й	<i>teurer, lieber</i>	сні́г <i>m</i> / па́дає сні́г	<i>Schnee / es schneit</i>
дощ <i>m</i> / па́дає дощ	<i>Regen / es regnet</i>	спра́ва <i>f</i>	<i>Angelegenheit</i>
здоров'я́ <i>n</i>	<i>Gesundheit</i>	та́к собі	<i>es geht so</i>
зно́ву	<i>wieder</i>	тому́ що, бо	<i>weil</i>
казка́ <i>f</i>	<i>Märchen</i>	усе́ гара́зд	<i>alles in Ordnung</i>
казко́вий	<i>märchenhaft</i>	хви́ля <i>f</i>	<i>Welle</i>
кіно́ <i>n</i>	<i>Kino</i>	ці́лий	<i>ganz</i>
коза́к <i>m</i>	<i>Kosak</i>	чудо́во	<i>wunderbar</i>
ласка́вий	<i>sanft, zart, zärtlich</i>	шви́дко	<i>schnell</i>

LEKTION 11

Der Präpositiv der Substantive

— Де живуть твої друзі, Василю?
— Макс у Бонні, Гриць у Львові, а Галина в Ризі.

Dialog 1

Руслана Василю, де живуть твої друзі?
Василь Макс у Бонні, Гриць у Львові, а Галина в Ризі.
Руслана А де живе твоя тітка Віра?
Василь Вона зараз живе і працює в Кельні.
Руслана Як її прізвище?
Василь Бахманн. А дівоче прізвище — Ткач.

Dialog 2

Руслана Кельн — це на сході чи на заході Німеччини?
Василь Кельн розташований на заході.
Руслана А Гамбург на півночі?
Василь Так, Гамбург, Бремен і Росток лежать на півночі.
Руслана А на півдні?
Василь На півдні знаходиться чудове місто Мюнхен.

Dialog 3

Руслана Василю, що ти робив на канікулах?
Василь Ми були у відпустці в Криму.
Руслана І як ти відпочивав?
Василь Вдень купався і лежав на пляжі, ввечері був на дискотечі.
Руслана А яка була погода?
Василь В Криму влітку майже завжди гарна погода.
Руслана Твої батьки теж там були?
Василь Лише мама. І моя сестра Лёся. Батько був у відрядженні в Гамбургу.

Der Präpositiv der Substantive (Singular)

Der Präpositiv wird mit verschiedenen Präpositionen zur Bezeichnung des Ortes oder der Zeit gebraucht: **Де?** — У класі, в музеї. (*Wo?* — *Im Klassenraum, im Museum.*)
Коли? — В січні. (*Wann?* — *Im Januar.*)

Fragen: Nominativ – Хто?
 Präpositiv – Де? На ко́му? На / у / в чо́му?

Geschlecht	Nominativ	Präposition	Präpositiv	Endung
<i>m</i>	клас портфель гараж музей	у / в на	класі портфелі гаражі музеї	-і -ї
<i>f</i>	школа вулиця площа аудиторія верф подорож тінь		школі вулиці площі аудиторії верфі подорожі тіні	
<i>n</i>	вікно море завдання		вікні морі завданні	

Der Gebrauch des Präpositivs zur Bezeichnung des Ortes

Der Präpositiv wird bei der Frage *Де?* zur Bezeichnung des Ortes gebraucht: *Де? – у Кельні, в Одесі, на столі* (*Wo? – in Köln, in Odessa, auf dem Tisch*).

Die Präpositionen *в* und *у* (*in, an*) stellen zwei Formen eines Wortes dar: *у* wird zwischen zwei oder vor einem Konsonanten gebraucht, *в* steht zwischen zwei Vokalen oder vor einem Vokal.

Übung 1

Bilden Sie den Präpositiv Singular:

у / в, на ...

Житомир	Кассель	Вінниця	Закарпаття	трамвай	місто
Чорнобиль	Шанхай	Казань	Запоріжжя	хата	село
Берлін	Сідней	Таврія	університет	лікарня	море
Кустанай	Ялта	Іспанія	готель	тінь	поле

Unregelmäßige Fälle (Maskulina):

- Vokalwechsel *i – o, i – e, i – e*: Львів – у Льво́ві, Ка́нів – у Ка́неві, Ки́їв – у Киє́ві
- Endung *-у* nach *-г, -т, -к, -х*: Ма́рбург – у Ма́рбургу, Лу́цьк – у Лу́цьку, Ра́йнбах – у Ра́йнбаху
- Betonte Endung *-у́ / -ю́* nach vielen einsilbigen Substantiven: сад – у садú, Крим – у Криму, гай – у гаю́
- Flüchtliges *е / о* (*Weichheitszeichen nach л*): че́рвень – у че́рвні, стілець – на сті́льці, буди́нок – у буди́нку

Ausnahmen: бе́рег / на бе́резі, уро́к – на уро́ці, рі́к – у ро́ці, по́верх – на по́версі
 (Konsonantenwechsel *г – з, к – ц, х – с*)

Es sind auch parallele Endungen möglich: Петербург – у Петербургу – у Петербурзі, Кременчук – у Кременчуку – у Кременчуці, Карабах – у Карабаху, у Карабасі

Übung 2

Bilden Sie den Präpositiv Singular:

Тернопіль	стіл	Бердичів	столик	південь
Яворів	схід	Городок	дах	січень
Біків	захід	Донецьк	парк	олівець
Миколаїв	Тетерів	Цюрих	край	замок

Unregelmäßige Fälle (Feminina):

- Vokalwechsel **i – o, i – e**: північ – на півночі, повінь – у повіні
- Konsonantenwechsel **г – з, к – ц, х – с**: Рига – у Ризі, Жмеринка – у Жмеринці, Глеваха – у Глевасі

Übung 3

Bilden Sie den Präpositiv Singular:

на / книжка	у / Маківка
ріка	Горлівка
підлога	Прага
стріха	Балашиха

Unregelmäßige Fälle (Neutra):

- Endung **-y** bei **-ко**: ліжко – у ліжку

Aber: молоко – у молоці (Konsonantenwechsel **к – ц**)

жити (I) – я живу́, ти живеш / **мішкати** (I) – я мешкаю́, ти мешкаєш (*leben, wohnen*)

- Я живу́ в Полтаві. (Ich lebe / wohne in Poltawa.)
- Тут мешкає мій брат. (Hier wohnt mein Bruder.)

Übung 4

Wo wohnen diese Personen? Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese.

Muster: Рон – Ессен

Де живе Рон? Він живе в Ессені.

Ганна – Ужгород	Ніна – Нечаїв	Олена – Бердянськ	Віллі – Нюрнберг
Верена – Магдебург	Оксана – Васильків	Дон – Ханой	Ганс – Роттердам
Федір – Скнилів	Роман – Миколаїв	Джон – Нью-Йорк	Теодор – Цюрих
Роланд – Райнбах	Лєся – Донецьк	Педро – Мадрид	Лі – Шанхай

Übung 5

Wo arbeiten diese Personen? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Богдан – університет

Де працює Богдан? Він працює в університеті.

Степан – театр	Марія – філармонія	Федір – крамниця
Марко – школа	Ольга – кафе	Марина – готель
Євген – лікарня	Моніка – книгарня	Дмитро – порт
Семен – музей	Ян – міністерство	Юлія – бібліотека
Віктор – гараж	Наталка – ресторан	Люба – міліція

Übung 6

Fragen Sie diese Personen nach ihrem Wohnort:

Наталка – Полтава – Київ

Наталко, де ти живеш? У Полтаві?

Ні, я живу не в Полтаві, а в Києві.

Христина – Луцьк – Харків	Павло Іванович – Мінськ – Рига
Марія – Вінниця – Вороніж	Лідія Петрівна – Запоріжжя – Кишинів
Галя – Варшава – Дніпропетровськ	пан Федоренко – Яворів – Сквилив
Тарас – Прага – Миколаїв	пані Марійка – Канів – Євпаторія
Василь – Ялта – Сімферополь	пан лейтенант – Бориспіль – Дарниця
Андрій – Жмеринка – Фастів	пан Роман – Трускавець – Крим

Übung 7

Fragen Sie Ihre Kursnachbarn, wo sie und ihre Verwandten wohnen.

Übung 8

Lesen und üben Sie die Substantive zum Thema „Wohnung, Haushalt“. Bestimmen Sie ihr Geschlecht.

поміщення, квартира	Wohnung	диван	Couch
кімната	Zimmer	канапа	Sofa
вітальня	Wohnzimmer	тахта	Liege
спальня	Schlafzimmer	ліжко	Bett
кухня	Küche	шафа	Schrank
ванна (кімната)	Badezimmer	сервант	Geschirrschrank
дитяча (кімната)	Kinderzimmer	вішалка, вішак	Kleiderständer /-bügel
кабінет	Arbeitszimmer	холодильник	Kühlschrank
передпокій, сіни	Flur	морозильник	Gefrierschrank
коридор	Korridor	піч	Ofen
туалет	Toilette	плита	Herd
балкон	Balkon	кавоварка	Kaffeemaschine
тераса	Terrasse	пилосос, порохотяг	Staubsauger
підвал	Keller	тарілка	Teller
горіще	Dachboden	чашка	Tasse
сходи	Treppe	склянка	Glas
ганок	Außentreppe	ложка	Löffel
підлога	Fußboden	виделка	Gabel
двір, подвір'я	Hof	ніж	Messer

Übung 9

Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese:

Іван – сидіти – кімната

Де сидить Іван? Він сидить у кімнаті.

Галина – працювати – бібліотека	Павло – займатися – кабінет
мій брат – вчитися – школа	стіл – стояти – клас
студенти – сидіти – аудиторія	полиця – висіти – коридор
діти – бігати – парк	килим – лежати – вітальня

Übung 10

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

син – балкон

Ви не знаєте, де мій син? Думаю, він на балконі.

брат – тераса	дружина – кухня	тітка – підвал	баба – передпокій
сестра – ганок	чоловік – горіще	дядько – коридор	дід – спальня
онук – канапа	онука – диван	племінник – кабінет	мама – вітальня

Übung 11

Ergänzen Sie die Endungen:

Ось моє помешкання. У помешканні..... є вітальня, спальня, кухня, ванна, великий передпокій, коридор і балкон. У вітальні..... – гарна паркетна підлога. На підло..... лежить великий килим. На килим..... стоять стіл, стільці і канапа. На ст..... лежить скатерка, на скатер..... стоїть тарілка, а поруч – склянка і чашка. На таріл..... – пиріг, у склян..... – сік, а у чаш..... – кава. Ліворуч висить полиця. На полиц..... стоять книжки та сувеніри. У спальні..... стоїть ліжко і шафа. На ліжк..... лежить ковдра, у шаф..... висить одяг. У кухні..... стоїть холодильник. У холодильник..... є різні продукти. У передпок..... висить гарне дзеркало. У коридор..... стоїть вішак. На вішак..... висить сумка. У сум..... лежить конверт. У конверт..... – лист і фотографія. На лист..... – моя адреса, на фотографі..... – мої друзі.

Übung 12

Fertigen Sie eine Zeichnung Ihrer Wohnung an und erzählen Sie darüber.

– Ви були у Чернівцях? – Ні, я була в Сумах.

Dialog 4

Богдан Іванович	Ви ще ніколи не бували в Чернівцях, Оксано Петрівно?
Оксана Петрівна	На жаль, ні.
Богдан Іванович	В Карпатах теж ще не були?
Оксана Петрівна	Я ніколи ще не була в горах.
Богдан Іванович	А Ваша сестра?
Оксана Петрівна	Віра вже була і в Карпатах, і в Альпах, і в Піренеях.
Богдан Іванович	Цікаво.

Der Präpositiv der Substantive (Plural)

Geschlecht	Nominativ S.	Nominativ Pl.	Präposition	Präpositiv Pl.	Endung
<i>m</i>	клас гараж портфель музей	класи гаражі портфелі музеї	у / в на	класах гаражах портфелях музеях	-ах -ях
<i>f</i>	школа площа вулиця аудиторія верф подорож тінь	школи площі вулиці аудиторії верфі подорожі тіні		школах площах вулицях аудиторіях верф'ях подорожах тінях	
<i>n</i>	вікно море прізвище завдання	вікна моря прізвища завдання		вікнах морях прізвищах завданнях	

Übung 13

Bilden Sie den Präpositiv Plural: у / в ...

Альпи Карпати	Татри Піренеї	Гімалаї Черкаси	Суми Жуляни	Чернівці Моринці	Новосілки Шегині
------------------	------------------	--------------------	----------------	---------------------	---------------------

Achten Sie auf die Betonung im Präpositiv Plural: ша́фа – ша́фи – в ша́фах; *aber*: кни́жка – кни́жки – в кни́жках, ві́кно – ві́кна – на ві́кнах, лі́с – лі́си – в лі́сах.

Übung 14

Bilden Sie die erforderlichen Formen der Substantive und tragen Sie sie in die Tabelle ein: журнал, готель, степ, гай, ліс, олівець, шафа, ріка, таблиця, історія, верф, крісло, поле, відрядження

Singular		Plural	
Nominativ	Präpositiv	Nominativ	Präpositiv
журнал	журналі	...	
...			

Übung 15

Setzen Sie die Sätze in den Plural.

Muster: Стіл стоїть у кімнаті. – Столи стоять у кімнатах.

Кни́жка ле́жить на столі.

Карті́на висі́ть на стіні.

Кили́м ле́жить на підлозі.

У кімнаті стої́ть стілець.

В аудиторії вчи́ться студент.

У бібліотеці працює службовець.

Text

1. Lesen Sie die Informationen über die Ukraine.
2. Zeigen Sie alles auf der Landkarte.

Україна

Перед нами географічна карта. Ось Україна. Ми бачимо її моря – Чорне та Азовське, її гори Карпати. На території України є великі ріки – Дніпро, Дністер, Південний Буг та Сіверський Донець.

Ось столиця України Київ – її політичний, адміністративний і культурний центр. Це чудове старовинне і одночасно нове місто.

У центрі України розташовані такі міста як Черкаси, Вінниця, Житомир, Кіровоград, Дніпропетровськ. Чернігів та Суми лежать на півночі, Одеса, Миколаїв і Херсон – на півдні, Львів, Тернопіль, Ужгород, Івано-Франківськ і Чернівці – на заході, а Харків, Полтава, Луганськ і Донецьк – на сході України.

У Криму ми бачимо Кримські гори і різні міста. Ось Сімферополь, там Севастополь, а тут Ялта.

„Книжка вчить, як на світі жити.“ „Корова у дворі – харч на столі.“

„В дорозі і батько брат.“ „В дорозі і голка важить.“

„На горі бузина, а в Києві дядько.“

(Українські народні прислів'я)

Vokabeln

адреса <i>f</i>	Anschrift	ніж <i>m</i>	Messer
балкон <i>m</i>	Balkon	ніколи	niemals, nie
бува/ти, -ю, -єш	sein, besuchen	Німеччина <i>f</i>	Deutschland
бузина <i>f</i>	Holunder	одночасно	gleichzeitig
ванна <i>f</i>	Badezimmer / Wanne	одяг <i>m</i>	Kleidung
виділка <i>f</i>	Gabel	перед нами	vor uns
відрядження <i>n</i>	Dienstreise	передпокій <i>m</i> , сіни <i>Pl.</i>	Flur
вітальня <i>f</i>	Wohnzimmer	пилосос, порохотяг <i>m</i>	Staubsauger
вішак <i>m</i> , вішалка <i>f</i>	Kleiderständer	пиріг <i>m</i>	Kuchen
гай, ліс <i>m</i>	Wald	південь <i>m</i>	Süden
голка <i>f</i>	Nadel	північ <i>f</i>	Norden
гора <i>f</i>	Berg	підлога <i>f</i>	Fußboden
горіще <i>n</i>	Dachboden	поверх <i>m</i>	Etage

дитя́ча (кімна́та) <i>f</i>	<i>Kinderzimmer</i>	по́дорож <i>f</i>	<i>Reise</i>
жи́ти, -ву́, -веш	<i>leben</i>	пра́льна маши́на <i>f</i>	<i>Waschmaschine</i>
за́хід <i>m</i>	<i>Westen</i>	проду́кти <i>Pl.</i>	<i>Lebensmittel</i>
ка́ва <i>f</i>	<i>Kaffee</i>	сві́т <i>m</i>	<i>Welt</i>
кавова́рка <i>f</i>	<i>Kaffeemaschine</i>	ска́терка <i>f</i>	<i>Tischdecke</i>
кані́кули <i>Pl.</i>	<i>Ferien</i>	скля́нка <i>f</i>	<i>Glas</i>
кіне́ць <i>m</i>	<i>Ende</i>	спальня́ <i>f</i>	<i>Schlafzimmer</i>
ко́вдра <i>f</i>	<i>Decke</i>	стрі́ха <i>f</i>	<i>Strohdach</i>
конве́рт <i>m</i>	<i>Briefumschlag</i>	схі́д <i>m</i>	<i>Osten</i>
кори́до́р <i>m</i>	<i>Korridor, Flur</i>	схо́ди <i>Pl.</i>	<i>Treppe</i>
коро́ва <i>f</i>	<i>Kuh</i>	такий	<i>solcher</i>
край <i>m</i>	<i>Region</i>	тарі́лка <i>f</i>	<i>Teller</i>
ку́хня <i>f</i>	<i>Küche</i>	терито́рія <i>f</i>	<i>Territorium</i>
лі́жко <i>n</i>	<i>Bett</i>	у / в гостя́х	<i>zu Besuch</i>
ло́жка <i>f</i>	<i>Löffel</i>	Украї́на <i>f</i>	<i>Ukraine</i>
ме́шка/ти, -ю, -єш	<i>wohnen</i>	харч <i>m</i> , харчі́ <i>Pl.</i>	<i>Essen, Lebensmittel</i>
молоко́ <i>n</i>	<i>Milch</i>	холоди́льник <i>m</i>	<i>Kühlschrank</i>
ніде́	<i>nirgendwo</i>	ча́шка <i>f</i>	<i>Tasse</i>

LEKTION 12

Das Futur der Verben

Die Deklination der Adjektive und Possessivpronomen (Präpositiv)

– Що Ви **робитимете** завтра? – Я **буду працювати**, як завжди.

Dialog 1

Тимошенко Пане Луценко, що Ви робитимете завтра?
Луценко Я буду працювати.
Тимошенко Цілий день?
Луценко На жаль, так. Адже, як Ви знаєте, післязавтра буде конференція.
Тимошенко І Ви завтра готуватимете реферат?
Луценко Звичайно. І сьогодні, і завтра.

Dialog 2

Руслана Мамо, де ми відпочиватимемо влітку?
Марія Василівна Думаю, на Чорному морі, на узбережжі.
Руслана Але ж там ми вже були!
Марія Василівна Так, ми були в Одесі і жили в готелі. А зараз ми будемо подорожувати на велосипедах.
Руслана Це твоя ідея?
Марія Василівна Ні, це наш татко має такий план.

Das Futur der Verben

Das Futur hat im Ukrainischen zwei Formen: die *einfache* und die *zusammengesetzte*. Beide Formen werden vom Infinitiv gebildet:

– Я **читатиму** (*einfache Form*). Я **буду читати** (*zusammengesetzte Form*). / Ich werde lesen.

Person	читати (I)		дивитися (II)	
	<i>einfach</i>	<i>zusammeng.</i>	<i>einfach</i>	<i>zusammeng.</i>
я	читатиму	буду читати	дивитимусь	буду дивитися
ти	читатимеш	будеш ...	дивитимешся	будеш ...
він	читатиме	буде ...	дивитиметься	буде ...
ми	читатимемо	будемо ...	дивитимемось	будемо ...
ви	читатимете	будете ...	дивитиметесь	будете ...
вони	читатимуть	будуть ...	дивитимуться	будуть ...

Übung 1

Nennen Sie die passende Form des Futurs:

я (чита́ти), ти (писа́ти), ми (дя́кувати), він (сиді́ти), ви (купа́тися), вони́ (стоя́ти), вона́ (малюва́ти), вони́ (каза́ти), ми (відпочива́ти), я (сніда́ти), він (спати), ти (подорожува́ти), ми (вчи́тися), вона́ (вечеря́ти), вони́ (пали́ти), я (розмовля́ти)

Übung 2

Setzen Sie die folgenden Verben im Futur ein:

писа́ти

Василію, ти не зна́єш, ми за́втра дикта́нт? На́ша гру́па а ви не за́втра, а пі́слязавтра. А коли ти лист до брата? Я його́ зараз.

переклада́ти

Ната́лко, коли ти текст? Я його́ за́втра А, мо́же, ми разо́м на́ші тексти? Добра́ іде́я! А де Руслана́ й Васи́ль? Вони́ у бібліоте́ці. Там є різні словни́ки. То́ді ми теж там

займа́тися

За́втра ми спо́ртом. А де ви спо́ртом? На́ша гру́па спо́ртом на стадіо́ні. А ввече́рі я індивідуа́льно спо́ртом у спортза́лі. А́дже, як ти зна́єш, я ду́же люблю́ спорт.

Übung 3

Setzen Sie die Verben ins Futur:

1. Влі́тку ми (відпочива́ти) на мо́рі.
2. Ми (подорожува́ти) на велосипе́дах.
3. Увече́рі я (диві́тися) телеві́зор.
4. На уро́ці вони́ (відповіда́ти) на пита́ння.
5. В Німе́ччині ви (жи́ти) в суча́сному готе́лі.
6. Тепе́р я щодня́ (займа́тися) спо́ртом.

Übung 4

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

слухати радіо Ви сьогодні́ ввече́рі (од. за́втра вранці́, ...) слухати́мете ра́діо?
Так, я слухати́му ра́діо. (од. Ні, я не слухати́му ра́діо. Я ...)

бути в університеті	варити обід	купатися в басейні
працювати в саду	бачити Івана	займатися спортом
перекладати текст	робити завдання	дивитися телевізор

Übung 5

Was haben diese Personen vor? Fragen Sie sie danach:

Іван / *arbeiten* Іване, що ти за́втра (од. пі́слязавтра) робити́меш? Я працюва́тиму.

Окса́на / *spazieren gehen*

Петро́ / *schlafen*

Га́нна Миха́йлівна / *im Park joggen*

Васи́ль / *telefonieren*

Сергі́й і Ле́ся / *reisen*

пан Андрі́й / *malen*

Юлі́я / *Brief schreiben*

Ма́рія та Фе́дір / *feiern*

пані Хри́стина / *Film sehen*

Übung 6

Erkundigen Sie sich bei Ihren Kursnachbarn, was sie morgen tun möchten.

Übung 7

Präsens, Präteritum oder Futur? Setzen Sie die Verben in die richtige Zeitform.

- 1) Сьогодні Оксана (працювати), а вчора вона (відпочивати).
- 2) Я так давно Вас не (бачити). Де Ви (бути)?
- 3) Я (бути) спочатку в Криму, а потім (подорожувати) по Україні.
- 4) Зараз Борис (дивитися) телевізор, а потім він (займатися) спортом.
- 5) Завтра ми (писати) на уроці диктант і (слухати) новини.

Übung 8

Erzählen Sie, was Sie nach dem Unterricht (Після уроків) und am Wochenende (В кінці тижня) zu tun beabsichtigen.

– Де Ви були? – В історичному музеї і в картинній галереї.

Dialog 3

- Луценко Степане Михайловичу, я чув, Ви були в Гамбургу?
 Тимошенко Так, у короткому відрядженні.
 Луценко І де Ви там жили?
 Тимошенко У дуже гарному готелі. Називається „Нептун“.
 Луценко Ви мали багато роботи?
 Тимошенко Так, але я мав і вільний час.
 Луценко І що Ви робили?
 Тимошенко Я був на опері, в історичному музеї і в картинній галереї.

Die Deklination der Adjektive (Präpositiv)

Fragen:

Nominativ – Який? Яка? Яке? Які?

Präpositiv – На якому? На якій? На якому? На яких?

Singular			
Geschlecht	Nominativ	Präpositiv	Endung
<i>m</i>	великий синій	великому синьому	-(ь)ому
<i>f</i>	велика синя	великій синій	-ій
<i>n</i>	велике синє	великому синьому	-(ь)ому
Plural			
<i>m f n</i>	великі сині	великих синіх	-их -іх

Die Adjektive werden im Ukrainischen wie die Substantive nach Genus, Numerus und Kasus verändert. Die Tabelle zur Deklination der Adjektive finden Sie im Anhang (Grammatik, S. 271 – 272).

Die gleichen Endungen wie Adjektive haben die Ordnungszahlwörter:

– Котрий? / На котрому / на котрій / на котрих?: На першому / на першій / на перших.

Übung 9

Bilden Sie den Präpositiv:

великий театр	літній плащ	високе дерево	зелені вулиці
старий будинок	нова канапа	Чорне море	синє небо
вечірній концерт	книжкова полиця	гарні квіти	останні новини

Übung 10

Setzen Sie die in Klammern stehenden Wörter in den Präpositiv und bilden Sie Fragen nach dem Muster:

Ми обідаємо в (новий ресторан).

Ми обідаємо в новому ресторані. Де ми обідаємо? В якому ресторані?

- 1) Василь живе в (старовинне місто). 2) Богдан Іванович працює у (Львівський університет). 3) Ми були в (різні музеї). 4) Моя подруга вчиться в (політехнічний інститут). 5) Її сестра працює в (дитяча лікарня). 6) Комп'ютер стоїть на (письмовий стіл). 7) Мої друзі живуть у (нові райони).

Übung 11

Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese nach dem Muster:

2 – брат На котрому поверсі живе Ваш брат? Він живе на другому поверсі.

3 – сестра	20 – друг	12 – батьки
10 – колега	21 – подруга	15 – діти

1 – Леся

У котрому класі вчиться Леся? Вона вчиться у першому класі.

5 – Мирон	7 – Юлія	8 – Юрко та Галя
6 – Тарас	1 – Василько	11 – Олесь і Віра

Übung 12

Lesen und üben Sie die folgenden Wörter:

Substantive		Adjektive	
північ <i>f</i>	Norden	північний	Nord-, nördlich
південь <i>m</i>	Süden	південний	Süd-, südlich
схід <i>m</i>	Osten	східний	Ost-, östlich
захід <i>m</i>	Westen	західний	West-, westlich

Де? – на півночі, на півдні, на сході, на заході

- північна Україна, східна Німеччина
- Де? – у північній Україні, у східній Німеччині
- південний схід, північний захід
- Де? – на південному сході України, на північному заході Німеччини

Übung 13

Erkundigen Sie sich bei Ihrem Kursnachbarn, wo die folgenden Städte liegen.
Benutzen Sie die Landkarte der Ukraine.

- Луцьк / Де розташоване місто Луцьк? Воно розташоване на північному заході України.
- Одеса, Чернігів, Донецьк, Рівне, ...

Wo befinden sich diese deutschen Städte? Fragen Sie Ihre Kursnachbarn danach.

- Кіль, Дрезден, Баден-Баден, Нюрнберг, Коттбус, Росто́к, ...

Übung 14

Lesen und üben Sie die folgenden Wörter und Wortverbindungen:

Федеративна Республіка Німеччина	Вільна держава
федеральна земля	- Баварія
- Бранденбург	- Саксонія
- Баден-Вюртемберг	- Тюрінгія
- Гессен	Вільне ганзейське місто
- Мекленбург-Передня Померанія	- Бремен
- Нижня Саксонія	- Гамбург
- Північний Рейн-Вестфалія	столиця Німеччини
- Райнлянд-Пфальц	- Берлін
- Саар	
- Саксонія-Ангальт	

Übung 15

Wo liegen verschiedene Bundesländer? Stellen Sie Fragen an Ihre Kursnachbarn:

- Де лежить федеральна земля ... ?

Übung 16

Sprechen Sie Ihre Kursnachbarn an und erkundigen Sie sich, wo sie wohnen:

- У якому місті Ви живете? Де розташоване це місто? ...

Übung 17

Erzählen Sie, wo Ihre Verwandten und Freunde wohnen.

Präpositiv der Zeit

Der Präpositiv kann in Verbindung mit den Begriffen „Monat, Jahr, Uhrzeit“ bei der Frage **Коли?** (*Wann?*) in temporaler Bedeutung gebraucht werden:

- a) Monat: березень (*März*)
 – Коли? **У якому місяці?** **У / в березні.** (Im März.)
- b) Jahr: минулий рік (*vergangenes, letztes Jahr*), наступний рік (*nächstes Jahr*)
 – Коли? **У якому році?** **У / в минулому / наступному році.** (Im vergangenen / nächsten Jahr.)
- c) Uhrzeit (*Zeitangabe*): перша година (*ein Uhr*), третя година (*drei Uhr*)
 – Коли? **О котрій годині?** **О першій / третій годині.** (Um ein / drei Uhr.)

Übung 18

Bilden Sie den Präpositiv Singular: **у / в ...**

Nominativ	Präpositiv	Nominativ	Präpositiv	Nominativ	Präpositiv
січень	у січні	травень		вересень	
лютий*	лютому	червень		жовтень	
березень	...	липень		листопад	
квітень		серпень		грудень	

* *Februar / substantiviertes Adjektiv*

Übung 19

Beantworten Sie die Fragen nach dem Muster:

Коли Іван був у Кельні? / 12 – Він був у Кельні в грудні.

- ... Олесь святкує день народження? / 4
 ... Руслана була в Одесі? / 8
 ... Богдан працював у школі? / 3, 9
 ... Марічка відпочивала на Чорному морі? / 6, 7
 ... Олена дивилася фільм „Троя“? / 5
 ... Степан жив у готелі „Інтер“? / 10, 11
 ... Оксана лежала в лікарні? / 1, 2
 ... Василь був у гостях в Німеччині? / 12

А коли (в якому місяці) Ваш день народження?

Übung 20

Beantworten Sie auch diese Fragen:

Коли Ви були в Києві? / *im vergangenen Jahr*

- ... Іван буде відпочивати в Карпатах? / *im nächsten Jahr*
 ... Оксана була в Гамбургу? / *im vergangenen Monat*
 ... вона здаватиме іспити? / *im nächsten Monat*

почина́тися (I) – він / вона́ почина́ється, вони́ починаються (*beginnen*)

закінчува́тися (I) – він / вона́ закінчу́ється, вони́ закінчуються (*enden, zu Ende sein*)

Übung 21

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

урок / 8.00 **О котрій годині починається урок?** Він починається **о восьмій годині**.

концерт / 20.00	лекція / 10.00	сніданок / 9.00	екскурсія / 15.00
опера / 19.00	семинар / 11.00	обід / 12.00	фільм / 17.00

урок / 13.00 **О котрій годині закінчується урок?** Він закінчується **о тринадцятій годині**.

Schreiben Sie andere Uhrzeiten und setzen Sie die Übung fort.

– У **чийй** кімнаті ми робитимемо домашнє завдання? У **твоїй**, чи у **моїй**?

Dialog 4

Василь Руслано, може, ми будемо сьогодні разом робити завдання?
 Руслана Я не заперечую.
 Василь У чийй кімнаті – у твоїй, чи у моїй?
 Руслана У нашому читальному залі, Василю.
 Василь Але ж у читальному залі не дуже затишно.
 Руслана Якé це має значення?

Die Deklination der Possessivpronomen (Präpositiv)

Fragen: Nominativ – Чий? Чия? Чиє? Чий?
 Präpositiv – На чийому? На чийй? На чийому? На чийх?

Singular			
Geschlecht	Nominativ	Präpositiv	Endung
<i>m</i>	мій / твій наш / ваш їхній	моєму / твоєму нашому / вашому їхньому	-ему -(ь)ому
<i>f</i>	моя / твоя наша / ваша їхня	моїй / твоїй нашій / вашій їхній	-ій -ій
<i>n</i>	моє / твоє наше / ваше їхнє	моєму / твоєму нашому / вашому їхньому	-ему -(ь)ому
Plural			
<i>m f n</i>	мої / твої наші / ваші їхні	моїх / твоїх наших / ваших їхніх	-їх -их -їх

Die Possessivpronomen der 1. und 2. Person werden im Ukrainischen wie Substantive und Adjektive nach Genus, Numerus und Kasus verändert.

Von den Possessivpronomen der 3. Person wird nur **їхній, їхня, їхнє, їхні** dekliniert. Die Possessivpronomen **його, її, їх** sind undeclinierbar.

Die Tabelle zur Deklination der Possessivpronomen finden Sie im Anhang (Grammatik, S. 274).

Übung 22

Bilden Sie den Präpositiv: **на ... / у ..., в ...**

мій комп'ютер	наш музей	їхній стіл	його номер
моє слово	наша хата	їхня полиця	її квартира
твоя книжка	ваше місто	їхнє місце	її вікно
твої зшити	ваші кімнати	їхні стільці	їх готель

Übung 23

Bilden Sie die Possessivpronomen und beantworten Sie die Fragen nach dem Muster:

Де працює Іван? / ми, аудиторія – Він працює в нашої аудиторії.

- Де був Богдан Іванович? / ви, університет
 ... сидить Руслана? / я, кімната
 ... стоїть комп'ютер? / ми, нова бібліотека
 ... живуть Іван і Наталка? / вони, рідне село
 ... стоїть холодильник? / вона, кухня
 ... висить карта України? / ми, клас
 ... лежить гарний килим? / ти, вітальня
 ... студенти дивляться фільми? / ми, кінозал
 ... Ви бачили Івана Петровича? / ви, кафе

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Text.
2. Erzählen Sie über die ukrainische Hauptstadt aus der Sicht eines Touristen.

Київ

Столиця України Київ розташована на берегах Дніпра. На правому березі лежить стара, історична частина міста, а на лівому – нова.

У старій частині, у центрі, знаходяться різні установи, посольства, театри, музеї, відомі собори, пам'ятники, широкі сучасні проспекти і парки. „Київ – це місто-сад,“ – кажуть кияни. У його численних парках щодня відпочивають тисячі жителів міста і туристів. Навіть на Хрещатику, головній магістралі міста, ростуть розкішні каштани. А недалеко, на Володимирській вулиці, знаходяться Національний університет імені Шевченка і славнозвісний Київський театр опери і балету.

У мальовничому парку розташований український ресторан-хатина. Тут у справжній дерев'яній хатці посередині росте живе дерево і співають пташки. У ресторані подають традиційні українські страви і напої.

Vokabeln

балет <i>m</i>	<i>Ballett</i>	напій <i>m</i>	<i>Getränk</i>
велосипед <i>m</i>	<i>Fahrrad</i>	новина <i>f</i>	<i>Nachricht</i>
вільний	<i>frei</i>	опера <i>f</i>	<i>Oper</i>
ганзейське місто <i>n</i>	<i>Hansestadt</i>	останній	<i>letzter</i>
готувати, -ю, -еш	<i>zubereiten, vorbereiten</i>	південний	<i>südlich, Süd-</i>
дерево <i>n</i>	<i>Baum, Holz</i>	північний	<i>nördlich, Nord-</i>
дерев'яний	<i>Holz-</i>	післязавтра	<i>übermorgen</i>
держава <i>f</i>	<i>Staat</i>	подавати, -ю, -еш	<i>servieren, reichen</i>
дитячий	<i>Kinder-</i>	посольство <i>n</i>	<i>Botschaft</i>
живий	<i>lebendig</i>	правий	<i>rechter</i>
житель <i>m</i>	<i>Einwohner</i>	птаха <i>m</i> , пташка <i>f</i>	<i>Vogel</i>
закінчу/ватися, -ється, -ються	<i>enden, zu Ende sein</i>	рост/і, -у, -еш, -е	<i>wachsen</i>
заперечувати, -ю, -еш	<i>widersprechen</i>	славнозвісний	<i>berühmt</i>
західний	<i>westlich, West-</i>	собор <i>m</i>	<i>Kathedrale, Dom</i>
земля <i>f</i>	<i>Land, Erde</i>	справжній	<i>echt</i>
здавати, -ю, -еш	<i>bestehen, abgeben</i>	страва <i>f</i>	<i>Gericht, Essen</i>
значення <i>n</i>	<i>Bedeutung</i>	східний	<i>östlich, Ost-</i>
імені	<i>namens</i>	тисяча <i>f</i>	<i>Tausend</i>
іспит <i>m</i>	<i>Prüfung</i>	традиційний	<i>traditionell</i>
каштан <i>m</i>	<i>Kastanienbaum</i>	узбережжя <i>n</i>	<i>Küste</i>
киянин <i>m</i>	<i>Einwohner v. Kyjiw</i>	установа <i>f</i>	<i>Behörde</i>
лівий	<i>linker</i>	федеральна земля <i>f</i>	<i>Bundesland</i>
магістраль <i>f</i>	<i>Hauptverkehrsstraße</i>	Федеративна республіка <i>f</i>	<i>Bundesrepublik</i>
мальовничий	<i>malerisch</i>	хатина, хатка <i>f</i>	<i>Hütte, Häuschen</i>
минулий	<i>vergangener</i>	частина <i>f</i>	<i>Teil</i>
навіть	<i>sogar</i>	читальний зал <i>m</i>	<i>Lesesaal</i>

LEKTION 13

Der Präpositiv Singular belebter Maskulina

Die Präpositionen **на, в / у, по**

– На **Василеві** сьогодні **г**арна вишита сорочка.

Dialog 1

Марія Василівна Яка **г**арна сорочка!
Руслана Де, мамо?
Марія Василівна На **Василеві**.
Руслана Дійсно **г**арна. Справжня українська вишита сорочка!

Dialog 2

Марічка Що це на **Василеві** сьогодні?
Руслана Як бачиш – нова сорочка.
Марічка Яка не**г**арна!
Руслана Чому?
Марічка Вишивані сорочки вже давно не модні.
Руслана А я думаю – навпаки! Національні мотиви нині дуже актуальні.

Der Präpositiv Singular belebter Maskulina

Maskulina, die Personen bezeichnen, enden im Präpositiv Singular auf **-ові, -еві, -єві**. Im Plural haben sie die gleiche Endung wie unbelebte Substantive.

Fragen: Nominativ – Хто?
 Präpositiv – **На ко́му?**

Geschlecht	Nominativ	Präposition	Präpositiv	Endung
m	Тарас Павло Олесь лікар Захар товариш Андрій	на	Тарасові Павлові Олесеви лікареви Захарові товаришеви Андрієві	-ові -еві -єві

Übung 1

Bilden Sie den Präpositiv Singular: **на** ...

Іван Василь	Сергій Олексій	Віктор Левко	Макар Петро	брат батько	викладач герой
----------------	-------------------	-----------------	----------------	----------------	-------------------

Unregelmäßige Fälle:

- Vokalwechsel **i – o**: Федір – на Федорові
- Flüchtliges **e**: учень – на учневі

In der Umgangssprache wird häufig statt „на студенто**ві**, на сусідо**ві**“ „на студенті, на сусіді“ gesagt. Einige Substantive können im Präpositiv Singular sogar mehrere Varianten haben: **вчитель** – на вчител**еві**, на вчител**і**, на вчител**ю**.

Übung 2

Lesen und üben Sie die Substantive zum Thema „Kleidung“. Bestimmen Sie ihr Geschlecht.

одяг	Kleidung	блузка	Bluse
сорочка	Hemd	спідниця	Rock
штани	Hose	шапка	Mütze
джинси	Jeans	капелюх	Hut
костюм	Anzug, Kostüm	картуз, кашкет	Schirmmütze
піджак	Herrenjacke	хустка, хустина	Kopftuch
краватка	Krawatte	взуття	Schuhe, Schuhwerk
светр	Pullover	черевики	Schnürschuhe
футболка	T-Shirt	чоботи	Stiefel
кожух	Pelzmantel	туфлі	Schuhe, Damenschuhe
куртка	Jacke	босоніжки	Sandaletten
пальто	Mantel	кросівки	Sportschuhe
плащ	Sommermantel	сандалії	Sandalen
сукня	Kleid	пояс	Gürtel

- Що на Іванові? (Was hat Iwan an? / Was trägt Iwan?)
- На Іванові біла сорочка. (Iwan hat ein weißes Hemd an. / Iwan trägt ein weißes Hemd.)

Übung 3

Was tragen diese Personen? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Степан – синя сорочка Що на Степанові? На Степанові синя сорочка.

Федір – чорна сорочка	Оксана – гарна блузка	водій – чорний костюм
Дмитро – теплий пуловер	Наталка – довга сукня	учень – червоний светр
Григорій – нові джинси	Марія – зимове пальто	студент – старі сандалії

Übung 4

Welche Kleidung passt zu wem?

Ordnen Sie den folgenden Personen entsprechende Kleidung zu.

Beschreiben Sie diese Personen.

Остап (20 J.) Галина (45 J.) Василько (9 J.) Богдан (50 J.)

- 1) синій костюм, біла сорочка, червона краватка, чорні черевики, сірий капелюх
- 2) жовта блузка, зелена спідниця, білі босоніжки, білий плащ, кольорова хустина
- 3) сині джинси, червона сорочка, чорний пояс, синя куртка, чорні кросівки
- 4) чорні джинси, біла футболка, червоний светр, синій картуз, білі кросівки

Übung 5

Beschreiben Sie einen Kursteilnehmer ohne seinen richtigen Namen zu nennen.

Lassen Sie die anderen erraten, um wen es sich handelt.

Man kann auch statt „На Іванові біла сорочка“ (Iwan trägt ein weißes Hemd) „Іван (Nominativ) у білій сорочці (Präpositiv)“ sagen.

Übung 6

Ergänzen Sie die Endungen:

Дорога Оксано! Пишу на лекції....., тому коротко.

Вчора наша група була в театрі..... Руслана була в довг..... блакитн..... сукн....., Олена в червон..... спідниц..... та біл..... блуз....., Василь у чорн..... костюм....., Тарас у сір..... штан..... і син..... піджак....., а Остап у джинс.....! Артисти були в національн..... українськ..... костюм..... Була дуже гарна опера!

Як твоє здоров'я? Марічка.

Übung 7

Bilden Sie Wörter und setzen Sie Betonungszeichen:

ооасрчк, аиштн, ниджнс, оюкстм, іапджк, ааакрвтк, есвтр, уоафтблк, оукжж, уакртк, аопльт, уяскн, ііяспднц, аеюкплх, уітфл, еєничрвк, оікрсвк, уахстк, аукртз, ояпс, уаблзк, ааїсндл

– Ми були в театрі на опері. Потім ми гуляли по місту.

Dialog 3

Оксана Петрівна	Василью, ти був у театрі?
Василь	Так, мамо, на опері.
Оксана Петрівна	Ціла група?
Василь	Майже.
Оксана Петрівна	А що ви робили потім?
Василь	Гуляли по місту. Було дуже гарно.

Die Präpositionen на, в / у

Präpositionen sind *unveränderliche* Hilfsörter, die Beziehungen zwischen einzelnen Satzgliedern ausdrücken. Im Ukrainischen hat jede Präposition eine eigene Rektion. Manche Präpositionen haben mehrere Bedeutungen und können dadurch mehrere Rektionen haben. Die Präposition **на** bedeutet **auf** oder **in** / **an**: **на** столі, **на** стіні (**auf dem** Tisch, **an der** Wand), **на** стадіоні, **на** факультеті (**im** Stadion, **an der** Fakultät). Die Präposition **в / у** verlangt in der Bedeutung **in** / **an** bei der Frage **Wo?** den Präpositiv: **у** Кельні, **в** Одесі, **в** університеті (**in** Köln, **in** Odessa, **an der** Universität). Wann gebraucht man **в / у** und wann **на**? Dazu gibt es keine genauen Regeln, man muss sich einige Beispiele einfach merken:

в / у (in, an)	на (in, an, auf)
клас, школа, університет, кімната, ресторан, готель, театр, бібліотека, музей, парк, місто, гори, відпустка, відрядження, Україна, Німеччина, Берлін, Київ, Крим, земля (Erde, Bundesland) u. a.	урок, лекція, семінар, факультет, верф, стадіон, фабрика, море, озеро, канікули, екскурсія, концерт, балет, опера, дискотека, північ, південь, схід, захід, земля (Erde, Boden) u. a.

Übung 8

Setzen Sie die o. g. Substantive in den Präpositiv Singular.

Übung 9

в / у, oder на? Wählen Sie die passenden Präpositionen und setzen Sie die Wörter in Klammern in die richtige Form:

1. Руслана Лупенко була (канікули) (Одеса), (Чорне море).
2. Її мати Марія Василівна працює (архітектурне бюро), а її батько Богдан Іванович працює (університет).
3. Василь Тимошенко був (відпустка) (Крим).
4. Його мати Оксана Петрівна була (екскурсія) (гори), а батько Степан Михайлович був (відрядження) (Гамбург).
5. Василева тітка Віра живе (Кельн). Кельн знаходиться (Німеччина), (федеральна земля) Північний Рейн – Вестфалія.
6. Руслана і Василь – студенти. Вони вчаться (університет) (історичний факультет).
7. Вчора вони були (опера) (театр).
8. (Василь) був чорний костюм, Руслана була (гарна сукня).
9. Сьогодні вони довго працювали (бібліотека), а потім були (дискотека).
10. Кримські гори лежать (південь) України, а Карпати (захід).

Die Präposition **по** (*durch, entlang*) wird zur Bezeichnung des Ortes mit dem Präpositiv gebraucht. Nach dieser Präposition *können* männliche und sächliche Substantive die Endung **-у, -ю** haben: **по** місті *oder* **по** місту, **по** полі *oder* **по** полю, **по** Львові *oder* **по** Львову.

Übung 10

в / у, oder по? Setzen Sie die richtige Präposition ein:

- 1) Наша група була ввечері центрі міста. 2) Ми ходили центру і оглядали пам'ятники.
3) Львові туристи довго ходили місту. 4) Вони ходили Львову і купували українські сувеніри. 5) нашому селі є нова крамниця. 6) Діти ходили селу і співали.

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Text.
2. Vergleichen Sie die ukrainische Nationaltracht mit einer deutschen Tracht.

Українське народне вбрання

Важливий елемент українського народного вбрання – біла вишита сорочка або блузка. Візерунки та кольори ниток – різні. На заході України, наприклад, завжди любили червоний і чорний колір, а в Центральній Україні – чорний, жовтий, червоний та зелений кольори. До сорочки чоловіки носили широкі штани – шаровари (червоні, зелені або сині), пояс, чоботи, шапку і жупан, а жінки – кольорові спідниці (плахти), керсетки, намисто, вінки, стрічки, квіти та червоні чобітки. Традиційні народні елементи популярні й нині, їх часто можна бачити в сучасному чоловічому та жіночому одязі.

„На злодієві шапка горить.“

(Українське народне прислів'я)

Vokabeln

блузка <i>f</i>	Bluse	навпаки	im Gegenteil
босоніжки <i>Pl.</i>	Sandaletten	намисто <i>n</i>	Perlenkette
важливий	wichtig	наприклад	zum Beispiel
вбрання <i>n</i>	Kleidung, Tracht	нині	heutzutage
вишитий	gestickt	нитка <i>f</i> , нитки <i>Pl.</i>	Faden, Garn
взуття <i>n</i>	Schuhe, Schuhwerk	но/сити, -шу́, -сиш	tragen
візерунок <i>m</i>	Muster	піджак <i>m</i>	Herrenjacke
вінок <i>m</i>	Blumenkranz	плахта <i>f</i>	folkl. Wickelrock
горіти, -ить, -ять	brennen	плащ <i>m</i>	Sommermantel
джинси <i>Pl.</i>	Jeans	по <i>P</i>	durch, entlang
екскурсія <i>f</i>	Ausflug	популярний	populär
жакет <i>m</i>	Damenjacke	пояс <i>m</i>	Gürtel
жупан <i>m</i>	folkl. Herrenjacke	пуловер <i>m</i>	Pullover

злódий <i>m</i>	<i>Dieb</i>	сандáлії <i>Pl.</i>	<i>Sandalen</i>
капелюх <i>m</i>	<i>Hut</i>	светр <i>m</i>	<i>Pullover</i>
карту́з <i>m</i>	<i>Schirmmütze</i>	сорóчка <i>f</i>	<i>Hemd</i>
кашкeт <i>m</i>	<i>milit. Schirmmütze</i>	спідни́ця <i>f</i>	<i>Rock</i>
кві́тка <i>f</i> , кві́ти <i>Pl.</i>	<i>Blume, Blumen</i>	стрі́чка <i>f</i>	<i>Band, Schleife</i>
керсе́тка <i>f</i>	<i>folkl. Damenweste</i>	су́кня <i>f</i>	<i>Kleid</i>
колі́р <i>m</i>	<i>Farbe, Ton</i>	тради́ція <i>f</i>	<i>Tradition</i>
кольоро́вий	<i>farbig, bunt</i>	ту́флі <i>Pl.</i>	<i>Schuhe, Damenschuhe</i>
конце́рт <i>m</i>	<i>Konzert</i>	фа́брика <i>f</i>	<i>Fabrik</i>
костю́м <i>m</i>	<i>Anzug, Kostüm</i>	факультeт <i>m</i>	<i>Fakultät</i>
кравáтка <i>f</i>	<i>Krawatte</i>	футбо́лка <i>f</i>	<i>T-Shirt</i>
крім то́го	<i>außerdem</i>	ху́стка, хусти́на <i>f</i>	<i>Kopftuch</i>
кросі́вки <i>Pl.</i>	<i>Sportschuhe</i>	череви́ки <i>Pl.</i>	<i>Schnürschuhe</i>
ку́ртка <i>f</i>	<i>Jacke</i>	чо́боти <i>Pl.</i>	<i>Stiefel</i>
мо́дний	<i>modisch, modern</i>	ша́пка <i>f</i>	<i>Mütze</i>
моти́в <i>m</i>	<i>Motiv</i>	шарова́ри <i>Pl.</i>	<i>Pluderhose</i>

LEKTION 14

Der Genitiv der Substantive

Die Grund- und Ordnungszahlen bis 100

Die Rektion der Grundzahlen

– Зві́дки твої́ батьки́? – Ма́ти зі Льво́ва, а ба́тько з Полта́ви.

Dialog 1

Руслана Зві́дки твої́ батьки́, Васи́лю?
 Василь Моя́ ма́ти зі Льво́ва, а мій ба́тько з Полта́ви. А твої́ батьки́?
 Руслана Ма́ма з Терно́поля, та́то з Вінниці. Але́ він з дитинства живе́ у Льво́ві.
 Василь То́ді він ма́йже льві́в'янин.
 Руслана Так, він дуже́ лю́бить Льві́в. Спра́вжній галича́нин!

Галичина́ – Galizien (Region in der Westukraine), галича́нин – Einwohner von Galizien

Der Genitiv der Substantive (Singular)

Fragen: Nominativ – Хто? Що?
 Genitiv – Ко́го? Чо́го? / Для ко́го? Для чо́го?

<i>Geschlecht</i>	<i>Nominativ</i>	<i>Genitiv</i>	<i>Endung</i>
<i>m</i>	студент батько учитель герой	студента батька учителя героя	-а -я
<i>f</i>	лампа площа таблиця аудиторія верф тінь	лампи площі таблиці аудиторії верфі тіні	-и -і -ї
<i>n</i>	вікно море прізвище завдання	вікна моря прізвища завдання	-а -я

Achten Sie darauf, dass die Formen des Genitivs Singular und des Nominativs Plural der Feminina und Neutra sehr ähnlich sind. Der einzige Unterschied besteht manchmal *nur* in der Betonung:

<i>Nominativ S.</i>	<i>Genitiv S.</i>	<i>Nominativ Pl.</i>
лампа	лампи	лампи
шко́ла	шко́ли	шко́ли
крі́сло	крі́сла	крі́сла

aber:

гора	гори	гори
кни́жка	кни́жки	кни́жки
рі́ка	рі́ки	рі́ки
ві́кно	ві́кна	ві́кна
мо́ре	мо́ря	мо́ря
о́зеро	о́зера	о́зера

Übung 1

Bilden Sie den Genitiv Singular:

підру́чник	трамва́й	Кустана́й	Сі́дней	Та́врія
портфе́ль	іде́я	Берлі́н	Ялта́	Іспа́нія
шко́ла	крі́сло	Кассе́ль	Ві́нниця	Закарпа́ття
ву́лиця	по́ле	Шанха́й	Чорно́биль	Запо́ріжжя

Unregelmäßige Fälle (Maskulina):

- Vokalwechsel i – o, i – e, i – e: Льв́ів – Льво́ва, Ка́нів – Ка́нева, Ки́їв – Ки́єва
- Flüchtliges e / o: день – дня, стіле́ць – сті́льця (*Weichheitszeichen nach л*), понеді́лок – понеді́лка

Unregelmäßige Fälle (Feminina):

- Vokalwechsel i – o, i – e: ні́ч – но́чі, о́сінь – о́сені

Übung 2

Bilden Sie den Genitiv Singular:

сті́л	Чугу́їв	уче́нь	замо́к	півні́ч
Фа́стів	Микола́їв	кіне́ць	поне́ділок	рі́ч
Василькі́в	Бердичі́в	сі́чень	вівторо́к	пові́нь

Viele Maskulina haben im Genitiv Singular die Endung -y / -ю. Die Wahl der Endung hängt von der Bedeutung des Wortes ab. Hier sind einige Beispiele:

- abstrakte Begriffe: час – ча́су, рік – ро́ку
- Bezeichnungen für Einrichtungen, Bauten, Räume: університе́т – університе́ту, Бундесве́р – Бундесве́ру, коридо́р – коридору́ usw. (*ausführlich im Anhang, S. 267*).

Genitiv nach der Präposition з, зі, із (aus, von):

- Мій брат живе в Берліні. Він з Берліна. (Er kommt aus Berlin.)
- Галя живе в Ялті. Вона з Ялти. (Sie kommt aus Jalta.)
- Леся зі Львова, Борис із Алушки. (Lesja kommt aus Lwiw, Boris kommt aus Alupka.)

*Übung 3**Bilden Sie Sätze nach dem Muster:*

брат – Полтава – Одеса

Твій брат живе в Полтаві? Так. А мій брат з Одеси.

дядько – Київ – Миколаїв	тітка – Луцьк – Донецьк	друг – Бердичів – Вороніж
сестра – Вінниця – Волиця	племінник – Львів – Харків	подруга – Прага – Рига

- **Звідки? oder Звідкіля? (Woher?)** Звідки Олена? Звідкіля вона? Вона з **Києва**.

*Übung 4**Woher kommen diese Personen? Sprechen Sie im Dialog darüber (Lektion 11 Übung 4).**Muster:* Рон – Ессен / Звідки Рон? Він з Ессена.**Dialog 2**

Марічка Від кого цей лист?
 Василь Від Остапа Савчука.
 Марічка Чий це словник тут лежить?
 Василь Думаю, Андрія Коваля.
 Марічка А підручник?
 Василь Олени Білозір. Бачиш, тут її ім'я та прізвище.
 Марічка А де мої речі?
 Василь Ти мене питаєш?

Genitiv nach der Präposition від (von)

- Це лист **від** Остапа. (Das ist der Brief von Ostop.)

*Übung 5**Setzen Sie die in Klammern stehenden Substantive in den Genitiv.*

Це листівка від (пан Козаченко). Тут лежить подарунок від (Юрій Шиян).
 Привіт від (Марія Іванівна)! Я читаю на лист від (Ганна Костюк).

*Übung 6**Setzen Sie die Substantive in den Genitiv:*

Місто Стрий лежить недалеко від (Львів). Павло сидить ліворуч від (Софія).
 Театр знаходиться праворуч від (музей). Олег живе далеко від (Україна).

Bilden Sie 4 eigene Beispiele mit der Präposition від.

Genitiv nach den Präpositionen до (bis, an, zu), для (für), біля (neben), у / в (bei), крім (außer), після (nach)

Übung 7

Setzen Sie die Substantive in Klammern in die richtige Form.

1. Марічка пише лист **до** (подруга Оксана)
2. Мати готує обід **для** (син і дочка) і
3. Васильків лежить **біля** (Київ)
4. Вчора я був **у** (пан Шевчук)
5. На семінарі були всі **крім** (Василь Тимошенко)
6. **Після** (семинар) ми обідали в кафе.

Bilden Sie noch andere Sätze mit diesen Präpositionen.

Um eine Anhäufung von Konsonanten zu vermeiden, wird die Präposition **з** häufig mit **і** gebraucht:

– Вона **зі Львова**. Він **із Дрогобича**.

Genitiv nach den Präpositionen від ... до ..., з ... до ... (von ... bis ...)

Übung 8

Setzen Sie die Substantive in den Genitiv:

- Від (Херсон) до (Харків) Борис їхав на машині.
 З (понеділок) до (середа) група була на екскурсії.
 Тарас щодня бігає від (центр) до (парк)
 Богдан був у відрядженні з (квітень) до (липень)

Bilden Sie neue Sätze mit den Präpositionen від ... до ..., з ... до ...

Die Präposition **до** kann mehrere Bedeutungen haben:

- Тарас їде **до** Львова. (Taras fährt **nach** Lwiw.)
- Спочатку він їде **до** школи. (Zuerst fährt er **in** die Schule.)
- Потім він їде **до** брата. (Danach fährt er **zu** seinem Bruder.)
- **До** Тернополя він їде на поїзді. (**Bis** Ternopil fährt er mit dem Zug.)

Genitiv nach der Präposition у / в

- **У** Тараса (Genitiv) є друг (Nominativ). (Taras **hat** einen Freund.)
- **В** Оксани є сестра. (Oksana **hat** eine Schwester.)

Übung 9

Sagen Sie nach dem gleichen Muster, dass...

- Olena einen Bruder, Ostap eine Freundin, Ruslana ein Buch, Wassyl ein Lehrbuch, Bohdan Iwanowytsch ein Haus hat.

Dialog 3

- Викладач Кого сьогодні нема́?
- Тарас Сьогодні нема́ Остапа Савчука та Оксани Семенюк.
- Викладач А кого не було вчора?
- Тарас Вчора не було Василя Тимошенка і Руслани Луценко.
- Викладач Де Ви були, пане Тимошенко і пані Луценко?
- Василь Ми були в бібліотеці. Там завжди така довга черга!
- Руслана Просимо пробачення.

Genitiv der Verneinung

Eine negative unveränderliche Form von *є* lautet **нема́** oder **нема́є**:

- Сьогодні **нема́** (нема́є) Остапа (*Genitiv*). (Ostap ist heute **nicht** da.)
- У Тараса **нема́є** друга. (Taras hat **keinen** Freund.)
- В Оксани **нема́** сестри. (Oksana hat **keine** Schwester.)

Übung 10

Bilden Sie Sätze mit *Verneinung* (Übung 9): Olena hat **keinen** Bruder, ...

Übung 11

Geben Sie *verneinende Antworten auf folgende Fragen*:

Muster: У Семєна є телевізор? Ні, у Семєна **нема́** телевізора.

У Тараса є син?	У Катерини є холодильник?	У нашому класі є карта?
В Оксани є дочка?	В Остапа є машина?	У Вашому місті є театр?
В Олени є друг?	У бібліотеці є комп'ютер?	У Вашій кімнаті є диван?

Übung 12

Erzählen Sie, was es in Ihrem Klassenraum (od. Ihrem Zimmer) gibt und was es nicht gibt.

Präteritum der Verneinung:

- У Тараса **не було** друга / подруги. (Taras **hatte** keinen Freund / keine Freundin)

Futur der Verneinung:

- У Тараса **не буде** друга / подруги. (Taras **wird** keinen Freund / keine Freundin **haben**.)

Übung 13

Wiederholen Sie die Übung 11 im *Präteritum* und *Futur*:

- У Семєна був телевізор? Ні, у Семєна не було телевізора.
У Семєна буде телевізор? Ні, у Семєна не буде телевізора.

Genitiv der Zugehörigkeit

- **Чий** це брат? Це брат Тараса Бойка (*Genitiv*). (Wessen Bruder ist das? Das ist der Bruder von Taras Bojko.)

Übung 14

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

портфель / Остап Савчук

Чий це портфель? Це портфель Остапа Савчука.

зошит / Сергій Костенко	фото / Марія Денисівна	син / Сергій Хоменко
ручка / Галина Петренко	словники / Михайло і Леся	діти / Ганна Марчук
крісло / Іван Петрович	хата / Андрій і Софія	онука / пан Шевченко

Übung 15

Zeigen Sie auf Gegenstände im Klassenraum und fragen Sie nach ihrer Zugehörigkeit:

Чий це зошит? ...

Übung 16

Bilden Sie aus den Possessivadjektiven die Substantive im Genitiv.

Muster: Тарасова книжка – книжка Тараса

Іванове село, Галинина дочка, бабина спідниця, дідів капелюх, Васильків клас, Володимирова подруга, батькова машина, Петрове подвір'я, Оксанин брат, Андріїв друг, Марків комп'ютер

Übung 17

Setzen Sie die in Klammern stehenden Substantive in die richtige Form:

- У центрі (Київ) знаходиться університет імені (Тарас Шевченко)
- А у центрі (Львів) є університет імені (Іван Франко)
- Ми були на проспекті (Леся Українка) і на площі (Адам Міцкевич)
- Наталка живе на бульварі (Роман Шухевич), а Христіна на вулиці (Степан Бандера)
- Ось проспект (В'ячеслав Чорновіл), а там вулиця (Георгій Гонганзе)
- Тернопіль – рідне місто (Сергій Павлович Білозір)

Übung 18

Lesen und üben Sie die folgenden Substantive:

Країна <i>f</i>	Національність <i>f</i>		
	<i>m</i>	<i>f</i>	<i>Pl.</i>
Австралія	австралець	австралійка	австралійці
Австрія	австрієць	австрійка	австрійці
Англія	англець	англійка	англійці
Білорусь	білорус	білоруска	білоруси
Грузія	грузин	грузинка	грузини
Іспанія	іспанець	іспанка	іспанці
Італія	італієць	італійка	італійці
Канада	канадець / канадієць	канадка / канадійка	канадці / канадійці
Молдова	молдованин	молдованка	молдовани
Німеччина	німець	німка / німкеня	німці

Польща	поляк	полька	поляки
Росія	росіянин	росіянка	росіяни
Румунія	румун	румунка	румун
Словаччина	словак	словачка	словаки
США	американець	американка	американці
Туреччина	турок	туркиня	турки
Угорщина	угорець	угорка	угорці
Україна	українець	українка	українці
Франція	француз	француженка	французи
Чехія	чех	чешка	чехи
Швейцарія	швейцарець	швейцарка	швейцарці
Швеція	швед	шведка	шведи

Übung 19

Aus welchen Ländern kommen die folgenden Personen? Bilden Sie Sätze nach dem Muster
 Тарас Це Тарас з України. Його національність – українець.

Його дружина теж українка. Вони українці.

Ральф	Джон	Жак	Педро	Селін	К'яра
Карел	Сванте	Джесіка	Віктор	Назан	Курт

Übung 20

Sprechen Sie im Dialog über bekannte Persönlichkeiten:

Хто такий Володимир Кличко? – Він українець.

Übung 21

Sprechen Sie über die Hauptstädte:

Київ – столиця України. Берлін – ... / Москва, Лондон, Париж, Прага, Варшава, Відень, Стокгольм, Будапешт, Бухарест, Вашингтон, Мінськ, Рим, Тбілісі, Стамбул, ...

– У Києві багато парків, пам'ятників, театрів, музеїв.

Dialog 4

Олена Руслано, ти вже була в Києві?
 Руслана Звичайно.
 Олена Ну, і як там?
 Руслана Дуже велике місто. Багато парків, пам'ятників, театрів, музеїв.
 Олена А в центрі міста?
 Руслана Кілька готелів, універмагів, ресторанів. І багато каштанів.
 Олена І, як я чула, там є дуже гарне метро.
 Руслана Звичайно. А чому ти питаєш?
 Олена Я на канікулах збираюся до Києва.
 Руслана До брата?
 Олена До брата і до друзів. Вони живуть у Жуліанах.

Der Genitiv der Substantive (Plural)

Geschlecht	Nominativ S.	Nominativ Pl.	Genitiv Pl.	Endung
<i>m</i>	студент батько учитель герой	студенти батьки учителі герої	студентів батьків учителів героїв	-ів -їв
<i>f</i>	лампа таблиця площа аудиторія ніч тінь	лампи таблиці площі аудиторії ночі тіні	ламп таблиць площ аудиторій ночей тіней	- -ь -ій -ей
<i>n</i>	вікно море прізвище завдання	вікна моря прізвиська завдання	вікон морів прізвищ завдань	- -ів -ь

Die Feminina auf -а / -я, alle Neutra auf -о sowie die Neutra auf -е nach einem Zischlaut sind im Genitiv Plural endungslos.

Unregelmäßige Fälle (Feminina, Neutra):

- Einschub von **о** / **е**
- Vokalwechsel **о** – **і**, **е** – **и**

Nominativ Singular	Nominativ Plural	Genitiv Plural
книжка	книжки	книжок
сестра	сестри	сестер
вікно	вікна	вікон
крісло	крісла	крісел
школа	школи	шкіл
слово	слова	слів
село	села	сіл

Übung 22

Bilden Sie die erforderlichen Formen der Substantive und tragen Sie sie in die Tabelle ein:
автобус, житель, стіл, німець, стілець, герой, кімната, кухня, ідея, ніч, річ, вікно, поле,
завдання

Singular		Plural	
Nominativ	Genitiv	Nominativ	Genitiv
автобус	...		
...			

Genitiv Plural nach den unbestimmten Zahlwörtern **багато**, **мало**, **чимало**, **кілька**, **декілька** und nach dem Frageadverb **Скільки**?

- Скільки тут книжок? Тут багато (кілька, декілька) книжок.

Übung 23

Setzen Sie die Substantive in Klammern in die richtige Form:

Скільки (карта) у нашому класі? У Києві багато (пам'ятник)
 Декілька (учень) займалися спортом. У нашому селі мало (вчитель)
 У батька багато (ідея) У місті лише кілька (театр і музеї)
 і Багато (турист) відпочиває на морі.

Die Grund- und Ordnungszahlen von 40 bis 100

Übung 24

Lesen und üben Sie die folgenden Grund- und Ordnungszahlen:

40	сорок	сороковий
50	п'ятдесят	п'ятдесятий
60	шістдесят	шістдесятий
70	сімдесят	сімдесятий
80	вісімдесят	вісімдесятий
90	дев'яносто	дев'яностий
100	сто	сотий
101	сто один	сто перший
111	сто одинадцять	сто одинадцятий
121	сто двадцять один	сто двадцять перший

Übung 25

Lesen Sie die folgenden Wortverbindungen:

1-ий урок, 57-ий день, 11-а година, 63-я сторінка, 22-е слово, 86-е правило, 33-ій трамвай,
 94-ий рік, 45-а касета, 121-а вправа

Die Rektion der Grundzahlen

Grundzahlen	<i>m</i>	<i>f</i>	<i>n</i>
1	один стіл	одна лампа	одне місце
	<i>Nominativ Singular</i>		
2 – 4	два столи	дві лампи	два місця
	<i>Nominativ Plural / Genitiv Singular</i>		
5 – 20	п'ять столів	п'ять ламп	п'ять місць
	<i>Genitiv Plural</i>		

51 студент, 52 студенти, 55 студентів, 100 студентів, ...

(Aber: два вчителі, три киянина – *Genitiv Singular*)

Übung 26

Verbinden Sie die Grundzahlen mit den Substantiven:

2 / місяць, 12 / рік, 3 / книжка, 20 / крісло, 5 / музей, 31 / таблиця, 8 / журнал, 42 / стілець,
 56 / слово, 74 / метр

коштувати (I) – він, вона, воно коштує, вони коштують (*kosten*)
 – Скільки коштує ...? (Wie viel kostet ...? Was kostet ...?)

Die ukrainische Währung: гривня, копійка

1 грн.	одна гривня	1 коп.	одна копійка
2 – 4 грн.	дві (чотири) гривні	2 – 4 коп.	дві (чотири) копійки
5 – 20 грн.	п'ять (двадцять) гривень	5 – 20 коп.	п'ять (двадцять) копійок

Übung 27

Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese nach dem Muster:

український сувенір / 4 грн. 20 коп. Скільки коштує український сувенір?
 Він коштує чотири гривні двадцять копійок.

журнал „Дніпро“ / 2 грн. 95 коп.
 газета „Киянин“ / 33 коп.
 радіо / 44 грн. 20 коп.
 портфель / 35 грн. 62 коп.

вишита сорочка / 73 грн. 25 коп.
 червоне намисто / 22 грн. 12 коп.
 український словник / 11 грн. 90 коп.
 Ваш підручник? / 15 грн. 59 коп.

Die Euro-Währung: євро, цент (євроцєнт)

1 є.	один євро	1 ц.	один цент
2 – 4 є.	два (чотири) євро	2 – 4 ц.	два (чотири) центи
5 – 20 є.	п'ять (двадцять) євро	5 – 20 ц.	п'ять (двадцять) центів

Übung 28

Erkundigen Sie sich bei Ihrem Nachbarn nach dem Preis: Скільки коштує ...?

газета „Більд“ / Ваш портфель / Ваша ручка ... usw.

Übung 29

Bilden Sie Wortverbindungen mit dem Genitiv nach dem Muster:

кілограм (м'ясо) – кілограм м'яса

літр (молоко)	кілограм (ковбаса)	плітка (шоколад)	склянка (пиво)
пачка (цукор)	буханець (хліб)	пляшка (вода)	склянка (чай)
пачка (масло)	скибка (сир)	пляшка (вино)	чашка (кава)
кілограм (рис)	порція (ікра)	банка (лимонад)	тарілка (борщ)

Übung 30

Und nun bilden Sie mit diesen Wortverbindungen Fragen und beantworten Sie sie.

Muster: Скільки коштує в Німеччині кілограм м'яса? ...

Übung 31

Lesen Sie die beiden Dialoge.

Bilden Sie ähnliche Dialoge zum Thema „Einkaufen“.

Dialog 1

Русла́на Добрий день! Газета „Час“ є?
 Продавець На жаль, уже́ нема́.
 Русла́на А „Галичина“?
 Продавець „Галичина“ ще є.
 Русла́на Скільки коштує?
 Продавець 50 копійок.
 Русла́на Дайте, будь ласка!

Dialog 2

Васи́ль Мінеральна вода́ є?
 Продавець Нема́.
 Васи́ль А що́ є?
 Продавець Апелсьиновий сік.
 Васи́ль Яка ціна?
 Продавець 90 копійок скля́нка.
 Васи́ль Гара́зд! Дві скля́нки, будь ласка!

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Text.
2. Suchen Sie Substantive, die im Genitiv stehen, und bilden Sie ihre Grundform.
3. Ihr Nachbar möchte seinen nächsten Urlaub auf der Krim verbringen. Er bittet Sie um einige Informationen. Was würden Sie ihm erzählen und empfehlen?

Крим

Крим – привітна, сонячна земля́ півдня України, чудове місце́ для відпочинку. Краса́ моря, гір, лісів, степів, старовинних міст, замків та пам'ятників приваблює щоро́ку мільйони туристів не лише́ з України, а й з інших країн світу. Місто́ Ялта – перлина Криму. Воно́ розташоване на півдні́ півострова́ біля́ підні́жжя Кримських гір. Це не лише́ відомий курорт, а й науковий і культурний центр регіону. Крім санаторіїв та будинків відпочинку тут є ряд різних інститутів та музеїв, філармонія, театр імені Анто́на Че́хова, меморіал Сла́ви і багато інших цікавих місць. У Ботанічному саду́ Ялти́ росту́ть екзотичні рослини з різних частин світу: з Кавка́зу та Гіма́лаїв, з Лівану та В'єтна́му, з Іта́лії та Інді́ї, з Південної Аме́рики та Япо́нії.

сонячний – *sonnig*, краса́ – *Schönheit*, приваблювати – *locken*, щоро́ку – *jährlich*, перли́на – *Perle*, півострів – *Halbinsel*, підні́жжя – *Fuß*, науковий – *wissenschaftlich*, ряд – *Reihe*, слава – *Ruhm*, рослина – *Pflanze*

Vokabeln

ба́нка <i>f</i>	<i>Büchse</i>	лі́тр <i>m</i>	<i>Liter</i>
бі́ля <i>G</i>	<i>neben, an</i>	льви́в'янин <i>m</i>	<i>Einwohner v. Lwiw</i>
буха́нець <i>m</i>	<i>Laib (Brot)</i>	макаро́ни <i>Pl.</i>	<i>Nudeln</i>
в / у <i>G</i>	<i>bei</i>	ма́ло <i>G. Pl.</i>	<i>wenig, wenige</i>
вино́ <i>n</i>	<i>Wein</i>	ма́сло <i>n</i>	<i>Butter</i>

від <i>G</i>	von, seit	машина <i>f</i>	Auto, Maschine
вода <i>f</i>	Wasser	метр <i>m</i>	Meter
всі / усі	alle	м'ясо <i>n</i>	Fleisch
грівня <i>f</i>	Hrywnja	національність <i>f</i>	Nationalität
Дайте, будь ласка,	Geben Sie bitte ...	пачка <i>f</i>	Päckchen
...			
дитинство <i>n</i>	Kindheit	пиво <i>n</i>	Bier
для <i>G</i>	für	після <i>G</i>	nach
до <i>G</i>	nach, zu, bis	плітка <i>f</i>	Tafel
євро <i>m</i>	Euro	пляшка <i>f</i>	Flasche
з <i>G</i>	aus, von, seit	поїзд, потяг <i>m</i>	Eisenbahnzug
збира́/тися, -юсь, -єшся	beabsichtigen	порція <i>f</i>	Portion
Звідки? Звідкіля?	Woher?	рис <i>m</i>	Reis
ікра́ <i>f</i>	Kaviar	сир <i>m</i>	Käse, Quark
кефі́р <i>m</i>	Kefir	скі́бка <i>f</i>	Scheibe
кі́лька, де́кілька <i>G. Pl.</i>	einige	хлі́б <i>m</i>	Brot
ковбаса́ <i>f</i>	Wurst	цент <i>m</i>	Cent
конфе́ти <i>Pl.</i>	Pralinen	ціна́ <i>f</i>	Preis
копі́йка <i>f</i>	Kopijka, Kopeke	цукор <i>m</i>	Zucker
коро́бка <i>f</i>	Schachtel	чай <i>m</i>	Tee
ко́шту/вати, -є, -ють	kosten	час <i>m</i>	Zeit
краї́на <i>f</i>	Land	че́рга <i>f</i>	Schlange, Reihe
крі́м <i>G</i>	außen	шокола́д <i>m</i>	Schokolade

LEKTION 15

Die Verben der Fortbewegung

Der Genitiv der Adjektive und Possessivpronomen

– Куди Ви йдете? – До Києва. – Ви часто туди їздите.

Dialog 1

Тимошенко Коли Ви йдете до Києва, пане Луценко?
Луценко У грудні.
Тимошенко Ви досить часто туди їздите.
Луценко Там живе мій науковий керівник.
Тимошенко Ви пишете дисертацію?
Луценко Так.

Dialog 2

Руслана Хто це там іде?
Василь Я думаю, Остап.
Руслана Цікаво, куди він іде?
Василь Напевно, до спортзалу. Він майже щодня туди ходить.
Руслана Тому він такий атлет!

Dialog 3

Оксана Петрівна Куди це Ви йдете, Маріє Василівно?
Марія Василівна На роботу.
Оксана Петрівна Ви завжди ходите на роботу пішки?
Марія Василівна Ні, деколи їжджу на велосипеді. Адже це недалеко.
Оксана Петрівна А я мушу щодня їздити на трамваї.

Die Verben der Fortbewegung

Unter den Verben der Fortbewegung versteht man eine Gruppe von Verbpaaren, die eine Fortbewegung ausdrücken. Man unterscheidet *unbestimmte* und *bestimmte* Verben. Die gebräuchlichsten von ihnen sind:

<i>unbestimmt</i>	<i>bestimmt</i>	
ходити (II)	іти (I)	<i>gehen</i>
їздити (II)	їхати (I)	<i>fahren</i>

Die unbestimmten Verben der Fortbewegung bezeichnen

- eine nicht zielgerichtete, zeitlich nicht festgelegte, sich wiederholende Handlung:

Я *ходжу* по місту. (Ich gehe durch die Stadt.) – *ohne konkretes Ziel, ohne zeitliche Begrenzung*

- eine zielgerichtete, zeitlich festgelegte gewohnheitsmäßige Handlung:

Він *щодня ходить* до спортзалу. (Er geht täglich in die Sporthalle.) Він *любить туди ходити*. (Er geht gern dorthin.)

- eine einmalige Fortbewegung in zwei Richtungen:

Вчора ми *ходили* до театру. (Gestern waren wir im Theater.) – *Wir sind dahingegangen und zurückgekehrt.*

- eine allgemeine Fähigkeit zum Fortbewegen:

Руслан *ще маленький*, а вже *ходить*. (Ruslan ist noch klein, kann aber schon gehen.)

Die bestimmten Verben der Fortbewegung drücken eine einmalige, zielgerichtete, zeitlich festgelegte Handlung aus:

- Віктор *іде* в парк. (Viktor geht *jetzt* in den Park.)

Das bestimmte Verb *іти* kann nach Vokalen in seiner Kurzform *йти* gebraucht werden: Він *іде*. Вона *іде*. Вони *йдуть*.

	ходити	іти / йти	їздити	їхати
я	ходжу	іду / йду	їжджу	їду
ти	ходиш	ідеши / йдеши	їздиш	їдеши
він	ходить	іде / йде	їздить	їде
ми	ходимо	ідемо / йдемо	їздимо	їдемо
ви	ходите	ідете / йдете	їздите	їдете
вони	ходять	ідуть / йдуть	їздять	їдуть

Merken Sie sich: Фільм *іде*. (Der Film läuft.) Годинник *іде*. (Die Uhr geht.) Трамвай *іде*. (Die Straßenbahn fährt / kommt.) Трамвай *ходить*. (Die Straßenbahn fährt – *gewöhnlich, regelmäßig, zwischen Punkt A und Punkt B*).

Übung 1

Setzen Sie die Verben in der richtigen Form ein.

іти (йти)

Василію, куди ти? Я в кафе. А ви куди? Ми в бібліотеку. А куди Руслана? Руслана і Марічка на урок.

ходити

Ти часто в кіно? Ні, я рідко в кіно. А ми в кіно щосуботи. А коли ви на дискотеку? Я не люблю на дискотеку.

їхати

Добрий день, пані Вовк! Куди це Ви? Я до Львова. А Ви? Ми до Самбора. А це ваша дочка? Так, вона до подруги в гості.

Їздити

Ти щоліта до моря? Так, я щороку в серпні до моря. Моя подруга теж часто туди А на чому ви? Ми на поїзді. Деякі колеги на машині, але я люблю на поїзді. У поїзді можна добре спати.

Übung 2

Unbestimmt oder bestimmt? Fügen Sie das passende Verb ein.

ходити oder іти?

1. Руслана до музею. Вона любить туди
2. Ми часто до театру. Сьогодні там гарна опера.
3. Ось мій автобус. Він від вулиці Миру до проспекту Перемоги.
4. Твій годинник неправильно.
5. Оля ще маленька дівчинка, а вже гарно Ось вона від стола до крісла.

Їздити oder їхати?

1. Богдан Іванович Луценко часто до Києва. Але зараз він до Одеси.
2. Ви на роботу на машині чи на трамваї? Я на трамваї. Але сьогодні я на велосипеді.
3. Влітку ми любимо в Карпати. А куди Ви зараз? Зараз ми до Полтави.
4. Пані Тимошенко до Кельна. Вона щороку до Німеччини. Там живе її сестра Віра.
5. Мій син любить на машині. Але сьогодні він мусить на метро.

– **На чому ви їдете / їдете?** (Womit fahren Sie?) – **На автобусі.** (Mit dem Bus.)

Übung 3

Womit fahren diese Personen gern? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Іван / автобус

На чому любить їздити Іван? Він любить їздити на автобусі.

Василь / поїзд	Руслана / велосипед	мій брат / автомобіль
Богдан / пароплав	Остап / мотоцикл	їхня сестра / моторолер
Семен / тролейбус	Дмитро / вантажівка	Омелько / трактор
студент / метро	Ганна / таксі	Катерина / трамвай

А на чому Ви любите їздити?

Das Präteritum der Verben der Fortbewegung:

ходити – він **ходив**, вона **ходила** / їздити – він **їздив**, вона **їздила** / їхати – він **їхав**, вона **їхала** / іти – він **ішов**, вона **йшла**, воно **йшло**, вони **йшли**

Übung 4

Setzen Sie das passende Verb im Präteritum ein:

ходити – іти / їздити – їхати

1. Учора Василь до театру. Коли він туди, падав дощ.
2. У минулому році я до Харкова. Коли я туди, я бачив Дніпро.
3. Куди ти сьогодні **вранці**? Я до бібліотеки.
4. Коли я з бібліотеки додому, я бачив на вулиці аварію.

Wie bereits erwähnt, bezeichnen die unbestimmten Verben der Fortbewegung eine einmalige Fortbewegung in zwei Richtungen (*hin und zurück*):

– Вчора він **ходив** до театру. (Gestern war er im Theater.)

Übung 5

Wo waren diese Personen? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Тарас – ресторан Де був Тарас? У ресторані? Так, він ходив до ресторану.

Оксана – бібліотека	Марічка і Руслана – музей	Віра Петрівна – театр
Василь – супермаркет	Олена і Максим – крамниця	Богдан Іванович – кафе

Федір – Київ Де був Федір? У Києві? Так, він їздив до Києва.

Марко – Дрогобич	Остап і Мирося – Харків	Ганна Іванівна – Львів
Христина – Тернопіль	Марійка і Наталка – Луцьк	Дмитро Степанович – Канів

Die anderen Verben der Fortbewegung:

unbestimmt	bestimmt	
бігати (I)	бігти (II)	<i>laufen</i>
літати (I)	летіти (II)	<i>fliegen</i>
плавати (I)	пливти (I)	<i>schwimmen</i>

Übung 6

Konjugieren Sie diese Verben. (Konsonantenwechsel bei бігти: г – ж und летіти: т – ч)

Übung 7

Nennen Sie die passende Verbform:

я (бігти), ти (пливти), він (бігати), ми (летіти), вони (плавати), вона (літати), Ви (бігти), я (летіти), вони (літати), ти (бігти), ми (пливти), ви (летіти), він (пливти)

Übung 8

Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form ein:

бігати – бігти

Хто це там? Це мій сусід. Він спортсмен і щодня А куди цей хлопчик? Він до школи. Чому він? Він любить? Ні, він, бо він запізнюється на урок.

літати – летіти

Куди Ви? Я до Харкова. Ви часто туди? Ні, я туди вперше.

У парку пташки. Одна пташка до дерева. Бачиш?

плавати – пливти

Василь любить Він щодня в озері.

Хто це там? Думаю, це Марічка. Вона тут завжди

Вона тут, коли Василь. Зараз вони до берега.

Das Präteritum:

бігати – бігав, бігала / бігти – біг, бігла / літати – літав, літала / летіти – летів, летіла /
 плавати – плавав, плавала / пливти – плив, пливла

– Де тут зупінка трамвая? – Недалеко від історичного музею,
 навпроти картинної галереї.

Dialog 4

Турист: Перепрошую, де тут зупінка трамвая?
 Василь: Недалеко від історичного музею.
 Турист: А де історичний музей?
 Василь: Навпроти картинної галереї.
 Турист: Це далеко?
 Василь: Ні, це тут ліворуч, біля книжкового магазину. Ви не львів'янин?
 Турист: Ні, я вперше у Львові.
 Василь: А звідки Ви, якщо не секрет?
 Турист: З Закарпатської області, з маленького містечка Смереки.
 Василь: І зараз гостюєте у Львові?
 Турист: Так, у дворідної сестри.
 Василь: Тоді, усього доброго!
 Турист: Дякую.

Der Genitiv der Adjektive

Fragen:

Nominativ – Який? Яка? Якé? Які?

Genitiv – Якого? Якої? Якого? Яких?

Singular			
Geschlecht	Nominativ	Genitiv	Endung
<i>m</i>	великий синій	великого синього	-(ь)ого
<i>f</i>	велика синя	великої синьої	-(ь)ої
<i>n</i>	велике синє	великого синього	-(ь)ого
Plural			
<i>mfn</i>	великі сині	великих синіх	-их -іх

Übung 9

Bilden Sie die folgenden Formen: Genitiv Singular, Nominativ und Genitiv Plural.

історичний пам'ятник, кольорова спідниця, традиційне свято, осінній день, літня сукня,
 синє намисто

Dialog 5

- Оксана Ти не знаєш, де є магазини оригінальних українських сувенірів?
- Руслана Звичайно, знаю. По-перше, є один недалеко від головної вулиці.
- Оксана Де саме?
- Руслана Ліворуч від українського ресторану.
- Оксана Так-так, пригадую.
- Руслана По-друге, навпроти центрального парку.
- Оксана Це біля газетного кіоску?
- Руслана Вірно. По-третє, ...
- Оксана Досить, Руслано. Тепер я знаю. Дуже дякую.
- Руслана Ти шукаєш подарунок? Для кого?
- Оксана Для Торстена, нашого німецького практиканта. Наступного тижня його день народження.

Übung 10

Setzen Sie die Wortverbindungen in die richtige Form:

1. Мій батько з (Західна Україна), а мати з (південний Крим)
2. Ліворуч від (велике дзеркало) і (географічна карта) висить календар.
3. Тут кімната (Олена Савицька), а там кімната (Федір Левицький)
4. На уроці ми читали твори (Іван Котляревський) і (Ольга Кобилянська)
5. У місті багато (старовинні пам'ятники) та (історичні музеї)

Genitiv der Zeit

Im Ukrainischen kann die Wortverbindung „в минулому / наступному році“ (Präpositiv mit der Präposition у / в) durch „минулого / наступного року“ (Genitiv ohne Präposition) ersetzt werden:

- **Коли?** Минулого тижня / наступного тижня, минулого понеділка / наступного понеділка, минулої зими / наступної зими.

Übung 11

Beantworten Sie die Fragen nach dem Muster:

- Коли ви були в Кримі? (im vergangenen Jahr) – Ми були в Кримі минулого року.
... ви будете в Кельні? (im nächsten Monat) – Ми будемо в Кельні наступного місяця.

Коли ...

- Ви відпочивали в Ялті? (im vergangenen Sommer)
- вони подорожуватимуть по Україні? (im nächsten Jahr)
- Остап дивився фільм „Матриця“? (am vergangenen Freitag)
- Оксана лежала в лікарні? (im vergangenen Frühling)
- Ви збираєтесь святкувати день народження? (am nächsten Sonntag)
- в Україні було національне свято? (in der vergangenen Woche)

Genitiv bei der Angabe des Datums

- **Яке сьогодні число?** – Welches Datum (Der wievielte) ist heute?
число (n) – Datum / Zahl
- **Сьогодні друге (Nominativ) травня (Genitiv).** – Heute ist der 2. Mai.

*Übung 12**Яке число ...? – Lesen Sie das Datum:*

01.03. 04.05. 13.08. 20.12. 23.01. 29.02. 02.06. 30.09.

*Übung 13**Schreiben Sie die folgenden Daten in Worten:*

12.04. 25.07. 11.10. 19.11.

- **Коли? / Якого числа** Ваш день народження? – Wann? (Am wievielten) ist Ihr Geburtstag? (... haben Sie Geburtstag?)
- Мій день народження **другого (Genitiv) травня (Genitiv).** – Mein Geburtstag ist am 2. Mai.

*Übung 14**Якого числа ...? – Lesen Sie das Datum:*

05.06. 07.04. 10.07. 15.09. 26.10. 30.11. 08.05. 01.01.

*Яке сьогодні число? Якого числа Ваш день народження?**Übung 15**Lesen und üben Sie die folgenden Wörter und Wortverbindungen:**Свята (святкові дні) в Україні / Die Feiertage in der Ukraine*

Новий рік	01.01.	Neujahr
Різдво / Різдвяні свята	07.01.	Weihnachten
Жіночий день	08.03.	Frauentag
Великдень / Великодні свята	März / April	Ostern
День Праці	01.05.	Tag der Arbeit
День Перемоги	09.05.	Tag des Sieges
Трійця / Зелені свята	Juni	Pfingsten
День Конституції	28.06.	Tag der Verfassung
День Незалежності	24.08.	Tag der Unabhängigkeit

святкувати (I) – feiern**святкують** (die 3. Person Plural – als unpersönliche Form) – man feiert, es wird gefeiert*Übung 16**Bilden Sie einen Dialog zum Thema „Свята в Україні“:**Коли в Україні святкують Різдво? ...*

Übung 17

Erzählen Sie über die Feiertage in Deutschland: „Свята в Німеччині“.

Zusatzlexik: День Німецької єдності, Вознесіння, День святого Валентина, День Матері

– Що ти пишеш? – Листи: до **мого** друга і **моєї** тітки.

Dialog 6

Руслана: Що це ти пишеш, Василью?
 Василь: Листи.
 Руслана: До кого?
 Василь: До мого друга Макса і моєї тітки Віри.
 Руслана: До твого дворідного брата Макса?
 Василь: Так, Макс – мій дворідний брат і одночасно друг.
 Руслана: Він син твоєї тітки Віри з Кельна?
 Василь: Так. Але Макс живе і вчиться в Бонні.
 Руслана: Тому ти пишеш два листи.
 Василь: Один до Кельна, другий до Бонна.

Der Genitiv der Possessivpronomen

Fragen: Nominativ – Чий? Чия? Чие? Чий?
 Genitiv – Чийого? Чієї? Чийого? Чіїх?

Singular			
Geschlecht	Nominativ	Genitiv	Endung
<i>m</i>	мій / твій наш / ваш їхній	мого / твого нашого / вашого їхнього	-(ь)ого
<i>f</i>	моя / твоя наша / ваша їхня	моєї / твоєї нашої / вашої їхньої	-єї -(ь)ої
<i>n</i>	моє / твоє наше / ваше їхнє	мого / твого нашого / вашого їхнього	-(ь)ого
Plural			
<i>m f n</i>	мої / твої наші / ваші їхні	моїх / твоїх наших / ваших їхніх	-їх -их -їх

Übung 18

Setzen Sie die Wortverbindungen in Klammern in die richtige Form:

Я телефоную до ... (мій товариш, моя сусідка, мої батьки). На екскурсії не було ... (наш учитель, наша вчителька, наші колеги). Гараж стоїть навпроти ... (їхня вілла, їхній сад, їхні городи). На столі лежать підручники ... (твій друг, твоя подруга, твої друзі). Це речі ... (ваш учень, ваша учениця, ваші учні).

Übung 19

Präpositiv oder Genitiv? Bilden Sie Possessivpronomen und setzen Sie sie in der richtigen Form ein. Muster:

У місті є 2 університети. У центрі міста ростуть каштани. / **ми**
 У **нашому** місті є 2 університети. У центрі **нашого** міста ростуть каштани.

1. Бібліотека знаходиться біля аудиторії. У аудиторії стоїть новий комп'ютер. / **ви**
2. На фото немає сестри. У сестри є гарна машина. На сестрі новий костюм. / **ти**
3. У родині святкують Різдво не в січні, а в грудні. У подруги сьогодні перший урок німецької мови. / **я**
4. Біля хати ростуть каштани. У саду є маленьке озеро. / **вони**
5. Минулого тижня я був у друзів. Як добре, що у листах мало помилок! / **я**

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Text.
2. Bilden Sie einen Dialog zum Thema „Як українці святкують Різдво?“
3. Beschreiben Sie Weihnachten in Deutschland.

Різдво в Україні

Різдво – одне з великих християнських свят в Україні. Ще задовго до Різдва ціла родина прибирає хату, білить стіни, миє вікна, ставить і прикрашає ялинку.

Вранці 6-го січня господиня починає готувати вечерю – 12 страв за старовинним рецептом: квас, рибу, гриби, капусту, вареники та голубці, солодкий узвар і, звичайно, кутю. 12 – це символічне число (12 апостолів, 12 місяців).

Увечері, з першою зіркою на небі починається Свята вечеря, на яку збирається ціла родина (батько та мати, дід та баба, діти, онуки та правнуки). У кутку стоїть „дідух“, на підлозі лежить солома, на столі лежить вишита скатерка і стоїть свічка, на тарілці лежить часник – захист від „злого духу“. Кожен член сім'ї мусить покуштувати кожную страву. Після вечері всі співають різдвяні пісні – колядки, потім старші члени сім'ї ідуть до церкви, а молоді ходять по вулицях, колядують, влаштовують веселі ігри. Адже Різдво в Україні – це також свято радості, веселощів та оптимізму.

Святкують Різдво три дні: 7-го, 8-го та 9-го січня. При зустрічі не кажуть „Добрий день“, а „Христос рождається!“ Відповідь на це вітання – „Славімо його!“

задовго – *lange vor*, прибирати – *aufräumen*, ставити – *stellen*, прикрашати – *schmücken*, ялінка – *Weihnachtsbaum*, риба – *Fisch*, гриби – *Pilze*, кутя – *traditionelles Weihnachtsgericht (süßer Brei aus Getreide, Nüssen, Honig und Mohn)*, збиратися – *zusammenkommen*, дідух – *festlich geschmückte Garbe*, солома – *Stroh*, свічка – *Kerze*, часник – *Knoblauch*, захист – *Schutz*, „злий дух“ – „böser Geist“, кожен (кожний) – *jeder*, член – *Mitglied*, куштувати – *probieren, kosten*, старший – *älterer*, церква – *Kirche*, колядувати – *Weihnachtslieder singen*, влаштовувати – *veranstalten*, гра (ігри) – *Spiel (Spiele)*, веселощі – *Fröhlichkeit*, зустріч – *Begegnung, Treffen*

Vokabeln

бі́га/ти, -ю, -єш / бі́гти, -жу, -жиш	<i>laufen</i>	паропла́в <i>m</i>	<i>Schiff</i>
вантажі́вка <i>f</i>	<i>LKW</i>	перемо́га <i>f</i>	<i>Sieg</i>
Вели́кдень <i>m</i> , Велико́дні́ свята́ <i>Pl.</i>	<i>Ostern</i>	пі́шки	<i>zu Fuß</i>
ві́рно, пра́вильно	<i>richtig</i>	пла́ва/ти, -ю, -єш / плив/ти, -у, -еш	<i>schwimmen</i>
Вознесі́ння <i>n</i>	<i>Chr. Himmelfahrt</i>	пода́рунок <i>m</i>	<i>Geschenk</i>
гостю́ва́ти, -ю, -єш	<i>zu Gast sein</i>	по-пе́рше / по- дру́ге, по-тре́тє	<i>erstens / zweitens, drittens</i>
ді́вчинка <i>f</i>	<i>Mädchen</i>	по́милка <i>f</i>	<i>Fehler</i>
є́дність <i>f</i>	<i>Einheit</i>	пра́ця <i>f</i>	<i>Arbeit</i>
запі́зню/ватися, -юсь, -єшся	<i>sich verspäten</i>	Різдво́ <i>n</i> , Різдвя́ні́ свята́ <i>Pl.</i>	<i>Weihnachten</i>
зупи́нка <i>f</i>	<i>Haltestelle</i>	святи́й	<i>heilig</i>
і́здити, і́жджу, і́здиш / і́хати, і́ду, і́деш	<i>fahren</i>	таксі́ <i>n</i>	<i>Taxi</i>
кері́вник <i>m</i>	<i>Leiter, Betreuer</i>	тому́	<i>deshalb</i>
конститу́ція <i>f</i>	<i>Verfassung</i>	Три́ця <i>f</i> , Зеле́ні́ свята́ <i>Pl.</i>	<i>Pfingsten</i>
літа́/ти, -ю, -єш / ле́/ти́ти, -чу́, -тиш	<i>fliegen</i>	тро́лейбус <i>m</i>	<i>O-Bus</i>
метро́ <i>n</i>	<i>U-Bahn</i>	туди́ / сюди́	<i>dorthin / hierher</i>
моторо́лер <i>m</i>	<i>Motorroller</i>	Усьо́го до́брого!	<i>Alles Gute!</i>
мотоци́кл <i>m</i>	<i>Motorrad</i>	хло́пчик <i>m</i>	<i>Junge</i>
на́зва <i>f</i>	<i>Name, Titel</i>	ход/і́ти, -жу́, -иш / і́ти, і́ду, і́деш	<i>gehen</i>
незале́жність <i>f</i>	<i>Unabhängigkeit</i>	число́ <i>n</i>	<i>Datum, Zahl</i>
Нови́й рік <i>m</i>	<i>Neujahrsfest</i>	шука́/ти, -ю, -єш	<i>suchen</i>

LEKTION 16

Der Akkusativ der Substantive, Adjektive und Possessivpronomen Die transitiven Verben der Fortbewegung

– Чи знаєте Ви **Богдана Івановича**?
– Ні, але я добре знаю **Марію Василівну**, його дружину.

Dialog 1

Оксана Петрівна	Пане Іване, Ви знаєте Богдана Івановича?
Іван Антонович	Ні, але я добре знаю його дружину.
Оксана Петрівна	Марію Василівну?
Іван Антонович	Так. Ми разом працюємо.
Оксана Петрівна	А Богдан Іванович – мій колега.
Іван Антонович	Тоді Ви також, напевно, знаєте Петра Андрійовича Шевчука.
Оксана Петрівна	Він також працює в університеті?
Іван Антонович	Так, він викладає математику.

Dialog 2

Марічка	Василью, ти пам'ятаєш, коли ми ходили в театр?
Василь	У середу, 12-го листопада.
Марічка	А на екскурсію?
Василь	У п'ятницю. Чому ти питаєш?
Марічка	Я пишу статтю в студентську газету.
Василь	Яку статтю?
Марічка	Про нашу групу.

Dialog 3

Торстен	Оксано, щиро дякую за квіти і поздоровлення.
Оксана	Нема за що.
Торстен	Дякую також за касету і книжку про історію і культуру Криму.
Оксана	Рада, що ти задоволений.
Торстен	Я дуже люблю музику та історичну літературу.
Оксана	Це все – на згадку про Україну.

Der Akkusativ der Substantive (Singular)

Fragen:

Nominativ – Хто? Що?

Akkusativ – Кого? Що? / За кого? За що?

Geschlecht	Nominativ	Akkusativ	Endung
<i>m</i>	студент батько учитель герой стіл музей	студента батька учителя героя стіл музей	wie G oder N
<i>f</i>	сестра племінниця лампа таблиця аудиторія верф тінь	сестру племінницю лампу таблицю аудиторію верф тінь	-y -ю oder wie N
<i>n</i>	вікно море завдання	вікно море завдання	wie N

Im Akkusativ haben belebte Maskulina die Endung des Genitivs. Die unbelebten Maskulina, alle Neutra und die endungslosen Feminina haben im Akkusativ die Form des Nominativs.

Der Akkusativ wird als direktes Objekt nach den transitiven Verben wie **мати** (I), **знати** (I), **любити** (II) gebraucht:

– Я маю друга (подругу). Я знаю Андрія (Марію). Я люблю спорт (музику).

Übung 1

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Олег – брат

Олег має брата.

Володимир – сестра	Надія – племінниця	батько – ідея	учень – завдання
Остап – син	Гнат – племінник	мати – проблема	студент – час
Наталка – друг	Тетяна – вчитель	дочка – комп'ютер	учитель – програма

Іван Данилович – Віра Петрівна

Ви знаєте Івана Даниловича?

На жаль, ні. Але я добре знаю Віру Петрівну.

Андрій Іванович – Ніна Борисівна	пан учитель – пані вчителька
Василь Федорович – Ганна Іллівна	пан Сергій – пані Катерина
Микола Степанович – Любов Іванівна	Віктор Тимошенко – Олена Бойко

опера – балет

Ви любите оперу? Дуже. А Ви? Я люблю балет.

музика – література	Ренуар – Рембрандт	весна – літо
історія – географія	Томас Манн – Стівен Кінг	зима – осінь
Житомир – Львів	Моцарт – Бетховен	Крим – Карпати

Akkusativ als direktes Objekt nach dem transitiven Verb бачити (II):

– Я бачу Богдана (Сергія, Василя, Ольгу, Лесю).

Übung 2

Ergänzen Sie die Endungen und setzen Sie Betonungszeichen.

Кого ти бач.....? Я бач..... пан..... Степан..... А ще кого? Наталк....., Лес....., Христин..... та Марі..... . Що ви бач..... у класі? Ми бач..... дошк....., ламп....., таблиц..... та полиц..... .

Erzählen Sie, wen und was Sie in Ihrer Umgebung sehen.

Vergleichen Sie die Verben дивитися (II) (schauen, sich anschauen) und бачити (II) (sehen) sowie слухати (I) (zuhören, sich anhören) und чути (I) (hören):

- Я дивлюсь на вулицю. (Ich schaue auf die Straße.) Я бачу машину. (Ich sehe ein Auto.) Я дивлюсь на машину. (Ich schaue mir das Auto an.)
- Я слухаю касету. (Ich höre mir die Kassette an.) Я чую музику. (Ich höre Musik.)

Übung 3

Bilden Sie je 2 Sätze mit den Verben дивитися / бачити und слухати / чути.

Akkusativ als direktes Objekt nach den transitiven Verben читати (I), писати (I), відвідувати (I), оглядати (I), зустрічати (I), викладати (I), подавати (I) (відвідувати – відвідую, відвідуєш / подавати – подаю, подаєш):

- Я читаю газету (нищу лист, відвідую школу, оглядаю галерею).

Übung 4

Vervollständigen Sie die Sätze und bilden Sie Fragen nach dem Muster:

Олег знає (Богдан) / Олег знає Богдана. Кого він знає?
Остап слухає (музика) / Остап слухає музику. Що він слухає?

1. Оксана читає (книжка)
2. Василь пише (лист)
3. Туристи відвідують (галерея)
4. Група оглядала (площа)
5. В українському ресторані подають (борщ і бабка) і
6. В університеті ми часто зустрічали (Торстен)
7. Андрій Романович викладає в університеті (література)

Bilden Sie eigene Beispiele mit diesen Verben.

Akkusativ als direktes Objekt nach den transitiven Verben вчити (II) (lernen) und вивчати (I) (studieren):

- Я вчу вірш. Я вивчаю філологію.

Übung 5

Beantworten Sie die Fragen:

1. Що вивчає Ваш син? (германістика і філософія)
2. Що вивчає Ваша дочка? (математика і хімія)
3. Що вчить Віктор? (фонетика і грамати́ка)
4. Що ви вчите? (вірш і пісня)

Vergleichen Sie die transitiven Verben **вчи́ти** (II), **вивча́ти** (I) und das Reflexivverb **вчи́тися** (II) (*lernen, studieren – Wo? und Wie?*):

- Олена **вчи́ть** правило / вірш, пісню, слова. (Olena lernt eine Regel / ein Gedicht, ein Lied, Vokabeln.)
- Вона **вивча́є** германістику. (Sie studiert Germanistik.)
- Олена **вчи́ться** в університеті. (Olena studiert an der Universität.)
- Її сестра **вчи́ться** в школі. (Ihre Schwester lernt in der Schule.)
- Вона добре **вчи́ться**. (Sie lernt gut.)

Übung 6

Konjugieren Sie die Verben **вчи́ти**, **вчи́тися**, **вивча́ти**.

Übung 7

вчи́ти, вивча́ти oder вчи́тися? Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form ein:

1. Де Ваш брат? Він в університеті. Що він там? Він медицину. А що він зараз робить? Він анатомію.
2. Що ти, Наталю,? Я вірш. А де ти? У школі. Ти добре? Так, я дуже добре А де ти будеш потім? Потім я буду в університеті. І що ти хочеш там? Математику.

Synonyme: вчи́тися = навча́тися (I) / навча́/юсь, -єшся, -ється, ...

Der Akkusativ wird nach den Präpositionen **в / у, на** bei der Frage **Куди?** (*Wohin?*) gebraucht: їхати **в** школу (**в** університет, **на** стадіон, **на** море). Bei der Wahl der richtigen Präposition gelten die gleichen Regeln wie im Präpositiv.

Übung 8

в / у, oder на? Wählen Sie die richtige Präposition und bilden Sie den Akkusativ.

Muster: клас – у клас

шко́ла, уро́к, факультет, університет, верф, лекція, кімна́та, стадіо́н, готель, фаб́рика, рестора́н, море, музе́й, семіна́р, місто, екскурсія, опера, відпустка, відрядження, парк, балет, театр, бібліотека, Україна, Німе́ччина, Берлі́н, захід, дискоте́ка, аудито́рія, озеро, Крим, північ, концер́т, земля (*Erde*), землі́я (*Bundesland*)

Übung 9

Bilden Sie Sätze mit den Substantiven der Übung 8 und den Verben der Fortbewegung:

Muster: Тарас щодня **ходить** у бібліотеку.

Akkusativ nach den Präpositionen **за** (für), **про** (an, über):

– Дякую за лист (газету, дискету). Я думаю про Тараса (Сергія, Ганну).

Übung 10

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Роман – книжка

За що дякує Роман? Він дякує за книжку.

Назар – словник	учень – касета	вчителька – букет
Лідія – таблиця	студентка – газета	сестра – намисто

Тарас – Київ – Олена

Про що думає Тарас? Він думає про Київ.

А про кого він думає? Про Олену.

Євген – Донецьк – брат	Дмитро – відпустка – син	Іван і Леся – свято – мама
Ганна – Одеса – сестра	Павло – опера – подруга	діти – диктант – учитель

Die transitiven Verben der Fortbewegung

Zu dieser Gruppe gehören die Verben

носити (II) – **нести** (I) (*j-n / etw. tragen*)

возити (II) – **везти** (I) (*j-n / etw. fahren, transportieren, bringen – mit einem Fahrzeug*)

водити (II) – **вести** (I) (*j-n / etw. führen, begleiten, bringen – zu Fuß*)

	носити	нести	возити	везти	водити	вести
я	ношу	несу	вожу	везу	воджу	веду
ти	носиш	несеш	водиш	везеш	водиш	ведеш
він	носить	несе	возить	везе	водить	ведє
ми	носимо	несемо	возимо	веземо	водимо	ведемо
ви	носите	несете	возите	везете	водите	ведете
вони	носять	несуть	возять	везуть	водят	ведут

Beispiele für den Gebrauch der transitiven Verben der Fortbewegung:

носити / нести	
Галина несе портфель. Вона несе книжку в бібліотеку. Вона завжди носить книжки в портфелі.	Halyna trägt eine Aktentasche. (<i>im Moment</i>) Sie trägt (bringt) ein Buch in die Bibliothek. Sie trägt die Bücher <i>immer</i> in der Aktentasche.
возити / везти	
Назар везє дочку Оленку в садок. Деколи він возить Оленку туди на машині, а деколи на трамваї.	Nazar bringt (fährt) die Tochter Olenka in den Kindergarten. (<i>im Moment</i>) <i>Manchmal</i> bringt er sie dorthin mit dem Auto und manchmal mit der Straßenbahn.
водити / вести	
Наталка веде сина в парк. Вона часто водить сина на прогулянку в парк.	Natalka führt den Sohn in den Park. (<i>im Moment</i>) Sie führt (bringt) ihn <i>oft</i> zum Spaziergang in den Park.

Übung 11

Setzen Sie die folgenden Verben in der richtigen Form ein:

носити

Я завжди документи в сумці. Галія гарне намисто. Взімку ми теплі речі. Ти окуляри? Так. Мої батьки теж окуляри. Що Ви влітку?

нести

Наталка каву. А що ви? Ми масло і сир. Василь хліб. Остап і Марічка чай. А ти що? Я молоко. Зараз ми будемо разом снідати.

возити

Туристичний автобус туристів по місту. Що це ти щодня на машині? Я мої речі в нову квартиру. Кравченки щодня дітей на машині в садок. А на чому Ви Вашого сина?

везти

Микола сина в перукарню. Ви дружину в аеропорт? Ні, я її на вокзал. А Дмитро і Марійка батька в санаторій. А на чому вони його? На поїзді.

водити

Я часто дітей в кіно. А ми дітей у музей. Ви дітей до музею? Хіба це цікаво? Думаю, так. А мої сусіди інколи дітей до лялькового театру.

вести

Я дочку до дантиста. Павло подругу в ресторан. Євген і Борис колегу в бібліотеку. Ми нових учнів до класу. А кого Ви на урок? Практиканта.

Übung 12

Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form ein:

носити – нести

Василію, звідки ти йдеш? З бібліотеки. Що це ти? Я підручники та словники. А чому ти їх не у портфелі? У портфелі нема місця, тому я деякі речі в руках.

возити – везти

Куди ти їдеш, Петре? В школу. Кого ти? Я сина Олесь. Ти завжди сина на машині? Так, я мушу Олесь до школи, бо це дуже далеко, а він ще маленький. Але деколи моя дружина його туди.

водити – вести

Хто це там? Думаю, пані Мацько. Кого це вона? Собаку. Вона завжди сама собаку в парк? Ні, інколи його туди її діти.

Das Präteritum:

носити – носив, носила / возити – возив, возила / водити – водив, водила
aber: нести – ніс, несла / везти – віз, везла / вести – вів, вела.

Übung 13

Bilden Sie Sätze mit den neuen Verben der Fortbewegung im Präteritum.

Der Akkusativ wird in Verbindung mit den Begriffen „Tag, Wochentag“ und „Zeit, Uhrzeit“ in temporaler Bedeutung gebraucht:

- **Коли? В який день?** – У неділю. У вільний день. (Wann? Am welchen Tag? – Am Sonntag. An einem freien Tag.) У вільний час. (In der Freizeit.)

Übung 14

Schreiben Sie die Namen der Wochentage auf, bilden Sie den Akkusativ Singular und setzen Sie Betonungszeichen.

- **Коли** ми були в театрі? **У середу**. (Wann waren wir im Theater? Am Mittwoch.)

Übung 15

Beantworten Sie die folgenden Fragen:

Коли Ви були на екскурсії? / <i>Mo.</i>	... Ваша дочка ходила в кіно? / <i>So.</i>
... Віра Петрівна була в Києві? / <i>Do.</i>	... Ваш колега їздив у Трускавець? / <i>Mi.</i>
... студенти оглядали місто? / <i>Fr.</i>	... Ви вилили сина до лікаря? / <i>Sa.</i>
... учні писали диктант? / <i>Di.</i>	

Übung 16

Erzählen Sie über Ruslanas Freizeit-Aktivitäten:

У понеділок, 12-го листопада, Руслана була в кіно. Вона дивилася фільм ...

Календар / ЛИСТОПАД

12 понеділок	Кіно / „Титанік“ Кафе „Пінгвін“	15	Лікарня / Оксана Василь / Домашнє завдання
13	Бібліотека	16	Супермаркет
...	Басейн	...	Універмаг, парк
14	Картинна галерея	17	Театр / Опера „Аїда“
...	Прогулянка по місту	...	Кафе „Київ“
		18	Школа №5 / Концерт
		...	Дискотека

Übung 17

Und was haben Sie die ganze Woche gemacht? Füllen Sie nach Ruslanas Vorbild einen Kalender aus und erzählen Sie über Ihre Aktivitäten.

- **Що** ви оглядали? – **Пам'ятники** та музеї. – **А когось** ви бачили? – **Туристів**.

Dialog 4

Руслана	Ну, як було на екскурсії?
Олена	Дуже гарно! Жаль, що тебе не було.
Руслана	Що ж Ви там оглядали?
Олена	Старовинні пам'ятники, музеї, галереї, ...
Руслана	А когось ви там бачили?
Олена	Різних студентів, туристів, ...

Руслана Ви мали гiда?
Олена Так, дуже симпатичного хлопця.
Руслана Про що ж він розповідав?
Олена Про місто, його засновників та жителів.
Руслана І що він вам показував?
Олена Цікаві історичні місця.

Der Akkusativ der Substantive (Plural)

Geschlecht	Nominativ S.	Nominativ Pl.	Akkusativ Pl.	Endung
m	студент учитель герой стіл музей	студенти учителі герої столи музеї	студентів учителів героїв столи музеї	wie G oder N
f	сестра племінниця лампа верф тінь	сестри племінниці лампи верфі тіні	сестер племінниць лампи верфі тіні	wie G oder N
n	місто море завдання	міста моря завдання	міста моря завдання	wie N

Im Akkusativ Plural haben alle belebten Substantive (auch Feminina) die Endung des Genitivs. Die unbelebten haben die Form des Nominativs.

Übung 18

Setzen Sie die in Klammern stehenden Substantive in die richtige Form:

Гід цікаво розповідав про (історія, музеї, театри, жителі міста). Дякую за (увага, квіти, подарунки, книжки). У ресторані ми розмовляли про (робота, колеги, сусіди, сусідки). Автобус їхав через (поля, ліси, гори, міста). На екскурсії ми бачили (пам'ятники, гіді, туристи, туристки). Андрій часто зустрічав у Німеччині (українці, поляки, італійці).

— Ми маємо білий хліб, домашню ковбасу та українське сало.

Dialog 5

Руслана Ви маєте білий хліб?
Продавець Ми маємо і білий, і чорний хліб.
Руслана А українську ковбасу?
Продавець Звичайно, маємо „Домашню“, „Львівську“, „Буковинську“.
Руслана Також сир і сало?
Продавець Так, маємо голландський сир та українське сало.
Руслана А що Ви маєте з напоїв?
Продавець Яблучний сік, мінеральну воду, свіже молоко, ...
Руслана Який великий вибір у такому маленькому кіоску!

Der Akkusativ der Adjektive

Fragen: Nominativ – Який? Яка? Якé? Які?
 Akkusativ – Якого? Який? Яку? Якé? Яких? Які?

Singular			
Geschlecht	Nominativ	Akkusativ	Endung
<i>m</i>	великий синій	великого / великий синього / синій	wie <i>G</i> oder <i>N</i>
<i>f</i>	велика синя	велику синю	-у -ю
<i>n</i>	велике синє	велике синє	wie <i>N</i>
Plural			
<i>mfn</i>	великі сині	великих / великі синіх / сині	wie <i>G</i> oder <i>N</i>

Akkusativ Singular: Adjektive, die zu belebten Maskulina gehören, haben die gleiche Endung wie im Genitiv. Adjektive, die zu unbelebten Maskulina sowie allen Neutra gehören, haben die Form des Nominativs. Die zu Feminina gehörenden Adjektive erhalten die Endung -у, -ю.

Akkusativ Plural: In Verbindung mit belebten Substantiven haben Adjektive die Endung des Genitivs, mit unbelebten – die des Nominativs.

Übung 19

Verbinden Sie die beiden Teile der Übung zu je einem Satz.

Muster: Я вивчаю українську мову.

Я вивчаю ...	вішита сорочка
Торстен дякує за ...	відомий німецький поет
У місті ми бачили ...	наступна п'ятниця
На семінарі вони розмовляли про ...	українська народна музика
Денис любить слухати ...	українська мова
Марічка читає ...	українські студенти і студентки
Автобус їхав через ...	німецька газета
Я маю відпустку з понеділка по ...	німецькі туристи
Ганна Іванівна викладає ...	англійська мова
У Берліні ми деколи зустрічали ...	малювничі українські села

Die Zeitangabe

– Восьма година п'ятнадцять хвилин / oder П'ятнадцять на дев'яту (Akk.)
 (8.15.Uhr / Viertel nach acht = Viertel neun)

1 хв.	одна хвилина	1 Minute
2 – 4 хв.	дві (чотири) хвилини	2 – 4 Minuten
5 – 20 хв.	п'ять (двадцять) хвилин	5 – 20 Minuten

Котра година? (Wie spät ist es?)

<i>Uhrzeit</i>	<i>offizielle Angabe</i>	<i>Umgangssprache</i>
13.00	Тринадцята година.	Перша година.
13.05	Тринадцята година п'ять хвилин.	П'ять (хвилин) на другу.
13.15	... п'ятнадцять хвилин.	П'ятнадцять на другу. / Четверть на другу.
13.30	... тридцять хвилин.	Пів на другу.
13.35	... тридцять п'ять хвилин.	За двадцять п'ять друга.
13.45	... сорок п'ять хвилин.	За п'ятнадцять друга. / За четверть друга.
13.55	... п'ятдесят п'ять хвилин.	За п'ять друга.

Übung 20

Котра година? – Lesen Sie die Uhrzeit (beide Varianten):

14.10 15.15 16.20 17.30 18.40 20.45 21.50 23.55

Übung 21

Котра година? – Schreiben Sie die Uhrzeit in Ziffern:

- двадцять на сьому	- за четверть одинадцята	- пів на четверту
- за десять дванадцята	- двадцять на шосту	- за четверть третя
- десять на першу	- за п'ять друга	- пів на дев'яту

Коли? О котрій годині? (Wann? Um wieviel Uhr?)

<i>Uhrzeit</i>	<i>offizielle Angabe</i>	<i>Umgangssprache</i>
14.00	О чотирнадцятій годині.	О другій годині.
14.05	О чотирнадцятій годині п'ять хвилин.	П'ять (хвилин) на третю.
14.15	... п'ятнадцять хвилин.	П'ятнадцять (четверть) на третю.
14.30	... тридцять хвилин.	Пів на третю.
14.35	... тридцять п'ять хвилин.	За двадцять п'ять третя.
14.45	... сорок п'ять хвилин.	За п'ятнадцять (за четверть) третя.
14.55	... п'ятдесят п'ять хвилин.	За п'ять третя.

Übung 22

О котрій годині? Lesen Sie die Uhrzeit (beide Varianten):

11.10 12.15 14.20 15.30 17.40 21.45 22.50 23.55

Der Ausdruck **п'ять на третю**, **десять на п'яту**, ... kann durch **п'ять по другій**, **десять по четвертій**, ... (**по** + *Präpositiv*) ersetzt werden. Diese Form ist vor allem in der Westukraine verbreitet.

Thema „Tagesablauf“ (Zusatzlexik):

вста́вати (I) (*aufstehen*), ми́тися (I) (*sich waschen*), голи́тися (II) (*sich rasieren*), чи́стити (II) зу́би (*Zähne putzen*), прийма́ти (I) душ (*duschen*), одяга́тися (I) (*sich anziehen*), іти́ (I) на робо́ту (в шко́лу, в університе́т, до́дому, спати)

Übung 23

Konjugieren Sie diese Verben:

вста́вати, ми́тися, голи́тися, чи́стити (ст – щ), прийма́ти, одяга́тися

Übung 24

Ergänzen Sie die Endungen und setzen Sie Betonungszeichen:

Коли Ви вста.....? Я вста..... дуже рано.

А Тарас довго спить, тому він вста..... досить пізно.

Ви щоранку прийма..... душ? Звичайно, я щоранку прийма..... душ.

А мій брат прийма..... душ ввечері.

Мій син ще маленький, а вже ми..... сам.

Ваші діти теж вже самі ми.....? Так.

Мій син також уже сам одяга.....

Übung 25

Erzählen Sie, was Iwan den ganzen Tag macht. Bilden Sie vollständige Sätze:

Іва́н встає о по́стій годині. ...

Мій день

<i>aufstehen</i>	6.00	<i>zu Mittag essen</i>	11.30
<i>waschen, Zähne putzen, ...</i>	6.05	<i>nach Hause gehen</i>	17.00
<i>sich anziehen</i>	6.25	<i>zu Abend essen</i>	18.00
<i>frühstücken</i>	6.30	<i>ausruhen, fernsehen</i>	19.00
<i>zur Arbeit gehen</i>	6.45	<i>schlafen gehen</i>	22.00

Übung 26

Beschreiben Sie Ihren Tagesablauf.

– Ти ба́чила **мій** зо́шит? – А ти **мою** таблї́цю?

Dialog 6

Васи́ль

Ти ба́чила мій зо́шит?

Русла́на

Ось він ле́жить. А ти ба́чив мою́ таблї́цю?

Васи́ль

Твою́ таблї́цю? Яку́?

Русла́на

Хро́нологі́чну.

Васи́ль

Ти ма́ла хро́нологі́чну таблї́цю?

Dialog 7

Ірина Павлівна Шановні гості! Ласкаво просимо в нашу хату.
 Андрій Макарович Щиро дякуємо за Ваш чудовий подарунок.
 Ірина Павлівна Які троянди!
 Оксана Петрівна Дякуємо за Ваше запрошення.
 Богдан Іванович Пропоную тост за нашого дорогого колегу – іменинника!
 Оксана Петрівна І за його родину!
 Андрій Макарович За моїх дорогих гостей!
 Оксана Петрівна За Ваші успіхи, Андрію Макаровичу!
 Богдан Іванович За Ваше здоров'я!

Der Akkusativ der Possessivpronomen

Fragen: Nominativ – Чий? Чия? Чие? Чий?
 Akkusativ – Чийого? Чий? Чию? Чие? Чіх? Чії?

Singular			
Geschlecht	Nominativ	Akkusativ	Endung
<i>m</i>	мій / твій наш / ваш їхній	мого, мій / твого, твій нашого, наш / вашого, ваш їхнього, їхній	wie <i>G</i> oder <i>N</i>
<i>f</i>	моя / твоя наша / ваша їхня	мою / твою нашу / вашу їхню	-ю -у
<i>n</i>	моє / твоє наше / ваше їхнє	моє / твоє наше / ваше їхнє	wie <i>N</i>
Plural			
<i>mfn</i>	мої / твої наші / ваші їхні	моїх, мої / твоїх, твої наших, наших / ваших, ваші їхніх, їхні	wie <i>G</i> oder <i>N</i>

Übung 27

Bilden Sie den Akkusativ:

мій син	наш викладач	їхній брат	твій комп'ютер
моя дочка	наша вчителька	їхня сестра	ваша квартира
мої друзі	наші колеги	їхні батьки	їхнє місто

Übung 28

Bilden Sie Trinksprüche:

Я пропоную тост за ...	Ваш син, Ваша дочка, Ваша дружина, Ваш чоловік,
Вип'ємо за ...	Ваше здоров'я, Ваше щастя, Ваша кар'єра, твій батько,
	твоя сестра, твій брат, твої діти, твої батьки, наш іменинник,
	наша іменинниця, наш господар, наша господиня,
	наші дорогі гості, наша дружба, наша зустріч

Übung 29

Setzen Sie die Wörter in Klammern in die richtige Form:

1. Ласкаво просимо в (наш дім, наша хата, наша вітальня).
2. Щиро дякую за (Ваш подарунок, Ваша допомога, Ваші чудові квіти).
3. Пропоную тост за (наш друг, наша вчителька, наші колеги).
4. Я дуже люблю (мій син, моя дочка, мої діти).
5. Через вікно ми бачили (наш сусід, наша сусідка, наші сусіди).
6. Вчителі розмовляли про (їхні проблеми, їхні учні, їхня робота).
7. Мій брат добре знає (твій чоловік, твоя сестра, твої батьки).
8. Я довго шукав у місті (Ваші студенти, Ваша студентка, Ваш колега).

Text

1. Wira hat einen Artikel über Köln geschrieben. Lesen und übersetzen Sie ihn.
2. Was wissen Sie noch über Köln? Ergänzen Sie Wiras Beschreibung.

Кельн

Чи знаєте ви Кельн, його величні старовинні будівлі та пам'ятники, численні театри та музеї, чарівні вулички й провулки?

Чи заходили ви в затишні кельнські кафе й ресторани, де подають традиційні рейнські страви та славнозвісне кельнське пиво?

Чи бачили ви Кельнський собор – символ міста, дивовижний витвір готичної архітектури, який щороку відвідують мільйони туристів з усього світу?

А п'ята поря року? Так жителі Кельна називають час гучних, веселих карнавалів, які починаються в листопаді і закінчуються навесні.

Якщо ви ще всього цього не знаєте й не бачили – час пакувати валізи і вирушати в подорож!

величний – *majestätisch*, будівля – *Bau*, чарівний – *bezaubernd*, провулок – *Gasse*, дивовижний – *wundervoll*, витвір – *Schöpfung, Werk*, гучний – *laut*, валіза – *Koffer*

„З чорного kota білого не зробиш.“ „З дощу та під ринну.“
„На похиле дерево і кози скачуть.“

(Українські народні прислів'я)

Vokabeln

вез/ти́, -у́, -е́ш
/ во/зити, -жу́, -зиш

*j-n fahren, etw.
transportieren*

весéлий

fröhlich, lustig

ве/сти́, -ду́, -де́ш
/ вод/ити, -жу́, -иш

*j-n führen,
begleiten*

ви́бір *m*

Auswahl, Wahl

вивча́/ти, -ю́, -єш

etwas studieren

На здоров'я!

Zum Wohl!

нес/ти́, -у́, -е́ш /
но/сіти, -шу́, -сиш

tragen

огляда́/ти, -ю́, -єш

besichtigen

одяга́/тися, -юсь,
-єшся

sich anziehen

окуля́ри *Pl.*

Brille

виклада́/ти, -ю, -єш	<i>unterrichten</i>	пам'ята́/ти, -ю, -єш	<i>sich erinnern</i>
відві́ду/вати, -ю, -єш	<i>besuchen</i>	поздорóвлення <i>n</i>	<i>Gratulation</i>
ві́рш <i>m</i>	<i>Gedicht</i>	пока́зу/вати, -ю, -єш	<i>zeigen</i>
вста/ва́ти, -ю́, -є́ш	<i>aufstehen</i>	похи́лий	<i>gebeugt</i>
гість <i>m</i> , го́сті <i>Pl.</i>	<i>Gast, Gäste</i>	прийма́/ти -ю, -єш	<i>nehmen, einnehmen</i>
гол/и́тися, -ю́сь, -и́шся	<i>sich rasieren</i>	про <i>A</i>	<i>über</i>
госпо́дар <i>m</i>	<i>Hausherr</i>	пропону/ва́ти, -ю, -єш	<i>vorschlagen</i>
господи́ня <i>f</i>	<i>Hausherrin</i>	ра́дий	<i>froh</i>
допомо́га <i>f</i>	<i>Hilfe</i>	ра́зом	<i>zusammen</i>
дру́жба <i>f</i>	<i>Freundschaft</i>	ринва́ <i>f</i>	<i>Traufe</i>
за <i>A</i>	<i>für, auf</i>	сві́жий	<i>frisch</i>
задово́лений	<i>zufrieden</i>	ска/ка́ти, -чу, -чеш	<i>springen, hüpfen</i>
запро́шення <i>n</i>	<i>Einladung</i>	стаття́ <i>f</i>	<i>Artikel</i>
засно́вник <i>m</i>	<i>Gründer</i>	тост <i>m</i>	<i>Trinkspruch</i>
зга́дка <i>f</i>	<i>Erinnerung</i>	тро́янда <i>f</i>	<i>Rose</i>
зу́стріч <i>f</i>	<i>Treffen</i>	ува́га <i>f</i>	<i>Aufmerksamkeit</i>
зустріча́/ти, -ю, -єш	<i>treffen, begegnen</i>	у́спіх <i>m</i>	<i>Erfolg</i>
імени́нник <i>m</i>	<i>Geburtstagskind</i>	хлопець <i>m</i>	<i>Junge</i>
кіт <i>m</i>	<i>Kater</i>	цей, ця, це	<i>dies/er, -e, -es</i>
коза́ <i>f</i>	<i>Ziege</i>	чи́/стити, -шу, -стиш	<i>putzen</i>
Ласка́во про́симо!	<i>Herzlich willkommen</i>	шано́вний	<i>sehr geehrter</i>
ми́/тися, -ю́сь, -є́шся	<i>sich waschen</i>	ща́стя <i>n</i>	<i>Glück</i>

LEKTION 17

Die Deklination der Personalpronomen (Genitiv, Akkusativ)

Substantivierte Adjektive

Die Modalverben

– Як у тебе справи? – У мене все гаразд!

Dialog 1

Руслана	У Василя сьогодні поганий вигляд.
Марічка	У нього завжди такий вигляд.
Руслана	Ні, я думаю, у нього якісь проблеми.
Марічка	Як у тебе справи, Василю?
Василь	У мене все нормально. А що?
Марічка	У нас таке враження, що ти трохи нездоровий...
Руслана	Чи, може, маєш якісь проблеми...
Василь	Ви маєте рацію. Я погано спав сьогодні вночі.
Руслана	Чому? Ти хворий?
Василь	У мене болів зуб. І зараз ще трохи болить.
Руслана	У нього болить зуб!
Марічка	Треба йти до лікаря.

Dialog 2

Василь	Про кого це ви розмовляли сьогодні на перерві?
Марічка	Про Руслану.
Василь	Про неї? Чому?
Марічка	Її знову не було на екскурсії.
Василь	Ну і що?
Марічка	Вона казала, що у неї грип. Але її бачили в місті.
Василь	Напевно, вона ходила до лікаря.
Марічка	Ти завжди за неї заступаєшся!

Die Deklination der Personalpronomen

Die Personalpronomen gehören zu den *flektierten* Wortarten und werden dekliniert. Die Tabelle zur Deklination der Personalpronomen finden Sie im Anhang (Grammatik, S. 273).

Der Genitiv der Personalpronomen

<i>N</i>	я	ти	ми	ви	він	вона	воно	вони
<i>G</i>	мене	тебе	нас	вас	його	її	його	їх

Übung 1

Setzen Sie die Personalpronomen in der passenden Form ein. Muster:

Руслана була хвора. Тому не було на екскурсії. / Тому її не було на екскурсії.

1. Степан Михайлович був у відрадженні. Тому не було вдома.
2. Марічка працює в читальному залі. Тому немає в аудиторії.
3. Василь і Руслана були в бібліотеці. Тому не було на семінарі.
4. Я був у відпустці. Тому нема на фото.
5. Ти займався спортом. Тому не було в кафе.
6. Ми були на екскурсії. Тому не було на концерті.
7. Ви були в Криму. Тому не було на прийомі в Києві.

Der Akkusativ der Personalpronomen

<i>N</i>	я	ти	ми	ви	він	вона	воно	вони
<i>G</i>	мене	тебе	нас	вас	його	її	його	їх
<i>A</i>	мене	тебе	нас	вас	його	її	його	їх

Wie man sieht, hat der Akkusativ der Personalpronomen die gleiche Form wie der Genitiv.

- Як **Вас** звать? **Мене** звать Віра. *oder*: Як **Вас** звати? **Мене** звати Віра.
 (Wie heißen Sie? – Ich heiße Wira. – *wörtlich*: Mich ruft man Wira.)
звати (I) – зву, звеш, зве, звемо, звете, **звуть** (*nennen, rufen*)

Übung 2

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

він – Василь

Як його звать? Його звать Василь.

вона – Руслана	я – Тарас	вони – Олег і Ганна	ви – Василь і Леся
він – Олександр	ти – Андрій	Ви – Богдан Іванович	вона – Віра Ткач

Übung 3

Bilden Sie Fragen und Antworten nach dem Muster:

Ваш брат – Назар

Як звать Вашого брата? Його звать Назар.

ваш сусід – Степан Михайлович	твоя дружина – Христина
Ваша сусідка – Марія Василівна	наш викладач – Микола Костянтинівич
твій син – Олесь	їхній вихователь – Ярослав Андрійович

Vergleichen Sie die 2 Verben:

звати – heißen (*nennen, rufen*) und **називатися** (I) – heißen (*genannt werden*)

- Мого брата **звуть** Макс. (Mein Bruder heißt Max.)
 – Моє рідне місто **називається** Бонн. (Meine Heimatstadt heißt Bonn.)

Übung 4

Bilden Sie je 3 Sätze mit den Verben **звати** und **називатися**.

Übung 5

Lesen und üben Sie die folgenden Sätze:

- Дозвольте відрекомендуватися. (Gestatten Sie, dass ich mich vorstelle.)
Мене звать Юрій Марченко. Я ваш новий коле́га. А це мій товариш. Його́ звать О́лег Кравчук.
- Дуже приємно. (Sehr angenehm.)
- Дуже радий / дуже рада. (Sehr erfreut. / Es freut mich.)

Stellen Sie sich und Ihre Freunde vor.

Die Personalpronomen nach Präpositionen

N	я	ти	ми	ви	він	вона	воно	вони
G	у мене́	у тебе́	у нас	у вас	у нього́	у неї́	у нього́	у них
A	про мене́	про тебе́	про нас	про вас	про нього́	про неї́	про нього́	про них

Man sieht, dass die Betonung bei den Personalpronomen der 1. und 2. Person Singular nach einer Präposition wechselt: мене́ – у мене́ (*bei mir*), про мене́ (*über mich*). Den Formen der 3. Person (*Singular und Plural*) wird ein **н**- vorgesetzt: його́ – у нього́ (*bei ihm*), про нього́ (*über ihn*).

Übung 6

Setzen Sie die Personalpronomen in die richtige Form:

Це подарунок для (ти) У листі Ві́ра пи́сала про (він)
 Бі́ля (вона) стояв Па́вло. Це для (я) чи для (Ви)?
 Ви думали про (вони)? Крім (ми) там були ще й інші учні.

Übung 7

Ersetzen Sie die Substantive im Genitiv und Akkusativ durch Personalpronomen.

Muster: Ма́рія́ живе не́да́леко від О́ле́га. – Ма́рія́ живе не́да́леко від ньо́го.

1. Хри́сті́на пра́цює не́да́леко від Окса́ни.
2. Володи́мир сто́їть бі́ля Га́ліни та О́лени.
3. Студе́нти розмовля́ли про ви́кладача.
4. На́впроти вчи́тельки си́дять учні́.
5. На́стя пи́ше про гру́пу.
6. На уро́ці бу́ли всі крім Ма́рка і Га́лі.

- У мене є сестра́. (Ich habe eine Schwester.)
- У мене (є) вели́ка родина́. (Ich habe eine große Familie.)

Übung 8

Übersetzen Sie ins Ukrainische:

Ich habe eine Freundin.	Er hat eine schöne Ehefrau.
Sie hat ein schönes Haus.	Sie hat eine große Familie.
Wir haben einen Garten.	Wir haben eine neue Lehrerin.
Ich habe eine kleine Nichte.	Ihr habt eine gemütliche Wohnung.
Du hast einen guten Lehrer.	Sie (3. Person Pl.) haben Ferien.

Die Formulierung „У мене (Genitiv) є сестра́ (Nominativ)“ kann durch „Я (Nominativ) маю сестру́ (Akkusativ)“ ersetzt werden.

Übung 9

Ersetzen Sie „У мене є ...“ durch „Я маю ...“ (Übung 8).

Übung 10

Lesen und üben Sie die Substantive zum Thema „Der menschliche Körper / Gesundheit“. Bestimmen Sie das Geschlecht der Substantive.

тіло, організм	Körper	хвороба	Krankheit
орган	Organ	захворювання	Erkrankung
голова	Kopf	ангіна	Angina
горло	Hals (Rachen)	грип	Grippe
шия	Hals	застуда	Erkältung
вухо	Ohr	кашель	Husten
око, очі	Auge, Augen	нежить	Schnupfen
рот	Mund	температура	Temperatur
зуб	Zahn	гарячка	Fieber
рука	Arm, Hand	біль	Schmerz
нога	Bein, Fuß	запалення	Entzündung
палець	Finger, Zeh	прийом	Sprechstunde
спина	Rücken	запис на прийом	Anmeldung
живіт	Bauch	обслідування	Untersuchung
серце	Herz	медикаменти, ліки	Medizin
шлунок	Magen	таблетки	Tabletten
нирка	Niere	хворіти (I)	krank sein
печінка	Leber	лікувати (I)	heilen, behandeln
легені	Lunge	видужувати (I)	gesund werden

- У мене грип. (Ich habe Grippe.)

Übung 11

Sagen Sie, dass ...

- Sie hohe Temperatur haben, und
- Taras Grippe, Oksana Angina, Natalka Husten, Andrij Schnupfen, Wassyl Erkältung, Marijka Fieber hat.

– У мене болить голова. (Ich habe Kopfschmerzen. / Mir tut der Kopf weh.)

боліти (II) (weh tun, schmerzen) – болить горло (der Hals tut weh), болять зуби (die Zähne tun weh)

Übung 12

Wem tut was weh? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Тарас – спина

Що болить у Тараса? У нього болить спина.

Василь – зуб	Омелько – рука	Олесь – живіт
Галина – горло	Федір – нога	Богдан Іванович – серце
Степан – шлунок	Марія – палець	Віра Петрівна – голова

In der Umgangssprache wird die Wortverbindung „У мене болить ...“ häufig durch „Мене болить ...“ (Akkusativ ohne Präposition) ersetzt.

Substantivierte Adjektive

Adjektive können als Substantive gebraucht werden. So kann das Adjektiv **хворий** „krank“ und „der Kranke“ bedeuten:

- Лікар оглядає хворого чоловіка. (Der Arzt untersucht den kranken Mann.)
- Він оглядає і лікує хворого. (Der Arzt untersucht und behandelt den Kranken.)

Übung 13

Übersetzen Sie ins Deutsche:

1. Службовець приймає безробітного інженера. Він контролює безробітного.
2. Олесь – маленький хлопчик. Всі дивились на маленького.
3. Я ходив до знайомого лікаря. Олег пише лист до знайомого.
4. Яке солодке яблуко! На солодке подавали сало в шоколаді.
5. Тарасівка – моє рідне село. Василь – мій рідний брат. У селі я бачила рідних.

Welche substantivierten Adjektive kennen Sie noch?

– У Вас чудовий вигляд! (Sie sehen blendend aus!)

вигляд *m* – Aussehen

Який вигляд? – чудовий, гарний, щасливий, добрий, здоровий, поганий, нездоровий, хворий, жакликий

Übung 14

Wer sieht gut oder schlecht aus und warum? Ergänzen Sie die Sätze nach dem Muster:

У Василя болить зуб, тому (deshalb) у нього жакликий вигляд.

У Руслани завтра екзамени, тому ...	У Тараса болить шлунок, тому ...
Віра була у відпустці, тому ...	Оксана довго лежала в лікарні, тому ...
У Романа завтра весілля, тому ...	У Торстена сьогодні день народження, тому ...

А який вигляд у Вашого сусіда? / у Вашої сусідки? Чому?

— У мене сьогодні чудовий настрій. (Ich habe heute sehr gute Laune.)

Übung 15

Warum haben diese Menschen gute oder schlechte Laune? Ergänzen Sie die Sätze nach dem Muster: У Василя поганий настрій, **тому що** (weil) у нього болить зуб.

У Руслана жадливий настрій, тому що ... У Віри чудовий настрій, тому що ...
У Романа гарний настрій, тому що ... У Дениса непоганий настрій, тому що ...

А який у Вас сьогодні настрій? Чому? Який настрій у Вашого сусіда?

Synonyme: тому що = бо = оскільки

— Я вже **можу** йти додому? — Ні, Ви ще **мусите** на рентген.

Dialog 3

Василь Я вже **можу** йти додому?
Медсестра Ні, Ви ще **мусите** на рентген.
Василь Я **мушу** сидіти у почекальні?
Медсестра Як **хочете**. Ви **можете** чекати й тут. Там дуже багато пацієнтів.
Василь Вони всі **мусять** на рентген?
Медсестра Дехто **мусить** на лікування.
Василь Тоді я **чекатиму** тут.
Медсестра Якщо **хочете**, можете читати наші газети. Вони тут, поруч.

Die Modalverben

Die Modalverben fügen dem Verb eine zusätzliche Information über die *Möglichkeit*, die *Erlaubnis*, die *Notwendigkeit* oder den *Wunsch* zu einer Handlung hinzu:

1. *Möglichkeit* / *Erlaubnis*: **могти** (I)

Він **може** йти додому. (Er **kann** / **darf** nach Hause gehen.)

2. *Notwendigkeit*: **мусити** (II)

Він **мусить** йти додому. (Er **muss** / **soll** nach Hause gehen.)

3. *Wunsch*: **хотіти** (I)

Він **хоче** йти додому. (Er **will** / **möchte** nach Hause gehen.)

	могти	мусити	хотіти
я	можу	мушу	хочу
ти	можеш	мусиш	хочеш
він	може	мусить	хоче
ми	можемо	мусимо	хочемо
ви	можете	мусите	хочете
вони	можуть	мусять	хочуть

In der Bedeutung **sollen, müssen** wird häufig auch das Verb **мати** (I) (*haben*) gebraucht:

– Я **маю** йти додому. (Ich soll / muss nach Hause gehen.)

Übung 16

Setzen Sie die Modalverben in die richtige Form.

У понеділок Олесь (хотіти) їхати в Ялту. Тарас (мусити) ще робити домашнє завдання. Наталка (могти) добре розмовляти по-французьки. Галя ще (мати) писати 2 листи. Ми (хотіти) наступного року відпочивати в Карпатах. Сьогодні вона (мусити) готувати для нас обід. Сергій та Ольга вже (могти) досить добре їздити на машині. Що я (мати) робити? Ви (хотіти) завтра оглядати місто? Я (мусити) зараз везти сина до школи.

Das Präteritum:

могти – міг, могла / мусити – мусив, мусила / хотіти – хотів, хотіла

Text

1. Lesen Sie den Text und erzählen Sie ihn in der 3. Person nach.

2. Was geschah am nächsten Tag? Setzen Sie die Geschichte fort.

Грип

Сьогодні я себе погано почуваю. З самого ранку у мене все болить: голова, горло, суглоби. Напевно, я маю підвищену температуру. Не знаю, не міряв.

Я не можу ні нормально їсти, ні пити, ні сидіти, ні думати, ні працювати.

Колеги кажуть: „Ти мусиш іти до лікаря.“ А я не хочу. Не люблю я хворіти, не люблю лікарів, поліклінік, обслідувань. Але що робити? Сидіти цілий день за письмовим столом і думати лише одне: „Де моє ліжко?“

Після обідньої перерви я, нарешті, дзвоню до лікаря і записуюсь на прийом – ще на сьогодні, на другу годину. На щастя, поліклініка недалеко, тому я можу йти пішки. Третій будинок ліворуч. Другий поверх. Медсестра. Почекальня. Приймальня. „Добрий день, Богдане Івановичу! Заходьте, сідайте,“ – каже Микола Петрович, лікар і мій старий знайомий. „Що з Вами? У Вас не дуже добрий вигляд.“ Він уважно обслідує мене, міряє температуру, тиск, оглядає горло.

„У Вас грип. Ви мусите пару днів лежати, приймати медикаменти, пити гарячий чай.“ Він дає мені рецепт і ми прощаємось. По дорозі додому я заходжу до аптеки. „Приймати по одній таблетці три рази в день,“ – каже аптекар.

Вдома я роздягаюсь і лягаю в ліжко. Вкриваюсь ковдрою. Спати... Нарешті... Тепла хвиля сну поглинає мене.

почувати себе (почуватися) – *sich fühlen*, суглоб – *Gelenk*, міряти – *messen*, ні, ... ні – *weder ... noch*, записуватися на ... – *sich anmelden*, приймальня – *Sprechzimmer*, заходити – *hineinkommen*, „Що з Вами?“ – *Was fehlt Ihnen?*, обслідувати – *untersuchen*, тиск – *Druck, Blutdruck*, прощатися – *sich verabschieden*, роздягатися – *sich ausziehen*, лягати – *sich hinlegen*, вкриватися – *sich zudecken*, сон – *Schlaf*, Traum, поглинати – *verschlingen*, überwältigen

– Чому я не бачив тебе на семінарі? – Тому що мене там не було.

(Український гумор)

Vokabeln

ангіна <i>f</i>	Angina	навпроти <i>G</i>	gegenüber
безробітний	arbeitslos	напевно	wahrscheinlich
боліти, -їть, -ять	weh tun, schmerzen	настрій <i>m</i>	Laune, Stimmung
вигляд <i>m</i>	Aussehen	нежити <i>m</i>	Schnupfen
видужу/вати, -ю, -єш	gesund werden	нездоровий	ungesund, krank
враження <i>n</i>	Eindruck	нога <i>f</i>	Bein, Fuß
гарячка <i>f</i>	Fieber	нормально	normal, gut
голова <i>f</i>	Kopf	палець <i>m</i>	Finger, Zeh
горло <i>n</i>	Hals (Rachen)	пацієнт <i>m</i>	Patient
грип <i>m</i>	Grippe	почекальня <i>f</i>	Warteraum
жахливий	furchtbar	прийом <i>m</i>	Sprechstunde, Empfang
живіт <i>m</i>	Bauch	рука <i>f</i>	Arm, Hand
запалення <i>n</i>	Entzündung	рентген <i>m</i>	Röntgen
застуда <i>f</i>	Erkältung	серце <i>n</i>	Herz
заступа/тися, -юсь, -єшся	sich einsetzen	солодкий	süß
здоровий	gesund	спина <i>f</i>	Rücken
зв/ати, -у, -єш	rufen, nennen	температура <i>f</i>	Temperatur
знайомий	bekannt, vertraut	тіло <i>n</i>	Körper
зуб <i>m</i>	Zahn	у / в <i>G</i>	bei
ліки <i>Pl.</i>	Medikamente	хворий	krank, der Kranke
ліку/вати, -ю, -єш	behandeln, heilen	хворі/ти, -ю, -єш	krank sein
мати рацію	Recht haben	хо/тіти, -чу, -чеш	wollen, möchten
Менé звуть ...	Ich heiße ...	хвороба <i>f</i>	Krankheit
Менé звати ...		чека/ти, -ю, -єш	warten
мо/гти, -жу, -жеш	können, dürfen	щасливий	glücklich
му/сити, -шу, -сипш	müssen, sollen		

LEKTION 18

Der Dativ der Substantive, Adjektive und Possessivpronomen

– Кому́ ти показувала фотографії? – Тарасові, Оксані та Соломії.

Dialog 1

Руслана Ой, які гарні фотографії! Ти вже групі показувала?
Олена Я показувала їх Тарасові, Оксані та Соломії.
Руслана А Василеві?
Олена Василеві ще ні, але Марічці та Андрієві.
Руслана І що вони казали?
Олена Тарасові та Соломії фотографії подобаються.
Руслана А кому́ не подобаються?
Олена Наприклад, Марічці.

Dialog 2

Руслана Ось дуже гарна фотографія.
Олена Яка?
Руслана Марічка біля пам'ятника Шевченкові.
Олена А тут гід показує групі новий стадіон.
Руслана Там були якісь спортивні змагання?
Олена Так, і завдяки гідові ми також були на них.
Руслана А ось ще одне цікаве фото: Остап розповідає щось Ользі...
Олена Омелько дає Богданові Івановичу мікрофон...
Руслана Василь дарує Ганні квіти...
Олена Микола показує панові Гриценку якийсь план...
Руслана А тут ти щось читаєш Тарасові.
Олена Чудові фотографії!
Руслана Чудова екскурсія! Жаль, що мене там не було.

Хтось, щось, якийсь (*jemand, etwas, irgendwelcher – unbestimmte Pronomen*)

Der Dativ der Substantive (Singular)

Der Dativ Singular hat viele Gemeinsamkeiten mit dem Präpositiv:

- die Endungen belebter Maskulina und aller Feminina,
- die Unregelmäßigkeiten.

Fragen:

Nominativ – Хто? Що?

Dativ – Кому? Чому?

Geschlecht	Nominativ	Dativ	Endung
<i>m</i>	клас готель музей студент викладач лікар батько учитель герой	класу готелю музею студентові викладачеві лікареві батькові учителеві героєві	<i>unbelebt</i> -у -ю <i>belebt</i> -ові -еві -єві
<i>f</i>	школа вулиця аудиторія верф подорож тінь сестра племінниця	школі вулиці аудиторії верфі подорожі тіні сестрі племінниці	-і -ї
<i>n</i>	вікно море прізвище завдання	вікну морю прізвищу завданню	-у -ю

Wie man sieht, enden die belebten Maskulina im Dativ Sing. auf **-ові, -еві, -єві**. Die unbelebten erhalten die Endung **-у, -ю**. Bei mehreren belebten Maskulina nimmt man die beiden Endungen: пан Стеценко – панові Стеценку, Іван Петрович – Іванові Петровичу. In der Sprachpraxis ist die Endung **-у** auch bei belebten Maskulina sehr verbreitet: пану Стеценку, Івану Петровичу.

Unregelmäßige Fälle (Maskulina):

- Vokalwechsel **і – о, і – е, і – є**: Федір – Федорові, папір – паперу, Київ – Києву
- Flüchtliges **о / е**: замок – замку, молодіць – молодцю

Unregelmäßige Fälle (Feminina):

- Vokalwechsel **і – о, і – е**: радість – радості, осінь – осені
- Konsonantenwechsel **г – з, к – ц, х – с**: подруга – подрузі, тітка – тітці, свекруха – свекруці

Übung 1

Bilden Sie den Genitiv, Dativ, Akkusativ und Präpositiv Singular der folgenden Substantive. Vergleichen Sie die Endungen.

трактор, стіл, інженер, готель, учитель, музей, герой, школа, стюардеса, таблиця, історія, подорож, село, поле, прізвище, завдання

Dativ als Objekt nach den Verben давати (I), дарувати (I) bei der Frage „Кому?“ (Wem?)

(давати – даю, даєш, ... / дарувати – дарую, даруєш, ...)

Übung 2

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Павло – газета – друг

Кому Павло дає газету? Він дає її другові.

Микола – книжка – син	учні – зошити – учитель	Іван – словник – Василь
Тетяна – сумка – дочка	секретар – план – колега	Олена – хустина – Марія
Галина – кава – тітка	медсестра – ручка – лікар	діти – листи – вчителька

батько – книжка – Наталка

Кому батько дарує книжку? Наталці?

Ні, він дарує книжку не Наталці, а ... (z. B. Романові)

перекладач – фотоальбом – Лідія	Іван Семенович – радіо – Петро Іванович
пані Софія – картина – пан Остап	Ганна Іванівна – сувенір – Томас Мюллер
Богдан – портфель – Юрко Марчук	пан Поліщак – квіти – Юліана Штайнер

Dativ als Objekt nach den Verben читати (I), писати (I), бажати (I), купувати (I), показувати (I), допомагати (I), дякувати (I)

(купувати – купую, купуєш / показувати – показую, показуєш / допомагати – допомагаю, допомагаєш / дякувати – дякую, дякуєш)

Übung 3

Setzen Sie die in Klammern stehenden Wörter in die richtige Form und bilden Sie Fragen nach dem Muster:

Христіна читає (син) книжку. / Христіна читає синові книжку. – **Кому** вона читає книжку?

Василь пише (брат) лист. Батько бажує (дочка) приємної подорожі.
Турист купує (дружина) намисто. Олена показує (Руслана)
фотографії. Руслана допомагає (Василь) перекладати текст. Торстен дякує
(Оксана) за подарунок.

Bilden Sie andere Beispiele mit diesen Verben.

Dativ in unpersönlichen Sätzen mit den Adverbien треба (man muss, man soll), можна (man kann, man darf):

- Тарасові **треба** вчити граматику. (Taras muss / soll Grammatik lernen.)
- Оксані **можна** йти додому. (Oksana kann / darf nach Hause gehen.)

Übung 4

Wer muss / soll was tun? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Оксана пише лист. – Оксані **треба** писати лист.

1. Богдан готується до семінару.
2. Марійка купує різдвяні подарунки.
3. Сергій займається спортом.
4. Наталія одягається.
5. Галя везе сина до школи.
6. Григорій голиться.

Präteritum: треба було, можна було / *Futur*: треба буде, можна буде

Übung 5

Präsens, Präteritum oder Futur? Setzen Sie треба, треба було *oder* треба буде *ein*:

Василеві зараз їхати до лікаря. Учора Ніні варити обід.
 Наступного року Степанові йти до армії. Минулої середи Галині
 допомагати батькам. Сьогодні Марічці купувати підручники. Навесні Назарові
 знову їхати до Харкова.

Übung 6

Was dürfen diese Personen tun? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Марійка йде додому. Марійці можна йти додому.

Тарас їде у відпустку.	Василь відпочиває.	Катруся гуляє в парку.
Учень їде на перерву.	Іванка дивиться телевізор.	Андрій їсть усе.

Merken Sie sich:

- Можна ...? (Darf ich ...?) Можна увійти / вийти? (Darf ich herein / hinausgehen?)
- Можна курити? (Darf man hier rauchen?) /
- Можна відчинити / зачинити вікно? (Darf man das Fenster öffnen / schließen?)
- Можна. (Man darf. / Sie dürfen.)
- Не можна. (Man darf nicht. / Sie dürfen nicht.)

Übung 7

Fragen Sie, ob man hier

- sitzen, arbeiten, baden, telefonieren, fotografieren, sprechen, fernsehen, Radio hören darf.

Übung 8

Ersetzen Sie die Modalverben **могти**, **мусити**, **мати** *durch die Adverbien* **можна** *und* **треба**.

Muster: Василь мусить іти до лікаря. – Василеві треба йти до лікаря.

1. Олена мусить їхати на екскурсію.
2. Тарас може фотографувати експонати музею.
3. Руслана має сьогодні готуватися до іспитів.
4. Андрій мусить чекати на результати аналізу.
5. Василь може чекати на прийом в кімнаті медсестри.
6. Марічка має вчити вірш.
7. Наталка мусить іти в бібліотеку.
8. Іван вже може йти до книгарні.
9. Степан мусить телефонувати.
10. Марія має бути тут о восьмій годині.

Dativ nach einigen Substantiven zum Ausdruck des Bestimmungszwecks:

- пам'ятник Шевченкові (das Schewtschenko-Denkmal)
- подарунок Галині (ein Geschenk für Halyna)

Übung 9

Setzen Sie die in Klammern stehenden Substantive in den Dativ:

Це квіти (Ольга, Марійка та Софія) на Жіночий день. На столі лежать різдвяні подарунки (Борис, Павло, Ганна, Наталка). У місті стоять пам'ятники (Тарас Шевченко, Іван Франко, В'ячеслав Чорновіл, Степан Бандера, Леся Українка, Іван Федоров, Адам Міцкевич).

– Німцям і чехам подобається футбол.

Dialog 3

Василь: Що це ти читаєш?
 Руслана: Статтю про національні види спорту.
 Василь: І що там цікавого?
 Руслана: Автор пише, що футбол найбільше подобається англійцям.
 Василь: І українцям. Німцям і чехам, я гадаю, теж.
 Руслана: Австрійцям та швейцарцям подобається зимовий спорт.
 Василь: Американцям – баскетбол. Так?
 Руслана: Про американців автор не пише.

Der Dativ der Substantive (Plural)

Geschlecht	Nominativ S.	Nominativ Pl.	Dativ Pl.	Endung
<i>m</i>	клас готель музей студент викладач лікар герой	класи готелі музеї студенти викладачі лікарі герої	класам готелям музеям студентам викладачам лікарям героям	-ам -ям
<i>f</i>	школа вулиця аудиторія верф подорож тінь	школи вулиці аудиторії верфі подорожі тіні	школам вулицям аудиторіям верф'ям подорожам тіням	
<i>n</i>	вікно море прізвище завдання	вікна моря прізвища завдання	вікнам морям прізвищам завданням	

Übung 10

Bilden Sie die Pluralformen (Nominativ, Genitiv, Dativ, Akkusativ und Präpositiv) von den Substantiven der Übung 1.

Übung 11

Ersetzen Sie den Dativ Singular durch den Dativ Plural:

Василь пише вчителеві поздоровлення. / Василь пише вчителям поздоровлення.

1. Дід бажає онукові приємної відпустки. 2. Данило дає вчительці дискети. 3. Оксана дарує практикантові українські сувеніри. 4. Дмитро купує колезі словники. 5. Віра показує службовцеві документи. 6. Таксист допомагає туристові нести валізи та інші речі.

– Англійській футбольній команді цього року не щастить.

Dialog 4

Василь Ти дивився вчора футбол по телевізору?
Остап Ти маєш на увазі чемпіонат Європи з футболу?
Василь Так. Англійській команді цього року не щастить.
Остап Німецьким футболістам теж.
Василь Цікаво, якому тренерові сьогодні треба буде пакувати валізи.
Остап Думаю, грецькому.
Василь А я гадаю, французькому. Греки мають дуже доброго тренера!

Команді (Dativ) щастить. (Die Mannschaft hat Glück.)

Команді не щастить. (Die Mannschaft hat Pech.)

Der Dativ der Adjektive

Fragen:

Nominativ – Який? Яка? Яке? Які?

Dativ – Якому? Якій? Якому? Яким?

Singular			
Geschlecht	Nominativ	Dativ	Endung
<i>m</i>	великий синій	великому синьому	-(ь)ому
<i>f</i>	велика синя	великій синій	-ій
<i>n</i>	велике синє	великому синьому	-(ь)ому
Plural			
<i>m f n</i>	великі сині	великим синім	-им -ім

Im Dativ Singular haben Adjektive die gleichen Endungen wie im Präpositiv.

Im Dativ Plural erhalten sie die Endung -им / -ім.

Übung 12

Setzen Sie die in Klammern stehenden Wortverbindungen in die richtige Form:

(Чеська команда) сьогодні щастить. (Німецькі футболісти) не щастило на чемпіонаті Європи. (Французькі спортсмени) треба їхати додому. Василь пише (дворідний брат) лист. Дмитро купує (маленька дочка) дитячу книжку. Віра дає (українські службовці) паспорт. Гід показував (іноземні туристи) центр міста. Оксана читала (німецький друг) вірші Шевченка. Остап допомагав (стара сусідка) у господарстві. Ми довго аплодували (молоді артисти).

подобатися (I) – подобаюсь, подобаєшся, подобається (*gefallen, mögen*)

– Оксана (*Dativ*) подобається футбол. (Oksana gefällt Fußball. / Oksana mag Fußball.)

Übung 13

Wem gefällt was? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

український турист – пам'ятник Українському туристові подобається пам'ятник.

німецький студент – Київ	український професор – наш університет
німецька студентка – Одеса	українська вчителька – екскурсія по місту
німецькі туристи – місто	українські лікарі – нова лікарня

Der Dativ der Possessivpronomen

Fragen:

Nominativ – Чий? Чия? Чие? Чий?

Dativ – Чийо́му? Чийі́й? Чийо́му? Чийі́м?

Singular			
Geschlecht	Nominativ	Dativ	Endung
<i>m</i>	мій / твій наш / ваш їхній	моєму / твоєму нашому / вашому їхньому	-єму - (ь)ому
<i>f</i>	моя / твоя наша / ваша їхня	моїй / твоїй нашій / вашій їхній	-їй -їй
<i>n</i>	моє / твоє наше / ваше їхнє	моєму / твоєму нашому / вашому їхньому	-єму - (ь)ому
Plural			
<i>m f n</i>	мої / твої наші / ваші їхні	моїм / твоїм нашим / вашим їхнім	-їм -им -ім

Übung 14

Setzen Sie die in Klammern stehenden Wortverbindungen in den Dativ:

(Мій батько) подобається футбол. (Моя сестра) подобаються спортивні передачі.

(Мій друг) завжди щастить на іспитах. Я йду назустріч (мій син і моя дочка).

Ваш син Віктор їде всупереч (Ваші плани) не до Німеччини, а до Італії.

Завдяки (твоя допомога) я можу вчитися в спортивній школі.

(Твій друг) подобається класична музика? (Ваші студенти) вже можна їхати додому?

(Їхні викладачі) треба готуватися до конференції. Я бажаю (мої колеги) успіху.

Übung 15

Deklinieren Sie die folgenden Wortverbindungen im Singular und im Plural (ohne Instrumental) und vergleichen Sie die Endungen: мій стіл, моя кімната, моє крісло

– **Твоїм** батькам подобається спорт?
– **Моєму** татові подобається, а **моїй** мамі не дуже.

Dialog 5

Василь Твоїм батькам подобається спорт?
Руслана Моєму татові подобається, моїй мамі не дуже.
Василь А моїм дуже подобається футбол.
Руслана Це повністю відповідає твоїм інтересам.
Василь Так, ніколи не треба сперечатися біля телевізора.

Übung 16

Wem gefällt was? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

брат – футбол Який вид спорту подобається твоєму братові?
Моєму братові подобається футбол.

сестра – волейбол	дочка – гімнастика	дядько – хокей	друзі – автоперегони
син – теніс	батько – бокс	тітка – плавання	сусіди – велоспорт

Übung 17

Lesen und üben Sie die Wörter und Wortverbindungen zum Thema „Sport“.

Bestimmen Sie ihr Geschlecht.

вид спорту	Sportart	біг	Lauf, Laufen
футбол	Fußball	біг на лижах	Schilaufen
волейбол	Volleyball	біг на ковзанах	Schlittschuhlaufen
баскетбол	Basketball	фігурне катання	Eiskunstlaufen
теніс	Tennis	команда	Mannschaft
хокей	Hockey	спортсмен	Sportler
легка атлетика	Leichtathletik	змагання	Wettkampf
важка атлетика	Schwerathletik	чемпіонат	Meisterschaft
гімнастика	Turnen	... країни	LM
бокс	Boxen	... Європи	EM
плавання	Schwimmen	... світу	WM
автогонки	Autorennen	Олімпійські ігри	Olympische Spiele
автоперегони		кубок	Pokal
велоспорт	Radsport (-rennen)	медаль	Medaille
серфінг	Surfen	нагорода	Auszeichnung

Merken Sie sich: грати у футбол, у волейбол (Akkusativ) – Fußball / Volleyball spielen
aber: грати на гітарі (Präpositiv) – Gitarre spielen

Übung 18

Beantworten Sie die Fragen:

1. Ви любите займатися спортом чи дивитися спортивні передачі по телевізору? 2. Який вид спорту Вас цікавить? 3. Які види спорту поширені в Німеччині? 4. Як звуть Ваших улюблених спортсменів? 5. Як називається Ваша улюблена команда? 6. Чи знаєте Ви, які види спорту поширені в Україні?

Übung 19

Was bedeuten diese Schilder?

Кімната відпочинку	До залізничного вокзалу	ЗАЛ для пасажирів з дітьми	До зупинки автобуса
Реєстрація відвідувачів	Місця для інвалідів	У НАС НЕ КУРЯТЬ	До історичного музею
Прийом пацієнтів з 8 до 16 год. Обідня перерва з 12 до 13 год.	Буфет працює з 9 до 18 год. Перерва з 10 до 12 год.	Перукарня сьогодні не працює	Ресторан «Темп» сніданки, обіди, вечері Тел.: 224 311
СТАДІОН на ремонті	Легка атлетика (біг на 100 метрів)	Футбольний матч починається о 18 год.	КАБІНА коментатора

Übung 20

Worum handelt es sich in diesen Annoncen?

Шукаю 2-кімнатну квартиру в центрі міста. Тел. 288 412 Дзвонити після 19 год. Питати Лідію.	Хто бачив 1 червня в районі річкового вокзалу собаку (дворнягу) чорного кольору (біла голова) прошу подзвонити. Тел. 243 616	Молода вродлива жінка 38/160/90 шукає цікавого знайомства. Дзвонити вранці до 12 год. Тел. 299 034
Продаю чорний «Мерседес» 1989 р. у доброму стані. Або міняю на іншу (імпортну) машину. Тел. 202 615	Міняю 3-кімнатну квартиру в новому будинку (5-й поверх) на 2 квартири (1- і 2-кімнатну) в центрі міста. Тел. 250 331 до 16 год.	Водій , 45 р., стаж роботи 20 р., шукає роботу в Києві та області. Дзвонити ввечері. Тел. 271 305 Питати Кравця Івана.
Жінка шукає легкої роботи (допомога в домашньому господарстві, догляд за дітьми та хворими) Тел. 243 218	Переклади (українсько-німецькі, німецько-українські). Документи, дисертації, офіційні листи. Тел. 221 910	Продаю недорого диван, 2 крісла, обідній стіл, 4 стільці, холодильник, морозильник, велике дзеркало, люстру. Усе майже нове. Тел. 231 007

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Text.
2. Bilden Sie einen Dialog zum Thema „Відомі українські спортсмени“.
3. Erzählen Sie über die erfolgreichsten deutschen Sportler.

Спорт в Україні

Українці здавна відомі як вправні лучники, вершники та борці.

З кінця 19-го століття в Україні поширюються також європейські види спорту – гімнастика, футбол, класична боротьба. На всю Європу прославився борець греко-римського стилю Іван Піддубний. А гімнастка Лариса Латініна завоювала 18 олімпійських медалей – 9 золотих, 5 срібних та 4 бронзові. Це найбільше досягнення в історії Олімпійських ігор.

Футбольна команда „Динамо“ (Київ) – двічі завойовувала Кубок володарів кубку європейських країн, а також Суперкубок Європи. Гравці „Динамо“ Олег Блохін та Ігор Біланов мали титул кращих футболістів Європи, а гандболістки київського „Спартак“ 13 разів завойовували Кубок Європейських чемпіонів.

Багаторазовий чемпіон світу у стрибках з жердиною, олімпійський чемпіон Сергій Бубка встановив 35 світових рекордів і заслужив почесне звання „кращого спортсмена світу“.

На 17-их Олімпійських іграх у Ліліхаммері українські спортсмени вперше виступали як самостійна команда. Першу золоту олімпійську медаль незалежній Україні принесла фігуристка Оксана Баюл.

А на літніх Олімпійських іграх в Атланті вперше стало відоме ім'я молодого українського боксера Володимира Кличка.

На Олімпійських іграх у столиці Греції Афінах українська команда завоювала 23 медалі – 9 золотих, 5 срібних та 9 бронзових і посіла в результаті 12-е місце. 2 золоті медалі з плавання принесла Україні чемпіонка світу Яна Клочкова.

здавна – *von alters her*, вправний – *geschickt*, лучник – *Bogenschütze*, вершник – *Reiter*, борець – *Ringer, Kämpfer*, поширюватися – *sich verbreiten*, боротьба – *Ringens, Kampf*, прославитися – *berühmt werden*, завоювати – *er kämpfen*, золотий – *golden*, срібний – *silbern*, бронзовий – *bronzen*, найбільший – *größter*, досягнення – *Errungenschaft*, володар – *Besitzer, Gewinner*, гравець – *Spieler*, кращий – *besserer, bester*, стрибки з жердиною – *Stabhochsprung*, встановити – *aufstellen*, заслужити – *verdienen*, звання – *Titel*, виступити – *aufreten*, самостійний – *selbständig*, незалежний – *unabhängig*, фігуристка – *Eiskunstläuferin*

„Кому весілля, а курці смерть.“ „Як собаку годують так він і гавкає.“

„Кота в мішку не купують.“

(Українські народні прислів'я)

Vokabeln

аплоду/вати, -ю,
-єш

applaudieren

купу/вати, -ю, -єш

kaufen

бажа/ти, -ю, -єш

wünschen

курка *f*

Huhn

валіза *f*

Koffer

матч *m*

Spiel

вид *m*

Art

медаль *f*

Medaille

відвідувач <i>m</i>	<i>Besucher</i>	міня́ти, -ю, -єш	<i>tauschen</i>
відповіда́ти, -ю, -єш	<i>entsprechen, antworten</i>	мішо́к <i>m</i>	<i>Sack</i>
вродли́вий	<i>hübsch</i>	назустрі́ч <i>D</i>	<i>entgegen</i>
всу́переч <i>D</i>	<i>entgegen</i>	найбі́льше	<i>am meisten</i>
га́вка/ти, -є, -ють	<i>bellen</i>	наперекі́р <i>D</i>	<i>trotz</i>
гада́ти, -ю, -єш	<i>glauben</i>	паку/ва́ти, -ю, -єш	<i>packen</i>
гіта́ра <i>f</i>	<i>Gitarre</i>	переда́ча <i>f</i>	<i>Sendung</i>
году/ва́ти, -ю, -єш	<i>füttern</i>	перер́ва <i>f</i>	<i>Pause</i>
готу/ва́тися, -юсь, -єшся	<i>sich vorbereiten</i>	перука́рня <i>f</i>	<i>Friseursalon</i>
гра <i>f</i> , і́гри <i>Pl.</i>	<i>Spiel, Spiele</i>	по́вністю	<i>völlig</i>
да/ва́ти, -ю́, -є́ш	<i>geben</i>	подоба́тися, -юсь, -є́шся, -е́ться	<i>gefallen</i>
дару/ва́ти, -ю, -єш	<i>schenken</i>	поши́рений	<i>verbreitet</i>
дзвон/і́ти, -ю́, -и́ш	<i>anrufen</i>	прода/ва́ти, -ю́, -є́ш	<i>verkaufen</i>
до́гляд <i>m</i>	<i>Pflege</i>	розповіда́ти, -ю, -єш	<i>erzählen</i>
домаш́нє господарство <i>n</i>	<i>Haushalt</i>	спереча́тися, -юсь, -є́шся	<i>sich streiten</i>
допомага́ти, -ю, -єш	<i>helfen</i>	стаж робо́ти <i>m</i>	<i>Dienstalter</i>
завдя́ки <i>D</i>	<i>dank</i>	стан <i>m</i>	<i>Zustand</i>
залі́зниця <i>f</i>	<i>Eisenbahn</i>	тре́нер <i>m</i>	<i>Trainer</i>
змага́ння <i>n</i>	<i>Wettkampf</i>	футбо́ліст <i>m</i>	<i>Fußballspieler</i>
знайо́мство <i>n</i>	<i>Bekanntschaft</i>	ціка́в/ити, -лю́, -и́ш	<i>interessieren</i>
інтерес <i>m</i>	<i>Interesse</i>	чемпіо́нат <i>m</i>	<i>Meisterschaft</i>
кома́нда <i>f</i>	<i>Mannschaft</i>	щаст/и́ти, -и́ть	<i>Glück haben</i>

LEKTION 19

Die Verbalaspekte

Der Dativ und Präpositiv der Personalpronomen

– Ти **робиш** домашні завдання? – Ні, я вже їх **зробила**.

Dialog 1

Віра Петрівна	Ти робиш домашні завдання, Юліє?
Юлія	Ні, мамо, я вже їх зробила. Зараз я читаю книжку „Диво“.
Віра Петрівна	Я думала, ти її вже прочитала.
Юлія	Як бачиш, ще ні. А ти пишеш лист до тітки Оксани?
Віра Петрівна	Ні, я його вже написала.

Dialog 2

Юлія	Мамо, де ти вчора так довго була?
Віра Петрівна	Я їздила в місто. І знаєш, кого я там зустріла?
Юлія	Поняття не маю.
Віра Петрівна	Пані Шнайдер.
Юлія	Я часто її зустрічаю в школі.
Віра Петрівна	Вона купувала дочці подарунок.
Юлія	Ти теж щось купила?
Віра Петрівна	Звичайно.
Юлія	Можна подивитися?
Віра Петрівна	Дивитися будеш на Різдво.

Die Verbalaspekte

Die Aspekte (*aus dem Lateinischen „aspectus“ – Anblick, Betrachtung*) stellen eine typische Besonderheit des Ukrainischen (*wie aller slawischen Sprachen*) dar. Sie bezeichnen *die Betrachtungsweise* des Sprechers in einer konkreten Situation. Es gibt 2 Aspekte – den unvollendeten und vollendeten, die ein Verbpaar bilden. So stehen fast jedem deutschen Verb zwei ukrainische Verben gegenüber, die die gleiche Bedeutung aber unterschiedliche Betrachtungsweise des Sprechers beinhalten: робити – зробити (*machen, tun*), читати – прочитати (*lesen*), писати – написати (*schreiben*).

Der unvollendete Aspekt (uv)

Bei dem unvollendeten Aspekt betrachtet der Sprecher die Handlung in ihrem *Verlauf* oder als *Wiederholung* und *gewohnheitsmäßiges Geschehen* – meistens ohne zeitliche Begrenzung. Diese Betrachtungsweise ist für alle Zeitformen möglich:

- Борис **читає** книжку. (Boris liest das Buch.) – *Verlauf einer Handlung (Präsens)*
- Борис **читав** книжку. (Boris las das Buch.) *Verlauf einer Handlung (Präteritum)*
- Борис **читатиме** книжку. (Boris wird das Buch lesen.) *Verlauf einer Handlung (Futur)*
- Олена **часто читає** газети. (Olena liest oft Zeitungen.) – *Wiederholung der Handlung*
- Оксана **любить читати**. (Oksana liest gern.) – *gewohnheitsmäßiges Geschehen*

Der vollendete Aspekt (v)

Der vollendete Aspekt gibt dem Sprecher die Möglichkeit, die Handlung als *ein Ganzes*, als *ein abgeschlossenes Ereignis* zu betrachten. Dabei wird die *Vollendung*, das *Resultat* oder die *zeitliche Begrenzung* einer Handlung mit einbezogen. Diese Betrachtungsweise ist nur im Präteritum und Futur möglich und niemals im Präsens:

- Тарас **прочитав** книжку. (Taras hat das ganze Buch gelesen.) – *Abschluss und Ergebnis einer Handlung (Präteritum)*
- Він **прочитав** книжку **за два дні**. (Er hat das Buch innerhalb von zwei Tagen gelesen.) – *zeitliche Begrenzung (Präteritum)*
- Він **прочитає** книжку **за два дні**. (Er wird das Buch innerhalb von zwei Tagen lesen / gelesen haben.) – *zeitliche Begrenzung (Futur)*

Übersetzung ins Deutsche

Das unvollendete Präteritum entspricht im Deutschen im Allgemeinen dem Imperfekt. Das vollendete Präteritum wird mit dem Perfekt oder Plusquamperfekt wiedergegeben. Das unvollendete Futur entspricht dem deutschen Futur I. Das vollendete Futur entspricht etwa dem Futur II (*häufig aber auch dem Futur I*).

Merken Sie sich diese Verbpaaare:

uv	v		uv	v	
чита́ти	проче́ти	lesen	вчи́ти	вивчи́ти	lernen
слуха́ти	прослу́хати	hören	обі́дати	пообі́дати	Mittag essen
писа́ти	написа́ти	schreiben	подо́бати́ся	сподо́бати́ся	gefallen
ро́бити	зро́бити	machen	диви́тися	подиви́тися	schauen

Übung 1

Übersetzen Sie ins Deutsche. Vergleichen Sie die Aspekte und erklären Sie ihren Gebrauch.

Präsens uv	Präteritum uv	Präteritum v	Futur uv	Futur v
Іван читає текст.	Вчора Іван читав текст.	Іван прочитав текст.	Завтра Іван читатиме текст.	Завта Іван прочитає текст.
Оксана робить завдання.	Оксана дві години робила завдання.	Оксана зробила завдання за дві години.	Ввечері Оксана робитиме завдання.	Оксана зробить завдання за годину.

Übung 2

Lesen und übersetzen Sie die folgenden Sätze.

Bestimmen Sie die Aspekte und erklären Sie ihren Gebrauch.

- Віктор вчора читав газету. Він прочитав її за одну годину.
Сьогодні він читає журнал.
Завтра він читатиме роман. Думаю, він прочитає його за три дні.
- Вранці Оксана вчила слова уроку 18. Вона вивчила їх за 20 хвилин.
Зараз вона вчить граматику.
Завтра вона вчитиме слова уроку 19. Думаю, вона вивчить їх за 10 – 15 хвилин.

Übung 3

Setzen Sie die Übung fort: Bilden Sie ähnliche Sätze mit den beiden Aspekten.

- У понеділок Тарас слухав касету „Українська народна музика“. ...
- Увечері Олег писав лист до брата. ...
- Учора на уроці Олена робила завдання № 2. ...
- У неділю Віра та Юлія дивилися фільм „Троя“. ...

Übung 4

Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form des Präteritums ein:

дивитися / подивитися	Вчора ми цілий вечір телевізор. Ми два фільми.
вчити / вивчити	Мій друг українську мову за два роки. Він її в Києві.
робити / зробити	Ти дві години домашнє завдання? Ні, я його за 25 хвилин.
обідати / пообідати	Віра сьогодні в кафе „Метро“. Вона і почала писати лист.
слухати / прослухати	Увечері Сергій музику. Він п'яту симфонію Бетховена.
подобатися / сподобатися	Богданові класична музика. Балет „Лускунчик“ йому дуже

Übung 5

Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form des Futurs ein:

читати / прочитати	Що ти роби́тимеш після уроків? – Я статтю про футбол. А коли я її, я піду на стадіон.
робити / зробити	Коли ти домашнє завдання? Завтра. Я домашнє завдання і буду відпочивати.
снідати / поснідати	Ти на перерві? Так. Я і буду перекладати текст.
бачити / побачити	Завтра Василь їде до Києва. Думаю, Ви часто його там. Ви , що він дуже здібний учень.
малювати / намалювати	Ти карту чи схему? Я спочатку карту, а потім схему.

Die Bildung der Aspekte

1. Die Bildung der Aspekte durch Präfixe (Präfigierung)

<i>uv</i>	<i>v</i>	<i>uv</i>	<i>v</i>
чита́ти	про́читати	ба́чити	по́бачити
писа́ти	напи́сати	вчи́ти	ви́вчити
ро́бити	зро́бити	каза́ти	сказа́ти

Eine besondere Rolle spielt die Präfigierung bei den Verben der Fortbewegung, die in ihrer Grundform *alle* unvollendet sind. Durch das Zufügen von Präfixen bilden sie ein Aspektpaar: aus unbestimmten Verben wird der unvollendete und aus bestimmten der vollendete Aspekt gebildet. Dabei ändert sich aber auch der Inhalt der Verben:

<i>unbestimmt</i>	<i>bestimmt</i>		<i>unvollendet</i>	<i>vollendet</i>	
ходи́ти	і́ти	<i>gehen</i>	прихо́дити	при́йти	<i>kommen</i>
ї́здити	ї́хати	<i>fahren</i>	приї́здити	приї́хати	<i>ankommen</i>
но́сити	не́сти	<i>tragen</i>	прино́сити	прине́сти	<i>bringen</i>

In der Sprachpraxis wird meistens statt **приї́здити** (приї́жджу́, приї́зди́ш) das Verb **приї́жджа́ти** gebraucht.

Übung 6

Konjugieren Sie diese Verben:

приходи́ти (II), при́йти (I), приї́здити (II), приї́жджа́ти (I), приї́хати (I), прино́сити (II), прине́сти (I)

Präteritum:

прихо́дити - прихо́див, прихо́дила / при́йти - при́йшов, при́йшла / приї́здити - приї́здив, приї́здила / приї́жджа́ти - приї́жджав, приї́жджала / приї́хати - приї́хав, приї́хала / прино́сити - прино́сив, прино́сила / прине́сти - прині́с, прині́сла

Übung 7

Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form ein:

приходити / прийти

Віктор завжди додому о 14-й годині. Але вчора він о 13-й годині.
А завтра він о 15-й годині.

приїжджати / приїхати

Олег щодня в інститут на тролейбусі. Але минулого понеділка він на метро. А наступного вівторка він на машині.

приносити / принести

Оксана часто на урок німецько-український словник. Але сьогодні вона українсько-німецький словник. А завтра вона український орфографічний словник.

Ein Aspektpaar kann auch durch die Präfigierung nur *eines bestimmten* Verbs der Fortbewegung entstehen. Dabei ändert sich die *Bedeutung* des vollendeten Verbs – je nach dem Inhalt der Präfixe:

ув	у	
іти	іти	gehen – losgehen
їхати	поїхати	fahren – losfahren
бігти	побігти	laufen – loslaufen
нести	понести	tragen – hintragen

Konjugation: піти – піду, підеш / поїхати – поїду, поїдеш / побігти – побіжу, побіжиш / понести – понесу, понесеш / повезти – повезу, повезеш / повести – поведу, поведеш / полетіти – полечу, полетиш / попливти – попливу, попливеш

Übung 8

Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form ein:

іти / піти	Ти на концерт? Ні, на концерт я наступної неділі. А де Дмитро? Він у студентську бібліотеку.
їхати / поїхати	Ви до Львова? Ні, до Львова я в кінці тижня. А мій чоловік вже туди минулої суботи.
бігти / побігти	Семене, куди це ти? Я в кафе. Адже перша перерва дуже коротка. Федір теж уже
нести / понести	Марійко, куди ти стілець? Я його в нашу аудиторію. Але я бачила, що Тарас два стільці у читальний зал. Зараз він їх назад!

Übung 9

Bilden Sie ähnliche Beispiele mit den Verben der Fortbewegung летіти / полетіти und пливти / попливти.

Die Verben der Fortbewegung **ходити** (uv) – **іти** (uv) / **піти** (v), bzw. **їздити** (uv) – **їхати** (uv) / **поїхати** (v) werden oft in *einem* Kontext gebraucht.

Übung 10

Übersetzen Sie die Sätze und erklären Sie den Gebrauch der Verben und ihrer Aspekte:

Остапе, де ти був? Я ходив у басейн. А куди ти зараз ідеш? Я їду додому. А де Наталка? Вона пішла в гуртожиток. Я теж зараз туди піду.

У середу Євген їздив у Тернопіль. Він дуже любить туди їздити, бо там живе його подруга. А Марійка поїде в Тернопіль у п'ятницю. Зараз вона їде до Львова. Її чоловік поїхав туди ще вчора. Львів – їхнє рідне місто, тому вони часто туди їздять.

Übung 11

Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form ein:

ходити – **іти** / **піти**

Куди це ти? Я на стадіон. Я чув, там сьогодні змагання з легкої атлетики. Ти любиш на спортивні змагання? Дуже. Твій друг теж хоче туди, я щойно зустрів його. Так, моєму другові подобається на різні змагання. А я завтра у Палац спорту, на чемпіонат України з фігурного катання.

їздити – **їхати** / **поїхати**

Сергію, ти вже у Крим? Ні, у Криму я ще не бував. Але наступного літа я обов'язково туди А куди ти тепер? Я в село, до тітки. А де твоя дружина? Вона ще вчора туди Ми щомісяця в село. А я, на жаль, дуже рідко до рідних у село. Ти ж знаєш, я не маю машини, а автобусом туди дуже довго.

Bilden Sie eigene Beispiele mit diesen Verben.

2. Die Bildung der Aspekte durch Suffixe

Vergleichen Sie die für jeden Aspekt typischen Suffixe:

uv	v	
купувати (I)	купити (II)	kaufen
пояснювати (I)	пояснити (II)	erklären
вставати (I)	встати (I)	aufstehen
використовувати (I)	використати (I)	benutzen
починати (I)	почати (I)	beginnen
набирати (I)	набрати (I)	wählen
відпочивати (I)	відпочити (I)	sich erholen
зустрічати (I)	зустріти (I)	treffen
перекладати (I)	перекласти (I)	übersetzen
оглядати (I)	оглянути (I)	besichtigen
приймати (I)	прийняти (I)	einnehmen
допомагати (I)	допомогти (I)	helfen
вивчати (I)	вивчити (II)	studieren

Übung 12

Unvollendet oder vollendet? Ordnen Sie die folgenden Verben nach Aspekten und tragen Sie sie passend zu einander in die Tabelle ein:

uv	v
подавати	подати

...

продовжити, перемогти, показувати, сидати, пригадати, перемагати, заступитися, розповісти, заперечувати, **подавати**, записувати, закінчити, заперечити, запитувати, записати, розповідати, пригадувати, показати, запитати, одягатися, закінчувати, сісти, продовжувати, **подати**, одягнутися, заступатися

Übung 13

Suchen Sie 3 Verbaare aus der Übung 12 und bilden Sie damit Sätze.

Die vollendeten Verben (Konjugation)

зустріти – зустріну, зустрінеш, ... / **відпочити** – відпочину, відпочи́неш, ... / **почати** – почну, почнеш, ... / **оглянути** – оглянну, оглянеш, ... / **купити** – куплю, купиш, ... / **перекласти** – перекладу, перекладеш, ... (Prät. переклав, переклала) / **сісти** – сяду, сядеш, ... (Prät. сів, сіла)

Übung 14

Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form ein.

зустрігати / зустріти

У школі я часто пана Бойка. Учора я його в кафе.
Думаю, завтра я його там після першого уроку.

відпочивати / відпочити

Минулого літа ми в Карпатах. Ми дуже добре
Наступного року ми в Криму. Сподіваюсь, там ми теж добре

починати / почати

Андрій – гід туристичного бюро. Він завжди екскурсію в центрі міста. Але сьогодні він її біля готелю „Турист“. А завтра він її біля пам'ятника Шевченкові.

оглядати / оглянути

Група туристів з Німеччини сьогодні вранці різні пам'ятники Києва. Вона вже пам'ятник Хмельницькому і Софійський собор. Зараз вона Золоті ворота. А завтра вона Печерську лавру.

купувати / купити

Що ти тут робиш? Я хліб і молоко. Я думав, ти вже все! Коли ж ти фрукти, овочі та м'ясо? Я їх завтра, після роботи.

перекладати / перекласти

Що це ти? Я німецький текст. Хіба ти його ще не? Як бачиш, ні. Учора я його три години і не Але сьогодні я обов'язково його. Слово честі!

сідати / сісти

Сьогодні у нас гості. Остап і Марічка на диван, а Тарас на стілець. Василь спочатку на крісло, але там йому не сподобалось. Тому він до Остапа та Марічки на диван. А я, напевно, на тахту біля вікна. Там дуже затишно!

Übung 15

Erklären Sie den Gebrauch der Aspekte:

1. Що ти роби́тимеш у субо́ту? Я чита́тиму кни́жку.
2. Що ти роби́тимеш, коли прочита́єш кни́жку? Коли я прочита́ю її, я піду́ в парк.
3. Завтра на уроці ми будемо писа́ти дикта́нт і диві́тися мультфі́льм.
4. Спочатку ми напи́шемо дикта́нт, а потім подивимо́ся фі́льм.
5. Після обі́ду Га́лина відпочива́тиме на терасі і слуха́тиме му́зику.
6. Вона́ відпочи́не трохи на терасі і послу́хає му́зику.
7. Вдо́ма я буду́ переклада́ти те́кст і вчи́ти грама́тичні пра́вила.
8. Я перекла́ду текст і вивчу́ правила.

3. Die Bildung der Aspekte durch verschiedene Stämme

<i>uv</i>	<i>v</i>	
бра́ти	взя́ти	<i>nehmen</i>
говори́ти	сказа́ти	<i>sagen</i>

4. Die Bildung der Aspekte durch Betonungswechsel

<i>uv</i>	<i>v</i>	
відрі́зати	відрі́зати	<i>abschneiden</i>
засипа́ти	засипа́ти	<i>zuschütten</i>
виклика́ти	виклика́ти	<i>rufen, aufrufen, herausrufen</i>

Übung 16

Konjugieren Sie die Verben бра́ти (I), взя́ти (I), говори́ти (II), сказа́ти (I)

Übung 17

Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form ein.

бра́ти / взя́ти

Що ти сьогодні на обід? Я борщ. А ти? Я вчора борщ, але він був несмачний. Тоді я краще овочевий суп. Ми часто тут суп, бо він дуже добрий і недорогий.

говори́ти / сказа́ти

По-якому він? Він по-німе́цькому. І що він? Я німе́цької мо́ви не розумію. Ви можете перекласти? Він, що се́мінару завтра не буде. Чудово!

Bei der Wahl der Aspekte können einige Signalwörter behilflich sein:

Der unvollendete Aspekt wird gebraucht:

- nach **часто** (*oft*), **деколи** (*manchmal*), **завжди** (*immer*), **довго** (*lange*), **щодня, щороку, ...** (*jeden Tag, jedes Jahr*), **2, 3, ... години, дні, роки ...** (*2, 3, ... Stunden, Tage, Jahre lang*), **любити** (*etwas gern tun*), **подобатися** (*gefallen*).

Der vollendete Aspekt wird gebraucht:

- nach **вже** (*schon*), **нарешті** (*endlich*), **раптом** (*plötzlich*), **щойно** (*eben jetzt, gerade*), **відразу** (*sofort*), **за 2, 3, ... години, дні, роки ...** (*in 2, 3, ... Stunden, Tagen, Jahren, innerhalb von ...*), **о другій (третій ...) годині, ...** (*um 2, 3 Uhr* – *genaue Zeitangabe*).

Übung 18

Setzen Sie das passende Verb in der richtigen Form ein:

оглядати / оглянути

Ми довго місто. Ми історичний музей і собор.

відвідувати / відвідати

Десятого грудня ми вперше Оксану в лікарні. Потім ми часто її вдома.

зустрічати / зустріти

У парку Іван Терезу. Раніше він деколи її в офісі.

бачити / побачити

Раптом Олена Антона. Вона ще ніколи не його тут, в університеті.

дякувати / подякувати

Іван Степанович завжди колегам за допомогу. Він за чудовий подарунок і запросив колег на каву.

починати / почати

Учитель щодня урок о 8-й годині. Але сьогодні він його о 9-й годині.

відпочивати / відпочити

Остап минулого місяця в Карпатах. Він добре

купувати / купити

Марійка любить сувеніри. Завтра вона хоче для сестри гарну керамічну чашку.

фотографувати / сфотографувати

Тарасові дуже подобається старовинні пам'ятники. Наступного року він мріє у Києві відомий пам'ятник 14-го століття.

перекладати / перекласти

Що ти робитимеш завтра? Я Спочатку я текст про Німеччину, а потім статтю з журналу „Штерн“.

- Скільки років тітці Оксані? – Їй сорок два роки.
 – А дядькові Степану? – Йому вже сорок сім років.

Dialog 3

- Юлія Мамо, скільки років тітці Оксані?
 Віра Петрівна Їй сорок два роки.
 Юлія А дядькові Степану?
 Віра Петрівна Йому вже сорок сім років.
 Юлія А Василеві?
 Віра Петрівна Ти ж знаєш, йому двадцять один рік.
 Юлія Так-так, пригадую. А Лесі та Павлові?
 Віра Петрівна Їй сім, йому двадцять п'ять років. А ти ще пригадуєш, скільки мені років?
 Юлія Звичайно, мамо. Тобі сорок років.
 Віра Петрівна А татові та Макові?
 Юлія Їм разом шістдесят років: сорок один і дев'ятнадцять!

Der Dativ der Personalpronomen

<i>N</i>	я	ти	ми	ви	він	вона	воно	вони
<i>G</i>	мене	тебе	нас	вас	його	її	його	їх
<i>D</i>	мені	тобі	нам	вам	йому	їй	йому	їм
<i>A</i>	мене	тебе	нас	вас	його	її	його	їх

Der Gebrauch des Dativs bei der Altersangabe

- Скільки **Вам** років? (Wie alt sind Sie?) **Мені** 27 років. (Ich bin 27 Jahre alt.)
 (1 рік, 2 – 4 роки, 5 – 20 років)

Übung 19

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Олег – 19

Скільки років Олегові? Йому 19 років.

Денис – 20	Ніна – 35	твій батько – 56	його діти – 2, 4
Роман – 22	Марія – 41	ваш дід – 80	її онуки – 5, 8
Сергій – 12	Наталка – 17	наша тітка – 63	їхні колеги – 30, 35

Übung 20

Beantworten Sie die Fragen. Benutzen Sie bei der Antwort Personalpronomen.

Скільки Вам років?

Скільки років Вашому другові (Вашій подрузі)? / Вашому батькові (Вашій матері)?
 / Вашим братам (Вашим сестрам)?

Fragen Sie Ihren Kursnachbarn nach seinem Alter.

Erkundigen Sie sich ebenfalls nach dem Alter seiner Familienangehörigen.

Übung 21

Setzen Sie die Personalpronomen in die richtige Form:

1. На день народження вони подарували (він) німецький одеколон. 2. А (я) вони хочуть подарувати книжку. 3. Щиро дякую (Ви) за поздоровлення. 4. Віктор показав (вона) нашу бібліотеку. 5. Мама часто читала (вони) казки. 6. Що (ти) тут подобається? 7. Ірина написала (ми) кілька листів з Харкова. 8. (Ви) треба вже їхати додому?

Übung 22

Setzen Sie die in Klammern stehenden Wörter in die richtige Form:

Незабаром Різдво і (Віра Петрівна) треба купувати (рідні та друзі) подарунки. Тому (вона) треба їхати після роботи в універмаг. У відділі „Готовий одяг“ вона купує (дочка Юлія) теплий светр і джинси. (Син Макс) Віра Петрівна хоче подарувати нову піжаму та спортивний костюм. Він грає у волейбол, тому (він) треба майже щодня ходити на тренування. (Вірина сестра Оксана) подобаються французькі парфуми та креми, які можна купити у відділі „Косметика“. (Племінник Василь) можна купити фотоапарат, (Павло) плеєр, а (племінниця Лєся) ляльку Барбі. (Батьки) можна подарувати гроші, адже вони живуть лише на невелику пенсію. (Колишня сусідка і подруга Іванна) Віра Петрівна хоче купити у відділі „Прикраси“ золотий ланцюжок або браслет. Тут же вона купує (Юлія) срібні сережки і набір перстенів а (Макс) новий годинник. (Старий приятель Богдан Іванович) було б непогано купити кілька романів сучасних німецьких письменників. (Він) подобається німецька література. І, звичайно, треба (він) купити пляшку його улюбленого кельнського одеколону. Тому Віра Петрівна йде спочатку до відділу „Книжки“, а потім до відділу парфумерії. Тут вона пригадує, що ще нічого не купила (чоловік). Що подобається (Рольф)? Раніше (він) подобалися вироби з дерева та кераміки, а зараз? І що (він) потрібне? Сорочка? Светр? Одеколон? Лосьйон? Новий портфель? Електробритва? Халат? Треба подумати.

Übung 23

Erzählen Sie, was Sie Ihren Verwandten und Freunden zu Feier- und Geburtstagen schenken. Wo kaufen Sie diese Geschenke?

Der Gebrauch von **потрібно** und **потрібний**, **потрібна**, **потрібне**

Das Adverb **потрібно** hat die gleiche Bedeutung und Anwendung wie **треба**:

- Мені **потрібно** купити новий словник. = Мені **треба** купити новий словник. (Ich muss ein neues Wörterbuch kaufen.)

Das Adjektiv **потрібний** (Kurzform **потрібен**), **потрібна**, **потрібне**, **потрібні** wird in der Bedeutung „brauchen“ gebraucht:

- **Мені** (Dativ) **потрібен** новий **словник** (Nominativ). (Ich brauche ein neues Wörterbuch.)
- **Іванові** **потрібна** нова **ручка**. (Iwan braucht einen neuen Stift.)
- **Йому** **потрібне** також **радіо**. (Er braucht auch ein Radio.)
- А **Олені** **потрібні** **зошити**. (Und Olena braucht Hefte.)

Synonyme: **треба**, **потрібно** = **слід** (Als Ratschlag oder Empfehlung):

- Вам **слід** займатися спортом. (Sie müssten Sport treiben.)

Übung 24

Sagen Sie, dass ...

- Sie ein neues Lehrbuch, einen neuen PC, einen großen Fernseher, einen Wintermantel, eine warme Jacke, neue Sportschuhe, eine schöne Hose brauchen;
- Ihre Freundin ein neues Kleid, Ihre Kollegin einen kleinen Kühlschrank, Ihr Nachbar ein großes Auto braucht.

Übung 25

потрібно oder **потрібний** (потрібен), **потрібна**, **потрібне**, **потрібні**?

Setzen Sie das richtige Wort ein.

1. Тарасові нова сорочка.
2. Галині відвідати батьків.
3. Дітям речі для школи.
4. Батькові новий телевізор.
5. Марійці приготувати обід.
6. Богданові чорні черевики.
7. Студентам час для підготовки.
8. Спортсменам перемога на чемпіонаті.
9. Колегам закінчувати обідню перерву.
10. Мені купити подарунки на Різдво.

— Що це **на тобі** сьогодні? — **На мені** український костюм.

Dialog 4

- Віра Петрівна Юлю, що це на тобі сьогодні?
 Юлія Сама бачиш — на мені український костюм.
 Віра Петрівна Як гарно!
 Юлія Так, у нашій школі — день України. Буде також невеликий концерт.
 Віра Петрівна Ви всі мусите брати у нього участь?
 Юлія Всі, хто хоче.
 Віра Петрівна І на вас мусить бути українське вбрання?
 Юлія Хто має щось українське — той одягас. Інші принесуть сувеніри та книжки.

Der Präpositiv der Personalpronomen

<i>N</i>	я	ти	ми	ви	він	вона	воно	вони
<i>G</i>	мене́	тебе́	нас	вас	його́	ї́й	його́	ї́х
<i>D</i>	мені́	тобі́	нам	вам	йому́	ї́й	йому́	ї́м
<i>A</i>	мене́	тебе́	нас	вас	його	ї́й	його	ї́х
<i>I</i>								
<i>P</i>	(на) мені́	(на) тобі́	(на) нас	(на) вас	(на) ньому́	(на) ній	(на) ньому́	(на) них

Übung 26

Wer hat was an? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

він – нова сорочка

Що на ньому? На ньому нова сорочка.

ти – український костюм	ми – теплі річі	вона – довга спідниця
я – військова форма	Ви – гарна сукня	вони – святкові костюми

Dialog 5

Юлія Це не дуже добрий словник. У ньому нема слова „плахта“.
 Віра Петрівна На письмовому столі лежить новий словник.
 Юлія Нічого на ньому не лежить.
 Віра Петрівна А на полиці?
 Юлія На ній лежать лише твої підручники.
 Віра Петрівна Тоді у книжковій шафі?
 Юлія У ній я вже шукала. О, що це тут лежить? Можна подивитися?
 Віра Петрівна Ні, не можна. Це різдвяні подарунки.

Übung 27

Ersetzen Sie die Substantive durch Personalpronomen nach dem Muster:

Ось моя полиця. На ній стоїть ваза.

- Біля каніпи стоїть маленький столик. На лежать газети.
- Василь заходить до кімнати. У живе його друг Тарас.
- Навпроти нашого саду Ви бачите великий будинок. У зараз бібліотека.
- На вулиці Шевченка знаходиться нова школа. У працює Христина.
- В аудиторії багато столів. На лежать наші підручники та зошити.
- На другому поверсі Ви бачите вікно. На стоять квіти. Там наш клас.
- Мої двері – треті ліворуч. На висить табличка, а на моє прізвище.

брати – взяти участь у ... (Präpositiv) – teilnehmen an ... / sich beteiligen an ...
 беру, береш, берé / візьму, візьмеш, візьме (Prät. брав, брала / взяв, взяла)

Übung 28

Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese nach dem Muster:

семінар / Богдан Іванович

Хто брав участь у семінарі?

У ньому брав участь Богдан Іванович.

конференція / пан Кравченко	чемпіонат / футбольні команди Європи
демонстрація / Василь і Тарас	Олімпійські ігри / українські гімнастки
змагання / українські боксери	автогонки / відомий німецький спортсмен

семінар / Богдан Іванович

Хто візьме участь у семінарі?

У ньому візьме участь Богдан Іванович.

Wiederholen Sie die Übung mit dem Verb **взяти**.

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Text.
2. Ihr ukrainischer Bekannter hat eine Flasche „Kölnisch Wasser“ als Geschenk erhalten. Er kennt die Marke nicht. Was würden Sie ihm darüber erzählen?

„Кельнська вода“

Французьке слово „Eau de Cologne“ означає в перекладі на українську мову „вода Кельна“. Саме це місто є батьківщиною ріднини з приємним запахом.

Рецепт одеколону винайшов на початку 18-го століття італієць Джованні Марія Фаріна.

Спочатку це був алкогольний напій, який називали „еліксиром молодості“. Його розводили у воді і пили. Поступово завдяки приємному запаху одеколон почав завойовувати популярність у Європі.

У 18-му столітті ароматичну воду з Кельна замовляли вже аристократи всієї Європи.

Пруський король Фрідріх другий любив дарувати одеколон російській царіці Катерині другій, а британська королева Вікторія постійно замовляла і купувала його у Джезепе Фаріні. Про одеколон писали Вольтер, і Гете, а сам Фаріна писав братові в листі: „Мій аромат нагадує італійський весняний ранок після дощу, апельсини, лимони, грейпфрут і бергамот ...“

Тепер на вежі Кельнської ратуші стоїть пам'ятник італійському парфумереві, який прославив на весь світ німецьке місто Кельн.

А у домі-музеї Джозеппе Фаріні можна побачити перші пляшечки, в яких продавався одеколон, почути цікаві історії про винахідника чудового еліксиру та його послідовників, понюхати різні сорти запашної води.

означати – *bedeuten*, батьківщина – *Heimat*, рідина – *Flüssigkeit*, запах – *Duft*, винаходити / винайти – *erfinden*, молодість – *Jugend*, розводити / розвести – *verdünnen*, поступово – *allmählich*, замовляти / замовити – *bestellen*, нагадувати / нагадати – *erinnern*, вежа – *Turm*, ратуша – *Rathaus*, прославляти / прославити – *berühmt machen*, послідовник – *Nachfolger*, нюхати / понюхати – *riechen*, запашний – *duftend, aromatisch*

„Ранок покаже.“ „Поживемо – побачимо.“

„Уміла приготувати, але не вміла подати.“

(Українські народні прислів'я)

Vokabeln

браслет <i>m</i>	<i>Armband</i>	письменник <i>m</i>	<i>Schriftsteller</i>
брати, беру́, берéш / взяти, візьму́, візьмеш	<i>nehmen</i>	піжама <i>f</i>	<i>Pyjama</i>
бритьва <i>f</i>	<i>Rasierapparat</i>	пода/ва́ти, -ю́, -éш / пода́/ти, -м, -сі	<i>servieren</i>
вирі́б <i>m</i>	<i>Erzeugnis</i>	пока́зу/вати, -ю, -єш / пока́зати, -жу́, -жеш	<i>zeigen</i>
відві́ду/вати, -ю, -єш / відві́да/ти, -ю, -єш	<i>besuchen</i>	по́ки що	<i>vorläufig</i>

відділ <i>m</i>	<i>Abteilung</i>	поня́ття <i>n</i>	<i>Begriff, Ahnung</i>
відразу	<i>sofort</i>	потрі́бний	<i>notwendig</i>
вмі́/ти, -ю, -єш <i>uv</i> (умі́/ти, -ю, -єш)	<i>können</i>	потрі́бно	<i>es ist notwendig</i>
гото́вий о́дяг <i>m</i>	<i>Konfektion</i>	по́ясню/вати, -ю, -єш / по́ясн/и́ти, -ю́, -иш	<i>erklären</i>
готу́/вати, -ю, -єш / пригото́/вати	<i>zubereiten, vorbereiten</i>	прига́ду/вати, -ю, -єш / пригада́/ти, -ю, -єш	<i>sich erinnern</i>
за <i>A (Zeit)</i>	<i>in, innerhalb</i>	приї́жджа́/ти, -ю, -єш / приї́/хати, -ду, -деш	<i>kommen (mit einem Fahrzeug)</i>
закі́нчу/вати, -ю, -єш / закі́нч/и́ти, -у́, -иш	<i>beenden</i>	прихо́д/и́ти, -жу, -иш / при́й/ти́, -ду́, -деш	<i>kommen (zu Fuß)</i>
запи́су/вати, -ю, -єш / запи́сати, шу́, -шеш	<i>aufschreiben</i>	прикра́са <i>f</i>	<i>Schmuck</i>
запи́ту/вати, -ю, -єш / запи́та́/ти, -ю, -єш	<i>fragen</i>	прино́сити, -шу́, -сиш / прине́с/ти́, -у́, -єш	<i>bringen</i>
зді́бний	<i>begabt</i>	при́яте́ль <i>m</i>	<i>Kamerad</i>
кера́міка <i>f</i>	<i>Keramik</i>	продо́вжу/вати, -ю, єш / продо́вж/и́ти, -у́, -иш	<i>fortsetzen</i>
коли́шній	<i>ehemalig</i>	сам, сама́	<i>selbst</i>
косме́тика <i>f</i>	<i>Kosmetik</i>	сере́жки <i>Pl.</i>	<i>Ohrringe</i>
крем <i>m</i>	<i>Crème</i>	сіда́/ти, -ю, -єш / сі́сти, ся́ду, ся́деш	<i>sich setzen</i>
ланцюжо́к <i>m</i>	<i>Kettchen</i>	Скі́льки Вам ро́ків?	<i>Wie alt sind Sie?</i>
лосьйо́н <i>m</i>	<i>Lotion</i>	сподіва́/тися, -юсь, -єшся <i>uv</i>	<i>hoffen</i>
луску́нчик <i>m</i>	<i>Nussknacker</i>	табличка́ <i>f</i>	<i>Schild</i>
ля́лька <i>f</i>	<i>Puppe</i>	тренува́ння <i>n</i>	<i>Training</i>
мрі́/яти, -ю, -єш <i>uv</i>	<i>träumen</i>	універма́г <i>m</i>	<i>Kaufhaus</i>
набі́р <i>m</i>	<i>Satz</i>	уча́сть <i>f</i>	<i>Anteil, Teil</i>
парфу́ми <i>Pl.</i>	<i>Parfüm</i>	фо́рма <i>f</i>	<i>Uniform, Form</i>
пе́рстень <i>m</i>	<i>Ring</i>	хала́т <i>m</i>	<i>Bademantel</i>

LEKTION 20

Der Instrumental der Substantive, Adjektive und Possessivpronomen Die archaische Konjugation der Verben

— Чим ма́ма по́йде до Ки́єва? — Вона́ полеті́ть літако́м.

Dialog 1

Ю́лія Ти не зна́єш, чим ма́ма по́йде до Ки́єва?
Макс Вона́ полеті́ть літако́м.
Ю́лія Мо́жна тако́ж їхати по́тягом.
Макс Так, але́ подоро́ж до Ки́єва по́тягом трива́є ду́же до́вго.
Ю́лія Крім то́го, мо́жна по́їхати авто́бусом. Є́ пряме́ сполу́чення Кельн — Ки́їв.
Макс Ти уявля́єш, як до́вго тре́ба їхати авто́бусом?
Ю́лія Два́ дні?
Макс Майже. А літако́м леті́ти дві го́дини.

Dialog 2

Ю́лія Ти зна́єш, ким працю́є ті́тка Окса́на?
Макс Вона́ працю́є виклада́чем.
Ю́лія Разом з Богда́ном Іва́новичем?
Макс Ти його́ зна́єш?
Ю́лія Так. Він і́нколи дзвони́ть і розмовля́є з ма́мою по телефо́ну.
Макс Ціка́во.
Ю́лія А ким працю́є дядько́ Степа́н?
Макс Інжене́ром.
Ю́лія Але́ коли́сь він був слю́сарем?
Макс Так, він був слю́сарем, а став інжене́ром.

Dialog 3

Макс Чим це ти так захопи́лася?
Ю́лія Фільмо́м про змага́ння украї́нських і росі́йських гімна́сток.
Макс Ти все ще́ цікави́шся спо́ртом?
Ю́лія Я не лише́ цікави́лась, а й сама́ займаю́сь гімна́стикою.
Макс У спортивні́й се́кції?
Ю́лія Так. Я хо́чу ста́ти справжньо́ю спортсме́нкою.
Макс А я ду́маю, твоє́ захо́плення гімна́стикою — тимчасове́ явище́.

Der Instrumental der Substantive (Singular)

Fragen:

Nominativ – Хто? Що?

Instrumental – Ким? Чим? З ким? З чим?

Geschlecht	Nominativ	Instrumental	Endung
<i>m</i>	інженер батько викладач лікар учитель герой	інженером батьком викладачем лікарем учителем героем	-ом -м -ем -ем
<i>f</i>	сестра площа племінниця аудиторія верф ніч тінь	сестрою площею племінницею аудиторією верф'ю ніччю тінню	-ою -єю -єю -ю
<i>n</i>	село море прізвище завдання	селом морем прізвищем завданням	-ом -ем -м

Unregelmäßige Fälle (Maskulina):

- Vokalwechsel *i* – *o*, *i* – *e*, *ї* – *є*: Львів – Львовом, Канів – Каневом, Київ – Києвом
- Flüchtliges *e* / *o*: день – днем, серпень – серпнем, стілець – стільцем
(Weichheitszeichen nach л), замок – замком, понеділок – понеділком

Unregelmäßige Fälle (Feminina):

- Apostroph nach den Konsonanten **б, п, м, в, ф**: верф – верф'ю, любов – любов'ю

Übung 1

Bilden Sie den Instrumental Singular:

адвокат	грудень	Марія Петрівна	вежа
Василь	пекар	кухня	вулиця
Андрій	українець	піч	місто
перекладач	борщ	медаль	поле
Іван Петрович	подруга	осінь	життя
учень	бабуся	подорож	весілля

Instrumental als Mittel oder Instrument einer Handlung:

- **Чим** ви їдете? Ми їдемо автобусом. (Womit fährt ihr? Wir fahren mit dem Bus.) – Eine alternative Variante zu „На чому ви їдете? Ми їдемо на автобусі.“

Übung 2

Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese nach dem Muster:

Петро – автобус

Чим Петро їздить на роботу?

Він їздить автобусом.

Олена – трамвай	Іван – тролейбус	Галина – мотоцикл
Олег – метро	Ніна – велосипед	Марко – трактор

А чим Ви їздите на роботу / у відпустку / у відрядження, ...?

Instrumental nach den Verben працювати, бути, стати:

– Ким ви працюєте? (Als was arbeiten Sie?)

– Я працюю вчителем. (Ich arbeite als Lehrer.)

Übung 3

Bilden Sie Fragen und Antworten nach dem Muster:

Тарас / інженер

Ким працює Тарас?

Він працює інженером.

Борис / журналіст	Мирослава / лікар	Богдан / водій
Степан / слюсар	Вікторія / адвокат	Ольга / медсестра

ставати (I) – стати (I), (werden)

ставати *ив* – стаю, стаєш, стає, ... *Prät.* ставав, ставала, ...

стати *в* – стану, станеш, стане, ... *Prät.* став, стала, ...

– Ким був Іван? Він був студентом. (Was war Iwan? Er war Student.)

– Ким він став? Він став архітектором. (Was ist er geworden? Er ist Architekt geworden.)

Übung 4

Beantworten Sie die folgenden Fragen:

– Ким дядько Степан був раніше? (Dialog 2)

– А ким він став?

– Ким Ви були раніше?

– Ким Ви потім стали?

– Ким і де Ви зараз працюєте?

– Ким працює Ваш батько / Ваша мати / Ваш друг / ... ?

– Ким вони були раніше?

Stellen Sie ähnliche Fragen an Ihren Kursnachbarn.

Instrumental nach „є“ (Präsensform von бути – sein):

– Київ – столиця України. = Київ є столицею України. (Kyjiw ist die Hauptstadt der Ukraine.)

Übung 5

Ändern Sie die Sätze nach dem Muster:

Берлін – столиця Німеччини.

Берлін є столицею Німеччини.

1) Магдебург – центр федеральної землі. 2) Андрій – вчитель музичної школи. 3) Олена – редактор газети „Час“. 4) Павло – брат Михайла Петровича. 5) Ірина Іванівна та Федір Борисович – батьки мого колеги. 6) Ніна та Леонід – друзі моїх сусідів.

Instrumental nach den Verben **займатися** (I), **цікавитися** (II), **захоплюватися** (I)займа/тися *uv*, -юсь, -єшся, ... – *sich beschäftigen*цікав/итися *uv*, -люсь, -ишся, ... – *sich interessieren*захоплю/ватися *uv*, -юсь, -єшся, ... – *sich begeistern*

Übung 6

Bilden Sie Fragen und Antworten nach dem Muster:

Борис / спорт

Чим займається Борис? Він займається спортом.

Федір – плавання	Наталка – аеробіка
Юлія – гімнастика	Ніна та Олена – волейбол
Олівер – футбол	Володимир і Віталій – бокс

Юлія / гімнастика

Чим цікавиться Юлія? Вона цікавиться гімнастикою.

Рольф – техніка	Теодор і Костянтин – теологія
Марко – історія	Семен і Остап – балет
Софія – архітектура	учні – географія

Bilden Sie ähnliche Sätze mit dem Verb **захоплюватися**.

Übung 7

Erzählen Sie über Ihre Interessen und Hobbys.

Wofür interessieren sich Ihre Freunde und Verwandte?

Wofür begeistert sich Ihr Nachbar? Fragen Sie ihn danach.

Es gibt noch andere Verben, die den Instrumental verlangen, z. B.:

– **керу/вати** (I) *uv*, -ю, -єш (*leiten*): Богдан керує роботою студентів. (Bohdan leitet die Arbeit der Studenten.)– **користу/ватися** (I) *uv*, -юсь, -єшся (*nutzen, benutzen*): Ви можете користуватися словником. (Sie dürfen das Wörterbuch benutzen.)– **бав/итися** (II) *uv*, -люсь, -ишся (*spielen*): Дівчинка бавиться лялькою. (Das Mädchen spielt mit der Puppe.)– **пригоща/ти** (I) *uv*, -ю, -єш / **приго/стити** (II) *v*, -щу, -стиш (*anbieten, bewirten*): Наталка пригощає гостей борщем. (Natalka bietet den Gästen Borschtsch an.)– **пиша/тися** (I) *uv*, -юсь, -єшся (*stolz sein auf ...*): Мати пишається сином. (Die Mutter ist stolz auf ihren Sohn.)

Bilden Sie eigene Beispiele mit diesen Verben.

Der Gebrauch des Instrumentals zur Bezeichnung des Ortes nach den Präpositionen: за (hinter), перед (vor), під (unter, bei), над (über), між (zwischen):

– Де? За театром, перед аптекою. (Wo? Hinter dem Theater, vor der Apotheke.)

Übung 8

Wo? Beantworten Sie die Fragen nach dem Muster:

Де стоїть пам'ятник Шевченкові? (перед, університет) Він стоїть перед університетом.

1. Де висить карта України? (над, стіл)
2. Де зупинка автобуса номер три? (за, музей)
3. Де знаходиться оперний театр? (між, стадіон і філармонія)
4. Де лежить словник? (під, портфель)
5. Де розташована Україна (між, Польща і Росія)
6. Де студенти зустріли викладача? (перед, аудиторія)
7. Де знаходиться місто Самбір? (за, Львів)
8. Де працює Семен? (під, Київ)
9. Де живе Софія? (за, Вінниця)

Zur Bezeichnung des Ortes wird der Instrumental auch *ohne* Präposition gebraucht: їхати лісом (durch den Wald fahren), подорожувати Україною (durch die Ukraine reisen).

Der Instrumental in temporaler Bedeutung – nach den Präpositionen перед und між bei der Frage Коли?:

– Коли? Перед уроком. (Wann? Vor dem Unterricht.)

Між обідом і вечерею. (Zwischen Mittag- und Abendessen.)

Übung 9

Wann? Beantworten Sie die Fragen nach dem Muster:

Коли Віра Петрівна була у відрядженні? (Різдво) – Вона була у відрядженні перед Різдвом.

1. Коли Іван був в гостях у Віктора? (відпустка)
2. Коли Олена зустріла Степана? (день народження)
3. Коли Денис бачив Макса? (обід)
4. Коли Ви сьогодні снідали? (семинар)
5. Коли нам треба бути в посольстві? (прийом)
6. Коли Вам можна працювати вдома (вівторок і п'ятниця)
7. Коли Дмитро буде проходити практику? (вересень і січень)

In temporaler Bedeutung kann der Instrumental auch *ohne* Präposition gebraucht werden: годинами (stundenlang), вечорами (abends).

Instrumental nach der Präposition з (in der Bedeutung mit):

– З ким? З Оленою. (Mit wem? Mit Olena.)

Übung 10

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Віра / працювати / Олена

З ким працює Віра? Вона працює з Оленою.

Рольф / працювати / Марія	Борис / вечеряти в ресторані / Оксана
Катерина / жити / сестра	Мирослава / готувати сніданок / син
Віктор / іти в кіно / Андрій	Марко / вчитися / Василь
Галина / їхати в Крим / чоловік	Юлія / їздити у відпустку / Клавдія
Іванка / ходити в театр / друг	батько / дивитися телевізор / дочка

- Остап з Марійкою (*Instrumental*) тут. (Marijka und Ostap sind hier.)
 – Ми з сестрою були в театрі. (Meine Schwester und ich waren im Theater.)

Übung 11

Übersetzen Sie ins Ukrainische nach dem gleichen Muster:

1. Meine Ehefrau und ich waren im Sommer in den Karpaten.
2. Mein Ehemann und ich werden uns im nächsten Jahr auf der Krim erholen.
3. Mein Vater und ich waren gestern im Kino.
4. Ostap und Olena sind Studenten.
5. Oksana und ich haben uns lange nicht gesehen.
6. Andrij und Wassyl sind gute Freunde.
7. Maria und ich treiben täglich Sport.

– **З чим? З хлібом.** (Womit? Mit Brot.)

Übung 12

Bilden Sie Fragen und beantworten Sie diese nach dem Muster:

Оксана п'є каву з (молоко). – З чим Оксана п'є каву? – З молоком.

Тарас їсть хліб з (масло).	Я п'ю чай з (пукор і лимон).
Мама готує вареники з (сир).	Ми їмо борщ з (хліб і часник).
Галія любить канапки з (шинка).	Юрко взяв картоплю з (м'ясо і салат).

- Вітаю Вас (*Akkusativ*) з днем (*Instrumental*) народження! *oder*:
 – Поздоровляю Вас з днем народження! (Ich gratuliere Ihnen **zum** Geburtstag!)

віта/ти / привіта/ти (II), -ю, -єш з ... (*grüßen, begrüßen, gratulieren zu ...*)
поздоровля/ти (I), -ю, -єш / **поздоров/ити** (II), -лю, -иш з ... (*gratulieren, beglückwünschen zu ...*)

Übung 13

Worum handelt es sich in diesen Glückwunschkarten?

Шановна пані Луценко! Поздоровляю Вас і Ваших колег з ювілеєм фірми „Житлобуд“. Бажаю Вам подальших успіхів. Ваш І. Поліщак фірма „Дністер“	Дорогий Андрію Макаровичу! Вітаю Вас і Вашу дружину з народженням сина. Бажаю Вам великого родінного щастя, а синові міцного здоров'я. Ваша колега О. П. Тимошенко	Люба Вірочко! Вітаю тебе з днем народження. Бажаю тобі щастя та великих успіхів у роботі та особистому житті. До зустрічі у Львові! Твій друг Богдан Луценко
--	---	---

Übung 14

a) Wozu kann man gratulieren? Bilden Sie Sätze:

Поздоровляю Вас / тебе ...

Вітаю Вас / тебе ...

зі (свято)	з (Великдень)	з (хрестини)	з (день народження)
з (Різдво)	з (весілля)	з (новосілля)	з (День Незалежності)

b) Schreiben Sie 2 Karten. Gratulieren Sie Ihrem ukrainischen Freund zum Geburtstag und Ihrem Lehrer zum ukrainischen Nationalfeiertag (Tag der Unabhängigkeit).

– З ким ти святкуватимеш день народження? – З друзями та сусідами.

Dialog 4

Оксана Петрівна Алло! Віро, це ти? Добрий день!
 Віра Петрівна Добрий день, Оксано! Яка приємна несподіванка!
 Оксана Петрівна Вітаю тебе з днем народження! Бажаю щастя, здоров'я, успіхів!
 Віра Петрівна Дякую, сестричко.
 Оксана Петрівна З ким ти будеш святкувати?
 Віра Петрівна З друзями, з сусідами, з дітьми...
 Оксана Петрівна І з колегами?
 Віра Петрівна Звичайно. Вони зустріли мене з подарунками та квітами.

Der Instrumental der Substantive (Plural)

Geschlecht	Nominativ S.	Nominativ Pl.	Instrumental Pl.	Endung
<i>m</i>	інженер батько викладач лікар учитель герой	інженери батьки викладачі лікарі учителі герої	інженерами батьками викладачами лікарями учителями героями	-ами -ями
<i>f</i>	сестра площа племінниця аудиторія верф ніч тінь	сестри площі племінниці аудиторії верфі ночі тіні	сестрами площами племінницями аудиторіями верф'ями ночами тінями	
<i>m</i>	село море прізвище завдання	села моря прізвища завдання	селами морями прізвищами завданнями	

Übung 15

Bilden Sie den Instrumental Singular sowie den Nominativ und Instrumental Plural der folgenden Substantive:

юрист, вихователь, товариш, музей, школа, вулиця, теща, лекція, піч, медаль, озеро, поле

Übung 16

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

діти – учні – студенти

Мої діти були учнями, а стали студентами.

друзі – студенти – вчителі
 брати – асистенти – лікарі
 сусіди – солдати – офіцери

Степан і Наталка – перекладачі – викладачі
 Ніна та Галя – прибиральниці – співачки
 Леся і Настя – домогосподарки – стюардеси

Übung 17

Setzen Sie die in Klammern stehenden Substantive in den Instrumental:

1) Літак летів над (гори та озера). 2) Туристичний автобус їхав (поля та ліси). 3) Пароплав плыве (моря та ріки). 4) Група німецьких студентів подорожувала (міста і села) України.

– Леся розмовляє німецькою мовою?

Dialog 5

Юлія Леся розмовляє німецькою мовою?
 Макс Думаю, ще ні.
 Юлія А Василь і Павло?
 Макс Василь добре розмовляє німецькою, а Павло французькою мовою.
 Юлія Мама казала, що у Львові всі розмовляють ще й польською мовою.
 Макс Жителі Львова добре розуміють польську мову.
 Юлія Чому?
 Макс Тому що це мова їхніх добрих сусідів.

Dialog 6

Макс Ой, що це так смачно пахне?
 Юлія Мама варить український борщ. А я їй допомагаю.
 Макс Борщ з червоним буряком?
 Юлія Звичайно. І з свіжою капустою, молодію картоплею.
 Макс І як я знаю, з іншими овочами. З м'ясом чи з копченим салом?
 Юлія Сьогодні з м'ясом і різними смачними приправами. І з пампушками.
 Макс А вареники з сиром вже готові?
 Юлія Майже. Сьогодні мама хоче почастувати нас українським обідом.
 Макс Це тобі не студентські харчі! І не якісь равики!

Der Instrumental der Adjektive

Fragen: Nominativ – Який? Яка? Яке? Які?
 Instrumental – Яким? Якою? Яким? Якими?

Singular			
Geschlecht	Nominativ	Instrumental	Endung
<i>m</i>	великий синій	великим синім	-им -ім
<i>f</i>	велика синя	великою синьою	-(ь)ою
<i>n</i>	велике синє	великим синім	-им -ім
Plural			
<i>m f n</i>	великі сині	великими синіми	-ими -іми

- Я розмовляю **українською мовою** (*Instrumental*). = Я розмовляю по-українськи.
- Олєг добре (дуже добре, чудово, вільно, досконало, трохи, погано) розмовляє англійською мовою.

Übung 18

Welche Sprachen sprechen diese Personen? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Юлія / по-українськи Юлія добре (досконало, вільно, погано, трохи, ...) розмовляє українською мовою.

Макс / по-англійськи	Оксана / по-французьки	Рамон / по-іспанськи
Василь / по-німецьки	Віталій / по-російськи	Марія / по-чеськи
Руслана / по-польськи	Ніколь / по-італійськи	Нур / по-турецьки

володі́ти (I) *uv*, -ю, -єш (*herrschen, beherrschen, sprechen*) + *Instrumental*

- Якими іноземними мовами Ви **володі́єте**? Я (добре) володію англійською мовою.

Übung 19

Beantworten Sie die Fragen:

Якими іноземними мовами Ви володі́єте?

... володіють Ваші друзі / коле́ги / родичі, ... ?

Erkundigen Sie sich bei Ihren Kursnachbarn nach ihren Sprachkenntnissen.

Übung 20

Setzen Sie die Wörter in Klammern in die richtige Form:

Сьогодні неділя, і ма́ма пригоща́є нас (український обі́д). На перше вона́ приготува́ла борщ із (свіжі овочі): з (молода капуста і карто́пля, морква та бу́ряк, зелена петру́шка та цибу́ля). На стіл ма́ма завжди пода́є борщ із (свіжий часник, сметана та пампу́шки). На друге ма́ма зварил а вареники з (то́вчена карто́пля) і (свіжий сир). Інколи вона́ робить вареники з (яблука або ви́шні). Вареники можна подавати зі (сметана, мед, цу́кор, підли́вка). На тре́тє ма́ма приготува́ла соло́дкий узвар і спекла ба́бку з (рис, мак і родзи́нки). „Смачно́го!“ – ка́же вона́ і ми почина́ємо з (задово́лення) ї́сти і пи́ти.

Die Verben ї́сти und пи́ти (Präsens-Konjugation):

	ї́сти <i>uv</i> / <i>arch.</i>	пи́ти <i>uv</i> / (I)
я	ї́м	п'ю
ти	їси́	п'єш
він	їсть	п'є
ми	їмо́	п'ємо́
ви	їсте́	п'єте́
вони́	ї́дять	п'ють

Präteritum: ї́сти – їв, їла, їли / пи́ти – пив, пила, пили́

Aspekte: Der vollendete Aspekt dieser Verben hat verschiedene Varianten – allerdings mit verschiedenen Bedeutungen:

<i>ув</i>	<i>в</i>		<i>ув</i>	<i>в</i>	
їсти	поїсти	etwas (ein wenig)	пити	попити	etwas (ein wenig)
		essen			trinken
	з'їсти	aufessen		ви́пити	austrinken
	наїстися	sich satt essen		на́питися	genug trinken

Merken Sie sich:

- Я хочу їсти. = Я голодний / голодна. (Ich habe Hunger.)
- Я наївся / наїлась. = Я ситий / сита. (Ich bin satt.)
- Я хочу пити. (Ich habe Durst.)
- Я напився / напилась. (Ich habe genug getrunken.)

Übung 21

Fügen Sie passende Personalpronomen ein und setzen Sie Betonungszeichen:

Що ... їсте? ... їм канапку, а ... їсть салат. А ... що їдять? ... їсть сало, а ... їсть шинку. Що ... їси на сніданок? Булку або рогалик. А ... їмо на сніданок канапки.
 Що ... п'єш на сніданок? ... п'ю каву. А ... п'ємо чай. ... п'ють сік, а ... п'єте воду? Так, ... завжди п'ю воду, коли хочу пити.

сніда́нок *m* (Frühstück), обі́д *m* (Mittagessen),
 підвечі́рок *m* (Vesper), вече́ря *f* (Abendessen)

їсти / пити на сніда́нок (*Akkusativ*) – zum Frühstück essen / trinken
 ... на обі́д, на підвечі́рок, на вече́рю

Übung 22

Ergänzen Sie die Endungen und setzen Sie Betonungszeichen.

- На сніданок я ї..... канапки з масло..... і ковбас..... і п..... чай з лимон.....
- Іван ї..... на сніданок булку з сир..... або рогалик і п..... каву з молоко.....
- А мої діти ї..... на сніданок білий хліб з мед..... або з повидло.....
- Що ви ї..... на обід? На обід ми ї..... картоплю з м'ясо..... і підлив.....
- А що ви п..... на обід? Ми п..... кисіль.
- Я люблю ї..... на перше борщ з пампушк.....
- На друге я часто ї..... вареники з сир..... і сметан.....
- На десерт ми ї..... солодку бабку з яблук..... і п..... узвар.
- На підвечірок вони п..... каву з цукр..... і ї..... солодкий пиріг з вершк.....
- На вечерю Остап ї..... чорний хліб з шинк..... або сало..... і п..... пиво.

Übung 23

Beantworten Sie die Fragen:

Що Ви їсте (п'єте) на сніда́нок? ... на обі́д? ... на підвечі́рок? ... на вече́рю?

Stellen Sie ähnliche Fragen an Ihre Kursnachbarn.

Die archaische Konjugation der Verben

Nach der archaischen Konjugation werden nur wenige Verben konjugiert:

- їсти *iv* und die davon abgeleiteten Verben (поїсти *v*, з'їсти *v*, наїстися *v*, ...)
- дати *v* und die davon abgeleiteten Verben (передати *v*, продати *v*, ...)
- відповісти *v* sowie die anderen Verben auf -вісти (розповісти *v*, ...)

<i>iv</i>	<i>v</i>	
їсти	з'їсти	essen / aufessen
	поїсти	etwas essen
	наїстися	sich satt essen
давати	дати	geben
передавати	передати	übergeben, übertragen
продавати	продати	verkaufen
здавати	здати	abgeben, ablegen
відповідати	відповісти	antworten
розповідати	розповісти	erzählen

Die Konjugation:

	дати <i>v</i>	відповісти <i>v</i>
я	дам	відповім
ти	даси	відповіси
він	дасть	відповість
ми	дамо	відповімо
ви	дасте	відповісте
вони	дадуть	відповідять

Präteritum: дати – дав, дала, дали / відповісти – відповів, відповіла, відповіли

Übung 24

Setzen Sie die Verben in der richtigen Form ein:

їсти *iv*

Що це ти? Я вареники. А що твій сусід? Він теж вареники. Ви любите українські страви? Так, ми майже щодня борщ, вареники або голубці.

дати *v*

Зараз ми будемо обідати. А коли ти дітям морозиво? Я їм морозиво після обіду. Коли ж ти хочеш їм подарунки? Дмитро і Олена дітям подарунки ще вчора, а ми, я думаю, їм подарунки наступного вівторка.

відповісти *v*

Завтра ввечері я на його питання. І що ж ти йому?? Я ще не знаю. Може, ми разом йому? Як ти думаєш? Добра ідея!

Übung 25

Setzen Sie das passende Verb in der entsprechenden Form ein:

їсти / з'їсти

Мамо, я хочу! Я з ранку нічого не А хто усі канапки? Не знаю.
Напевно, Василь. Василью, це ти Лесин сніданок? Нічого я не Вона сама
все Я лише чаю напився.

давати / дати

Мій син Микола їде завтра на екскурсію. Скільки грошей йому? Я, наприклад,
завжди моїй дочці 10 – 15 гривень. Тоді я також Миколі 15 гривень.

продавати / продати

Ярино, що це ти тут на базарі? Я яблука, як бачиш. Які гарні яблука! Не
лише гарні, а й смачні. Тому я й вже 30 кілограмів. А до вечора, думаю, я
усі яблука. Може, ти й мені 2 кілограми?

відповідати / відповісти

На уроці учні читають текст і на питання. Дмитро вже майже на всі
питання. Коли він на останнє питання, він зможе піти на перерву.

розповідати / розповісти

Що це ти групі учора після семінару? Я про мою поїздку до Німеччини.
Спочатку я як важко було одержати візу і квиток на літак. А про перебування в
Німеччині ти теж? Ні, про це я завтра.

Übung 26

Konjugieren Sie die Verben поїсти v, наїстися v, продати v, розповісти v.

Übung 27

Nennen Sie die passende Verbform:

я (відповісти), ти (розповісти), він (дати), ми (продати), ви (наїстися), вони (відповісти), я
(розповісти), ти (дати), він (продати), ми (наїстися), ви (відповісти), вони (дати)

– Кárта висить над моїм письмовим столом.

Dialog 7

Віра Петрівна	Де наша географічна кárта?
Макс	Вона висить над моїм письмовим столом.
Віра Петрівна	Над твоїм письмовим столом? Не бачу.
Юлія	Це колись вона висіла над його столом.
Віра Петрівна	А зараз?
Юлія	Зараз вона висить між твоєю полицею і моїм дзеркалом!
Віра Петрівна	Між моєю полицею і твоїм дзеркалом?
Юлія	Так, як бачиш.

Der Instrumental der Possessivpronomen

Fragen: Nominativ – Чий? Чия? Чіє? Чії?

Instrumental – Чі́йм? Чі́єю? Чі́їм? Чі́їми?

Singular			
Geschlecht	Nominativ	Instrumental	Endung
<i>m</i>	мій / твій наш / ваш їхній	моїм / твоїм нашим / вашим їхнім	-їм -им -ім
<i>f</i>	моя / твоя наша / ваша їхня	моєю / твоєю нашою / вашою їхньою	-єю -(ь)ою
<i>n</i>	моє / твоє наше / ваше їхнє	моїм / твоїм нашим / вашим їхнім	-їм -им -ім
Plural			
<i>m f n</i>	мої / твої наші / ваші їхні	моїми / твоїми нашими / вашими їхніми	-їми -ими -іми

Übung 28

Geben Sie kurze Antworten auf die folgenden Fragen:

Де висить картина? (над, я, ліжко) Над моїм ліжком.

- Де починається екскурсія? (перед, ми, університет)
- Де зупинка тролейбуса? (за, ви, будинок)
- Де тут можна припаркувати машину? (між, вони, гараж, ви, город)
- Де тут студентське кафе? (за, вони, аудиторія)
- Де моя валіза? (під, ти, ліжко)
- Де тут можна побачити пароплави? (за, ми, верф)
- Коли Борис купив Галі перстень? (перед, вони, весілля)

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Text.
2. Bilden Sie Dialoge zum Thema „Українська кухня“.
3. Erzählen Sie über die deutsche Nationalküche.

Українська кухня

Національна кухня – це своєрідна «візитна картка» народу, менш офіційна, ніж герб або прапор, але більш демократична, більш зрозуміла всім і кожному. Український борщ, вареники і голубці посідають значне місце в інтернаціональному меню поруч із французькими підливами, російськими млинцями, італійськими макаронами, англійським пудингом і пекінською качкою.

Привітність і гостинність українського народу відомі з давніх часів. Гостей частували найкращими стравами, напоями і домашніми ласощами: закусками, першими та другими стравами, солодким печивом та бабками, узварами та традиційними домашніми винами. Найпопулярнішою українською стравою є борщ. Існує три різновиди традиційних борщів. Перший – червоний борщ, найулюбленіша з усіх національних українських страв.

Його готують із м'ясом або сáлом, капу́стою, бу́ряком, карто́плею, цибу́лею, часни́ком, зеле́нню петру́шки та кро́пу і деко́ли квасо́лею. Запра́вляють цей борщ свіжими помідора́ми або тома́тним со́усом і подають зі смета́ною.

Други́й різно́вид борщу́ – зеле́ний борщ, яки́й ва́рять навесні́, коли з'яля́ється молода́ зеле́нь.

Готу́ють його́ з карто́плею і свіжим щавле́м, додають варе́ні яйця́ і сметану́.

Тре́тій різно́вид борщу́ – холо́дний борщ, яки́й подають тільки́ влі́тку. Готу́ють його́ з квáсу, до якого́ додають варе́ну карто́плю, горо́х, бу́ряк, цибу́лю, варе́ні яйця́, зеле́ний крі́п, петру́шку і сметану́. Смачно́го!

(З «Енциклопедії української кухні»)

своєри́дний – *eine Art ...*, менш – *weniger*, герб – *Wappen*, пра́пор – *Fahne*, більш – *mehr*, ко́жний – *jeder*, значни́й – *bedeutend*, млине́ць – *Pfannkuchen*, качка – *Ente*, приві́тність – *Freundlichkeit*, гостинни́сть – *Gastfreundschaft*, найкращи́й – *der beste*, ласо́щі – *Leckerbissen*, заку́ска – *Imbiss*, Vorspeise, пече́иво – *Gebäck*, найпопуля́рніший – *der populärste*, різно́вид – *Art*, найулю́бленіший – *der beliebteste*, зеле́нь – *Grün*, Grüngemüse, крі́п – *Dill*, запра́вляти / запра́вити – *abschmecken*, з'явля́тися / з'яві́тися – *erscheinen*, щаве́ль – *Sauerampfer*, додава́ти / дода́ти – *hinzufügen*, яйце́ – *Ei*, квас – *Kwas*

– Куди́ це Ви поспі́шаєте? – Несу́ обі́д чоло́вікові. – Так він же працю́є ку́харем ді́стичної і́дальні! – Так-то воно́ так! Але́ у нього́ хво́рий шлу́нок! (Украї́нський гу́мор)

„Восе́ні і курча́та курмі́ будуть.“ „Дві́чі молоді́м не бу́ти.“ „Пиро́гом і бато́гом!“ „Купи́ли хрін – треба́ їсти.“ (Украї́нські наро́дні прислі́в'я)

Vokabeln

ба́бка <i>f</i>	<i>Auflauf</i>	пампу́шка <i>f</i>	<i>Hefepfannkuchen</i>
ба́тіг <i>m</i>	<i>Peitsche</i>	па́хн/ути, -е, -уть <i>uv</i>	<i>riechen, duften</i>
бу́лка <i>f</i>	<i>Brötchen</i>	пе/кту́, -чу́, -че́ш / спе/кти	<i>backen</i>
бу́ряк <i>m</i>	<i>rote Beete</i>	пе́ред <i>I</i>	<i>vor</i>
варе́ник <i>m</i>	<i>ukr. Teigtasche</i>	петру́шка <i>f</i>	<i>Petersilie</i>
вершки́ <i>Pl.</i>	<i>Sahne</i>	пи́ти, п'ю́, п'є́ш, п'є́ / ви́пити	<i>trinken</i>
ви́шня <i>f</i>	<i>Sauerkirsche</i>	пи́д <i>I</i>	<i>unter</i>
віта́/ти, -ю́, -є́ш / приві́та/ти	<i>grüßen, gratulieren</i>	пи́дліва <i>f</i>	<i>Sauce</i>
володі́/ти, -ю́, -є́ш <i>uv</i>	<i>(be)herrschen</i>	пови́дло <i>n</i>	<i>Marmelade</i>
голубе́ць <i>m</i>	<i>Kohlroulade</i>	поздоровля́/ти, -ю́, -є́ш / поздоров'и́ти, -лю́, -и́ш	<i>gratulieren</i>
горо́х <i>m</i>	<i>Erbse(n), Bohne(n)</i>	поспі́ша/ти, -ю́, -є́ш <i>uv</i>	<i>sich beeilen</i>
гото́вий	<i>fertig, bereit</i>		

двічі	<i>zweimal</i>	прода/ва́ти, -ю́, -е́ш / прода́/ти, -м, -си	<i>verkaufen</i>
з, зі, із <i>I</i>	<i>mit</i>	припра́ва <i>f</i>	<i>Gewürz</i>
за <i>I</i>	<i>hinter</i>	прямі́й	<i>direkt, gerade</i>
захо́плення <i>n</i>	<i>Begeisterung</i>	ра́влик <i>m</i>	<i>Schnecke</i>
захо́плю/ватися, -ю́сь, -е́шся / захоп'і́тися, -лю́сь, -и́шся	<i>sich begeistern</i>	рога́лик <i>m</i>	<i>Hörnchen</i>
інозе́мний	<i>Fremd-, ausländisch</i>	родзи́нка <i>f</i>	<i>Rosine</i>
іда́льна <i>f</i>	<i>Gaststätte, Kantine</i>	са́ло <i>n</i>	<i>Speck</i>
ї́сти, ї́м, ї́си, ї́сть / з'ї́сти	<i>essen</i>	сма́чний, сма́чно	<i>schmackhaft</i>
кана́пка <i>f</i>	<i>belegtes Brot</i>	Сма́чного!	<i>Guten Appetit!</i>
капу́ста <i>f</i>	<i>Weißkohl</i>	смета́на <i>f</i>	<i>saure Sahne</i>
карто́пля <i>f</i>	<i>Kartoffel(n)</i>	сполу́чення <i>n</i>	<i>Verbindung</i>
кисі́ль <i>m</i>	<i>Kaltschale</i>	ста/ва́ти, -ю́, -е́ш / ста́/ти, -ну, -неш	<i>werden</i>
ко́пчений	<i>geräuchert</i>	те́ща <i>f</i>	<i>Schwiegermutter</i>
крі́п <i>m</i>	<i>Dill</i>	тимчасо́вий	<i>zeitweilig</i>
курча́ <i>n</i>	<i>Küchen</i>	то́вчений	<i>gestampft</i>
лимо́н <i>m</i>	<i>Zitrone</i>	трива́/ти, -е́, -ю́ть <i>uv</i>	<i>dauern</i>
ма́к <i>m</i>	<i>Mohn</i>	узва́р <i>m</i>	<i>Kompott</i>
ме́д <i>m</i>	<i>Honig</i>	уявля́/ти, -ю́, -е́ш / уяв'і́ти, -лю́, -и́ш (собі́)	<i>sich etw. vorstellen</i>
мі́ж <i>I</i>	<i>zwischen</i>	фру́кти <i>Pl.</i>	<i>Obst</i>
мо́ркава <i>f</i>	<i>Möhre(n)</i>	хресті́ни <i>Pl.</i>	<i>Tauffeier</i>
моро́зиво <i>n</i>	<i>Speiseeis</i>	хрі́н <i>m</i>	<i>Meerrettich</i>
на пе́рше, на дру́ге	<i>als 1. (2.) Gang</i>	цибу́ля <i>f</i>	<i>Zwiebel(n)</i>
над <i>I</i>	<i>über</i>	часни́к <i>m</i>	<i>Knoblauch</i>
новосі́лля <i>n</i>	<i>Einzugsfeier</i>	часту/ва́ти -ю́, -е́ш / поча́сту/ва́ти	<i>bewirten, anbieten</i>
ово́чі <i>Pl.</i>	<i>Gemüse</i>	ю́шка <i>f</i> , суп <i>m</i>	<i>Suppe</i>
		я́вище <i>n</i>	<i>Erscheinung</i>

LEKTION 21

Die Präfixbildungen der Verben Der Gebrauch des Apostrophs Der Instrumental der Personalpronomen

— О котрій годині відлітає літак із Франкфурта? — О дев'ятій.
— А коли він прилітає до Києва? — Об одинадцятій.

Dialog 1

Юлія Мамо, ти вже знаєш, коли ти полетиш до Києва?
Віра Петрівна Наступної п'ятниці. Я полечу з Франкфурта.
Юлія О котрій годині відлітає літак?
Віра Петрівна О дев'ятій ранку.
Юлія А коли він прилітає до Києва?
Віра Петрівна Об одинадцятій — за середньоевропейським часом.
Юлія А за київським часом?
Віра Петрівна О дванадцятій.
Юлія Над якими містами ти будеш пролітати?
Віра Петрівна Думаю, над Дрезденом, Краковом та Львовом.

Dialog 2

Віра Петрівна Де Макс?
Юлія Він вже поїхав у Бонн.
Віра Петрівна Він сказав, коли приїде наступного разу додому?
Юлія Ні, але він обіцяв подзвонити, як тільки приїде до Бонна.
Віра Петрівна А ось і дзвінок. Напевно, це він. Алло!
Макс Алло, мамо, це я, Макс. Я щойно приїхав і дзвоню, як обіцяв.
Віра Петрівна І як ти доїхав?
Макс Без проблем. Дуже швидко, як бачиш.
Віра Петрівна Сподіваюсь, ми ще зустрінемося до мого від'їзду.
Макс Звичайно, мамо. Я приїду в середу або четвер.
Віра Петрівна Ти можеш по дорозі заїхати до пані Шнайдер? Вона просила.
Макс Вона щось хоче тобі передати?
Віра Петрівна Так, подарунок братові, який живе у Львові.

Die Präfixbildungen der Verben

Die Präfigierung des Verbalstammes dient, wie bereits erwähnt, der Bildung des vollendeten Aspekts: робити *uv* – зробити *v*, читати *uv* – прочитати *v*. Außerdem dient sie der Bildung neuer Verben, wie z. B. писати (*schreiben*) – описати (*beschreiben*), підписати (*unterschreiben*) usw.

Aufgabe: Arbeiten Sie das Thema „Die Präfixbildungen der Verben“ (Anhang, Grammatik, S. 281) selbständig durch.

Übung 1

Übersetzen Sie ins Deutsche:

- У вівторок Ірина поїхала в Карпати.
- Спочатку Юлія почитала книжку, потім послухала музику.
- Олег прийшов додому о десятій годині вечора.
- Він приніс подрузі квіти.
- Ми пройшли через парк, перейшли через вулицю і дійшли до пам'ятника.
- По дорозі на вокзал ми зайшли до кав'ярні і випили чашку кави.
- З ресторану ми вийшли пів на одинадцять.
- Після уроків ми віднесли книжки в бібліотеку.
- Машина з'їхала з автостради і під'їхала до заправки.
- Гості розійшлися пізно.

Übung 2

Fügen Sie anstelle der Punkte passende Präfixe ein und setzen Sie Betonungszeichen:

Після прес-конференції Тарасшов додому. Додому вінйшов о 9-й годині.
Ученьйшов до класу. Вінйшов до стола, взяв підручник ійшов від стола. Потім вінйшов з класу.
По дорозі друзійшли у ресторан. Там вони повечеряли. Після вечері вонийшли з ресторану,йшли через дорогу ійшли через парк. О 10-й годині вонийшлися.

Übung 3

Setzen Sie die folgenden Verben im Präteritum ein. Jedes Verb darf nur einmal verwendet werden.

вийхати	в'їхати	від'їхати
з'їхати	об'їхати	під'їхати
доїхати	проїхати	приїхати
заїхати	переїхати	роз'їхатися

Вранці ми поїхали машинами до міста. У місто ми о 9-й годині.
Спочатку ми на центральну площу і до пам'ятника.
Там ми сфотографувались. Потім ми до універмагу і в підземний гараж. В універмазі ми купили подарунки дітям. Після цього ми через головну вулицю, парк і до Дніпра. Там ми постійно подивилися на річковий вокзал і на пароплави. Потім ми від ріки, через міст і По дорозі додому я ще до супермаркету.

Übung 4

Übersetzen Sie ins Deutsche:

- М'ркові треба було переписати віправу ще раз.
- Діти побігли в дитячий садок.
- Григорій повів собаку в парк.
- Галина вписала ще одне слово в текст.
- Цей афоризм я вчитала в старому романі.
- Остап виніс стільці на балкон.
- Коли я дочитаю книжку до кінця, я віднесу її Христині.
- Нарешті ми допливли до берега.
- Сергійко підбіг до дверей і запитав: „Хто там?“
- Степан підніс мені склянку вина і сказав: „Вип'ємо за зустріч!“
- По дорозі в кіно ми заїхали до друга.
- Офіціантка розносила напої.
- Ці слова приписують Шевченкові.
- Пташки побачили на дорозі собаку і розлетілися.

Auch bei *Substantiven* und *Adjektiven* behalten die Präfixe ihren Inhalt:

хід – *Gang*, вхід – *Eingang*, вихід – *Ausgang*, перехід – *Übergang*, прохід – *Durchgang*, обхід – *Rundgang*, *Umleitung*, підхід – *Herangehen*, сходи – *Treppe*, вхідний квиток – *Eintrittskarte*, вихідний день – *arbeitsfreier Tag* (*Tag, an dem man ausgeht*), перехідний період – *Übergangsperiode*, прохідний двір – *Durchgangshof*, обхідний лист – *Laufzettel*

Übung 5

Was bedeuten diese Wörter?

в'їзд, виїзд, об'їзд, переїзд, проїзд, з'їзд, в'їзна віза, виїзна віза, проїзний квиток, опис, підпис, надпис, напис, допис, перепис населення, політ, переліт, виліт, приліт, обліт, перелітний птах

Der Gebrauch des Apostrophs

Das Zeichen ' (*Apostroph*), ein Gegenzeichen zu ь (*Weichheitszeichen*), signalisiert, dass der vorangehende Konsonant **hart** ausgesprochen wird: н'ять, дів'ять.

Der Apostroph wird gebraucht:

- 1) vor den jotierte Vokalen **я, ю, є, ї**:
 - nach den labialen Konsonanten **б, п, в, м, ф**: В'ячеслав, сім'я
 - nach einem harten **р** am Silbenende: валер'янка, інтер'єр
 - nach Präfixen und anderen wortbildenden Teilen, die auf einen harten Konsonanten enden: в'їзд, з'їзд, мін'юст, транс'європейський
- 2) vor **я** nach **к**: Лук'ян, К'яра
- 3) in fremdsprachigen Eigennamen wie Д'Артаньян, Жанна д'Арк, О'Генрі
- 4) in vielen Fremdwörtern vor **я, ю, є** nach Präfixen und anderen wortbildenden Teilen, die auf harte Konsonanten enden: ад'ютант, Рейк'явік, кон'юнктура.

Der Apostroph wird nicht gebraucht:

- 1) vor den jotierten Vokalen **я, ю, є** nach den labialen Konsonanten **б, п, в, м, ф** falls vor diesen Konsonanten ein *zweiter* beliebiger Konsonant außer **р** steht, der auch zum Wortstamm gehört: **св'ято, різдв'яний**
- 2) nach einem weichen **р**: **мор'як, р'юкзак**
- 3) in Fremdwörtern nach den labialen Konsonanten falls sie *weich* ausgesprochen werden: **М'юнхен, п'юре, бюро.**

Übung 6

Setzen Sie dort, wo es notwendig ist, den Apostroph ein:

об...єкт, об...їзд, об...мін, об...серваторія, комп...ютер, В...єтнам, св...ятий, прем...єра, різдв...яний, кон...юнктура, бур...як, пан...європейський, суб...єкт, В...юртемберг, ін...єкція, м...юзикл, б...рократ, п...ятниця, дев...ятнадцять

– Він вчився з **тобою** в університеті? – Ні, він вчився зі **мною** ще в школі.

Dialog 3

Юлія Мамо, звідки ти знаєш Богдана Івановича?
 Віра Петрівна Ми з ним разом вчилися.
 Юлія Він вчився з тобою в університеті?
 Віра Петрівна Ні, він вчився зі мною ще в школі, ми колишні однокласники.
 Юлія Тепер я розумію, чому між вами такі добрі відносини.
 Віра Петрівна Можна сказати, між нами старі товариські стосунки.
 Юлія А зараз він працює з тіткою Оксаною?
 Віра Петрівна Так, він вже кілька років працює з нею в університеті.
 Юлія Може, тітка Оксана і Богдан Іванович – колишні однокурсники?
 Віра Петрівна Ні, вона познайомилася з ним на роботі.

Der Instrumental der Personalpronomen

<i>N</i>	я	ти	ми	ви	він	вона	воно	вони
<i>G</i>	мене́	тебе́	нас	вас	його́	її́	його́	їх
<i>D</i>	мені́	тобі́	нам	вам	йому́	їй	йому́	їм
<i>A</i>	мене́	тебе́	нас	вас	його́	її́	його́	їх
<i>I</i>	мною	тобою	нами	вами	ним	нею	ним	ними
<i>P</i>	(на) мені́	(на) тобі́	(на) нас	(на) вас	(на) ньому́	(на) ній	(на) ньому́	(на) них

Übung 7

Bilden Sie den Instrumental:

Ваша дружина працює зі (я). Роман сидить разом з (ти). Ми їздили з (вона) у відпустку. Мирон перекладає з (він) текст. Вони були з (ми) на концерті. Олександр ходив з (вони) в ресторан. Він уже з (Ви) познайомився?

Übung 8

Ersetzen Sie die Substantive im Instrumental durch Personalpronomen.

Muster: Іван зустрівся з Оксаною. – Іван зустрівся з нею.

1. Перед студентами – цікаве завдання.
2. Перед Лідією лежали різні документи і матеріали.
3. Олег сидів за Василем.
4. Там озеро, а за озером починається ліс.
5. Між колегами була конструктивна атмосфера.
6. Богдан вчився разом з Вірою в школі.
7. Зараз Оксана працює з Богданом в університеті.
8. Галя слухає класичну музику. Вона захоплюється музикою вже давно.
9. А Юлія любить спорт. Вона займається спортом щодня.
10. Андрій Макарович святкує з друзями день народження.

– Радий / рада з **Вами** познайомитися. (Es freut mich, Sie kennen zu lernen.)

знайом/итися / познайом/итися II, -люсь, -ишся – з **ким?** (Instrumental) / sich bekannt machen mit ..., j-n kennen lernen

Übung 9

Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Василь знайомиться з (Руслана).

Василь знайомиться з Русланою. З ким він знайомиться? З нею.

- 1) Студенти знайомляться з (викладач). 2) Богдан Іванович знайомиться з (група). 3) У відрядженні Віра Петрівна познайомилася з (берлінські колеги). 4) Пан Мюллер був радий познайомитися з (Віра Петрівна). 5) У відпустці Галина познайомилася з (Андрій та Марійка).

Übung 10

Setzen Sie die Wörter in Klammern in die richtige Form:

Віра Петрівна збирається з (колега) на кілька днів у відрядження до Києва. Вона вже була там з (вона) минулого року. Обидві працюють в Німеччині (викладачі) і мають постійний контакт з (Київський університет) та (різні київські школи). З (вони) їде також один російський колега, який працює в Кельні.

До Києва вони полетять (літак). Віра Петрівна дзвонить у Київ і розмовляє з (працівник) готелю „Темп“. Вона замовляє на чотири дні, з 10-го по 13-е грудня, два номери з (ванна, туалет, телефон і телевізор). Віра Петрівна добре знає і любить цей готель з (великі затишні номери), з (чудовий ресторан і бар), (приємний персонал). Готель розташований недалеко від центру міста, перед (старовинний парк), між (станція метро) і (міський драматичний театр). У Києві Віра Петрівна та її колеги будуть мати семінар і кілька зустрічей з (українські вчителі, доценти та професори), (старі знайомі та друзі). Потім вони планують разом відвідати деякі музеї, бо дуже цікавляться (українська історія та культура). Крім того, вони захоплюються (українська класична опера) і хочуть подивитися й послухати оперу „Запорожець за Дунай“. Після Києва Віра Петрівна хоче на кілька днів заїхати до рідного міста Львова, щоб зустрітися з (батьки, сестра Оксана, її чоловік Степан, племінник Василь, племінниця Леся, подруга Іванна, старий приятель Богдан Іванович, колишні однокласники). Вона так давно не бачилася з (вони)! Але спочатку треба подзвонити сестрі і домовитися з (вона) про все.

Dialog 4

Петренко: Алло! Готель „Темп“. Черговий адміністратор Петренко.
 Віра Петрівна: Добрий день! Моє прізвище Бахманн. Я дзвоню з Кельна.
 Петренко: Добрий день, пані Бахманн! Чим можу служити?
 Віра Петрівна: Я хочу замовити номери у Вашому готелі.
 Петренко: На скільки днів і на коли?
 Віра Петрівна: На чотири дні, з 10-го по 13-е грудня.
 Петренко: Скільки номерів?
 Віра Петрівна: Два.
 Петренко: Які номери Ви бажаєте? Ми маємо одномісні, двомісні та „люкси“.
 Віра Петрівна: Один одномісний і один двомісний.
 Петренко: Двомісні номери ще є, а одномісних, як я бачу, вже немає.
 Віра Петрівна: Як прикро!
 Петренко: Можу запропонувати Вам „люкс“.
 Віра Петрівна: Гарзд. Один „люкс“, будь ласка. Я ще маю одне питання.
 Петренко: Слухаю Вас.
 Віра Петрівна: У Вашому готелі тепер можна розраховуватися карткою?
 Петренко: Ви можете розраховуватися і пластиковою карткою, і готівкою, і чеком.

Dialog 5

Руденко: Міжнародний Авіасервіс України, Франкфурт.
 Віра Петрівна: Алло!
 Руденко: Вас вітає Наталія Руденко. Добрий день.
 Віра Петрівна: Добрий день. Моє прізвище Бахманн.
 Руденко: Чим можу служити, пані Бахманн?
 Віра Петрівна: Я хочу замовити у Вас квитки на літак.
 Руденко: Скільки квитків, на який рейс і на коли?
 Віра Петрівна: Три квитки на рейс Франкфурт – Київ, на 10-е грудня.
 Руденко: Який клас Ви бажаєте – туристичний чи бізнес-клас?
 Віра Петрівна: Бізнес-клас.
 Руденко: Біля вікна, посередині чи біля проходу?
 Віра Петрівна: Це не має значення.
 Руденко: Чи бажаєте Ви також зворотні квитки?
 Віра Петрівна: Так, але лише два.
 Руденко: На яке число?
 Віра Петрівна: На 13-е грудня.
 Руденко: Гарзд. Реєстрація пасажирів та багажу у Франкфурті починається за дві години до відльоту літака.
 Віра Петрівна: Де саме?
 Руденко: У терміналі Е. Квитки та рахунок ми відправимо Вам поштою.
 Віра Петрівна: Тому прошу назвати ще Ваше ім'я та адресу.
 Руденко: Віра. Віра Бахманн. Цюльпіхер Штрассе 45, 50025 Кельн.
 Руденко: Дякую, пані Бахманн.

Übung 11

Bilden Sie Dialoge zum Thema „Я замовляю по телефону номер у готелі та авіаквиток“.

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Text.
2. Sie wohnen im Hotel „Lybid“. Schreiben Sie eine Karte an Ihren Freund und beschreiben Sie Ihre Eindrücke.

Готель «Либідь»

Готель «Либідь» розташований у центрі Києва на площі Перемоги перед будинком цирку і універсамом «Україна». Назва «Либідь» пов'язана з історією Києва. Так звали сестру засновників міста – Кия, Щека та Хорива.

Готель має 17 поверхів, на кожен з яких можна дістатися швидкісними ліфтами. Тут є 280 комфортабельних одно- та двомісних номерів, «люксів» та апартаментів з прямим міжнародним зв'язком, кондиціонерами, холодильниками та фенами. Усі номери мають ванні кімнати з ваннами або душовими кабінами. Для гостей, які не курять, є спеціальний поверх. У готелі існує розвинена інфраструктура: пункти обміну валюти, кіоски з сувенірами та газетами, хімчистка і магазин. Тут можна без проблем одержати різну інформацію, замовити легковий автомобіль або квитки до театру чи на концерт, користуватись комп'ютерною технікою та інтернетом. За допомогою спеціального сервісу можна взяти участь у цікавих екскурсіях по історичних місцях української столиці та численних музеях.

Особливою популярністю користується кухня готелю з великим вибором європейських та українських національних страв, різноманітних вин та інших напоїв. Працівники сервісу та кухарі можуть організувати за бажанням гостей банкети і різні види сніданків.

Розраховуватися в готелі можна кредитною карткою або готівкою.

За високоякісний сервіс готель «Либідь» був нагороджений премією «Оскар».

(З рекламного проспекту)

універсам – *Selbstbedienungswarenhaus*, пов'язаний – *verbunden*, діставатися / дістатися – *gelangen*, зв'язок – *Verbindung*, *Kommunikation*, кондиціонер – *Klimaanlage*, пункт обміну валюти – *Geldwechselstelle*, хімчистка – *chemische Reinigung*, легковий автомобіль – *PKW*, за допомогою – *mit Hilfe*, бажання – *Wunsch*, висока якість – *hohe Qualität*, нагороджений – *ausgezeichnet*, премія – *Preis (Auszeichnung)*

Vokabeln

адміністратор <i>m f</i>	<i>Verwalter</i>	населення <i>n</i>	<i>Bevölkerung</i>
аеропорт <i>m</i>	<i>Flughafen</i>	номер <i>m</i>	<i>Hotelzimmer</i>
виїзд, в'їзд <i>m</i>	<i>Ausfahrt, Einfahrt</i>	обидва, обидві	<i>beide</i>
від'їзд, приїзд <i>m</i>	<i>Abfahrt, Ankunft</i>	обіця/ти, -ю, -еш <i>uv, v</i>	<i>versprechen</i>
відліт, приліт <i>m</i>	<i>Abflug, Landung</i>	однокласник <i>m</i>	<i>Klassenkamerad</i>

відліта́ти, -ю, -єш / відле/тіти, -чу, -тиш	<i>abfliegen</i>	одноку́рник <i>m</i>	<i>Kommilitone</i>
відно́сини <i>Pl.</i>	<i>Beziehung(en)</i>	одномі́сний / дво́місний но́мер	<i>Einzel- / Doppelzimmer</i>
відправля́ти, -ю, -єш / відправ/ити, -лю, -иш	<i>schicken, abschicken</i>	переда́вати, -ю, -єш / переда/ти, -м, -си	<i>übergeben, übertragen</i>
готівка <i>f</i>	<i>Bargeld</i>	підзе́мний	<i>unterirdisch</i>
домовля́тися, -юсь, -єшся / домов/итися, -люсь, -ишся	<i>sich verabreden, etw. vereinbaren</i>	полі́т <i>m</i>	<i>Flug</i>
дзвіно́к <i>m</i>	<i>Anruf</i>	пості́йний	<i>ständig</i>
замовля́ти, -ю, -єш / замов/ити, -лю, -иш	<i>bestellen</i>	при́кро	<i>bedauerlich</i>
зворóтний	<i>Rück-</i>	прилі́та/ти, -ю, -єш / приле/тіти, -чу, -тиш	<i>kommen, ankommen (mit dem Flugzeug)</i>
знайо́м/итися, -люсь, -ишся / познайо́м/итися	<i>kennen lernen</i>	раху́нок <i>m</i>	<i>Rechnung</i>
зустріча́тися, -юсь, -єшся / зустрі/тися, -нусь, -нешся	<i>sich treffen</i>	реєстра́ція <i>f</i>	<i>Einchecken</i>
квито́к, біле́т <i>m</i>	<i>Fahrkarte, Ticket Eintrittskarte</i>	рейс <i>m</i>	<i>Route, Flug</i>
люкс	<i>Luxus-</i>	розра́кову/ватися, -юсь, -єшся / розраху/ватися, -юсь, -єшся	<i>zahlen, Rechnung begleichen</i>
міжна́родний	<i>international</i>	стосу́нки <i>Pl.</i>	<i>Beziehung(en) Verhältnis(se)</i>
міськи́й	<i>städtisch</i>	терміна́л <i>m</i>	<i>Terminal</i>
На коли́?	<i>Für wann?</i>	товари́ський	<i>kameradschaftlich</i>
		туристи́чний	<i>Touristen-</i>
		чергові́й	<i>diensthabender</i>

LEKTION 22

Der Konjunktiv

Die Deklination der Substantive (Zusammenfassung)

– Було б непогано, якби вона мені зустріла на вокзалі.

Dialog 1

- Секретар Науковий відділ, секретар Світлицька.
Віра Петрівна Добрий день! З Вами говорить Віра Бахманн з Кельна.
Секретар Добрий день... Перепрошую, я не зрозуміла. Як Ваше прізвище?
Віра Петрівна Бе-а-ха-ем-а-ен-ен, Бахманн.
Секретар Дякую, пані Бахманн, тепер я зрозуміла. Слухаю Вас.
Віра Петрівна Чи не могли б Ви попросити до телефону пані Тимошенко?
Секретар Я зробила б це з задоволенням, але вона якраз на нараді.
Віра Петрівна Жаль. Чи не могли б Ви їй дещо переказати?
Секретар З приємністю.
Віра Петрівна Я попросила б Вас сказати пані Тимошенко, що дзвонила її сестра з Німеччини, ...
Секретар Так, слухаю...
Віра Петрівна ... яка хотіла б на кілька днів приїхати до Львова.
Секретар Коли саме?
Віра Петрівна 13-го грудня. І що було б непогано, якби вона мені зустріла на залізничному вокзалі.
Секретар Ви приїдете варшавським потягом?
Віра Петрівна Ні, київським.
Секретар То Ви дзвоните з Києва, чи з Німеччини?
Віра Петрівна Дзвоню з Німеччини, а приїду з Києва.
Секретар Хіба не було б краще їхати через Варшаву, а не через Київ?
Віра Петрівна Можливо, так. Але мені потрібно спочатку з'їздити на кілька днів до Києва.
Секретар Розумію. Я скажу пані Тимошенко, щоб вона вам подзвонила.
Віра Петрівна Добра ідея. Дуже дякую.

Der Konjunktiv

Der Konjunktiv (*die Möglichkeitsform*) gehört zu den drei Modi – Aussageweisen (neben Indikativ und Imperativ). Er wird vom Präteritum unvollendeter und vollendeter Verben und der Partikel **би** (*nach Konsonanten*) und **б** (*nach Vokalen*) gebildet.

Je nach Kontext kann diese Wortverbindung verschiedene Zeitformen wiedergeben:

- Я зробила б це ще вчора. (Ich hätte das noch gestern gemacht / getan.) *Präteritum*
- Я зробила б це зараз. (Ich hätte das jetzt gemacht. / Ich würde das jetzt tun.) *Präsens*
- Я зробила б це завтра. (Ich würde das morgen tun.) *Futur*

Die Partikel **би** / **б** steht im Satz in der Regel nach dem Verb. Aber es kann nach jedem Wort, welches hervorgehoben werden soll, stehen:

Іван ніколи туди не пішов би.
 Іван би ніколи туди не пішов.
 Іван туди б ніколи не пішов.
 Іван туди ніколи б не пішов.

- Iwan würde niemals dorthin gehen.
- oder:
- Iwan wäre niemals dorthin gegangen.

Der Konjunktiv bedeutet:

- a) eine Möglichkeit, eine mögliche Handlung:
 Він прийшов би, але він не має часу. (Er würde kommen, aber er hat keine Zeit.)
- b) einen Wunsch, eine erwünschte Handlung:
 Я хотів би Вас побачити. (Ich möchte Sie gern sehen. / Ich würde Sie gern sehen.)
- c) eine höfliche Aussage, Aufforderung oder verbindliche Frage:
 Я б це краще зробила. (Ich hätte das besser gemacht. / Ich würde das besser machen.)
 Чи не могли б Ви це для мене зробити? (Könnten Sie das für mich tun? / Würden Sie das für mich tun?)

Dialog 2

Рольф	Бахманн.
Іванна	Рольф, це ти? Добрий день! Це Іванна тебе турбує.
Рольф	А, Іванна! Добрий день! Як справи?
Іванна	Дякую, добре. А як ти?
Рольф	Теж непогано.
Іванна	Я бачу, ти ще не забув української мови. Говориш без акценту.
Рольф	О, дякую за комплімент.
Іванна	Я чула, Віра їде до Києва.
Рольф	Так. Через три дні.
Іванна	Чи не могла б вона заїхати хоча б на пару днів до Львова?
Рольф	А ти б дуже хотіла її побачити?
Іванна	Звичайно. Я була б дуже рада зустрітися з нею.
Рольф	Здається, вона мала такий план.
Іванна	Приїхати до Львова?
Рольф	Так. Я скажу їй, щоб вона тобі передзвонила.
Іванна	Це було б непогано. Дякую.

Zum Ausdruck eines *unerfüllbaren* oder *unerfüllten Wunsches* bzw. einer *Bedingung* wird der Konjunktiv in Konditionalsätzen mit **якщо́**, **коли́** oder **якби́** gebraucht. In **якби́** ist die Partikel **би** bereits integriert, deshalb wird sie nicht noch mal im Satz verwendet. Das Verb im Nebensatz steht ebenfalls im Konjunktiv:

Коли́ б я мав час,	я пішо́в би в кіно́.	Wenn ich Zeit hätte,	würde ich ins Kino gehen.
Якщо́ б я мав час,		Hätte ich Zeit,	wäre ich ins Kino
Якби́ я мав час,		Hätte ich Zeit gehabt,	gegangen.

Der Konjunktiv wird oft als mildere, *höfliche* Frage oder Aussage gebraucht:

- Чи не могли б Ви мені сказа́ти, ...? (Könnten Sie mir bitte sagen, ...?)
- Я б Вас попро́сив ... / Я попро́сила б Вас ... (Ich würde Sie bitten ...)
- Чи не хоті́ли б Ви ...? (Würden Sie ...? Möchten Sie ...?)

Eine *höfliche* Antwort lautet:

- Будь ла́ска. З задово́ленням. З при́ємністю.

Auch zum Ausdruck eines Zweifels, einer Einschränkung oder Verneinung wird manchmal der Konjunktiv benutzt:

- Хто б міг поду́мати! (Wer hätte das gedacht!)
- Ніко́ли б не сказа́ла, що ... (Ich hätte nie gesagt, dass ...)

Übung 1

Bilden Sie den Konjunktiv:

- Якби́ я мав час, я (по́їхати) на пляж.
 Якщо́ б я мав можли́вість, я (відві́дати) старо́го дру́га в Га́мбургу.
 Коли́ б я мав гро́ші, я (купи́ти) подрузі́ гарний бра́слет.

Und nun ergänzen Sie selbständig die Sätze:

- Якби́ я мав час, ...
- Якби́ я мав можли́вість, ...
- Коли́ б я мав ба́гато гроше́й, ...
- Якщо́ б я знав іспа́нську мову́, ...
- Якщо́ б я жив у Криму́, ...
- Якби́ я був украї́нцем, ...
- Якби́ я був федера́льним канцле́ром, ...
- Коли́ б я знав украї́нського пре́зидента, ...

Übung 2

Setzen Sie das passende Verb im Konjunktiv ein:

розмовля́ти	зна́ти	слу́хати	чита́ти
дивитися	працюва́ти	вчитися	ходи́ти

Якби́ ми жили́ у Льво́ві, ми з украї́нськими коле́гами, щодня́ украї́нські телепереда́чі, украї́нське ра́діо, украї́нські газети́ і жу́рнали, украї́нською мово́ю, в украї́нські теа́три та на украї́нських мо́вних ку́рсах.
 Через рік – два ми чудово мову́ Украї́ни.

Der Konjunktiv wird auch in Objektsätzen, die Wünsche, Forderungen, Befehle oder Mitteilungen enthalten, mit **щоб**, **щоби**, **абі** in der Bedeutung **dass**, **damit** verwendet. In diesem Fall steht das Verb unabhängig von der Zeitform auch immer im *Präteritum*:

- Я хочу, **щоб** він мені **подзвонив**. (Ich will, **dass** er mich anruft.)
- Бажаю Вам, **щоб** Ви завжди **були** здорові. (Ich wünsche Ihnen, **dass** Sie immer gesund bleiben.)
- Петро сказав, **щоб** ми **вийшли** з аудиторії. (Petro sagte, **dass** wir den Klassenraum verlassen sollen / ... wir sollten den Klassenraum verlassen.)

Übung 3

Bilden Sie Sätze mit dem Konjunktiv nach dem Muster:

Вчитель хоче / учні пишуть диктант. – Вчитель хоче, **щоб** учні **писали** диктант.

- 1) Василь хоче / Руслана сидить біля нього. 2) Рольф сказав Вірі / вона подзвонить Іванні.
- 3) Богдан Іванович сказав студентам / вони перекладають текст. 4) Юлія хоче / Макс допомагає їй робити домашнє завдання. 5) Стюардеса каже пасажирам / вони займають місця.
- 6) Працівник аеропорту сказав туристам / вони ідуть до виходу. 7) Іванна хоче / Віра приїде до Львова. 8) Директор бажає / його працівники візьмуть участь у конференції. 9) Тарас сказав однокурсникам / вони чекають на нього біля входу.

Die Partikel **щоб** / **щоби** / **абі** hat noch eine andere Bedeutung:

- Віра поїде до Львова, **щоб** відвідати рідних. (Wira wird nach Lwiw fahren, um Verwandte zu besuchen.) In diesem Fall steht das Verb im *Infinitiv*.

Die Deklination der Substantive (Zusammenfassung)

Deklination der Substantive ist deren Veränderung nach Genus (*Geschlecht*), Numerus (*Zahl*) und Kasus (*Fall*). Bei der Deklination der Substantive unterscheidet man im Ukrainischen 4 Haupttypen:

Die 1. Deklination

Dazu gehören Feminina und Substantive mit dem doppelten Geschlecht (*Maskulina und Feminina wie колера*) mit der Endung **-а**, **-я**. Die zu dieser Deklination gehörenden Substantive werden in drei Gruppen eingeteilt:

- *harte* / Endung **-а**: школа, сестра
- *weiche* / Endung **-я**: вулиця, племінниця
- *gemischte* / Endung Zischlaut-**а**: вежа, теща.

Die 2. Deklination

Dazu gehören Maskulina und die meisten Neutra. Die zu dieser Deklination gehörenden Substantive werden in drei Gruppen eingeteilt:

- *harte* / Maskulina, die auf einen harten Konsonanten oder **-о** enden, sowie Neutra auf **-о**: стіл, студент, батько, вікно

- *weiche* / Maskulina auf **-ь, -й, -ир, -ар** (*stammbetont im Singular oder endbetont beim Deklinieren*), sowie Neutra auf **-е** und **-я** (*unbelebt*): *стілець, учитель, музей, герой, монастир, календар, лікар, море, помешкання*
- *gemischte* / Maskulina auf einen Zischlaut oder auf **-яр**, die einen *Beruf* oder eine *Beschäftigung* nennen, sowie Neutra auf Zischlaut-**е**: *ніж, школяр, прізвище*.

Die 3. Deklination

Dazu gehören Feminina, die auf einen Konsonanten enden (*hart oder weich*) sowie das Substantiv **мати**: *пóдорож, любов, тінь*.

Die 4. Deklination

Dazu gehören belebte Neutra auf **-а, -я** sowie unbelebte Neutra auf **-м'я**: *дівчá, котя́, ім'я́*.

Tabellen zur jeder Deklination finden Sie im Anhang (Grammatik, ab S. 263).

Übung 4

Deklinieren Sie folgende Substantive:

1. *Deklination*: *країна, подруга, гора, сусідка, таблиця, вежа, традиція*
2. *Deklination*: *балкон, дядько, понеділок, міст, готель, трамвай, борщ, село, поле, весілля*
3. *Deklination*: *медаль, ніч, любов, можливість*
4. *Deklination*: *курча, дитя, плем'я*

Übung 5

Setzen Sie die Substantive in die richtige Form:

1. Тут стоїть диван / стіл, стілець, шафа, полиця і крісло. (*Nominativ*)
2. Там немає дивана / ...
3. У кімнаті ми бачили диван / ...
4. Лампи висять над диваном / ...
5. Газети лежать на дивані / ...

Und nun setzen Sie die Sätze in den Plural:

1. Тут стоять дивани / столи, ...
2. Там немає диванів, ... *usw.*

Übung 6

Ergänzen Sie die Sätze nach dem gleichen Muster:

1. З столом сидять Іван, Оксана, Василь, Галя, Андрій і Марія. (*Nominativ*)
2. На жаль, на фото я не бачу Івана, ...
3. Олег написав листи Іванові, ...
4. У місті Люба зустріла ...
5. Ми були в парку з ...
6. Нові святкові костюми були на ...
7. Дорогий ... ! / Дорога ... !

Übung 7

Genitiv bis Vokativ. Setzen Sie die Substantive in Klammern in die richtige Form:

- Ми дивилися на фотографії (Іван Степанович і Олена Максимівна).
- Студенти купили пам'ятні подарунки для (пан Гнатюк і пані Тарасюк).
- У (дядько Семен і тітка Соломія) є гарний собака.
- (Василь Савчук і Марійка Галик) треба ще раз писати контрольну роботу.
- (Захар Петрович і Оксана Миколаївна) сподобалися наші подарунки.
- Богдан запропонував (пан Шевченко і пані Левченко) поїхати в гори.
- В Лутанську ми відвідали (друг Микола і його подруга Галя).
- Ви вже зустріли (Анатолій Борисович і Катерина Григорівна)?
- Ти знаєш (пан Олексій і пані Лідія)?
- На фото мій батько сидить поруч з (дід Остап і баба Горпина).
- Володимир працює разом з (Григорій Лавриненко і Мирослава Білик).
- Наш сусід цікавиться (Моніка Лімбах і Жаннет Краузе).
- На (Віктор, Марко, Сергій та Василь) модні костюми.
- На (Ганна, Леся, Марійка і Дарія) гарні сукні.
- Добрий день, (брат, друг, колега, юнак, хлопчик)!
- Добрий вечір, дорога (мама, сестра, бабуся, племінниця)!
- Як справи, (Семен, Федір, Сергій, Марко, Павло, Микола)?
- Це ти, (Наталка, Уляна, Настя, Галя, Соломія)?

Übung 8

Genitiv. Öffnen Sie die Klammer:

- 1) Скільки (день і ніч) ви їхали поїздом? 2) У нашому місті багато (музей, пам'ятник, міст).
- 3) В аудиторії є декілька (карта, таблиця і фотографія). 4) Я знаю ще мало (слово і правило).
- 5) У групі було кілька (українець, німець, француз і поляк).

Übung 9

Instrumental. Setzen Sie die Substantive in die richtige Form.

Центральна площа лежить між (театр і філармонія). Станція метро знаходиться між (завод і верф). Я зроблю це для тебе з (приємність). Віктор цікавився (подорож) в Карпати. Дмитро ходив до ресторану з (товариш). На закуску ми їли салат із (зелень). Пам'ятник стоїть перед (консерваторія). Мій друг захоплюється (полювання). Мати з (любів) дивилася на дітей. Його рідне село розташоване під (Тернопіль). Літак пролітав над (Україна, Польща і Чехія).

Übung 10

Akkusativ – Präpositiv. Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

іти – працювати / школа

Я їду в школу. Я працюю в школі.

театр	офіс	книгарня	верф	станція
готель	фабрика	бібліотека	універмаг	банк
крамниця	філармонія	музей	міністерство	супермаркет

їхати – жити / Одеса

Я їду в Одесу. Я живу в Одесі.

Житомир	Вінниця	Макіївка	Київ	Німеччина
Ковель	Рига	Львів	Кишинів	Австрія
Луцьк	Каховка	Яворів	Вороніж	Польща

Übung 11

Genitiv – Akkusativ – Präpositiv. *Bilden Sie Sätze nach dem Muster:*

поїхати – їздити – бути / Іван – Ялта

Іван поїхав до Ялти. Він їздив у Ялту.

Іван був у Ялті.

Федір – Полтава	Роман – Гортлівка	Віктор – Бердичів	Рольф – Гамбург
Данило – Гаага	Настя – Фастів	Тамара – Луганськ	Григорій – Франція
Ольга – Нюрнберг	Наталка – Миколаїв	Семен – Чернівці	Марко – Німеччина

Übung 12

Genitiv – Präpositiv. *Bilden Sie Sätze nach dem Muster:*

бути / Борис – друг – Бонн

Борис був у друга в Бонні.

Петро – дядько – Дрезден	Дмитро – подруга – Прага	Ірина – колега – Наумбург
Тарас – тітка – Дмитрівка	Тіна – бабуся – Васильків	Рафаель – батько – Нью-Йорк
Леся – сестра – Суми	Галія – брат – Чернівці	Христина – син – Черкаси

Übung 13

Akkusativ – Instrumental. *Bilden Sie Sätze nach dem Muster:*

словник – зошит

Дякую за словник. За словником лежить зошит.

журнал – лист	таблиця – книжка	фолія – касета	зошити – журнали
газета – карта	портфель – ручка	стілець – сумка	квіти – листи

Dialog 3

Андрій Макарович	Алло! Це Богдан Іванович?
Богдан Іванович	Так.
Андрій Макарович	Добрий день, Богдане Івановичу! Це Левчук Вас турбує.
Богдан Іванович	А, добрий день, Андрію Макаровичу! Що у Вас нового?
Андрій Макарович	Нічого, усе по-старому. А як Ви?
Богдан Іванович	У мене теж нічого нового.
Андрій Макарович	Богдане Івановичу, маю до Вас справу.
Богдан Іванович	Слухаю Вас, Андрію Макаровичу.

Dialog 4

Андрій Макарович	Алло! Це квартира Кравченків?
Наливайко	На жаль, ні. Ви помилилися.
Андрій Макарович	А який це номер?
Наливайко	Який номер Ви набирали?
Андрій Макарович	25-44-36.
Наливайко	Ні, тут інший номер. Ви не туди потрапили.
Андрій Макарович	О, перепрошую....
Наливайко	Нічого.

Dialog 5

Андрій Макарович	Алло! Це ресторан „Метро“?
Гончар	Ні, це приватна квартира.
Андрій Макарович	Я не туди потрапив?
Гончар	Напевно.
Андрій Макарович	Прощу пробачення.
Гончар	Нічого, буває.

Dialog 6

Андрій Макарович	Алло! Це ресторан „Метро“?
Адміністратор	Так, але вас погано чути.
Андрій Макарович	Я Вас добре чую.
Адміністратор	А я Вас чую дуже погано.
Андрій Макарович	Треба передзвонити ще раз. Не щастить мені сьогодні.

Übung 14

Bilden Sie ähnliche Dialoge zum Thema „Telefonieren“: „Я дзвоню до колеги“, „Я не туди потрапив“, „Мені погано чути“.

Dialog 7

Білоус	Ресторан „Метро“. Адміністратор Білоус. Слухаю Вас.
Андрій Макарович	Я б хотів замовити у Вас столик.
Білоус	На коли?
Андрій Макарович	На завтра.
Білоус	На котру годину?
Андрій Макарович	На шосту вечора.
Білоус	Скільки осіб?
Андрій Макарович	Дві.
Білоус	Ви курите?
Андрій Макарович	Ні.
Білоус	Як Ваше прізвище?
Андрій Макарович	Левчук.
Білоус	Гаразд, пане Левчук. Я зарезервував для Вас столик на завтра, на шосту годину вечора, на дві особи.
Андрій Макарович	Дякую.
Білоус	Дякую Вам. До побачення.

Dialog 8

- Попович Драматичний театр імені Карпенка-Карого. Слухаю Вас.
 Андрій Макарович Скажіть, будь ласка, що у вас завтра іде?
 Попович Хвилиночку... „Наталка-Полтавка“ Івана Котляревського.
 Андрій Макарович О, я вже давно хотів подивитися цю виставу!
 Попович Її дійсно варто подивитися.
 Андрій Макарович Тим більше, у моєї дружини завтра день народження.
 Попович Який чудовий подарунок!
 Андрій Макарович „Наталку-Полтавку“ я читав у школі, але на сцені ще не бачив.
 Попович Це справжній шедевр театрального мистецтва.
 Андрій Макарович Хто грає головну роль?
 Попович Роксана Савицька. Думаю, це ім'я Вам знайоме.
 Андрій Макарович Звичайно. Хто не знає Савицької! А режисёр?
 Попович Богдан Макачук. Молодий, талановитий митець.
 Андрій Макарович Це денна чи вечірня вистава?
 Попович Вечірня.
 Андрій Макарович Коли вона починається?
 Попович Починається о восьмій, а закінчується об одинадцятій годині.
 Андрій Макарович Скільки дій вона має?
 Попович Чотири.
 Андрій Макарович Сподіваюсь, Ви ще маєте вільні місця.
 Попович Так, маємо ще квитки у ложу, бельєтаж і на балкόν.
 Андрій Макарович Я хотів би у партёр, ближче до сцени або в амфітеатр.
 Попович Хвилиночку. У партері ми ще маємо два вільних місця.
 Андрій Макарович Який ряд?
 Попович Третій ряд, сьоме і восьме місця.
 Андрій Макарович Чи можна їх ще замовити?
 Попович Звичайно. Як Ваше прізвище?
 Андрій Макарович Левчук. Де можна одержати квитки?
 Попович Ви можете одержати їх у вечірній касі.
 Андрій Макарович Коли?
 Попович За годину до початку вистави.
 Андрій Макарович Дуже Вам дякую. До побачення.
 Попович На все добре.

Übung 15

Bilden Sie Dialoge zum Thema „Я замовляю стóлик у ресторáні і квитки до театрú“.

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Brief.
2. Sie möchten Ihren nächsten Urlaub in der Ukraine verbringen, wissen aber noch nicht genau wo. Lassen Sie sich von Marijka beraten. Bilden Sie einen Dialog.

Добрий день, Віро!

Вчора ввечері я повернулася з Трускавця, де відпочивала майже три тижні. Ти собі не уявляєш, яка там краса! Яка природа, яке повітря! Цілий регіон – екологічно чиста зона. Курорт Трускавець лежить у долині, а навколо – гори Карпати і стрімкі річки. Як бачиш, я зробила чудові фотографії. На одній з них – готель, у якому я жила. Суперсучасна будівля з чудовим басейном, рестораном, кафе та баром, номери – з усіма вигодами: з ванною, телефоном, телевізором. А мінеральна вода! Ти вже колись пила „Нафтуся“? Мусиш покуштувати. Вона має неповторний смак. І дуже корисна для здоров'я.

Я чула, ти збираєшся на пару днів до Львова. Яка радість! Обов'язково подзвони мені перед від'їздом. Або я тобі подзвону, бо ти ніколи не маєш часу. Сподіваюсь, ти приїдеш ще раз влітку (і на цей раз не на пару днів, і не одна, а з Рольфом і з дітьми). Ви щороку їздите в Крим, а тут такий казковий курорт, і зовсім недалеко, 100 кілометрів від Львова. Щірі вітання твоїй родині. Пиши! Дзвони! Твоя подруга Марійка.

PS: Привіт від Іванки та Богдана.

краса – *Schönheit*, повітря *n* – *Luft*, долина – *Tal*, навколо – *rings herum*, стрімкий – *stürmisch*, вигода – *Komfort*, корисний – *nützlich*

На роботі: – Якби не було нашого шефа, можна було б і поспати. – Він так стежить за нами?
– Ні, але дуже голосно хропє! (Український гумор)
„Якби кожен був на своєму місці – ніде не було б черги.“
„Світ великий – було б здоров'я.“ (Українські народні прислів'я)

Vokabeln

акце́нт <i>m</i>	<i>Akzent</i>	парте́р <i>m</i>	<i>Parkett</i>
бельета́ж <i>m</i>	<i>Hochparterre</i>	перека́зу/вати, -ю, -єш / перека/зати, -жу́, -жеш	<i>ausrichten,</i> <i>überweisen</i>
блі́жче	<i>näher</i>		
ва́рто	<i>es lohnt sich</i>	перепро́шу/вати, -ю, -єш / перепро/сити, -шу, -сиш	<i>sich entschuldigen</i>
вечі́рній	<i>Abend-</i>		
виста́ва <i>f</i>	<i>Theaterstück</i>	повторю́вати, -ю, -єш / повтор/ити, -ю, -иш	<i>wiederholen</i>
ви́хід, вхі́д <i>m</i>	<i>Ausgang, Eingang</i>		
голо́вна роль <i>f</i>	<i>Hauptrolle</i>	полюва́ння <i>n</i>	<i>Jagd</i>
го́лосно	<i>laut</i>	помиля́тися, -юсь, -єшся / помил/ітися, -юсь, -ишся	<i>sich irren</i>
ді́я <i>f</i>	<i>Akt</i>		

забува́/ти, -ю, -єш / забу́/ти, -ду, -деш	<i>vergessen</i>	потра́пля/ти, -ю, -єш / потра́п/ити, -лю, -иш	<i>gelingen, geraten</i>
займа́/ти, -ю, -єш / зай/ня́ти, -му́, -меш	<i>einnehmen</i>	поча́ток <i>m</i>	<i>Anfang</i>
зда́ється	<i>es scheint</i>	приро́да <i>f</i>	<i>Natur</i>
з задово́ленням	<i>mit Vergnügen</i>	режисе́р <i>m</i>	<i>Regisseur</i>
з прие́мністю	<i>gern</i>	резервува́ти, -ю, -єш / зарезервува́ти	<i>reservieren</i>
з ра́дістю	<i>mit Freude</i>	ряд <i>m</i>	<i>Reihe</i>
кра́ще	<i>besser</i>	свій	<i>mein, dein, sein, ...</i>
ло́жа <i>f</i>	<i>Loge</i>	смак <i>m</i>	<i>Geschmack</i>
мите́ць <i>m</i>	<i>Künstler</i>	сте́ж/ити <i>uv</i> , -у, -иш	<i>beobachten</i>
мисте́цтво <i>n</i>	<i>Kunst</i>	сце́на <i>f</i>	<i>Bühne</i>
можли́вість <i>f</i>	<i>Möglichkeit</i>	таланови́тий	<i>talentiert</i>
можли́во	<i>möglich</i>	терміно́вий	<i>dringend</i>
на па́ру днів	<i>für ein paar Tage</i>	турбува́ти, -ю, -єш / потурбува́ти	<i>stören</i>
нара́да <i>f</i>	<i>Beratung</i>	Усе́ по-ста́рому.	<i>Alles beim Alten.</i>
неповто́рний	<i>einmalig</i>	фо́лія, плівка <i>f</i>	<i>Folie</i>
нічо́го ново́го	<i>nichts Neues</i>	хроп/іти <i>uv</i> , -лю́, -иш	<i>snarchen</i>
обли́ччя <i>n</i>	<i>Gesicht</i>	шеде́вр <i>m</i>	<i>Kunstwerk</i>
оде́ржу/вати, -ю, -єш / одерж/ати, -у, -иш	<i>erhalten</i>	щоб, щоби́, аби́	<i>dass, um zu ...</i>
окре́мий	<i>separat</i>	Що́ ново́го?	<i>Was gibt es Neues?</i>
осо́ба <i>f</i>	<i>Person</i>	якби́, якщо́ (б)	<i>wenn</i>

LEKTION 23

Der Imperativ

Die Deklination der Adjektive (Zusammenfassung)

– Проходьте, будь ласка, в салон літака і займайте Ваші місця.

Dialog 1

Стюардеса	Доброго ранку, шановні пасажирі!
Пасажир 1	Доброго ранку.
Стюардеса	Проходьте, будь ласка, в салон літака ...
Пасажир 2	Як тут тісно!
Стюардеса	... і займайте Ваші місця.
Віра Петрівна	Скажіть, будь ласка, де моє місце?
Стюардеса	Будьте ласкаві, покажіть Ваш квиток.
Віра Петрівна	Ось, прошу.
Стюардеса	Ваше місце – у наступному ряду, праворуч, біля вікна.
Віра Петрівна	Дякую.
Стюардеса	Шановні пасажирі, не стійте, будь ласка, у проході.

Dialog 2

Пасажир 1	Скажіть, будь ласка, куди можна покласти портфель?
Стюардеса	У сейф над Вашою головою.
Пасажир 2	Дайте мені інформаційний матеріал про вашу авіакомпанію.
Стюардеса	Усі інформаційні матеріали знаходяться у кишенях на спинках сидінь.
Пасажир 2	Так, бачу, дякую.
Стюардеса	Хтось ще має питання?
Пасажир 2	Будьте ласкаві, принесіть мені склянку води.
Стюардеса	Страви і напої ми пропонуємо нашим пасажирам під час польоту.
Пасажир 2	Пробачте, я не зрозумів. Повторіть, будь ласка.
Стюардеса	Обід і напої Ви одержите під час польоту.
Пасажир 2	Ага. Прив'язні ремені треба застібати?
Стюардеса	Так. Обов'язково застібніть їх під час зльоту.

Der Imperativ

Der Imperativ (*die Befehlsform*) gehört neben Indikativ und Konjunktiv zu den drei Modi. Er drückt im Allgemeinen einen *Befehl*, ein *Kommando* oder eine *Aufforderung* zum Ausüben einer Handlung aus.

Man unterscheidet im Ukrainischen 4 Formen des Imperativs:

- den Imperativ der 2. Person,
- den Imperativ der gemeinsamen Handlung,
- den Imperativ der 3. Person,
- den Imperativ des Infinitivs.

Der Imperativ kann sowohl von unvollendeten als auch von vollendeten Verben gebildet werden.

Der Imperativ der 2. Person

wird vom Präsensstamm (3. Person Plural) durch das Anfügen der Endungen -й, -и, -ь im Singular und -йте, -іть, -ьте im Plural gebildet.

- 1) Die Endung -й / -йте wird gebraucht, wenn der Stamm auf einen Vokal endet:
– чита-й / чита-йте (lies! / lest! lesen Sie!)

Infinitiv	3. Person Pl.	Imperativ Sing.	Imperativ Pl.
чита́ти	чита́-ють	читай!	читайте!
працюва́ти	працю́-ють	працюй!	працюйте!

стоя́ти – сто-я́ть / стій! стій-те! (Vokalwechsel о – і)

- 2) Die Endung -й und -іть wird gebraucht, wenn der Stamm auf einen Konsonanten endet und die Endung der 1. Person Singular des Verbs betont ist:
– пиш-й! / пиш-іть! (schreib! / schreibt! schreiben Sie!)

Infinitiv	3. Person Pl.	1. Person Sing.	Imperativ Sing.	Imperativ Pl.
писа́ти	пиш-у́ть	пиш-у́	пиши!	пишіть!
і́ти	ід-у́ть	ід-у́	іди!	ідіть!

- 3) Die Endung -ь / -ьте steht, wenn der Stamm auf einen Konsonanten endet und die Endung der 1. Person Singular unbetont ist:
– буд-ь! / буд-ьте! (sei! / seid! seien Sie!)

Infinitiv	3. Person Pl.	1. Person Sing.	Imperativ Sing.	Imperativ Pl.
бу́ти	буд-у́ть	буд-у	будь!	будьте!
і́хати	їд-у́ть	їд-у	їдь!	їдьте!

Die Reflexivverben bilden den Imperativ durch Anfügen von -ся / -сь an die Imperativendungen:

- див-й-сь! / див-іть-ся! (schau! / schaut! schauen Sie!)

Infinitiv	3. Person Pl.	Imperativ Sing.	Imperativ Pl.
займа́тися	займа́-ють-ся	займайся	займайтесь
диві́тися	див-ля́ть-ся	дивись	дивіться

Übung 1

Bilden Sie den Imperativ der 2. Person (Singular und Plural):

слухати, готуватися, починати, варити, їти, брати, взяти, показати, сісти, стати

Der Imperativ der gemeinsamen Handlung

Der Imperativ der gemeinsamen Handlung wird durch das Anfügen von **-ймо** nach einem Vokal und **-ймо** / **-ьмо** nach einem Konsonanten gebildet:

- читай**мо**! (lesen wir! lass/t uns lesen! wollen wir lesen!), пиш**мо**! (schreiben wir! lass/t uns schreiben! wollen wir schreiben!), їд**мо**! (fahren wir! lass/t uns fahren! wollen wir fahren!)

Infinitiv	3. Person Pl.	Imperativ
читати	чита-ють	читай мо
ходити	ход-ять	ході мо
їхати	їд-уть	їд мо
дивитися	див-лять-ся	диві мо сь

Übung 2

Bilden Sie den Imperativ der gemeinsamen Handlung:

слухати, послухати, готуватися, починати, сидати, сісти, вставати, встати, купатися

Der Imperativ der gemeinsamen Handlung kann auch von einem *unvollendeten* Verb im Infinitiv mit Hilfe von **давай** / **давайте** oder von einem *vollendeten* Verb in der Form der 1. Person Plural mit oder ohne **давай** / **давайте** gebildet werden:

- Давай (Давайте) **п'їти** каву! Давай (Давайте) **вип'ємо** кави! **Вип'ємо** кави! (Wollen wir Kaffee trinken! Lass/t uns Kaffee trinken!)

Übung 3

Bilden Sie Sätze mit verschiedenen Formen des Imperativs der gemeinsamen Handlung nach dem Muster:

слухати / послухати пісні

Слухаймо пісні! Давай слухати пісні!

Послухаємо пісні! Давай послухаємо пісні!

снідати / поснідати разом оглядати / оглянути місто	дивитися / подивитися фільм сідати / сісти за стіл	читати / почитати газету пити / випити за дружбу
--	---	---

In der Umgangssprache kann die Aufforderung zur gemeinsamen Handlung durch die Präteritumform des vollendeten Verbs ausgedrückt werden:

- **Пішли!** (Gehen wir!) **Поїхали!** (Fahren wir!)

Der Imperativ der 3. Person

Diese Form des Imperativs wird durch die 3. Person Singular oder Plural unvollendeter und vollendeter Verben mit Hilfe der Partikel **хай** / **нехай** ausgedrückt:

- **Хай** Роман **читає**! oder **Нехай** Роман **читає**! (Roman soll lesen!)
- **Хай** **читає**! (Er soll lesen! Lesen soll er!)
- **Хай** він **прочитає** цей лист! (Soll er diesen Brief lesen!)

Der Imperativ der 3. Person ist auch im gehobenen Stil gebräuchlich:

– **Хай живе** Помаранчева революція! (Es lebe die Orangene Revolution!)

Übung 4

Übersetzen Sie ins Ukrainische:

Iwan soll nach Hause gehen! Olena soll ein Geschenk kaufen! Wira soll nach Kyjiw fliegen! Sie soll ihre Schwester in Lwiw besuchen! Die Schüler sollen ein Diktat schreiben! Sie sollen den Text übersetzen!

(Bilden Sie 5 ähnliche Beispiele).

Der Infinitiv als Imperativ

Bei einer strengen Anweisung oder allgemeinen Aufforderung wird oft der Infinitiv unvollendeter und vollendeter Verben gebraucht:

– **Вста́ти!** (Aufstehen!) **Мовча́ти!** (Schweigen!)

Übung 5

Was bedeuten diese Anweisungen?

Не кури́ти!	Не турбува́ти!	Не користува́тися
Не пали́ти!	Зда́ти контро́льні робо́ти!	мобі́льним телефо́ном!
Не розмовля́ти!	Працюва́ти!	Не смі́тити!
Не телефонува́ти!	Не спа́ти!	Не сто́яти у про́ході!

Übung 6

Übersetzen Sie ins Deutsche und erklären Sie den Gebrauch des Imperativs.

- Нехай вони летять в Іспанію! Ми поїдемо в Альпи.
- Давай поїдемо влітку на Чорне море! На Балтійському я вже часто бував.
- Ви вже готові? Тоді поїхали на пляж!
- Всім встати! – сказав комендант.
- Хай перекладає статтю без словника! Там майже всі слова знайомі.
- Ходімо додому! Вже пізно.
- Вже пообідали? Пішли!
- Не курити! – прочитав Олег.
- Давайте купимо мамі на день народження гарне намисто!
- Хай Іван купує! Він має гроші.

Die Deklination der Adjektive (Zusammenfassung)

Die Adjektive werden zusammen mit den Substantiven dekliniert – nach Genus (*m, f, n*), Numerus (*Sing., Pl.*) und Kasus (*N, G, D, A, I, P*) verändert.

(Die Tabelle zur Deklination der Adjektive finden Sie im Anhang (Grammatik, S. 271 – 272))

Übung 7

Deklिनieren Sie:

ціка́вий підру́чник, ста́ра ву́лиця, осі́нній де́нь, ве́чірня су́кня, ши́ро́ке ві́кно, си́нє мо́ре

Übung 8

Setzen Sie die Wortverbindungen in Klammern in die richtige Form:

1. Від (Чорне море) до (Карпатські гори) ми їхали (туристичний автобус).
2. Вчителі допомагали (іноземні студенти) і (німецькі переселенці).
3. У (польська столиця) ми відвідали (старий приятель) і (колишні колеги).
4. Літак пролітав над (Атлантичний океан), (Середземне море) і (різні острови).
5. Універмаг знаходиться між (вулиця Львівська) і (Галицький проспект).
6. Церква стоїть на (високий лісистий берег) Дніпра.
7. Джон живе в (маленьке затишне містечко) в (північна Англія).

Übung 9

Setzen Sie die Adjektive in die richtige Form und bilden Sie Fragen nach dem Muster:

Віктор живе біля (німецьке) посольства.

Віктор живе біля німецького посольства. Де живе Віктор? Біля якого посольства?

- У суботу ми були на (родинний) святі.
- Це свято було в (старовинний) замку.
- Замок знаходиться недалеко від (маленький) села.
- Мій брат цікавиться (історичний) літературою.
- Ми розмовляли (український) мовою.
- (Іноземний) туристам сподобався Хрещатик.
- Федір працює на (кондитерський) фабриці.
- Тарас подякував за (актуальний) інформацію.
- Віра полетіла до Києва (український) літаком.
- Студенти познайомилися з (харківський) артистами.
- Ми відпочивали недалеко від (Кримський) гір.

Der Gebrauch der Adjektive

Die Adjektive können im Satz sowohl attributiv als auch prädikativ gebraucht werden. In *attributiver Funktion* stimmt das Adjektiv mit dem Substantiv im Genus, Numerus und Kasus überein:

- Це дуже цікава книжка. Ми розмовляли про цікаву книжку.

In *prädikativer Funktion* kann die Kasusform des Adjektivs von der des Substantivs abweichen:

- Книжка (*Nominativ*) дуже цікава (*Nominativ*). Книжка (*Nominativ*) була дуже цікавою (*Instrumental*) aber auch: Книжка була дуже цікава.

Übung 10

Übersetzen Sie ins Ukrainische:

1. Kyjiw ist eine sehr alte Stadt.
2. Das kleine Denkmal im Stadtzentrum war ziemlich alt.
3. Die ukrainischen Gerichte waren sehr schmackhaft.
4. Das neue Gebäude links war sehr hoch.
5. In der Mitte stand ein großer Tisch.
6. Der Tisch war weiß.
7. Der Bücherschrank war sehr schön.

Grundzahlen und Adjektive

Nach Grundzahlen stimmt die grammatische Form der Adjektive nicht immer mit der der Substantive überein:

Zahlen	<i>m</i>	<i>f</i>	<i>n</i>
1	один український текст	одна українська газета	одне українське слово
<i>Substantiv und Adjektiv: Nom. Sing.</i>			
2 – 4	два українські / -их тексти	дві українські / -их газети	два українські / -их слова
<i>Substantiv: Nom. Pl. Substantiv: Gen. Sing. Substantiv: Gen. Sing.</i>			
<i>Adjektiv: Nom. Pl. oder Gen. Pl.</i>			
5 – 20	п'ять українських текстів	п'ять українських газет	п'ять українських слів
<i>Substantiv und Adjektiv: Gen. Pl.</i>			

Übung 11

Verbinden Sie die Grundzahlen mit Substantiven und Adjektiven:

2 – німецький підручник, 12 – старе місто, 6 – американський фільм, 3 – цікава книжка,
20 – м'який стілець, 7 – учорашня газета, 5 – широке вікно, 4 – мобільний телефон,
2 – вишита сорочка, 10 – літній день, 11 – нове слово, 2 – високий будинок

Dialog 3

Пасажир 1 Вашу сумку теж покласти до сейфу?
Пасажир 2 Ні, що Ви!
Пасажир 1 Як хочете.
Пасажир 2 Ви чули, як звати командира літака?
Пасажир 1 Здається, Коваленко.
Пасажир 2 А штурмана?
Пасажир 1 Не пам'ятаю. Навіщо Ви питаєте?
Пасажир 2 Я вже колись летів цим рейсом. Тоді мені не сподобалось.
Пасажир 1 Що саме Вам не сподобалось?
Пасажир 2 Кава була холодна, а обід несмачний.
Пасажир 1 Але ж це не залежить від екіпажу літака.
Пасажир 2 Від кого ж тоді?
Пасажир 1 Від загального сервісу аеропорту.
Пасажир 2 Всі вони однакові!
Пасажир 1 Я б не сказав.
Пасажир 2 А бортпроводниця досить симпатична! Як її звати?
Пасажир 1 Думаю, Наталія.
Пасажир 2 Пані стюардесо, можна Вас на хвилиночку?
Стюардеса Слухаю Вас.
Пасажир 2 Скільки тут коштує пляшка мінеральної води?
Стюардеса Напої Ви зможете замовити безкоштовно під час обіду.
Пасажир 2 Алкогольні чи безалкогольні?
Стюардеса І алкогольні, і прохолоджувальні.
Пасажир 2 То сервіс тут все ж таки непоганий.

Dialog 4

Стюардеса Ви будете пити чай чи каву?
 Віра Петрівна Каву, будь ласка.
 Стюардеса Ви ще маєте якесь бажання?
 Віра Петрівна Так. Принесіть мені, будь ласка, якусь газету.
 Стюардеса Українську чи німецьку?
 Віра Петрівна Українську, звичайно.
 Стюардеса Ось „Час“ і „Українські новини“.
 Віра Петрівна Дуже дякую.

Dialog 5

Лідія Іванівна Віро Петрівно, нас будуть зустрічати в Києві?
 Віра Петрівна Думаю, ні.
 Лідія Іванівна Але Ви добре орієнтуєтесь у місті?
 Віра Петрівна Звичайно. Я колись там жила 5 років.
 Лідія Іванівна А родом Ви зі Львова?
 Віра Петрівна Так. Я народилась і жила у Львові, потім вчилась у Києві.
 Лідія Іванівна І з чоловіком Ви теж познайомились у Києві?
 Віра Петрівна Так, він закінчив київський технічний вуз.
 Лідія Іванівна Колись у Києві вчилосся багато іноземців.
 Віра Петрівна Особливо німців з колишньої НДР. Рольф із Дрездена.
 Лідія Іванівна А Ви не хотіли жити в Дрездені?
 Віра Петрівна Чому ж ні? Спочатку ми там жили.
 Лідія Іванівна А потім?
 Віра Петрівна Після об'єднання Німеччини ми з Рольфом втратили роботу.
 Лідія Іванівна І переїхали на захід?
 Віра Петрівна Так. На жаль. Адже ми дуже любимо Дрезден.
 Лідія Іванівна Але ж Кельн теж гарне місто.
 Віра Петрівна Навіть дуже гарне. Але Рольф сумує за Дрезденом.
 Лідія Іванівна А Ви?
 Віра Петрівна Теж.
 Лідія Іванівна А ось і Ваш колега!

Dialog 6

Віктор Іванович Ось Ви де! Доброго ранку!
 Віра Петрівна Доброго ранку, Вікторе Івановичу! Знайомтесь: Лідія Іванівна
 Шуляк – Віктор Іванович Валусь.
 Віктор Іванович Дуже приємно.
 Лідія Іванівна Рада з Вами познайомитись. Я багато про Вас чула.
 Віктор Іванович Сподіваюсь, нічого поганого!
 Лідія Іванівна Що Ви! Лише гарні речі. Наприклад, що Ви чудово розмовляєте українською...

Dialog 7

Стюардеса	Прошу пасажирів своєчасно заповнити митну декларацію.
Віра Петрівна	Дайте нам, будь ласка, українські бланки.
Віктор Іванович	А мені, якщо є, російський.
Стюардеса	Ось, будь ласка, заповнюйте.
Лідія Іванівна	Писати друкованими літерами?
Стюардеса	Пишіть, як хочете, аби розбірливо.

Übung 12

Sie sind im Flugzeug einer ukrainischen Fluggesellschaft.

Was bedeuten diese Hinweise und Schilder?

ВХІД	Аварійний вихід	Гігієнічний пакет	Серветки
ВИХІД	Кабіна пілота	ГАРДЕРОБ	Рятувальний жилет
Бізнес-клас	До туалету	НЕ ПАЛИТИ	Туалетний папір
Для пасажирів з дітьми	Місця для інвалідів	Книга скарг і побажань	Пакет швидкої допомоги
Лампочка для читання	Сейф для ручного багажа	Не стояти у проході	Кнопка виклику стюардеси

Übung 13

Bilden Sie Dialoge zum Thema „В літаку“.

Text

- 1. Lesen und übersetzen Sie den Text.*
- 2. Beschreiben Sie Ihre Eindrücke nach dem Flug mit einer ukrainischen Fluggesellschaft.*

На борту літака

Шановні пасажирі!

Вітаємо Вас на борту літака Бойнг 737-500, який прямує рейсом PS 204 за маршрутом Франкфурт – Київ. Політ виконує екіпаж у такому складі: командир корабля – старший пілот Віталій Павлович Коваленко, штурман – Микола Степанович Покровський, другий пілот – Юрій Тарасович Мельник, ведучий інженер Володимир Петрович Бойко, борттрадіст Костянтин Іванович Гацюк, бортпровідники Наталія Лавриненко та Олександр Коваль. З метою уникнення додаткових перешкод на радіохвилях літака та його навігаційних системах забороняється користуватися радіоприймачами, комп'ютерами, іграшками з дистанційним управлінням, відеокамерами, плеєрами, електробрівками та диктофонами. Не забудьте також вимкнути Ваш мобільний телефон. Екіпаж літака дякує Вам за дотримання правил безпеки. Впродовж польоту пропонуємо Вам широкий вибір алкогольних, прохолоджувальних та гарячих напоїв, а також обід зі страв європейської кухні. Крім того, пропонуємо Вам увазі широкий вибір газет і журналів українською, російською, німецькою та англійською мовами. Над кожним кріслом є лампочка для читання і кнопка для виклику стюардеси. Впродовж польоту Ви матимете можливість придбати високоякісні товари системи Duty-free – алкогольні напої, тютюнові, парфумерні та косметичні вироби.

Прóсимо всіх під час зльóту та посадки залишатися на своїх місцях і застібнути прив'язні ремені!

Екіпаж літака бажає Вам приємного польóту.

(Оголошення в салоні літака)

викóнувати / виконати – *ausführen*, склад – *Zusammensetzung*, другий пілót – *Copilot*, ведучий інженер – *Bordingenieur*, бортрадист – *Bordfunker*, мета – *Ziel*, уникнення – *Vermeiden*, перешкода – *Störung*, забороняти / заборонити – *verbieten*, дистанційне управління – *Fernbedienung*, забувати / забути – *vergessen*, вимикати / вимкнути – *ausschalten*, дотримання – *Einhaltung*, придбати – *kaufen, erwerben*, тютюн – *Tabak*, вирiб – *Erzeugnis, Produkt*, оголошення – *Erklärung, Ansage*

– Дайте, тiтонько, води напитися, бо так їсти хочó, аж нема де переночувати!

(Український гóмор)

„Роби, роби, то й матимеш.“ „Бачили óчi, щó купували, їжте, хоч повилазте!“

„Людей питай, а сам розум май!“ „Вiк живи, вiк учись!“

(Українські народні прислiв'я)

Vokabeln

авіакомпанія <i>f</i>	<i>Fluggesellschaft</i>	ночу/вати, -ю, -єш / переночу/вати	<i>übernachten</i>
безкоштовно	<i>kostenlos</i>	об'єднання <i>n</i>	<i>Vereinigung</i>
безпе́ка <i>f</i>	<i>Sicherheit</i>	одна́ковий	<i>gleich</i>
бланк <i>m</i>	<i>Formular</i>	орієнту/ватися, -юсь, -єшся <i>iv</i>	<i>sich orientieren</i>
бортпровiдний/к <i>m</i> , -ця <i>f</i>	<i>Steward/ess</i>	пакéт <i>m</i>	<i>Päckchen</i>
вила́/зити, -жу, -зиш / пови́ла/зити	<i>hervortreten, ausfallen</i>	пересéленець <i>m</i>	<i>Aussiedler</i>
вiк <i>m</i>	<i>Lebenszeit</i>	пiд час / впродóвж	<i>während</i>
всé-таки / все ж таки́	<i>immerhin</i>	прив'язний ре́мiнь <i>m</i>	<i>Gurt</i>
втрача́/ти, -ю, -єш / втра́тити, -чу, -тиш	<i>verlieren</i>	прохоло́джува́льний	<i>Erfrischungs-</i>
вуз, ВНЗ <i>m</i>	<i>Hochschule</i>	розбiрливо	<i>lesbar, deutlich</i>
друко́вана лі́тера <i>f</i>	<i>Druckbuchstabe</i>	ро́зум <i>m</i>	<i>Verstand</i>
екiпа́ж <i>m</i>	<i>Besatzung</i>	розу́мний	<i>klug, vernünftig</i>
зага́льний	<i>allgemein</i>	ручний бага́ж <i>m</i>	<i>Handgepäck</i>
зайнятий	<i>besetzt</i>	рятува́льний жилéт <i>m</i>	<i>Rettungsweste</i>

залéж/ати, -у, -иш <i>uv</i>	<i>abhängen</i>	своєчасно	<i>rechtzeitig</i>
запізню/ватися, -юсь, -єшся / запізн/итися, -юсь, -ишся	<i>sich verspäten</i>	сérвіс <i>m</i>	<i>Service</i>
заповню/вати, -ю, -єш / заповн/ити, -ю, -иш	<i>ausfüllen</i>	скарга <i>f</i>	<i>Beschwerde</i>
застіба́/ти, -ю, -єш / застібн/ути, -у́, -еш	<i>anschnallen</i>	смі́/тити, -чу́, -тиш / насмі/тити	<i>Müll wegwerfen</i>
зліт <i>m</i> , посадка <i>f</i>	<i>Start, Landung</i>	сиді́ння <i>n</i>	<i>Sitz</i>
іноземець <i>m</i>	<i>Ausländer</i>	спі́нка <i>f</i>	<i>Rückenlehne</i>
кабі́на пілота́ <i>f</i>	<i>Cockpit</i>	суму/ва́ти, -ю, -єш <i>uv</i>	<i>sich sehnen</i>
кла́/сти, -ду́, -де́ш / покла́/сти	<i>legen, hinlegen</i>	тісно	<i>eng</i>
кно́пка <i>f</i>	<i>Knopf</i>	това́р <i>m</i>	<i>Ware</i>
команді́р літа́ка <i>m</i>	<i>Flugzeugführer</i>	тоді́	<i>dann, damals</i>
митна деклара́ція <i>f</i>	<i>Zollerklärung</i>	управлі́ння <i>n</i>	<i>Steuerung</i>
Наві́що?	<i>Weshalb?</i> <i>Wozu?</i>	усе́ необхідне	<i>alles Notwendige</i>
		піту́рман <i>m</i>	<i>Navigationsoffizier</i>

LEKTION 24

Die Steigerung der Adjektive

Die Reflexivverben / Das Genus der Verben

Unpersönliche Reflexivverben

Літак – набагато **швидший** вид транспорту ніж потяг чи автобус.

Dialog 1

Віктор Іванович	Ще дві з половиною години тому ми були у Франкфурті.
Віра Петрівна	Який все ж таки швидкий вид транспорту – літак!
Лідія Іванівна	Набагато швидший, ніж потяг чи автобус.
Віктор Іванович	Найшвидший!
Лідія Іванівна	І набагато приємніший та комфортабельніший ніж усі інші види транспорту.
Віктор Іванович	Набагато зручніший!
Віра Петрівна	І найдорожчий.
Віктор Іванович	Але ж час – це теж гроші.

Dialog 2

Віктор Іванович	Оце і є славнозвісний київський аеропорт?
Віра Петрівна	Як бачите.
Віктор Іванович	Я думав, він більший.
Віра Петрівна	Він досить великий, хоча, звичайно, менший ніж...
Віктор Іванович	Найменший від усіх аеропортів, у яких я бував!
Лідія Іванівна	Не може бути! Наприклад, кельнський значно менший.
Віра Петрівна	Не сперечайтесь! Нам треба до паспортного контролю.

Die Steigerung der Adjektive

Von den meisten Qualitätsadjektiven können 2 Steigerungsstufen – *Komparativ* und *Superlativ* gebildet werden. Man unterscheidet *einfache* und *zusammengesetzte* Steigerungsformen:

- новий, **новіший**, **найновіший** (*einfache Form*) – der neue, der neuere, der neueste / neu, neuer, am neuesten
- цікавий, **більш цікавий** / менш цікавий, **найбільш цікавий** / найменш цікавий (*zusammengesetzte Form*) – interessant, interessanter, am interessantesten (mehr, am meisten interessant / weniger, am wenigsten interessant).

Die Bildung der Steigerungsstufen:

Positiv	einfache Form		zusammengesetzte Form	
	Komparativ	Superlativ	Komparativ	Superlativ
новий	новіший	найновіший	більш / менш	найбільш / найменш
нова	новіша	найновіша	новий (новá, новé, нові)	новий (новá, новé, нові)
нове	новіше	найновіше		
нові	новіші	найновіші		

Der einfache Superlativ kann durch die Präfixe **якнай-**, **щонай-** verstärkt werden: – якнайновіший, щонайновіший (der allerneueste, am allerneuesten).

Der zusammengesetzte Superlativ kann noch eine andere Form haben:

– цікавіший від усіх / за всіх / над усі (am allerinteressantesten).

Die Steigerungsformen mit dem Suffix **-ш-** sind immer stammbetont:

– дешевіший, дешевіший, найдешевіший.

Übung 1

Bilden Sie die einfachen Steigerungsformen.

- a) betontes **-ш-** гарний, тепла, холодне, зелений, червоний, гаряча, веселе, сумні
 b) unbetontes **-ш-** активний, пасивна, розумне, відомі, модна, улюблені, докладний
 c) **-ш-** багатий, дешева, старе, молоді

Bei einigen Adjektiven ist die Bildung des Komparativs mit beiden Suffixen möglich. Die entscheidende Rolle spielt dabei die Bedeutung des Wortes:

Positiv	Komparativ
рідкий – dünn, selten	рідкіший – dünner рідший – seltener
грубий – grob, dick	грубіший – grober грубший – dicker
молодий – jung	молодіший – jünger (aussehend) молодший – jünger (altersmäßig)
старий – alt	старіший – älter (aussehend) старший – älter (altersmäßig)

Unregelmäßige Fälle:

- a) Ausfall der Suffixe **-к-**, **-ок-**, **-г-** (Komparativ mit **-ш-**):

короткий – коротіший, широкий – ширіший, довгий – довіший

(Ausnahmen: гіркий – гіркіший, різкий – різкіший, м'який – м'якіший, м'який)

- b) Konsonantenwechsel **г, ж, з (зь) – жч; с – щ:**

дорогий – дорожчий, важкий – важчий, низький – нижчий, високий – вищий

- c) Neuer Stamm:

добрий – кращий oder ліпший, поганий – гірший, великий – більший, малий – менший

Die Formen des Komparativs und des Superlativs können sowohl *attributiv* als auch *prädikativ* gebraucht werden:

- Галя – розумніша дівчинка ніж Ніна. (Halja ist ein klügeres Mädchen als Nina.)
Attribut, Komparativ
- Галя – розумніша ніж Ніна. (Halja ist klüger als Nina.) *Prädikat, Komparativ*
- Наша Галя – найрозумніша дівчинка в класі. (Unsere Halja ist das klügste Mädchen in der Klasse.) *Attribut, Superlativ*
- Наша Галя – найрозумніша в класі / розумніша від усіх. (Unsere Halja ist die klügste in der Klasse / die klügste von allen.) *Prädikat, Superlativ*

Der Gebrauch des Komparativs in einem Vergleich:

- Галя розумніша ніж Ніна (*Nominativ*).
- Галя розумніша за Ніну (*Akkusativ*). (Halja ist klüger als Nina.)
- Галя розумніша від Ніни (*Genitiv*).

Zur Verstärkung der Aussage wird der einfache Komparativ mit folgenden Adverbien oder Partikeln verbunden: **значно** (*wesentlich, bedeutend*), **набагато** (*viel*), **трохи** (*etwas*), **куди** (*bei weitem*):

- Галя **набагато** розумніша ніж Ніна. (Halja ist **viel** klüger als Nina.)

Übung 2

Bilden Sie Sätze mit dem Komparativ nach dem Muster:

Київ – великий – Львів

Київ значно більший ніж Львів / за Львів / від Львова

Львів – гарний – Донецьк	червень – теплий – жовтень	стіл – дорогий – стілець
молоко – холодний – чай	Олена – молода – Катерина	шафа – високий – полиця
Петро – уважний – Іван	Бонн – малий – Берлін	Дніпро – довгий – Ельба

- Я **на один рік старший** / молодший ніж ти. (Ich bin 1 Jahr älter / jünger als du.)
- ... на два роки ... 2 Jahre
- ... на п'ять років ... 5 Jahre

Übung 3

Wer ist älter oder jünger? Bilden Sie Sätze nach dem Muster:

Дмитро / 28 – Семен / 25

Дмитрові 28 років, Семенові 23 роки.

Дмитро на три роки старший ніж Семен.

Тарас / 30 – Андрій / 24	Остап / 50 – Тетяна / 40	Надія / 25 – Оксана / 22
Марійка / 20 – Галина / 27	Лідія / 21 – Ольга / 23	Настя / 20 – пані Софія / 60

Übung 4

Beantworten Sie die Fragen:

Хто старший – Ваш батько чи Ваша мати / Ваш брат чи Ваша сестра? ... На скільки років?
Хто молодший – Ваш друг чи Ви? ...

Stellen Sie ähnliche Fragen an Ihren Kursnachbarn.

– **ще кращий** (noch besser), **ще більший** (noch größer)

Übung 5

Vervollständigen Sie die Sätze nach dem Muster:

Цей міст новий, а той **ще новіший**.

1. Ваша книжка цікава, а наша ...
2. Мій дім високий, а твій ...
3. Його вино добре, а моє ...
4. Їхнє пиво погане, а Ваше ...
5. Берлінська телевежа низька, а кельнська ...
6. Її сукня гарна, а твоя ...
7. Мій портфель малий, а твій ...
8. Наше намисто дороге, а Ваше ...
9. Нова вулиця вузька, а стара ...

Der Komparativ wird manchmal als Superlativ übersetzt:

– Там були **кращі** українські спортсмени. (Dort waren *die besten* ukrainischen Sportler.)

– „Мама починає урок“, або „урок починається“.

Dialog 3

- Юлія Ти можеш пояснити різницю між словами „починати“ і „починатися“?
- Макс Гм... Це можна пояснити на прикладі.
- Юлія Цікаво. На якому прикладі?
- Макс Так от. Наша мама – вчителька. Вона починає урок.
- Юлія О восьмій годині.
- Макс Правильно. Або можна сказати: урок починається о восьмій годині.
- Юлія Розумію. Я мию руки і обличчя.
- Макс Або: ти миєшся. Я не маю часу і закінчую пояснення.
- Юлія Пояснення закінчується. А жаль.
- Макс Чому жаль?
- Юлія Мама поїхала до Києва, тато на роботі. Мені нудно і трохи сумно.
- Макс Але ж я вдома.
- Юлія Ти приїхав, як завжди, на годину. Сидиш і дивишся на годинник.
- Макс Це лише сьогодні. Слово честі. Післязавтра я матиму більше часу.
- Юлія Тоді ми продовжимо наш урок.
- Макс Або: урок продовжиться.

Die Reflexivverben

Die Reflexivverben unterscheiden sich durch die Partikel **-ся** / **-сь**: митися / митись, дивитися / дивитись, займатися / займатись. Der Bedeutung nach unterscheidet man folgende Gruppen von Reflexivverben:

- a) direkte Reflexivverben, die eine direkt auf das Subjekt bezogene Handlung ausdrücken:
– **митися** / Я миюсь. (Ich wasche **mich**.)
- b) wechselseitige Reflexivverben, die eine wechselseitig-rückbezügliche Handlung zum Ausdruck bringen:
– **зустрічатися** / Ми зустрічаємось щодня. (Wir treffen **uns** täglich.)
- c) allgemeine Reflexivverben, die eine allgemeine, vom Subjekt unabhängige Handlung beinhalten:
– **подобатися** / Це нам не подобається. (Das gefällt uns nicht.)
- d) neutrale Reflexivverben:
– **починатися** / Урок починається. (Der Unterricht beginnt.)

Übung 6

Übersetzen Sie ins Ukrainische:

1. Mein Nachbar interessiert sich für Geschichte. 2. Meine Freunde begeistern sich für klassische Musik. 3. Treiben Sie täglich Sport? Nicht täglich, aber oft. 4. Was tun Sie jetzt? Ich sehe fern.
5. Das Konzert beginnt um 20 Uhr. 6. Was macht ihr Sohn? Er badet. 7. Taras wäscht sich, rasiert sich und zieht sich an. 8. Um 18 Uhr treffen wir uns mit Oksana.

Das Genus der Verben

Unter dem Genus versteht man das durch das Verb ausgedrückte Verhältnis zwischen Subjekt und direktem Objekt. Es gibt zwei Genera: *Aktiv* und *Passiv*. Im *Aktiv* ist das Subjekt im Satz Träger und das Objekt Gegenstand der Handlung:

– **Туристи** відвідують музей. (**Die Touristen** besuchen das Museum.)

Im *Passiv* ist das Subjekt im Satz Gegenstand und das Objekt Träger der Handlung (*steht im Instrumental*):

– Музей відвідується **туристами**. (Das Museum wird **von den Touristen** besucht.)

Das *Passiv* lässt sich *nur* von unvollendeten transitiven Verben bilden und wird durch *Reflexivverben* ausgedrückt.

Übung 7

Bilden Sie das *Passiv* nach dem Muster:

Іван пише лист. Лист пишеться Іваном.

Марійка готує сніданок. Студенти вивчають українську мову.

Туристи часто купують тут сувеніри. Ми робимо домашнє завдання.

Unpersönliche Reflexivverben

Die unpersönlichen Reflexivverben werden **nur** in der 3. Person Singular (*sächliche Form*) gebraucht und bezeichnen einen physischen oder psychischen Vorgang, der unabhängig vom Willen des Trägers der Handlung stattfindet:

– **Мені** не спиться. (**Ich** kann nicht schlafen.)

– **Йому** хочеться спати. (**Er** möchte schlafen.)

Das logische Subjekt steht in solchen Konstruktionen im *Dativ*:

- **Нам** не читається. (Wir können nicht lesen. / Uns ist nicht nach Lesen.)
- Нам не читалося. (Wir konnten nicht lesen.)
- **Оксані** хочеться молока. (Oksana möchte etwas Milch.)
- Оксані хотілось молока. (Oksana mochte etwas Milch / wollte etwas Milch haben.)

Übung 8

Übersetzen Sie ins Deutsche:

Дмитрові сьогодні не працюється. Як Вам тут живється? Мені хочеться пити. Йому хочеться їсти. Їй нездоровиться.

Übung 9

Übersetzen Sie ins Ukrainische:

Wir können heute nicht schlafen. Er kann nicht schreiben. Pawlo kann nicht ruhig liegen. Sie können nicht arbeiten. Ich kann nicht trinken. Die Studenten können nicht ruhig sitzen.

Dialog 4

Прикордонник	Добрий день! Прошу показати Ваш паспорт.
Віра Петрівна	Будь ласка.
Прикордонник	Ваше прізвище Бахманн?
Віра Петрівна	Так.
Прикордонник	Пані Бахманн, яка мета Вашого приїзду: приватна чи службова?
Віра Петрівна	Службова.
Прикордонник	Скільки часу Ви плануєте пробути в Україні?
Віра Петрівна	Два тижні.
Прикордонник	Назад будете повертатися також через Бориспіль?
Віра Петрівна	Я ще не знаю. Можливо, поїду потягом через Львів.
Прикордонник	Гаразд. Ось Ваш паспорт.
Віра Петрівна	Дякую.
Прикордонник	А це реєстраційний талон – для пред'явлення прикордонникам при виїзді з України.
Віра Петрівна	Добре. Це все?
Прикордонник	Це був паспортний контроль. Вам ще треба пройти митний огляд.

Dialog 5

Митник	Добрий день. Дозвольте Ваш паспорт.
Віра Петрівна	Будь ласка.
Митник	Ви заповнили митну декларацію?
Віра Петрівна	Так.
Митник	Покажіть, будь ласка.
Віра Петрівна	Ось, прошу.
Митник	Дякую. Тут бракує Вашого підпису.

Віра Петрівна Зараз, хвилиночку.
 Митник Це Ваша валіза?
 Віра Петрівна Так, а тут моя сумка.
 Митник Прошу поставити Ваші речі на транспортёр.
 Віра Петрівна Будь ласка.
 Митник Ви маєте речі, заборонені до вв'їзу?
 Віра Петрівна Ви маєте на увазі зброю, наркотики, ... ?
 Митник ... радіоактивні матеріали?
 Віра Петрівна Звичайно, ні.
 Митник Вироби з дорогоцінних металів: золота, срібла, платини?
 Віра Петрівна Маю лише золоту обручку.
 Митник Маєте валюту: українську чи іноземну? Скільки?
 Віра Петрівна 150 євро.
 Митник Чеки, кредитні картки?
 Віра Петрівна Маю одну кредитну картку.
 Митник Прошу відкрити Вашу валізу.
 Віра Петрівна Тут мої особисті речі.
 Митник Маєте також речі, які належать іншим особам?
 Віра Петрівна У сумці є кілька подарунків.
 Митник Можете закрити валізу та сумку. Ось Ваші папери.
 Віра Петрівна Я можу йти?
 Митник Так. Бажаю приємного перебування в Україні.
 Віра Петрівна Дякую.

Übung 10

Sie befinden sich im Flughafengebäude. Was bedeuten diese Schilder?

БАГАЖНІ візки	Паспортний контроль	ЗАЛ очікування	ПУНКТ обміну валюти
ТЕРМІНАЛ С	Митний зал	ТЕРМІНАЛ А	МЕДПУНКТ
До готелю	Банкомат	До автостоянки	АВІАКВИТКИ
Прохолоджувальні напої	До зупинки автобуса	Кімната відпочинку	Доступ до ІНТЕРНЕТУ
Конференц-зал	БУФЕТ	Ресторан	ГАЛАНТЕРЕЯ
Українські сувеніри	Ремонт взуття	Міжнародна книга	Ремонт одягу
Перехід до ТЕРМІНАЛУ D	Реєстрація авіаквитків	Реєстрація багажа	ВИХІД у місто
Кімната МАТЕРІ і ДИТИНИ	КАФЕ „Сьоме небо“	Видача багажа	Місце для куріння

Dialog 6

Віра Петрівна	Нарешті!
Віктор Іванович	Ну, що, куди тепер?
Лідія Іванівна	Поїдемо автобусом чи на таксі?
Віра Петрівна	Можна автобусом.
Віктор Іванович	Ось зупинка. Тут висить розклад руху автобуса.
Лідія Іванівна	Він ходить два рази на годину.
Віра Петрівна	А тривалість поїздки – майже година.
Віктор Іванович	Давайте, візьмемо таксі! Адже це найшвидший вид транспорту.
Лідія Іванівна	Міського транспорту. Ви дійсно думаєте, що на таксі швидше?
Віктор Іванович	Я впевнений.
Віра Петрівна	Я б не сказала. Але робіть як хочете. Мені байдуже.
Лідія Іванівна	Таксі вільне?
Водій	Так. Вам куди?
Лідія Іванівна	До готелю „Темп“.
Водій	Кладіть речі в багажник і сідайте.
Віктор Іванович	Як довго нам їхати?
Водій	Трохи більше години. Ми мусимо їхати в об'їзд, бо центр перекритий.
Віра Петрівна	Ви маєте на увазі Помаранчеву революцію?
Водій	Так. У Ваших газетах теж про неї пишуть?
Віра Петрівна	І в газетах пишуть, і по телебаченню показують.
Лідія Іванівна	Тому ми дуже хочемо побачити все власними очима! Особливо Майдан Незалежності.
Віра Петрівна	І, звичайно, наметове містечко на Хрещатику!

Übung 11

Bilden Sie Dialoge zu den Themen „Паспортний і митний контроль“, „Таксі“.

Texte

1. Lesen und übersetzen Sie die beiden Texte.
2. Welche der beschriebenen Regionen würden Sie gern besuchen? Warum?

Київ і Львів

Київ і Львів – дуже гарні, але одночасно дуже різні міста. Київ більший ніж Львів, але Львів набагато затишніший. Київські вулиці довші, ширші та зеленіші за львівські. Зате Львів має гарнішу архітектуру.

З екологічної точки зору великої різниці між містами нема. Важко сказати, де повітря краще – у Києві чи у Львові. Але у вихідні львів'яни мають можливість поїхати до екологічно чистішої зони – у Карпати. Кияни ж мусять проводити вільний час у більш забрудненій зоні, адже Київ лежить недалеко від Чорнобіля, де відбулася найбільша екологічна катастрофа нашого часу. Тому щороку тисячі киян їздять в екологічно чистіші й приємніші регіони України – у Крим або в Карпати – і проводять там відпустку.

Карпати

Українські Карпати – зелене серце України, один з її найбільш мальовничих регіонів. Тут біля села Ділове Рахівського району знаходиться географічний центр Європи. Майже 80 відсотків території краю займають гори. Найвищою точкою гір та всієї України є гора Говерла (2061 метр).

Ліси займають понад 50 % території. Тут ростуть різні види дерев: у долинах – дуби та граби, у горах – ялини та смереки. Доповнюють ландшафт альпійські луки – полонини, романтична краса яких оспівується у багатьох українських піснях. Тут протікають тисячі мальовничих річок і потоків.

Клімат – помірно-континентальний. Влітку середня температура повітря становить +21° Цельсія, а взимку -4°. Казковий рельєф, географічне розташування, ліси, мінеральні води, м'який клімат, багатовікові традиції та багатонаціональна культура населення краю створюють унікальний потенціал для туризму.

точка зору – *Gesichtspunkt*, повітря – *Luft*, у вихідні – *am Wochenende*, забруднений – *verschmutzt*, мальовничий – *malerisch*, відсоток, процент – *Prozent*, край – *Region*, дуб – *Eiche*, граб – *Weißbuche*, ялина – *Tanne*, смерека – *Fichte*, лука – *Wiese*, оспівувати / оспівати – *besingen*, протікати – *durchfließen*, потік – *Strom*, м'який – *sansft*, створювати / створити – *schaffen*, унікальний – *einzigartig*

– Офіціанте, це курча – найтвердіше м'ясо, яке я будь-коли їв! – О, Ви ще не куштували нашого біфштекса! (Український гумор)
„Найбільше багатство – здоров'я.“ (Українське народне прислів'я)

Vokabeln

автостоянка <i>f</i>	<i>Parkplatz</i>	нудний, нудно	<i>langweilig</i>
багажник <i>m</i>	<i>Kofferraum</i>	об'їзд <i>m</i>	<i>Umleitung</i>
багатство <i>n</i>	<i>Reichtum</i>	обмін <i>m</i>	<i>Umtausch</i>
байдуже	<i>egal</i>	обручка <i>f</i>	<i>Ehering</i>
банкомат <i>m</i>	<i>Geldautomat</i>	особистий	<i>persönlich</i>
бракувати, -є / бракнути, -є	<i>fehlen</i>	очікування <i>n</i>	<i>Warten</i>
валюта <i>f</i>	<i>Währung</i>	перебування <i>n</i>	<i>Aufenthalt</i>
ввіз, вивіз <i>m</i>	<i>Einfuhr, Ausfuhr</i>	перекритий	<i>gesperrt</i>
відкривати, -ю, -єш / відкри/ти, -ю, -єш	<i>öffnen</i>	підпис <i>m</i>	<i>Unterschrift</i>
візок <i>m</i>	<i>Wagen</i>	платина <i>f</i>	<i>Platin</i>
в'їзд, виїзд <i>m</i>	<i>Einreise, Ausreise</i>	повертати/ся, -юсь, -єшся / поверн/утися, -усь, -єшся	<i>zurückkehren</i>
власний	<i>eigener</i>		

галантере́я <i>f</i>	<i>Kurzwaren</i>	полови́на <i>f</i>	<i> Hälfte, halb</i>
дешё́вий	<i>billig</i>	пред'я́влення <i>n</i>	<i>Vorzeigen, Vorlegen</i>
Дозво́льте ...	<i>Gestatten Sie ...</i> <i>Darf ich ?...</i>	при́їзд, від'ї́зд <i>m</i>	<i>Ankunft, Abfahrt</i>
докла́дний	<i>ausführlich</i>	прикордо́нник <i>m</i>	<i>Grenzsoldat</i>
дорогоці́нний	<i>wertvoll, kostbar</i>	радіоакти́вний	<i>radioaktiv</i>
до́ступ <i>m</i>	<i>Zugang</i>	реєстра́ційний	<i>Anmelde-</i>
заборо́нений	<i>verboten</i>	ремóнт <i>m</i>	<i>Reparatur</i>
закрива́ти, -ю, -єш / закри́ти, -ю, -єш	<i>schließen</i>	рі́зниця <i>f</i>	<i>Unterschied</i>
збро́я <i>f</i>	<i>Waffe</i>	ро́зклад ру́ху <i>m</i>	<i>Fahrplan</i>
зо́лото <i>n</i>	<i>Gold</i>	рух <i>m</i>	<i>Bewegung</i>
зру́чний	<i>bequem</i>	срі́бло <i>n</i>	<i>Silber</i>
ма́ти на ува́зі	<i>meinen</i>	ста́в/ити, -лю, -иш / поста́в/ити	<i>stellen</i>
ми́тник <i>m</i>	<i>Zöllner/in</i>	сумни́й	<i>traurig</i>
ми́тниця <i>f</i>	<i>Zollamt, Zöllnerin</i>	тало́н <i>m</i>	<i>Schein, Quittung</i>
місте́чко <i>n</i>	<i>Städtchen</i>	тверди́й	<i>hart</i>
наза́д	<i>zurück</i>	телеве́жа <i>f</i>	<i>Fernsehturm</i>
нале́ж/ати, -у, -иш <i>uv</i>	<i>gehören</i>	кла́сти, -ду́, -де́ш / покла́сти	<i>hinlegen</i>
наме́т <i>m</i>	<i>Zelt</i>	транспóртér <i>m</i>	<i>Fließband</i>
ни́зький	<i>niedrig</i>	трива́лість <i>f</i>	<i>Dauer</i>
ніж, від, за	<i>als</i>	ува́жний	<i>aufmerksam</i>

LEKTION 25

Die Steigerung der Adverbien

Die Deklination der Possessivpronomen (Zusammenfassung)

Das Possessivpronomen **свій**

– Раніше тут було набагато холодніше.

Dialog 1

- Водій Ви звідки прилетіли, якщо не секрет?
Віктор Іванович Не секрет. Ми прилетіли з Франкфурта.
Водій З Німеччини! І яка там погода?
Віктор Іванович Там значно тепліше ніж у Києві. Тут справжній Сибір.
Водій Це ще нічого. Колись було набагато холодніше.
Лідія Іванівна Ще холодніше ніж сьогодні?
Водій Аякже! 20 градусів морозу та ще й вітер!
Віра Петрівна Вітер, хуртовина, снігу по коліна... Я пам'ятаю.
Водій Ви киянка?
Віра Петрівна Ні, я колись жила пару років у Києві.
Водій А в Німеччині взагалі тепліше. Інший клімат!
Віктор Іванович Більш помірний клімат. Ви знаєте Німеччину?
Водій Аякже! Колись я служив там у Ваймарі. Чули про такé місто?
Віктор Іванович Звичайно. Я навіть їздив туди минулого місяця.
Водій Ну і як там зараз? Краще чи гірше ніж раніше?
Віктор Іванович Одні кажуть, що краще, інші скаржаться.
Водій Як у нас, в Україні. Одним живеться легше, іншим набагато важче ніж колись.
Віктор Іванович Як кажуть, найкраще там, де нас нема.
Водій Маєте рацію. Хоча, можливо, зараз в Україні щось зміниться.
Лідія Іванівна Обов'язково! Тому люди й стоять на Майдані.
Водій Революцію роблять романтики! А ось і Ваш готель.
Віктор Іванович Скільки з нас?
Водій З вас 195 гривень.
Віктор Іванович Ось, будь ласка. Решта для Вас.
Водій Дякую. Щасливо! Привіт Німеччині...

Die Steigerung der Adverbien

Der Bedeutung nach unterscheidet man im Ukrainischen *Qualitäts-* (добре, чудово, погано) und *Beziehungsadverbien* (по-німецьки, по-київськи).

Die meisten Qualitätsadverbien können Steigerungsformen bilden: den Komparativ und den Superlativ. Diese können eine einfache und eine zusammengesetzte Form haben:

- гарно, гарніше, найгарніше (einfache Form) schön, schöner, am schönsten
- цікаво, більш / менш цікаво, найбільш / найменш цікаво (zusammengesetzte Form) interessant, interessanter, am interessantesten oder: mehr / weniger interessant, / am meisten / am wenigsten interessant.

Die Bildung der Steigerungsstufen:

Positiv	Einfache Form		Zusammengesetzte Form	
	Komparativ	Superlativ	Komparativ	Superlativ
цікаво	цікавіше	найцікавіше	більш / менш цікаво	найбільш / найменш цікаво

Der einfache Superlativ kann durch die Präfixe **якнай-**, **щонай-** verstärkt werden: – якнайцікавіше, щонайцікавіше (am allerinteressantesten).

Die Steigerungsformen mit dem Suffix **-ш-** sind immer stammbetont:

- дешево, дешевіше, найдешевіше.

Übung 1

Bilden Sie die einfachen Formen des Komparativs und des Superlativs:

- a) betontes **-іше-** тепло, холодно, весело, сумно, гарно
- b) unbetontes **-іше-** активно, пасивно, модно, докладно, досконало
- c) **-ше-** дешево, грубо, м'яко

Unregelmäßige Fälle:

- a) Ausfall der Suffixe **-к-, -ок-, -г-** (Komparativ mit **-ше-**):
коротко – коротіше / глибоко – глибше / довго – довше
(Ausnahmen: гірко – гіркіше, різко – різкіше, стрімко – стрімкіше, м'яко – м'якіше, м'якше)
- b) Konsonantenwechsel **г, ж, з (зь) – жч; с – ш**:
дорого – дорожче, важко – важче, низько – нижче, високо – вище
- c) Neuer Stamm:
добре – краще oder ліпше, погано – гірше

Der Gebrauch des Komparativs in einem Vergleich:

- У Ялті тепліше ніж у Харкові oder як у Харкові. (In Jalta ist es wärmer als in Charkiw.)
- Іван працює краще ніж Степан oder як Степан. (Iwan arbeitet besser als Stepan.)

Übung 2

Bilden Sie den Komparativ und ergänzen Sie die Sätze:

- У Києві (холодно) **ніж** у ...
- Сергій працює тут (довго) ...
- Літак летить (високо) ...
- Євген їсть (мало) ...
- Андрій п'є (багато) ...
- Німці святкують Новий рік (весело) ...
- Їздити на таксі (дорого) ...
- Степан знає німецьку мову (погано) ...
- Розмовляти по-українськи (важко) ...
- Олена співає (гарно) ...

– У Полтаві гарно, а в Києві **ще гарніше** (noch schöner).

Übung 3

Bilden Sie den Komparativ und vervollständigen Sie die Sätze nach dem Muster:

Яріна готує борщ добре, а Марійка **ще краще**.

1. Фєдїр розповідає казки цікаво, а ...
2. Наша група працює активно, ...
3. Ми маємо мало часу, ...
4. Учора було тепло, ...
5. У коридорі було холодно, ...
6. У Дюссельдорфі буде весело, ...
7. Ганна почуває себе погано, ...
8. В Україні багато жителів, ...
9. Автобус їде швидко, ...

Zur Verstärkung der Aussage wird der einfache Komparativ mit den Adverbien **значно, набагато, трохи, куди** verbunden:

– У Києві взимку **значно** холодніше ніж у Франкфурті. (In Kyjiw ist es im Winter **wesentlich** / viel kälter als in Frankfurt.)

Übung 4

Bilden Sie Sätze mit dem Komparativ nach dem Muster:

Львів – гарно – Донецьк У Львові (набагато) **гарніше** ніж у Донецьку.

червень – тепло – жовтень	дискотека – весело – урок	семінар – цікаво – лекція
Бонн – затишно – Берлін	село – тихо – місто	січень – холодно – липень

Übung 5

Übersetzen Sie ins Deutsche:

1) Прошу якнайшвидше принести мені словник. 2) Маленька Уляна прегарно розповідала віршик. 3) Захар одягається завжди супермодно. 4) Співайте щонайголосніше! Хай усі чують, як ми святкуємо! 5) Він хотів це зробити якнайкраще, а вийшло якнайгірше! 6) Одягайтесь якнайтепліше! Сьогодні дуже холодно.

Übung 6

Lesen und üben Sie die Wörter und Wortverbindungen zum Thema „Klima, Wetter“:

клімат	das Klima ist ...	падає / іде дощ	es regnet
континентальний	kontinental	... сніг	schneit
помірний	mäßig, gemäßigt	... град	hagelt
вологий / сухий	feucht / trocken	гроза	Gewitter
субтропічний	subtropisch	грім (гримить)	Donner (es donnert)
погода ...	das Wetter ist ...	блискавка (блискає)	Blitz (es blitzt)
гарна	schön	хмара	Wolke
погана	schlecht	буря	Sturm
тепла	warm	веселка	Regenbogen
жарка	heiß	сонце (світить)	Sonne (scheint)
парка / душна	schwül	вітер (дме)	Wind (weht)
хмарна	wolkig	туман (лежить)	(es ist) Nebel
дощова	regnerisch	мороз (стоїть)	(es ist) Frost
прохолодна	kühl	ожеледиця	Glatteis
холодна	kalt	хуртовина	Schneesturm
очікується	wird erwartet	за даними ...	nach Angaben ...
передбачається	... vorhergesagt	хмарність ...	die Bewölkung ist ...
залишається	bleibt ...	мінлива	wechselhaft
температура ...	die Luft- und	з проясненнями	mit Aufklärungen
повітря / води	Wassertemperatur	атмосферний тиск	Luftdruck
піднімається	steigt	вологість	Feuchtigkeit
знижується / падає	sinkt	опаді ...	die Niederschläge sind ...
вітер ...	der Wind ist ...	окремі	vereinzelt
сильний	stark	короточасні	kurzzeitig
слабкий	schwach	тривалі	dauerhaft
поривчатий	böig	переважно	vorwiegend
північний	nördlich	місцями	stellenweise
змінних напрямків	wechselhaft	за добу	in 24 Stunden

Übung 7

Lesen und übersetzen Sie die folgenden Wetterberichte:

Прогноз погоди

За даними Укргідрометцентру у Києві та області очікується мінлива хмарність, окремі снігопади. Вітер північно-західний, 5 – 8 м / сек. (метрів за секунду).
Температура повітря у Києві -8 / -10°C (мінус вісім – десять градусів Цельсія / oder за Цельсієм), по області вдень -10 / -12°C, вночі -14 / -16°C.

11 – 12 грудня в Україні без опадів, лише вночі у північно-західних областях короткочасний сніг, на півдні туман і ожеледиця. Вітер змінних напрямків, 8 – 10 метрів за секунду. Температура повітря вночі 10 – 15, вдень 8 – 12 градусів морозу, на півдні України та в Закарпатті вночі мінус 4 – 6 градусів, вдень близько нуля.

Завтра по Києву та області передбачається хмарна з проясненнями погода, вдень місцями невеликий дощ, можлива гроза. Вітер південно-західний, 3 – 7 м / сек.
Температура повітря у Києві +22 / +24°C, вночі +12 / +14°C, по області вдень +21 / +26°C, вночі +11 / +16°C. Температура води у Дніпрі біля Києва +19°C.

18 – 19 липня у східних областях України без опадів, на решті території місцями невеликі короткочасні дощі, окремі грози. Вітер переважно північно-західний, 5 – 10 метрів за секунду. Температура повітря вночі 11 – 16, вдень на більшості території України 18 – 25 градусів тепла. У південних, західних областях України і в Криму очікується 32 – 34 градуси. Температура води у Чорному морі плюс 17 – 23, в Азовському морі 22 – 23 градуси за Цельсієм.

Übung 8

Bilden Sie einen Dialog (z. B. ein Telefongespräch) zum Thema „Погода в Україні“.

Übung 9

Beantworten Sie die folgenden Fragen zum Thema „Klima, Wetter“.

Яка погода буває в Німеччині? / взимку, навесні, влітку та восени

Яку пору року Ви любите? Чому?

Яка сьогодні погода?

Яка погода була вчора?

Die Possessivpronomen (Zusammenfassung)

Übung 10

Bilden Sie Possessivpronomen nach dem Muster:

В Донецьку живе (я) стара подруга. – В Донецьку живе моя стара подруга.

1. Де працює (ти) чоловік?
2. Посередині стоїть (він) син.
3. (Вона) хата – третя праворуч.
4. Тут лежить (він) мобільний телефон.
5. (Ми) село невелике, але гарне.
6. Коли починається (Ви) відпустка?
7. Це (вони) домашнє завдання.
8. Вам подобається (я) нове авто?
9. (Ти) сусідка вже мені дзвонила.
10. (Вона) пісня посіла на конкурсі „Євробачення“ перше місце.
11. Над диваном висить (він) портрет.
12. На терасі стоїть (вони) стіл.
13. (Ми) підручник дуже цікавий.
14. А (ви) книжка досить нудна.
15. (Вони) школа знаходиться навпроти парку.

Die Deklination der Possessivpronomen

Die Possessivpronomen der 1. und 2. Person (*Singular und Plural*) sowie der 3. Person Plural werden dekliniert. Die Possessivpronomen der 3. Person Singular sind unveränderlich.

Die Tabelle zur Deklination der Possessivpronomen finden Sie im Anhang (Grammatik, S. 273 – 274).

Übung 11

Setzen Sie die richtige Form des Possessivpronomens ein:

1. Ми поїдемо на виставку з дочкою.	твоїй
2. Учора я зустрів дочку.	твоюю
3. Я подарувала дочці сувенір.	твою
1. У мене нема часопису.	Вашому
2. Зустрінемося у офісі.	Вашим
3. Вона цікавиться планом.	Вашого
1. Поїдемо без вчительки.	їхнього
2. Біля дому – великий город.	їхньому
3. У міністерстві – новий шеф.	їхньої

Übung 12

Bilden Sie Possessivpronomen und setzen Sie sie in der richtigen Form ein:

я	Ось дім. Навпроти дому – парк. За домом – гарний сад. У домі – 4 кімнати. Ти вже бачила дім?
ти	Скільки жителів у місті? місто дуже старе. Це фотографія міста? Над містом часто пролітають літаки.
ви	Це офіс? Хто ще працює в офісі? Завдяки офісу я маю роботу. Перед офісом – станція метро. Ви живете далеко від офісу?
вони	 діти ще дуже маленькі. Моя дочка вчиться разом із дітьми. Чи ви знаєте дітей? дітям 5 і 7 років.

Das Possessivpronomen свій

Das Possessivpronomen **свій, своя, своє, свої** kann alle Possessivpronomen ersetzen, wenn es sich auf das Subjekt des Satzes direkt bezieht. Dabei *muss* **свій** für die 3. Person und *kann* für die 1. und 2. Person verwendet werden:

- Я вітаю **мого** друга. = Я вітаю **свого** друга. (Ich grüße **meinen** Freund.)
- Він вітає **свого** друга. (Er grüßt seinen Freund / **seinen eigenen** Freund.)
- Він вітає **його** друга. (Er grüßt seinen Freund / den Freund **einer anderen Person**.)

свій, своя, своє, свої wird wie **мій, моя, моє, мої** dekliniert und ins Deutsche als **mein** (meine), **dein** (deine), **unser** (unsere), **euer** (eure), **sein** (seine), **ihr** (ihre) übersetzt:

Я бачу мою (**свою**) дочку.
Ти бачиш твою (**свою**) дочку.
Він бачить свою дочку.
Вона бачить свою дочку.
Ми бачимо нашу (**свою**) дочку.
Ви бачите вашу (**свою**) дочку.
Вони бачать свою дочку.

Ich sehe meine Tochter.
Du siehst deine Tochter
Er sieht seine Tochter.
Sie sieht ihre Tochter.
Wir sehen unsere Tochter.
Ihr seht eure Tochter.
Sie sehen ihre Tochter.

Übung 13

Vergleichen Sie die Possessivpronomen und erklären Sie ihren Gebrauch.

1. Тут Іван. Оксана – **його** сестра. Іван дивиться на Оксану. Він дивиться на **свою** сестру.
2. Там Данило. Петро – **його** брат. Данило дивиться на Петра. Він дивиться на **свого** брата.
3. Ось Борис. Олена – **його** сестра. Марійка – подруга Олени. Борис дивиться Олену і Марійку. Він дивиться на **свою** сестру і **її** подругу.
4. Там Марійка. Богдан – **її** сусід. Ганна – дочка Богдана. Марійка дивиться на Богдана та Ганну. Вона дивиться на **свого** сусіда і **його** дочку.

Setzen Sie die Übung fort:

5. Ось Василь. Леся – його сестра. Галія – подруга Лесі. Василь бачить Лесю і Галю. Він бачить сестру і подругу.
6. Ось Оксана Петрівна. Василь – її син. Руслана – подруга Василя. Оксана Петрівна бачить Василя і Руслану. Вона бачить сина та подругу.
7. Ось Марічка. Руслана – її подруга. Богдан Іванович – батько Руслани. Марічка бачить Руслану і Богдана Івановича. Вона бачить подругу та батька.
8. Ось Віра Петрівна. Юлія – її дочка. Макс – її син. Віра Петрівна бачить Юлію та Максима. Вона бачить дочку і сина.

Übung 14

Setzen Sie його, її, їхній, їхня, їхнє oder свій, своя, своє ein:

Остап живе у Стрию. Він дуже любить місто. Учора до нього приїхав друг Володимир. Остап показав йому місто. Володимирові дуже сподобалось місто.

Богдан і Марія – чоловік та жінка. Тут дім. Вони вже 2 роки живуть у домі. У домі є чотири кімнати, ванна, туалет і тераса. Біля дому – великий сад. Марія і Богдан сфотографували дім. Ось фото дому.

Влітку Марічка їздила на канікули до бабусі. бабуся живе у Яворові. Вона має великий гарний сад. Бабуся любить відпочивати в саду. Марічка теж любить сидіти в саду і читати.

Das Wort **свій** kann auch als Adjektiv auftreten und bedeutet **eigener**:

– Оксана має **свій** дім і **свою** машину. (Oksana hat eigenes Haus und eigenes Auto.)

Dialog 2

Віктор Іванович	Непоганий готель.
Лідія Іванівна	Дуже затишний вестибюль.
Віктор Іванович	А у відділі прийому нікого нема.
Лідія Іванівна	Треба почекати.
Віктор Іванович	Добре, що крісла поруч. Сідаймо!
Лідія Іванівна	Яка надворі погода! Класична зима. Сніг, мороз.
Віра Петрівна	Напевно, градусів 5 – 10. Ще й вітер.
Лідія Іванівна	Добре, що ми вже в Києві.
Віктор Іванович	А в Москві набагато холодніше. Я чув прогноз погоди.
Лідія Іванівна	Там уже три дні не вщуває хуртовина, я теж читала.

Віктор Іванович	У таку пору року краще летіти на південь.
Лідія Іванівна	На Канари!
Віра Петрівна	На Канари полетіти ще не пізно. Зима ще тільки почалась.
Віктор Іванович	А ось і адміністратор. Добрий день!

Dialog 3

Черговий	Добрий день! Прошу пробачення за затримку!
Віктор Іванович	Нічого.
Черговий	Чим можу служити?
Віра Петрівна	Я замовила на сьогодні номери у Вашому готелі.
Черговий	Скільки номерів і які?
Віра Петрівна	Один двомісний і один „люкс“.
Черговий	Як Ваше прізвище?
Віра Петрівна	Бахманн.
Черговий	Так, бачу. Ваші паспорти, будь ласка. Дякую.
Віра Петрівна	Усе гаразд?
Черговий	Звичайно. У Вас номери 305 і 311.
Віктор Іванович	На якому це поверсі?
Черговий	На третьому. Ось Ваші ключі.
Віктор Іванович	Дякуємо. Скажіть, будь ласка, у готелі є ресторан?
Черговий	Ресторан – на першому поверсі, кафе і буфет – на четвертому.
Віра Петрівна	А бар – на дев'ятому.
Черговий	Ви знаєте наш готель?
Віра Петрівна	Так, я вже колись тут зупинялася.
Черговий	Крім того, в готелі є перукарня, бюро послуг і басейн.
Віктор Іванович	А де тут ліфт?
Черговий	Пройдіть по коридору до кінця і там побачите 2 ліфти.
Віктор Іванович	Коли починається сніданок?
Черговий	О дев'ятій годині. Кнопка виклику покоївки біля лампи на стіні.
Віктор Іванович	Сподіваюсь, Ви можете нас розбудити о восьмій?
Черговий	Немає проблем. У Вас ще є питання?
Віктор Іванович	Тут є деś поблизу банкомат?
Черговий	Навпроти нашого готелю знаходиться банк.
Віра Петрівна	А на вулиці – ліворуч, перед поштою, теж висить банкомат.
Черговий	Крім того, ми маємо пункт обміну валюти.
Віктор Іванович	Тоді ми все вияснили.

Übung 15

Bilden Sie Dialoge zum Thema „У готелі“.

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Text.
2. Bilden Sie Dialoge zum Thema „Пори року“.

Пори року

Леся робить домашнє завдання. Їй треба писати твір на тему „Пори року“.
За вікном мороз, сніг. Типова груднева погода. Надворі галасають діти. Вони бігають і роблять великого гарного сніговика. Але Лесі зараз не до них. Вона бере свій зошит і ручку і починає писати:

„Рік має чотири пори року. Це весна, літо, осінь та зима.

Перша пора року називається весна. Весняні місяці – березень, квітень і травень. Навесні дні стають довшими, ночі коротшими. Температура повітря піднімається, стає тепліше. Птахи повертаються з півдня додому. Листя на деревах розпускається, трава зеленіє. Часто падає теплий дощ.

Друга пора року – літо. Літні місяці – червень, липень і серпень.

Дні влітку довгі, ночі короткі. Температура повітря піднімається високо, інколи до 30-ти градусів Цельсія і вище. Тому часто буває жарко і можна ходити на пляж, купатися. У школі, нарешті, починаються літні канікули, коли можна поїхати у відпустку до моря, в гори або за кордон. Інколи падає теплий дощ, буває гроза. В кінці літа на полях починаються жнива.

Третя пора року – осінь. Осінні місяці – вересень, жовтень, листопад.

Дні восени стають коротшими, ночі довшими. Температура повітря падає, надворі стає холодніше. Деякі птахи відлітають на південь. Інші залишаються на зиму вдома. Листя на деревах жовкне і падає на землю. На полях закінчуються жнива. Часто падає дощ. Дме холодний вітер, подекуди лежить туман.

Четверта і остання пора року – зима. Зимові місяці – грудень, січень і лютий. Дні взимку короткі, а ночі довгі. Температура повітря падає до нуля і нижче. Починаються морози, на будинках і деревах лежить іній. На вулицях буває ожеледиця. Часто падає сніг, дме сильний вітер. Але я люблю цю пору року, тому що взимку ми святкуємо Новий рік, Різдво і день народження тітки Віри.“

Леся кладе ручку на стіл і починає читати свій твір. Тут вона згадує свого старшого брата Василя. Непогано було б, якби він ще раз перечитав написане. Він завжди знаходить і виправляє в її роботах помилки. Краще за вчителя!

Але його, як завжди, нема вдома. Напевно, знову пішов до своєї Руслани.

твір – *Aufsatz*, галасати – *Lärm machen*, сніговик – *Schneemann*, листя *n* – *Blätter*, розпускатися / розпуститися – *aufgehen, aufblühen*, трава – *Gras*, зеленіти / зазеленіти – *grün werden*, за кордон – *ins Ausland*, жнива – *Ernte*, жовкнути / пожовкнути – *gelb werden*, іній – *Reif*

– Андрійку, хто у вас в класі найшвидше бігає? – Якщо стометрівку, то Василько. А якщо в ідальню, то я бігаю швидше за всіх. (Український гумор)

„Краще погана дорога, ніж поганий супутник.“

(Українське народне прислів'я)

Vokabeln

Ая́кже!	<i>Und ob!</i>	ко́ліно <i>n</i>	<i>Knie</i>
ба́сейн <i>m</i>	<i>Schwimmhalle</i>	ко́ротко	<i>kurz</i>
буд/и́ти, -жу́, -иш / розбуд/и́ти	<i>wecken</i>	ле́гко	<i>leicht</i>
буфе́т <i>m</i>	<i>Imbissbar</i>	лі́фт <i>m</i>	<i>Fahrstuhl</i>
бюро́ по́слуг <i>n</i>	<i>Kundenservice</i>	мороз́ <i>m</i>	<i>Frost</i>
виклика́/ти, -ю, -єш / викли/кати, -чу, -чеш	<i>rufen</i>	Нема́є пробле́м.	<i>Kein Problem.</i>
вия́сня/ти, -ю, -єш / ви́ясн/ити, -ю, -иш	<i>klären</i>	очи́ку/вати, -ю, -єш <i>uv</i>	<i>erwarten</i>
ві́дділ прийо́му <i>m</i>	<i>Rezeption</i>	па́да/ти, -ю, -єш, -є / впа́сти, -ду́, -деш	<i>fallen, sinken</i>
взага́лі	<i>überhaupt</i>	передба́ча/ти, -ю, -єш / передба́ч/ити, -у, -иш	<i>voraussehen, erwarten, vorhersagen</i>
впу́ха/ти, -є, -ють / впу́хн/ути, -є, -уть	<i>nachlassen</i>	підні́ма/тися, -юсь, -єшся / підн/ятися, -іму́сь, -іме́шся	<i>sich erheben, steigen</i>
глибо́ко	<i>tief</i>	поде́куди, місця́ми	<i>stellenweise</i>
де́шево	<i>billig</i>	поко́ївка <i>f</i>	<i>Zimmermädchen</i>
до́вго	<i>lange</i>	помі́рний	<i>gemäßigt</i>
докла́дно	<i>ausführlich</i>	почува́/тися, -юсь, -єшся <i>uv</i>	<i>sich fühlen</i>
до́рого	<i>teuer</i>	прогно́з пого́ди	<i>Wetterbericht</i>
зали́ша/тися, -юсь, -єшся / зали́ш/итися, -у́сь, -и́шся	<i>bleiben</i>	пролі́та/ти, -ю, -єш / проле/ті́ти, -чу́, -тиш	<i>vorbeifliegen, überfliegen</i>
затри́мка <i>f</i>	<i>Verzögerung</i>	ре́шта	<i>Rest</i>
знахо́д/ити, -жу, -иш / знай/и́ти, -ду́, -деш	<i>finden</i>	скарж/и́тися, -у́сь, -и́шся / поскарж/и́тися	<i>klagen, sich beklagen</i>
зупи́ня/тися, -юсь, -єшся / зупин/и́тися, -ю́сь, -и́шся	<i>halten, anhalten sich aufhalten</i>	супу́тник <i>m</i>	<i>Begleiter</i>
		Щасли́во!	<i>Viel Glück!</i>

LEKTION 26

Der Gebrauch des Genitivs Die Wortbildung der Substantive

– Вам **ка́ви** чи **ча́ю**?

Dialog 1

Віктор Іванович Доброго ранку Вам, мої чарівні колеги!
Лідія Іванівна Доброго ранку, шановний колего! Ви щось довго спите.
Віктор Іванович Я дійсно сьогодні проспав.
Лідія Іванівна Хіба Вас не розбудили о восьмій годині?
Віктор Іванович Мій телефон, як виявилось, не працює.
Віра Петрівна І це у „люксі“?
Віктор Іванович Буває. Але адміністратор пообіцяла, що його відремонтують.
Лідія Іванівна „Відремонтують“ чи „полагодять“? Як правильно?
Віктор Іванович Яка різниця! Головне, щоб він дзвонив, коли треба!
Віра Петрівна Маєте рацію. Вам кави чи чаю?
Віктор Іванович Чаю, будь ласка. Дякую, Віро Петрівно.
Лідія Іванівна Тут сир, масло, ковбаса, мед, білий і чорний хліб, тістечка.
Віра Петрівна А тут яєчня, сосиски, оселедець. Вибирайте, що хочете!
Віктор Іванович Дякую. Який багатий стіл!
Лідія Іванівна Смачного Вам!
Віктор Іванович А Ви?
Лідія Іванівна Ми вже поснідали. Ще тільки чаю з вами поп'ємо.

Der Gebrauch des Genitivs

Der Genitiv der Substantive wird häufig nach transitiven Verben gebraucht, wenn sich die Handlung nicht auf das ganze Objekt, sondern nur auf *einen Teil* davon bezieht:

- Я хочу **ча́ю**. (Ich möchte etwas Tee.)
- Вам (нали́ти) **ка́ви**? (Möchten Sie etwas Kaffee?)

Übung 1

Setzen Sie die Substantive in den Genitiv:

1. Я хочу (лимо́на́д, вода́, кефі́р, узва́р).
2. Дітям хочеться (морозиво, пукерки, кола, шокола́д).
3. Налийте мені, будь ласка, (молоко́, какао́, вино́, шампанське).
4. Дай мені (хлі́б, масло́, ковбаса́, сир, повидло́).
5. Петро́ наївся (м'ясо́, ри́ба, шинка́) і напився (сік, пі́во).

Aber: „Дай / Передай мені хліб, масло, ковбасу сир, повидло!“ (*Akkusativ*) – wenn es sich um eine konkrete Menge – eine Dose, einen Teller, eine Portion handelt.

Vergleichen Sie:

- Дайте мені, будь ласка, цукру. (Geben Sie mir bitte etwas Zucker.)
- Дайте мені, будь ласка, цукор. (Geben Sie mir bitte die Zuckerdose. *Oder:* Reichen Sie mir bitte die Zuckerdose herüber.)
- Віктор наївся вареників. – Він з'їв вареники.

Der Genitiv Singular der Maskulina

Verschiedene Maskulina können im Genitiv neben der Endung **-а, -я** die Endung **-у, -ю** haben. Die Wahl der richtigen Endung hängt von der Bedeutung des Wortes ab.

Aufgabe: Arbeiten Sie das Thema „Genitiv Singular der Maskulina“ im Anhang (Grammatik, S. 267) selbständig durch.

Übung 2

Bilden Sie den Genitiv. Erklären Sie den Gebrauch der Endung:

Степан	батько	Бонн	офіцер	колектив
парк	університет	дош	зал	фокстрот
Гамбург	Люксембург	Ватикан	сад	універмаг
Донбас	Байкал	Нью-Йорк	резонанс	телевізор
Франк	метр	сантиметр	альманах	візит
Франк	стілчик	замок	Дунай	газопровід
підручник	Андрій	замок	Львів	комп'ютер
учитель	Одер	Луцьк	Петро	президент
тигр	готель	літр	цент	сніг

Übung 3

Verneinen Sie die Sätze nach dem Muster:

У нашому місті є парк. – У нашому місті **немає** парку.

Василь має телевізор. – Василь **не має** телевізора.

У мого брата є автомобіль. У центрі міста є історичний музей. У Галини є гарний портфель.

Віктор має власний бізнес. Ганна має добрий словник. Пан Демченко має новий принтер.

Ольга має цифровий фотоапарат.

Dialog 2

Віктор Іванович	Нас обслуговує офіціант чи офіціантка?
Лідія Іванівна	У кафе самообслуговування.
Віктор Іванович	Добре, що ви знайшли місце за маленьким столиком.
Лідія Іванівна	Так, тут набагато приємніше, ніж за великим столом.
Віктор Іванович	А таксист учора допитливий був, усі хотів знати.

Віра Петрівна	Така у них робота. Крім того, з мовчунами їздити нудно.
Віктор Іванович	Ну, й погодонька ж сьогодні! Як у казці! Сніжок, морозець, ...
Віра Петрівна	Вже поснідали, Вікторе Івановичу? Нам час їти.
Віктор Іванович	Ще чаю ковточок. Так, готовий. Де Ваші козупки?
Лідія Іванівна	На вішалці в кутку.

кут, куті́к – *Ecke*, в куті́, в кутку́ – *in der Ecke*

ріг – *Ecke (Außenecke)*, на розі – *an der Ecke*, за ро́гом – *um die Ecke*

Die Wortbildung der Substantive

Neue Substantive können durch Präfigierung, Suffigierung, Zusammensetzung mehrerer Wortstämme und Bildung von Abkürzungen entstehen.

Aufgabe: Arbeiten Sie das Thema „Die Wortbildung der Substantive“ im Anhang (Grammatik, S. 268) selbständig durch.

Übung 4

Was bedeuten diese Substantive? Unterstreichen Sie die wortbildenden Elemente.

столя́р, селя́нин, казка́р, маля́р, носі́льний, трактори́ст, маши́ніст, слуха́ч, істо́рик, бібліотека́р, саді́вник, друка́р, велосипе́дист, льві́в'янин, учас́ник, розу́мник, ду́рень, лі́фтер, відві́дувач, поча́тківець, поштар, дзвона́р, пия́к, тені́систка, м'ясни́к, продо́вжувач, друкарня́, поча́кальня, годи́нник, кни́гарня, моро́зильник, гра́дусник, ві́трило, сві́тило, чорнови́к, купа́льник, синя́к, чорни́ло, і́дальня

продо́вження, почу́ття, закі́нчення, відкриття́, замо́влення, партне́рство, розу́міння, запі́знення, знайо́мство, турбо́та, швидкі́сть, сучасні́сть, тепло́та, добро́та, Терно́пільщина, Полта́вщина, дійсність, ста́рість, молоді́сть, пра́цьовитість, зна́ння

столи́ще, доми́ще, килимо́к, сти́льчик, тари́лочка, дзе́ркальце, садо́чок, лі́жечко, подру́женька, пташе́нятко, халати́к, чере́вички, піжа́мка, сніда́ночок, яблучко́, молочко́, кві́точка, спі́дничка, кни́жечка, порте́льчик, кімна́тка, голови́ще, листоно́ша, лі́тературозна́вство, краї́нозна́вство, десяти́риччя

Dialog 3

Віктор Іванович	Мені б хотілося оглянути місто. Я ще ніколи не був у Києві.
Гід	Будь, ласка, заходьте. У нашому автобусі є ще вільні місця.
Віктор Іванович	Як довго триває екскурсія?
Гід	Три години.
Віктор Іванович	Який маршрут Ви пропонуєте?
Гід	Спочатку ми оглянемо стару частину міста.
Віктор Іванович	Софійський собор теж?
Гід	Звичайно. І Софійський собор, і Печерську Лавру.
Віктор Іванович	А Майдан і Хрещатик?
Гід	Обов'язково. Шановні пані та панове! Вітаю Вас у столиці України.
Віктор Іванович	Що це за пам'ятник?

Турист	Це пам'ятник Шевченкові.
Гід	Шановні гості, прошу Вас розмовляти тихіше.
Віктор Іванович	Пропшу пробачення.
Гід	Ми проїжджаємо біля національного університету...
Віктор Іванович	Тут я вже сьогодні був.
Турист	А Ви кажете, що не знаєте Києва.
Гід	... і біля парку імені Шевченка ми зробимо невелику зупинку.
Віктор Іванович	Непогано було б зайти до ресторану. Випити чогось теплого.
Турист	Відвідування ресторану не входить до плану екскурсії.
Віктор Іванович	А жаль!
Гід	Пропшу всіх вийти з автобуса і підійти до пам'ятника.

Dialog 4

Лідія Іванівна	Куди це Віктор Іванович подівся?
Віра Петрівна	Не знаю. Після семінару я його не бачила.
Лідія Іванівна	А я думала, ми разом підемо на Майдан Незалежності.
Віра Петрівна	Як тут багато людей!
Лідія Іванівна	Яка чудова атмосфера! Я нічого подібного в житті не бачила!
Віра Петрівна	І це все кияни?
Лідія Іванівна	Не думаю. Дівчата, звідки ви?
Люба	Я з Києва, Галя з Полтави, Леся зі Львова. А Кіра з Донецька.
Віра Петрівна	Я думала, в Донецьку Помаранчевої революції не люблять.
Кіра	Ми любимо, тому ми тут. Правда, Сергію?
Сергій	Так, ми вже другий тиждень живемо в наметі на Хрещатику.
Віра Петрівна	І вам не холодно? Адже зима!
Сергій	Ні. Спочатку було трохи холоднувато, а зараз усе нормально.
Лідія Іванівна	„Разом нас багато, нас не подолати ...“ Яка гарна пісня!
Леся	Це гурт „Гринджоли“ співає гімн Помаранчевої революції.
Кіра	А ви звідки приїхали?
Лідія Іванівна	Ми приїхали сюди на пару днів з Німеччини.
Люба	Приїжджайте до нас ще в травні – на конкурс Євробачення!
Галя	Ви, напевно, знаєте, що наступний конкурс відбудеться в Києві.
Леся	Завдяки нашій співачці Руслані та її „Диким танцям“.
Віра Петрівна	Обов'язково приїдемо!
Лідія Іванівна	А ви приїжджайте у серпні до Кельна на Всесвітній день молоді!

Dialog 5

Віктор Іванович	Скажіть, будь ласка, як мені дістатися до готелю „Темп“?
Перехожий	Вам треба сісти на тролейбус номер 3.
Віктор Іванович	А де зупинка?
Перехожий	Спочатку ідіть прямо – метрів сто, до перехрестя.
Віктор Іванович	Так, бачу.
Перехожий	Потім зверніть праворуч. Зупинка тролейбуса за рогом.
Віктор Іванович	І як довго їхати тролейбусом?

Перехожий	Вам треба вийти на третій зупинці, біля великого банку.
Віктор Іванович	А-а... Навпроти банку – мій готель, тепер я знаю.
Перехожий	Вірно. Вам треба тільки перейти через вулицю.
Віктор Іванович	Щиро дякую за пояснення.
Перехожий	Нема за що. На все добре.

сідати / сісти на тролейбус (*Akkusativ*) – einsteigen
 виходити / вийти з тролейбуса (*Genitiv*) oder сходити / зійти з тролейбуса – aussteigen
 пересідати / пересісти (з тролейбуса на автобус) – umsteigen

Übung 5

Bilden Sie Dialoge zum Thema „Я оглядаю місто“.

Übung 6

Lesen und übersetzen Sie die Speisekarte.

Erzählen Sie, welche Gerichte Sie als Gast dieses Restaurants bestellen würden?

„Я б замовив /-ла на закуску ..., на перше ..., на друге ..., на десерт ..., з напоїв ...“

МЕНЮ

Ресторан „Темп“, 11 грудня 2004 р.

Холодні страви, закуски

Салат «Столичний»
 Салат з огірків
 Салат з помідорів
 Шинка варена
 Сало з перцем і часником
 Шпроти в маслі
 Яйце під майонезом
 Гриби мариновані
 Оселедець з цибулею
 Ікра чорна / червона

Перші страви

Борщ червоний з м'ясом і сметаною
 Солянка м'ясна
 Солянка рибна
 Бульйон з курки
 Суп овочевий
 Юшка грибна по-українськи

Напої

Гарячі

Чай грузинський
 Чай фруктовий
 Чай зелений
 Кава / з цукром / з молоком
 Какао
 Молоко

Другі страви

Вареники з сиром і сметаною
 Курка смажена
 Гуска печена
 Свинина тушкована
 Яловичина варена з грибами
 Шашлик з баранини
 Риба з овочами (короп)
 Гуляш по-угорськи
 Качка по-пекінськи
 Котлета по-київськи

Солодкі страви / Десерт

Бабка рисова з яблуками
 Желе фруктове
 Пудинг вершковий з родзинками
 Сало в шоколаді
 Морозиво з фруктами
 Морозиво з вершками

Проходжувальні

Мінеральна вода (газована)
 Мінеральна вода (натуральна)
 Сік яблучний
 Кисіль ягідний
 Лимонад «Вишня»
 Узвар із сухофруктів

Алкогольні напої

Вино́ біле натуральне
Вино́ червоне кріплене
Портвейн
Вермут
Шампанське «Кримське»

Горілка українська з перцем
Наливка з медом
Коньяк грузинський
Лікер полуничний
Пиво «Оболонь»

Dialog 6

Віктор Іванович Це Ви, Віро Петрівно?
Віра Петрівна Вікторе Івановичу! Нарешті! Де ж це Ви були?
Віктор Іванович На екскурсії.
Лідія Іванівна Але ж ми хотіли разом оглядати місто.
Віктор Іванович Ви з Вірою Петрівною вже добре його знаєте.
Віра Петрівна Ну, то й що?
Віктор Іванович Я не хотів Вас зайвий раз турбувати.
Лідія Іванівна Але я, наприклад, Київ ще не дуже добре знаю, як і Ви.
Віктор Іванович Треба було мені взяти Вас з собою.
Лідія Іванівна Ми шукали Вас після семінару.
Віктор Іванович Я Вас теж шукав і не знайшов. Тому й поїхав сам.
Лідія Іванівна Вам сподобалась екскурсія?
Віктор Іванович Дуже. Ми оглянули багато історичних місць.
Лідія Іванівна А на Майдані Ви теж були?
Віктор Іванович Аякже!

Dialog 7

Віктор Іванович А зараз дозвольте запросити Вас на вечірку.
Лідія Іванівна О, дякуємо.
Віктор Іванович До якого ресторану Ви бажаєте піти або поїхати?
Віра Петрівна Я пропоную залишитися в готелі. Тут теж є ресторан.
Віктор Іванович А Ви вже були в ньому?
Віра Петрівна Так. Запевняю Вас, тут чудово готують.
Лідія Іванівна Тим більше, погода знову псується. Краще нікуди не їхати.
Віктор Іванович Ну, що ж, поїхали на перший поверх. Ліфт якраз вільний.

Dialog 8

Віктор Іванович Пане офіціанте, цей столик вільний?
Офіціант Так, будь ласка, сідайте. Ось меню.
Віктор Іванович Дякую. Шановні дами, що ми візьмемо на закуску?
Віра Петрівна Я маю апетит на свіжий салат з огірків.
Лідія Іванівна Я візьму яйце під майонезом.
Віктор Іванович А мені принесіть маринований оселедець з цибулею.
Офіціант Так, салат, яйце та оселедець. Будете замовляти перше?
Віктор Іванович Звичайно. Я сьогодні не обідав. Лише перекусив по дорозі.

Віра Петрівна	Ми приєднуємося до Вас.
Офіціант	Що будете замовляти?
Віктор Іванович	Солянка свіжа?
Офіціант	Вибачте, не розумію Вашого питання. У нас усі страви свіжі.
Віктор Іванович	Тоді я візьму солянку. А Ви що бажаєте?
Лідія Іванівна	Я теж з задоволенням покусити солянки.
Віра Петрівна	А мені принесіть, будь ласка, тарілку борщу.
Офіціант	Дві солянки і борщ. Що Ви бажаєте на друге?
Лідія Іванівна	Я беру гуляш.
Віра Петрівна	Я візьму вареники з сиром.
Віктор Іванович	А мені принесіть котлету по-київськи.
Офіціант	Що будете пити?
Віктор Іванович	Може, візьмемо пляшечку вина або шампанського?
Лідія Іванівна	Дякую, але я б краще випила апельсинового соку.
Віра Петрівна	Мені прошу принести мінеральної води – натуральної.
Віктор Іванович	Мені теж.
Офіціант	Ви бажаєте щось на десерт? У нас великий вибір солодких страв: фруктові желе, морозиво, ...
Віктор Іванович	Ні, дякуємо.

Dialog 9

Віктор Іванович	Пане офіціанте, принесіть, будь ласка, рахунок.
Офіціант	Хвилиночку. Сподіваюсь, наші страви Вам сподобались.
Віктор Іванович	І страви були смачні, і обслуговування добре.
Офіціант	Дякую. Ось Ваш рахунок, прошу.
Віктор Іванович	Будь ласка. Решта для Вас.
Офіціант	Дуже дякую. Заходьте до нас іще.
Віктор Іванович	З задоволенням. До побачення.

Übung 7

Bilden Sie Dialoge zum Thema „У ресторані“.

Übung 8

Sie möchten mit Ihrem Freund essen gehen und suchen ein passendes Lokal.

Lesen Sie die folgenden Anzeigen und sprechen Sie im Dialog darüber.

Anschließend berichten Sie, für welches Lokal Sie sich entschieden haben und warum.

Ресторани і кафе (Оголошення в інтернеті)

Європа

Вам тут сподобається усе: і асортимент смачних європейських та українських страв, і години роботи, і внутрішня атмосфера. Тут завжди є улюблене пиво багатьох українців – "Славутич". Крім того, "Європа" ще й є місцем, де збираються футбольні фани, щоб разом повболівати за свої улюблені команди. Відчинено 8-23.

Бістро "Б-317"

Фаст-фуд. Піца. Гарячі страви. Салати. Кондитерські вироби.

Муза (ресторан)

Широкий асортимент страв з риби, птиці, м'яса, овочів; страви української кухні. На замовлення клієнтів звучить музика для саксофону і піаніно, українські пісні, романси. Відчинено 12-23:30.

Ніагара (ресторан - данс-клуб)

DVD - відеопроєктор, VIP - обслуговування, персонал володіє кількома мовами, своя музична програма. Дискотека. Старовинні підвали в лицарському стилі з каміном, унікальні інтер'єри.

Діва (ресторан)

Класичний ресторан у французькому стилі в поєднанні з смачними стравами і професійним обслуговуванням. Відчинено 12-23.

Пекін (ресторан)

Китайська кухня, професійні китайські кухарі. Відчинено 11-23.

Ресторан "Гранд-Готель"

Елегантний ресторан у львівському першорозрядному готелі, гарно оформлені традиційні страви української та єврейської кухні з відповідними вишуканими винами, відмінний сервіс та чудовий настрій. Відчинено 8-23.

Віденська кав'ярня

Тут ви відчуєте атмосферу Львова за австрійських часів та скуштуєте улюблені страви місцевих жителів – деруни з м'ясом, налисники з ікрою, шніцель ло-віденськи, а також більш ніж двадцять видів кави та солодощі домашнього приготування. Відчинено 9-23.

Титанік (бістро-бар)

В бістро Ви можете швидко і добре поїсти. Якщо Ви бажаєте вразити друзів і покуштувати смачні, вишукані страви – завітайте в кафе-бар. Смак англійського стейку і гальба пива вищого ґатунку дасть можливість відчувати себе господарем життя.

Гармонія

Це затишне кафе стало другим домом для іноземців, котрі живуть і працюють у Львові. По п'ятницях, починаючи від 18:30, вони проводять в "Гармонії" свої вечірки. Тут завжди добрий сервіс, українські страви та холодне пиво. Відчинено 10-23.

„Проти віку нема́ ліку.“ „Від гніву ста́рієш, від сміху мо́лодієш.“

„Яка го́ловонька, така й розмо́вонька.“

(Українські народні прислів'я)

Vokabeln

асортиме́нт <i>m</i>	<i>Auswahl</i>	налива́ти, -ю, -єш / нали́ти, налію́, налі́єш	<i>eingießen, einschenken</i>
бульйо́н <i>m</i>	<i>Brühe</i>		
ва́рений	<i>gekocht</i>	нали́вка <i>f</i>	<i>Hauswein</i>
вечі́рка <i>f</i>	<i>Party</i>	нали́сник <i>m</i>	<i>Eierkuchen</i>
виби́ра́ти, -ю, -єш / виб'рати́, -єру, -єреш	<i>wählen</i>	обслу́гову/вати, -ю, -єш / обслу́ж/ити, -у, -иш	<i>bedienen</i>
ви́шуканий	<i>erlesen, fein</i>	оселе́дець <i>m</i>	<i>Hering</i>

виявля́тися, -ється / вияв/итися, -иться	<i>sich heraus- stellen</i>	переку/сіти, -шу́, -сиш <i>v</i>	<i>etw. zu sich nehmen</i>
відмінний	<i>ausgezeichnet</i>	перехрє́стя <i>n</i>	<i>Kreuzung</i>
відчи́нено	<i>geöffnet</i>	пе́чений	<i>gebacken</i>
відчува́ти, -ю, -єш / відчу/ти, -ю, -єш	<i>spüren, fühlen</i>	підва́л <i>m</i>	<i>Keller</i>
вважа́ти, -ю, -єш / вра/зити, -жу́, -зиш	<i>beeindrucken</i>	поді́тися, -нусь, -нешся <i>v</i>	<i>stecken, bleiben</i>
гнів <i>m</i>	<i>Zorn, Ärger</i>	поді́бний	<i>ähnlich</i>
гурт <i>m</i>	<i>Gruppe</i>	посд́нання <i>n</i>	<i>Verbindung</i>
ди́кий	<i>wild</i>	полу́ниця <i>f</i>	<i>Erdbeere</i>
деру́н <i>m</i>	<i>Kartoffelpuffer</i>	Пра́вда?	<i>Ist es wahr?</i>
діста/ва́тися, -юсь, -єшся / діста/тися, -нусь, -нешся	<i>gelangen</i>	ремону/ва́ти, -ю, -єш / відремону/вати	<i>reparieren</i>
зайвий	<i>überflüssig, übrig</i>	розря́д <i>m</i>	<i>Kategorie, Rang</i>
заку́ска <i>f</i>	<i>Vorspeise, Imbiss</i>	самообслу́говування <i>n</i>	<i>Selbstbedienung</i>
запевня́ти, -ю, -єш / запевн/ити, -ю, -иш	<i>versichern</i>	сма́жений	<i>gebraten</i>
зверта́ти, -ю, -єш / зверн/ути, -у́, -єш	<i>abbiegen, wenden</i>	смі́х <i>m</i>	<i>Lachen</i>
інтер'є́р <i>m</i>	<i>Innenausstattung</i>	ті́стечко <i>n</i>	<i>Gebäck, Törtchen</i>
кушту/ва́ти, -ю, -єш / покушту/вати	<i>kosten, probieren</i>	цукéрок <i>m</i> , цукéрка <i>f</i>	<i>Bonbon</i>
крі́плений	<i>hochprozentig</i>	ча́рівний	<i>bezaubernd</i>
ла́год/ити, -жу, -иш / полагод/ити	<i>reparieren</i>	часо́пис <i>m</i>	<i>Zeitung, Zeitschrift</i>
лі́цар <i>m</i>	<i>Ritter</i>	я́чня <i>f</i>	<i>Rühr- / Spiegelei</i>
мовч/ати, -у́, -иш <i>uv</i>	<i>schweigen</i>	яйце́ <i>n</i>	<i>Ei</i>

LEKTION 27

Die Pronomen (Zusammenfassung) Die Grund- und Ordnungszahlen ab 200

— Я б хотіла собі купити якусь теплу шапку.

Dialog 1

Віктор Іванович	Ви добре знаєте цей універмаг, Віро Петрівно?
Віра Петрівна	Колись я його добре знала, але зараз тут усе змінилося.
Віктор Іванович	На якому поверсі продаються ювелірні вироби?
Віра Петрівна	Думаю, на третьому. Ви щось хочете купити?
Віктор Іванович	Так, якесь гарне намисто або ланцюжок з підвіскою.
Віра Петрівна	Подарунок для дружини?
Віктор Іванович	Ви вгадали. Вона дуже любить вироби з бурштину і золота.
Віра Петрівна	Ось план універмагу. На першому поверсі є відділ „Сувеніри“.
Віктор Іванович	І, як я бачу, „Галантерея“, „Іграшки“ та „Культтовари“.
Лідія Іванівна	На другому поверсі — „Чоловічий і жіночий одяг“ і „Взуття“.
Віра Петрівна	На третьому є відділи „Ювелірні вироби“ та „Годинники“.
Віктор Іванович	„Парфюмерія“ і „Тканини“ теж там.
Лідія Іванівна	А на четвертому — „Електротовари“, „Господарчі товари“ і „Посуд“.
Віктор Іванович	Мені потрібно на третій поверх. Вам теж?
Лідія Іванівна	Ні, я хотіла б купити собі якусь теплу шапку з норки чи лисиці.
Віра Петрівна	Головні убори продаються поруч із відділом готового одягу.
Лідія Іванівна	Тоді мені треба на другий поверх.
Віра Петрівна	Мене цікавить українська кераміка.
Віктор Іванович	Це перший поверх.
Віра Петрівна	Ну що ж, зустрінемося за годину тут, біля входу?
Віктор Іванович	Добра ідея. О котрій годині починається універмаг?
Віра Петрівна	Тут написано: „Універмаг відчиняється о дев'ятій годині...“
Лідія Іванівна	... і зачиняється о двадцять першої години“.
Віктор Іванович	Тоді ми ще встигнемо купити все необхідне. Зараз якраз восьма.

Die Pronomen (Zusammenfassung)

Man unterscheidet im Ukrainischen folgende Pronomengruppen:

- Personalpronomen: я, ти, він, вона, воно, ми, ви, вони
- Possessivpronomen: мій (моя, моє, мої), твій (твоя, твоє, твої), його, її, його, наш (наша, наше, наші), ваш (ваша, ваше, ваші), їхній (їхня, їхнє, їхні), їх, свій (своя, своє, свої)

- Interrogativpronomen: Хто? Що? Який? (Яка? Якé? Які?) Чий? (Чия? Чиé? Чий?) Котрий? (Котра? Котрэ? Котрі?)
- Relativpronomen: хто, що, який (яка, яке, які), чий (чия, чиé, чій), котрий (котра, котрэ, котрі)
- Demonstrativpronomen: цей (ця, це, ці), той (та, те, ті), такий (така, такé, такі)
- Determinativpronomen: весь (вся, все, всі), увесь (уся, усé, усі), ко́жний (кожна, ко́жне, ко́жні), всякий (всяка, всяке, всякі), усякий (усяка, усяке, усякі), любий (люба, любе, любі)
- Reflexivpronomen: себе́
- Negativpronomen: ніхто́, ніщо́, ніякий (ніяка́, ніяке́, ніякі́), нічий (нічия́, нічиé, нічий)
- Indefinitpronomen: хтось, щось, якийсь, дехто, дещо, деякий, будь-хто, будь-що, будь-який, хто-небудь, що-небудь, який-небудь, ...

Aufgabe: Arbeiten Sie das Thema „Pronomen“ im Anhang (Grammatik, ab S. 273) selbständig durch.

Übung 1

Setzen Sie die Relativpronomen in die richtige Form. Muster:

Ви не знаєте, з (хто) Роман був у театрі? / Ви не знаєте, з ким Роман був у театрі?

1. Ганна сказала мені, для (хто) ще треба купити подарунки.
2. Не маю поняття, на (котрий) поверсі він мешкає.
3. Оксана розповідала, (хто) вона бачила на виставці.
4. Скажіть, будь ласка, (який) учнів сьогодні нема на уроці.
5. Учениця, (який) я зустріла в коридорі, дочка мого сусіда.
6. Я хочу знати, (чий) це сумка: Іванова чи Степанова.
7. Ти не знаєш, о (котрий) годині починається вистава?
8. Мені хотілося б дізнатися, про (хто) вони розмовляли.
9. У новинах, (який) ми прослухали на уроці, йшлося про ситуацію в Іраку.
10. Ви можете мені сказати, (чий) контрольної роботи тут нема.

Übung 2

Setzen Sie die Wortverbindungen mit Demonstrativpronomen in die richtige Form:

- На (цей пляж) багато людей.
- У (ця аудиторія) погано працювати.
- Марійка цікавиться (та історія)
- Я зовсім не знаю (той чоловік)
- Скільки років (ця дівчинка)?
- Як звати (цей хлопчик)?
- Дайте (той учень) книжку.
- Без (ця допомога) я б не зробила вправи.

Übung 3

Setzen Sie das passende Determinativpronomen in der richtigen Form ein.

- **весь / увесь, вся / уся, все / усе, всі / усі** -

1. Вони розмовляли ніч.
2. працювали в саду.
3. Разом з класом ми поїдемо на екскурсію.
4. Учора були на уроці.
5. Це , що я хотів вам сказати.
6. На дітях були спортивні костюми.
7. Бажаю Вам доброго.
8. Семен одержав поздоровлення від групи.
9. Ми оглядали експонати музею разом з відвідувачами.
10. цього ми, звичайно, не знали.

Übung 4

Das Reflexivpronomen **себе**. Übersetzen Sie ins Deutsche:

Як Ви **себе** почуваете? Я купив **собі** нову машину. Ти задоволений **собою**? Ми приготували **собі** смачний обід. Галю та Дмитре, ви вже замовили для **себе** місця? Він сам **себе** не любить. Візьми з **собою** сумку. Лідія купила **собі** в Києві теплу шапку. В газеті Юрій побачив статтю про **себе**. „Усе своє ношу з **собою**“ (Біас).

Übung 5

Setzen Sie das passende Negativpronomen in der richtigen Form ein.

- **ніхто, ніщо, ніякий** -

- 1) не хотів їхати додому.
- 2) Я не знаю про цю історію.
- 3) Ми не хочемо подарунку.
- 4) Не кажи, будь ласка, , де я живу.
- 5) (в) театрі ми не були.
- 6) (на) виставку ми не ходили.
- 7) не давай цього словника.
- 8) не запрошуйте на вечір!
- 9) секретів вона мені не розповідала.
- 10) Олег давно не чув про неї.

Übung 6

Setzen Sie die Indefinitpronomen in die richtige Form.

- (Хто) ми бачили вже раніше.
- (Деякі) учнів ми зустріли в музеї.
- Дайте ці проспекти (деякі) відвідувачам.
- Напишіть це слово (який-небудь) кольоровим олівцем.
- (Хтозна-що) вони там займались.
- Він пообіцяв їй (казна-що)
- Ви (хтось) вже знаєте в цьому офісі?
- Покажіть цю касету (котрийсь) із співробітників.
- Ти вже (щось) читала на цю тему?
- Ми (що-небудь) доїдемо до міста, не хвилюйся.

Übung 7

Deklination der Substantive, Adjektive und Pronomen (Zusammenfassung).

Setzen Sie die Wörter in Klammern in die richtige Form.

Навпроти (дім), в (який) живуть Кравченки, відкрили новий великий супермаркет. У (він) є різні відділи: молочний, хлібний, м'ясний, ковбасний, кондитерський, рибний, овочевий і фруктовий. Супермаркет працює щодня від (дев'ять година) (ранок) до (десята година) (вечір) без (обідня перерва).

Завтра до (Оксана Петрівна) приїде сестра Віра, яка живе в Німеччині, і прийдуть гості – колеги й сусіди, тому (вона) треба приготувати (святкова вечеря).

Біля (вхід) до (супермаркет) стоять візки. Оксана Петрівна бере один з (вони) і йде спочатку до (молочний відділ). Тут вона бере 2 (банка) (сметана) і 3 (пакет) (молоко). У (цей) ж (відділ) можна купити масло, маргарин і сир. Оксана Петрівна кладе у візок 400 (грам) (голландський сир) і 4 (пачка) (масло). У (м'ясний відділ) вона купує 500 (грам) (яловичина) і 2 (кілограм) (свинина). Потім вона йде до (ковбасний відділ) і вибирає різні сорти (ковбаса): 300 (грам) (варена), 600 (грам) (сервелат) і 1 (кілограм) (українська домашня ковбаса). Від (хлібний відділ), в (який) Оксана Петрівна взяла 2 (буханець) (чорний) і 3 (буханець) (білий хліб), вона йде до (овочевий). Вона зважує 4 (кілограм) (картопля), (головка) (капуста), 5 (буряк) і 2 (кілограм) (морква). Тут вона згадує, що ще (ніщо) не купила на солодке. Де тут можна знайти морозиво? У (цей супермаркет) Оксана Петрівна вперше, тому вона ще погано тут орієнтується.

Вона обходить усі відділи, бере по (дорога) (торт), (кава), (банка) (вершки) і (пачка) (цукор). І тут вона бачить навпроти (каса) великі морозильники. Морозиво! Який великий вибір! Оксана Петрівна розглядає великі й малі пакети з (фруктове, молочне, вершкове і шоколадне морозиво) і бере (пачка) (вершкове) та дві (пачка) (фруктове морозиво). Потім вона йде до (каса), кладе продукти на (транспортёр). Касир швидко підраховує (вартість), Оксана Петрівна розраховується (пластиковая картка) і йде до (вихід).

„Сподіваюсь, я (ніщо) не забула,“ – думає вона. „А якщо (щось) бракне, треба буде ще раз (Василь) або (Леся) сюди відправити. Адже це недалеко.“

— Намисто і браслет коштують разом 550 гривень.

Dialog 2

Продавець 1	Хвилиночку, зараз Вас обслужать.
Віктор Іванович	Нічого-нічого.
Продавець 2	Чим можу служити?
Віктор Іванович	Прошу показати мені це бурштинове намисто.
Продавець 2	Прошу дуже.
Віктор Іванович	Дуже гарне намисто. Це український виріб?
Продавець 2	Так. Можу порекомендувати Вам до нього ще й браслет.
Віктор Іванович	Бурштиновий браслет? Він дійсно пасує до намиста.
Продавець 1	І коштує недорого. Разом з намистом 550 гривень.
Віктор Іванович	Беру. Платити Вам?
Продавець 2	Ні, платити треба в касу. Ось рахунок.

Dialog 3

Продавець Що Ви бажаєте?
 Лідія Іванівна Покажіть мені, будь ласка, цю норкову шапку.
 Продавець Який розмір Вам потрібен?
 Лідія Іванівна П'ятдесят сьомий.
 Продавець Прошу дуже.
 Лідія Іванівна Можна приміряти?
 Продавець Звичайно. Ось дзеркало.
 Лідія Іванівна Дякую. Якраз на мене. А якого розміру та лісяча шапка?
 Продавець Теж п'ятдесят сьомого. Бажаєте приміряти?
 Лідія Іванівна З великим задоволенням.
 Продавець О! Лісяча шапка Вам більше личить.
 Лідія Іванівна Я теж так гадаю. Скільки вона коштує?
 Продавець 385 гривень.
 Лідія Іванівна Майже 400 гривень!
 Продавець Це хутро високої якості. Будете брати?
 Лідія Іванівна Так. Прошу виписати чек.
 Продавець Ось, будь ласка. Платіть у касу. Там також одержите товар.
 Лідія Іванівна Дуже дякую. До побачення.
 Продавець Дякую Вам. На все добре.

Die Grundzahlen ab 200*Übung 8**Lesen und üben Sie die folgenden Grundzahlen:*

200	двісті	2000	дві тисячі
300	триста	2001	дві тисячі один
400	чотириста	3000	три тисячі
500	п'ятсот	5000	п'ять тисяч
600	шістсот	10000	десять тисяч
700	сімсот	1000000	одін мільйон
800	вісімсот	2000000	два мільйони
900	дев'ятсот	5000000	п'ять мільйонів
1000	(одна) тисяча	1000000000	одін мільярд
1001	(одна) тисяча один	...	
1975	тисяча дев'ятсот сімдесят п'ять		

*Übung 9**Lesen Sie die folgenden Grundzahlen vor:*

234 278 345 382 444 511 616 620 702 773 826 888 909 919

1234 1999 2003 2222 3112 4414 5560 6716 7024 8833 9619

Übung 10

Verbinden Sie die Grundzahlen mit den Substantiven nach dem Muster:

400 / гривня	– чотириста гривень
401	– чотириста одна гривня
402	– чотириста дві гривні

200 / миля	300 / учень	500 / сторінка	800 / літр
201	301	501	801
202	303	504	802
1600 / долар	2700 / кілометр	15000 / книжка	1000 / рік
1651	2711	15101	201
1684	2772	15202	403

Übung 11

Lesen Sie die folgende Mitteilung vor:

На перше березня цього року кількість населення України становила 47 170 000 чоловік. Ще першого січня вона була більшою (47 280 800).

Кількість міських жителів становить 31 950 000, сільських – 15 210 000.

Найбільше жителів має Донецька область – 4 700 000, найменше людей проживає в Чернівецькій області – 913 000.

Багато українців виїжджає за кордон. За п'ять перших місяців цього року за кордон виїхало 18 000 чоловік, а повернулося 15 900.

Загальна територія України – 603 700 квадратних кілометрів.

за кордон – *ins Ausland* / за кордоном – *im Ausland* / загальна територія – *Gesamtfläche*

Dialog 4

Віктор Іванович	Яке сьогодні число?
Лідія Іванівна	Сьогодні вже дванадцять грудня.
Віра Петрівна	Дві тисячі четвертого року. Чому Ви питаєте?
Віктор Іванович	Я підписую фотографії, які зробив під час екскурсії по Києву.
Віра Петрівна	Можна подивитися?
Віктор Іванович	Будь ласка.
Віра Петрівна	Як гарно! Хто це тут з Вами біля пам'ятника Шевченкові?
Віктор Іванович	Посередині – гід, а ліворуч – один симпатичний турист із Донецька.
Лідія Іванівна	Цікава була екскурсія?
Віктор Іванович	Дуже. І я помітив, що погано знаю українську історію.
Віра Петрівна	Україна має довгу і трагічну історію.
Лідія Іванівна	Колись тут була велика середньовічна держава.
Віктор Іванович	Київська Русь. Батьківщина всіх східних слов'ян, як ми знаємо.
Лідія Іванівна	Після феодального подрібнення виникла держава Україна.
Віра Петрівна	Вперше про це згадується у 1187 році.
Лідія Іванівна	Потім Україна була протягом багатьох століть під владою інших держав, а після революції 1917 року – республікою в СРСР.
Віра Петрівна	24-го серпня 1991 року була проголошена незалежність України.
Лідія Іванівна	Тепер цей день – національне свято України.

Віктор Іванович	День Незалежності, я знаю.
Віра Петрівна	Хоча справжня незалежність, як ми бачимо, починається, можливо, лише тепер – на Майдані.
Лідія Іванівна	Хочеться вірити, що так воно й буде.

Die Ordnungszahlen ab 200

Übung 12

Lesen und üben Sie die folgenden Ordnungszahlen:

200	двохсотий	2000	двохтисячний
201	двісті перший	2001	дві тисячі перший
300	трьохсотий	2006	дві тисячі шостий
400	чотирьохсотий	2008	дві тисячі восьмий
500	п'ятисотий	2009	дві тисячі дев'ятий
600	шестисотий	...	
700	семисотий		
800	восьмисотий		
900	дев'ятисотий		
1000	тисячний		
1001	(одна) тисяча перший ...		
1995	тисяча дев'ятсот дев'яносто п'ятий		

Котрий рік?	1947 р. – тисяча дев'ятсот сорок сьомий рік 2000 р. – двухтисячний рік
Коли?	1947 р. – тисяча дев'ятсот сорок сьомого року
Котрого року?	2000 р. – двухтисячного року
Коли?	У 1947 р. – у тисяча дев'ятсот сорок сьомому році
У котрому році?	у 2000 р. – у двухтисячному році
Як довго?	З 1947 р. до 2000 р. – з тисяча дев'ятсот сорок сьомого до
З котрого року до котрого?	двохтисячного року

In der Sprachpraxis wird oft statt „Котрий рік? Котрого року? У котрому році?“ „Який рік? Якого року? У якому році?“ gebraucht.

Übung 13

Lesen Sie die Ordnungszahlen vor:

Котрий рік (Який рік)?

1912 р. 1995 р. 1875 р. 1772 р. 1643 р. 1564 р. 1436 р. 1313 р. 1259 р. 1114 р.
2001 р. 2003 р. 2004 р. 2005 р. 2006 р. 2008 р. 2011 р.

Коли? Котрого року (Якого року)?

1993 р. 1865 р. 1713 р. 1618 р. 1544 р. 1419 р. 1356 р. 1271 р. 1120 р. 1947 р.
2000 р. 2001 р. 2003 р. 2004 р. 2005 р. 2008 р. 2022 р.

Коли? У котро́му ро́ці (У я́кому ро́ці)?

у 1983 р., у 1825 р., у 1703 р., у 1602 р., у 1555 р., у 1412 р., у 1323 р., у 1264 р., у 1130 р., у 2000 р., у 2001 р., у 2003 р., у 2005 р., у 2008 р., у 2020 р.

Übung 14

Beantworten Sie die folgenden Fragen:

Коли народився Тарас Шевченко? / 1814 р.

... він помер? / 1861 р.

... народилася Леся Українка? / 1871 р.

... народився Томас Манн? / 1875 р.

... народилася Кріста Вольф? / 1929 р.

... Ви народилися?

... народилася Ваша подруга / сестра / мати?

... народився Ваш друг / брат / батько?

Die Angabe des Datums

– **Яке сьогодні число?** – Welches Datum / Der wievielte ist heute?

Сьогодні 12.12.2004 р. (дванадцять грудня дві тисячі четвёртого року) – Heute ist der 12.12.2004.

– **Якого числа Ви народились?** – Am wievielten wurden Sie geboren?

Я народився (народилась) 25.08.1975 р. (двадцять п'ятого серпня тисяча дев'ятсот сімдесят п'ятого року) – Ich wurde am 25.08.1975 geboren.

Übung 15

Lesen Sie vor:

Яке сьогодні число?

01.10.2005 р. 04.07.2003 р. 12.03.2000 р. 25.02.1999 р. 18.09.2008 р.

Якого числа?

30.04.1948 р. 13.05.1973 р. 06.10.1965 р. 15.03.1880 р. 02.08.2009 р.

Übung 16

Lesen Sie den Text und erzählen Sie, was Sie über Roman erfahren haben.

АВТОБІОГРАФІЯ: Мені зва́ти Рома́н Полі́шак. Я наро́дився 02.09.1971 р. в Терно́полі. 1978 р. я пішо́в до шко́ли, яку закінчи́в 1988 р. Пі́сля закінче́ння шко́ли я вчи́вся з 1988 до 1993 р. в уніве́рситеті на факультеті журналі́стики і закінчи́в його з до́бкими результа́тами. З 1993 до 1996 р. я працюва́в у редакції газети «Наш кра́й».

Поті́м я 2 ро́ки жив за кордо́ном, у Чехі́ї, де був реда́ктором газети «Украї́нська думка».

У 1998 р. поверну́вся в Украї́ну і поча́в працюва́ти в редакції газети «Прикарпа́ття», де працюю́ й нині́.

Я одру́жений. Мою́ дру́жину зва́ти Окса́на, їй 30 ро́ків. Вона́ наро́дилася 03.11.1974 р. Окса́на за фа́хом дитя́чий лі́кар і працює́ в лі́карні. У нас дво́є діте́й: син і дочка́. Сина́ зва́ти Серге́й, йому́ 8 ро́ків. Він наро́дився 14.06.1996 р. Дочку́ зва́ти О́льга, їй 3 ро́ки. Вона́ наро́дилася 21.03.2001 р. Серге́й ходи́ть до шко́ли, а О́льга в дитя́чий садок.

У вільний час я люблю́ чита́ти, ходи́ти в теа́тр, плава́ти в басейні́, гра́ти у воле́йбол і те́ніс.

Übung 17*Schreiben Sie Ihren Lebenslauf.***Dialog 5**

Віра Петрівна	Вибачте, будь ласка, на якому поверсі зараз містяться білетні каси?
Залізничник	На першому поверсі вокзалу ліворуч.
Віра Петрівна	Спасибі.
Залізничник	Нема за що. Вам допомогти?
Віра Петрівна	Дякую, я візьму візок.

Dialog 6

Віра Петрівна	Прошу дати один квиток до Львова на вечірній поїзд.
Касир	У який вагон – загальний, купейний чи плацкартний?
Віра Петрівна	В купейний, будь ласка.
Касир	Яке місце Ви бажаєте – верхнє чи нижнє?
Віра Петрівна	Нижнє, якщо є.
Касир	Ваш вагон 9-й, місце 11-е. З Вас 68 гривень 75 копійок.
Віра Петрівна	Будь ласка.
Касир	Ось Ваш квиток. Поїзд відправляється з третьої платформи.

Dialog 7

Провідник	Прошу показати Ваш квиток.
Віра Петрівна	Будь ласка.
Провідник	Місце 11-е. Це в 4-ому купе. Будьте ласкаві, проходите.
Віра Петрівна	Куди я можу покласти валізу?
Провідник	На верхню полицю або під нижнє сидіння.
Віра Петрівна	Я буду одна в купе?
Провідник	Думаю, ні. Постільну білизну братимете?
Віра Петрівна	Так, прошу принести один комплект.
Провідник	Чай будете пити?
Віра Петрівна	З задоволенням.
Провідник	З печивом, з лимоном чи з варенням?
Віра Петрівна	З печивом, будь ласка.
Провідник	Ось Ваша білизна, а тут Ваш чай і печиво.
Віра Петрівна	Щиро дякую.
Провідник	Щасливої поїздки. А ось і Ваші сусіди. Проходьте, панове.

Übung 18*Bilden Sie Dialoge zu den Themen „В універмазі“, „На вокзалі“, „У поїзді“.*

Text

1. Lesen und übersetzen Sie den Text.
2. Sie planen eine Reise nach Lwiw. Was würden Sie in dieser Stadt gern besichtigen? Warum?

Львів

Львів є одним з найбільших міст України. У ньому проживає понад 830 000 жителів. Львів – це також центр Львівської області, населення якої – 2 600 000 жителів, а площа – 21 800 кв. км. Місто виникло в середині XIII століття (у 1256 р.) і стало центром Галицько-Волинського князівства. Його засновником був великий князь Данило Романович, відомий як Данило Галицький. Назву місто одержало від імені його сина Лева. Протягом століть Львів був великим економічним і культурним центром, який з'єднував українські землі з Європою. У середині 16-го століття тут виникла перша друкарня, де працював легендарний друкар Іван Федоров і де вийшли перші друковані книжки «Апостол» і «Буквар».

У центрі міста розташована площа Ринок – центр громадського, політичного і культурного життя міста. Її прикрашають чудові старовинні фонтани із скульптурами Нептуна, Адоніса, Діани та Амфітрита. Тут знаходиться і міська ратуша, яка органічно доповнює архітектурний ансамбль Львова. Її вежа є символом міста. Висота вежі 65 метрів. На ній знаходиться великий годинник, встановлений у 1852 р. До годинника ведуть 400 сходинок. Діаметр циферблата 3 метри, довжина великої стрілки майже 2 метри. Вхід у ратушу стережуть два леви. Вони тримають щити з гербом міста.

Львів нагадує музей під відкритим небом, у якому знаходиться понад 2000 історичних, архітектурних і культурних пам'яток. Деякі з них збереглися ще з феодальних часів. У місті багато музеїв, театрів, картинних галерей. Львівський театр опери та балету носить ім'я знаменитої української співачки Соломії Крушельницької. А Львівський національний університет, заснований у 1661 р. – один із найстаріших у східній Європі. Він носить ім'я великого Каменяря – відомого українського поета і письменника Івана Франка.

Щороку в травні святкується «День міста» – день народження Львова. Тисячі львів'ян і гостей міста відвідують у ці дні святкові концерти класичної та сучасної музики, виставки народного мистецтва, змагання з різних видів спорту, паради військових оркестрів, беруть участь у параді-карнавалі, у музичних конкурсах та молодіжних шоу і, звичайно ж, у знаменитих фестивалях пива «Гальба». Закінчується свято великим святковим фейерверком і лазерним шоу.

область – *Gebiet*, князівство – *Fürstentum*, князь – *Fürst*, протягом – *während*, з'єднувати / з'єднати – *verbinden*, друкарня – *Druckerei*, ринок – *Markt*, стрілка – *Zeiger*, стерегти – *bewachen*, лев – *Löwe*, тримати – *halten*, щит – *Schild*, пам'ятка – *Denkmal*, зберігатися / зберегтися – *erhalten bleiben*

Театри і музеї Львова

Lesen Sie die folgenden Informationen. Welche kulturellen Einrichtungen der Stadt Lwiw würden Sie gern besuchen? Welche würden Sie Ihrem Freund empfehlen? Warum?

Державний академічний
Театр Опери і Балету
ім. Соломії Крушельницької
Засновано в 1900 р.
Адреса: пр. Свободи, 5

Український академічний
драматичний театр
ім. Марії Заньковецької
Засновано 1918 р.
Адреса: вул. Л. Українки, 1

Молодіжний театр ім. Л. Курбаса Засновано в 1988 р. Адреса: вул. Л. Курбаса, 4	Обласна філармонія Засновано 1939 р. Адреса: вул. П. Чайковського, 7
Обласний театр ляльок Засновано в 1946 р. Адреса: пл. Д. Галицького, 1	Будинок органної та камерної музики Засновано 1988 р. Адреса: вул. С. Бандери, 10
Театр естрадних мініатюр "І люди, і ляльки" Засновано в 1990 р. Адреса: вул. Фредра, 6	Перший Український театр для дітей та юнацтва Засновано 1944 р. Адреса: вул. В. Гнатюка, 11
Естрадний театр "Не журись" Засновано в 1988 р. Адреса: вул. Братів Рогатинців, 25	Державний цирк Засновано 1968 р. Адреса: вул. Городоцька, 83
Львівська картинна галерея Заснована 19 ст. Фонди - 40 тис. творів Адреса: вул. Стефаника, 3 вул. Личаківська, 2	Національний музей Заснований в 1905 р. Фонди - 130 тис. творів Адреса: пр. Свободи, 20 вул. Драгоманова, 42
Історичний музей Засновано 1893 р. Фонди - 310 тис. експонатів Адреса: пл. Ринок, 4, 6, 24	Музей історії релігії Засновано в 1973 р. Фонди - 50 тис. одиниць Адреса: вул. Ставропігійська
Літературно - меморіальний музей Івана Франка Засновано 1940 р. Фонди - 30 тис. експонатів Адреса: вул. І. Франка, 150, 152, 154	Літературно - меморіальний музей Соломії Крушельницької Засновано в 1989-91 рр. Фонди - 10 тис. одиниць Адреса: вул. С. Крушельницької, 23
Музей народної архітектури і побуту Засновано 1971-72 рр. Адреса: Чернеча гора, 1	Аптека - музей Засновано в 1735 р. Адреса: вул. Друкарська, 2

Übung 19

Bereiten Sie Kurzvorträge zu den folgenden Themen vor (Sprechzeit ca. 5 Minuten):

1. Angaben zu Person
2. Familie
3. Arbeit / Studium
4. Wohnen
5. Tagesablauf
6. Freizeit / Urlaub
7. Stadt (Heimatstadt oder die Stadt Ihrer Wahl)
8. Sport (in Ihrem Leben oder allgemein)
9. Lebenslauf
10. Deutschland – Ukraine:
 - a) Allgemeine Informationen
 - b) Nationale Besonderheiten (Feiertage, Küche)
 - c) Klima, Wetter

Übung 20

Bilden Sie Dialoge zu den o. g. Themen.

Український гумор

Батьки пишуть сину, який вчиться в столичному університеті, лист: „Як справи? Як екзамен? Чому ти не пишеш? Чекаємо відповіді“.

Син відповідає: „У мене все чудово. Результат екзамену також відмінний. Професори в захопленні. Просять повторити екзамен восени“.

(відмінний – *ausgezeichnet*, в захопленні – *begeistert*)

Один чоловік приходить до зубного лікаря і каже:

- Лікарю, допоможіть мені, будь ласка. Мені здається, що я міль.
- Тоді вам, шановний, не до мене треба, а до психотерапевта.
- Та я знаю.
- То ж чому ви до мене прийшли?
- А у вас світло горіло!

(мені здається – *ich glaube*, міль – *Motte*, світло – *Licht*, горіти – *brennen*)

Івасик до батька:

- Тату, скільки людей працює в твоєму офісі?
- М-м, думаю, половина.

Молодий чоловік каже нареченій:

- Кохана, подружнє життя має не тільки приємні сторони. Наприклад, ти мусиш щодня варити обіди ...
- А ти мусиш їх щодня їсти...

(наречена – *Verlobte*, кохана – *Liebste*, подружнє життя – *Eheleben*, сторона – *Seite*)

Через міську площу йде чоловік, за ним біжить дворняжка. До нього підходить міліціонер: „Шановний, візьміть собаку на прив'язь, бо інакше мусите заплатити штраф“.

Чоловік не реагує. „Платіть штраф!“ „За що штраф?! Це не мій собака!“

„Але ж він за вами бігає!“ „Ну то й що?! Ви теж за мною бігаєте, але ж ви не мій собака!“

(дворняжка – *Mischling*, прив'язь *f* – *Leine*, інакше – *sonst*, реагувати – *reagieren*)

Українські народні прислів'я

Гарно того вчити, хто хоче все знати. / Не кажи „не вмію“, а кажи „навчусь“.

Весела думка – половина здоров'я. / Хто перший приходить, тому першому й подають.

Vokabeln

батьківщина *f*

Heimat

норка *f*

Nerz

бурштін *m*

Bernstein

одиниця *f*

Einheit, Eins

варення *n*

Konfitüre

одружений

verheiratet

вартість *f*

Wert

пасу/вати, -є, -ють *uv*

passen

ве́рхній	<i>oberer</i>	підві́ска <i>f</i>	<i>Anhänger</i>
вга́ду/вати, -ю, -єш / вгада́ти, -ю, -єш	<i>erraten, raten</i>	підпи́су/вати, -ю, -єш / підпи/сати, -шу, -шеш	<i>unterschreiben</i>
відпра́вля́/тися, -ється / відпра́в/итися, -иться	<i>abfahren</i>	підрахо́ву/вати, -ю, -єш / підраху́/вати, -ю, -єш	<i>zusammen- rechnen, berechnen</i>
відчи́ня/ти, -ю, -єш / відчин/ити, -ю, -иш	<i>öffnen</i>	пла́тити, -чу́, -тиш / запла́тити	<i>zahlen, bezahlen</i>
відчи́ня/тися, -ється / відчин/итися, -иться	<i>geöffnet werden</i>	патфо́рма <i>f</i>	<i>Bahnsteig</i>
вла́да <i>f</i>	<i>Macht, Herrschaft</i>	плацка́ртний	<i>Platzkarten-</i>
встига́ти, -ю, -єш / всти́гн/ути, -у, -єш	<i>es schaffen (zeitlich)</i>	поміча́ти, -ю, -єш / помі́тити, -чу, -тиш	<i>merken</i>
„Головні́ убо́ри“ <i>Pl.</i>	<i>Kopfbedeckung</i>	посі́льна бі́лизна <i>f</i>	<i>Bettwäsche</i>
„Господарчі́ това́ри“ <i>Pl.</i>	<i>Haushaltswaren</i>	„Посуд“ <i>m</i>	<i>Geschirr</i>
дізна́/ватися, -ю́сь, -є́шся / дізна́/тися, -ю́сь, -є́шся	<i>sich erkundigen</i>	примі́ря/ти, -ю, -єш / примі́ря/ти, -ю, -єш	<i>anprobieren</i>
зачи́ня/ти, -ю, -єш / зачин/ити, -ю, -иш	<i>schließen</i>	прові́дник <i>m</i>	<i>Schaffner</i>
зачи́ня/тися, -ється / зачин/итися, -иться	<i>geschlossen werden</i>	пропо́зиція <i>f</i>	<i>Vorschlag</i>
змі́ню/вати, -ю, -єш / змі́н/ити, -ю, -иш	<i>ändern</i>	протя́гом <i>G</i>	<i>während</i>
змі́ню/ватися, -ється / змі́н/итися, -иться	<i>sich ändern</i>	ро́змір <i>m</i>	<i>Größe</i>
„Іграшки“ <i>Pl.</i>	<i>Spielwaren</i>	слов'я́нин <i>m</i>	<i>Slawe</i>
компле́кт <i>m</i>	<i>Satz, Garnitur</i>	Спаси́бі.	<i>Danke.</i>
купе́ <i>n</i>	<i>Abteil</i>	„Ткани́ни“ <i>Pl.</i>	<i>Stoffe</i>
лиси́ця <i>f</i>	<i>Fuchs</i>	ху́тро <i>n</i>	<i>Pelz</i>
ліч/ити, -ить, -ать <i>uv</i>	<i>(gut) stehen, passen</i>	„Ювेलі́рні ви́роби“ <i>Pl.</i>	<i>Schmuck</i>
ни́жній	<i>unterer</i>	які́сть <i>f</i>	<i>Qualität</i>